ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

ΓΙΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2013/2014

ΦΛΩΡΙΝΑ, ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2013

Ο νέος οδηγός σπουδών του ακαδημαϊκού έτους 2013/2014 αποτελεί αναθεωρημένη έκδοση του 2012/ 2013.

Ο οδηγός σπουδών διανέμεται δωρεάν στις φοιτήτριες/στους φοιτητές της Σχολής.

Την ευθύνη της σύνταξής του είχαν οι:

Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρος Καθηγήτρια,
Αναστασία Στάμου, Επίκουρος Καθηγήτρια

Περιεχόμενα

1. Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ 8
1.1. Ίδρυση και αποστολή 8
1.2 Διοικητικά Όργανα της Σχολής και των Τμημάτων 8
1.3 Προσωπικό του Τμήματος Νηπιαγωγών 10
1.4 Εγκαταστάσεις, Εργαστήρια και Σπουδαστήρια 17
1.5 Συνεργαζόμενα νηπιαγωγεία 17
2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ 19
2.1 Αρχές διαμόρφωσης του προγράμματος 19
2.2 Στόχοι του προγράμματος σπουδών 19
2.3 Δομή του προγράμματος 19
2.3.1. Διδακτικές Μονάδες (ΔΜ) 20
2.3.2. Υποχρεωτικά μαθήματα (132 ΔΜ) 20
2.3.3. Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα και ελεύθερης επιλογής (42 ΔΜ) 20
2.3.4. Πρακτική άσκηση 21
2.3.5 Κανονισμός προγράμματος πρακτικών ασκήσεων 21
2.3.6. Μαθήματα Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης (Δ.Π.Α.) 22
2.3.7 Πτυχιακή εργασία 22
2.3.8 Κατηγορίες υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν μαθημάτων 23
2.4. Πρόγραμμα μαθημάτων ακαδημαϊκού έτους 2013 – 2014 27
2.4.1 Συνοπτική παρουσίαση των διδακτικών μονάδων, ανά κατηγορία μαθημάτων, που αντιστοιχούν σε κάθε εξάμηνο 36
2.5. Περιγραφή μαθημάτων 37
2.5.1. Υποχρεωτικά μαθήματα 37
2.5.2. Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα 74
3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 119
4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS 123

5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ....125

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ....132

6.1. Το ελληνικό Πανεπιστήμιο....132

6.2. Η Φλώρινα ως πολιτισμικός χώρος....136

6.3. Η παράδοση στον τομέα της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών στη Φλώρινα....138

6.3.1. Το Διδασκαλείο Φλώρινας (1926-1935)....138

6.3.2.Η Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας (1941-1987)....139

6.4. Χρήσιμοι Τηλεφωνικοί Αριθμοί και Διευθύνσεις....140

6.5. Ημερολόγιο ακαδημαϊκού έτους 2013-2014....144

1

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

1. Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

1.1. Ίδρυση και αποστολή

Η Παιδαγωγική Σχολή του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με έδρα τη Φλώρινα αποτελείται από τα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών. Στα Τμήματα δεν έχουν συσταθεί Τομείς. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 544/1989 και άρχισε να λειτουργεί ως παράρτημα του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από το ακαδημαϊκό έτος 1990-91. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών και ταυτόχρονα η Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας ιδρύθηκαν με το Προεδρικό Διάταγμα 99/1993.
Το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (ΠΔΜ) (www.uowm.gr) ιδρύθηκε με το Π.Δ. 92/2003 (Φ.83/11-4-2003) και άρχισε τη λειτουργία του το 2003. Τα πρώτα Τμήματα του ΠΔΜ αποτέλεσαν τα τέσσερα Τμήματα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου που έδρευαν στη Δυτική Μακεδονία, μεταξύ αυτών και τα δύο Τμήματα της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας. Από 1-1-2004 μεταφέρθηκε και το προσωπικό (μέλη ΔΕΠ, ΕΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και διοικητικό προσωπικό).
Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. 544/1989, το άρθρο 5 του Π.Δ. 99/1993 και στα πλαίσια της αποστολής του Πανεπιστημίου (άρθρο 1 του Ν. 1268/1982) το Τμήμα έχει ως αποστολή:

- να καλλιεργεί και να προάγει τις Επιστήμες της Αγωγής με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα,
- να παρέχει στους/στις πτυχιούχους την απαραίτητη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη,
- να συμβάλλει στην εξύψωση του επιπέδου της εκπαίδευσης και στην κάλυψη των αναγκών σε ζητήματα Παιδαγωγικής,
- να συμβάλλει στην αντιμετώπιση και επίλυση παιδαγωγικών εν γένει προβλημάτων, και
- να συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανάγκης για συνεχιζόμενη εκπαίδευση και διαρκή επιμόρφωση.
- να χορηγεί πτυχίο, το οποίο παρέχει στους/στις κατόχους τη δυνατότητα να διορίζονται ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί σε νηπιαγωγεία.

1.2 Διοικητικά Όργανα της Σχολής και των Τμημάτων

Η Γενική Συνέλευση της Σχολής απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των δύο Τμημάτων.

Γενική Συνέλευση του Τμήματος Νηπιαγωγών
Πρόεδρος:
Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Αναπληρωτής Πρόεδρος:
Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Μέλη:

Μέλη Δ.Ε.Π.
Πέτρος Καριώτογλου, Καθηγητής
Κωνσταντίνος Ντίνας, Καθηγητής
Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Σοφία Αυγητίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Αγγελική Τσαπακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Σοφία Αναστασιάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Γεωργία Στεφάνου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια (σε εκπαιδευτική άδεια για το χειμερινό εξάμηνο)
Σωτηρία Τριαντάρη, Επίκουρος Καθηγήτρια
Ευθαλία Κωνσταντινίδου, Επίκουρος Καθηγήτρια

Νεκταρία Παλαιολόγου, Επίκουρος Καθηγήτρια (σε άδεια ανατροφής τέκνου για όλο το ακαδημαϊκό έτος)
Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρος Καθηγήτρια
Σταμάτης Γαργαλιάνος, Επίκουρος Καθηγητής
Καλλιόπη Βρυνιώτη, Επίκουρος Καθηγήτρια
Ευαγγελία Καλεράντε, Επίκουρος Καθηγήτρια
Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής
Ιωάννης Μπέτσας, Επίκουρος Καθηγητής
Θαρρενός Μπράτιτσης, Επίκουρος Καθηγητής
Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Επίκουρος Καθηγήτρια
Αναστασία Στάμου, Επίκουρος Καθηγήτρια
Νίκος Φωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής

Ένας/Μία εκπρόσωπος φοιτητών/τριών

Ένας/Μία εκπρόσωπος μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών

1.3 Προσωπικό του Τμήματος Νηπιαγωγών

Α. Προσωπικό του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών

1. Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.)

Καθηγητές

Πέτρος Καριώτογλου

(τηλ. 2385055080, e-mail:pkariotiog@uowm.gr)

Ο Π. Καριώτογλου είναι Καθηγητής της «Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Διδάσκει ή έχει διδάξει μαθήματα Διδακτικής Φυσικών Επιστημών, Πειραματικής Διδασκαλίας ΦΕ, Φυσικής, Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας και Διδακτικής Μεθοδολογίας στο Τμήμα Νηπιαγωγών και Δημοτικής Εκπαίδευσης του Π.Δ.Μ. και στα τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Φυσικής του Α.Π.Θ. Το ερευνητικό του έργο αναπτύσσεται σε τέσσερις κατευθύνσεις: (α) Σχεδιασμός, ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση καινοτομικών διδακτικών / μαθησιακών ακολουθιών. (β) Αποτύπωση και μοντελοποίηση της γνωστικής δομής (ιδέες) μαθητών ή/ και φοιτητών και της εξέλιξής τους, σε επιλεγμένες έννοιες και φαινόμενα φυσικής. (γ) Ανάπτυξη Γνώσης Παιδαγωγικού Περιεχομένου Φ.Ε. και αξιοποίησή της στη μελέτη και αξιολόγηση Αναλυτικών Προγραμμάτων Φ.Ε. (δ) Διερεύνηση των παραγόντων και των περιβαλλόντων ανάπτυξης Άτυπων μορφών Εκπαίδευσης σε Επιστημονικά και Τεχνολογικά Μουσεία. Έχει δημοσιεύσει ερευνητικές εργασίες σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά, σε συλλογικούς τόμους και σε πρακτικά συνεδρίων. Έχει εκδώσει σε συνεργασία εργαστηριακούς οδηγούς, σημειώσεις των μαθημάτων του, πρακτικά ελληνικών και διεθνών συνεδρίων και ένα διεθνή συλλογικό τόμο επιλεγμένων ερευνητικών εργασιών.

Κωνσταντίνος Ντίνας

(τηλ. 2385055091, φαξ. 23850 55092, e-mail:kdinas@uowm.gr)

Ο Κώστας Δ. Ντίνας είναι Καθηγητής «Γλωσσολογίας - Ελληνικής Γλώσσας και Διδακτικής της» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Π.Δ.Μ., όπου εργάζεται από το 1998. Διδάσκει ή έχει διδάξει σε προπτυχιακό επίπεδο, εκτός από το Τμήμα Νηπιαγωγών, στο Π.Τ.Δ.Ε. και στο Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών του Π.Δ.Μ. και στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. Σε μεταπτυχιακό επίπεδο έχει διδάξει στο Π.Τ.Δ.Ε. του Π.Δ.Μ., διδάσκει στο ΜΠΣ του ΠΤΝ και ως προσκεκλημένος καθηγητής στο ΠΤΔΕ Αθήνας και Θεσσαλίας. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντά του αφορούν στη διδακτική της νεοελληνικής γλώσσας με έμφαση στις νέες τεχνολογίες και θέματα σχετικά με την νεοελληνική (διαλεκτολογία - ονοματολογία) και στις βαλκανικές γλώσσες. Έχει εκδώσει μονογραφίες, και εργασίες του έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους. Επίσης, έχει δημοσιεύσει αρκετά άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

Αναπληρωτές καθηγητές

Αναστασία Αλευριάδου

(τηλ. 2385055085, e-mail: alevriadou@uowm.gr)

Η Αναστασία Αλευριάδου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας (Π.Δ.Μ.) στο γνωστικό αντικείμενο «Ειδική Παιδαγωγική- Μάθηση και Ψυχοκινητική Ανάπτυξη» στο οποίο διδάσκει από το 2000. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν σε ζητήματα που σχετίζονται με τη γνωστική και ψυχοκινητική ανάπτυξη παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ιδιαίτερα αυτών με νοητική καθυστέρηση. Έχει δημοσιεύσει πολλά άρθρα σε ελληνικά επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Εργασίες της έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους και έχουν καταγραφεί αρκετές ετερο-αναφορές στο έργο της σε ελληνικά και σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Σοφία Αυγητίδου

(τηλ. 2385055087, e-mail: saugitidoy@uowm.gr)

Η Σοφία Αυγητίδου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο «Προσχολική Παιδαγωγική», στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Π.Δ.Μ., όπου

εργάζεται από το 1994. Διδάσκει ή έχει διδάξει σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο μαθήματα σχετικά με το αντικείμενό της (παιδική ηλικία, παιχνίδι, ζητήματα διδακτικής μεθοδολογίας) και τη μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας στο Π.Δ.Μ., στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ., στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν σε ζητήματα προσχολικής εκπαίδευσης, εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και ερευνητικής μεθοδολογίας. Έχει εκδώσει ένα βιβλίο, δύο συλλογικούς τόμους καθώς και άρθρα σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων. Έχει συμμετάσχει με ανακοινώσεις σ' ένα μεγάλο αριθμό διεθνών, πανευρωπαϊκών και πανελληνίων συνεδρίων.

Ιφιγένεια Βαμβακίδου

(τηλ. 2385055103, e-mail:ibabmak@uowm.gr)

Η Ιφιγένεια Βαμβακίδου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια «Νεότερης Ελληνικής ιστορίας και Πολιτισμού» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Π.Δ.Μ. (2002) και διδάσκει επίσης σε προπτυχιακό επίπεδο στο Π.Τ.Δ.Ε,. στο Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών, στο Τμήμα Καλών και εφαρμοσμένων Τεχνών και στο Τμήμα Πληροφορικής του ίδιου Πανεπιστημίου. Έχει διδάξει επίσης σε Προγράμματα Εξομοίωσης Εκπαιδευτικών διετούς φοίτησης στη Θεσσαλονίκη και στη Δυτική Μακεδονία. Σε μεταπτυχιακό επίπεδο διδάσκει στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Π.Τ.Ν. και συνεργάζεται με το Τμήμα Επιστημών της Αγωγής της Κύπρου καθώς επίσης με το New Bulgarian University, Department of Semiotics. Έχει δημοσιεύσει δύο μονογραφίες για την νεότερη ελληνική ιστορία της Θράκης (2003, 2009) και έχει επιμεληθεί την έκδοση άλλων τριών (2002-2005). Έχει δημοσιεύσει 100 άρθρα σε ελληνικά, διεθνή επιστημονικά περιοδικά και σε πρακτικά συνεδρίων πανελλήνιας ή διεθνούς εμβέλειας. Οι θεματικές περιοχές με τις οποίες ασχολείται είναι οι σύγχρονες τάσεις της ιστορικής επιστήμης, οι διαστάσεις της ιστορικής συνείδησης, οι κατηγορίες των πηγών στην ιστορική επιστήμη, το φύλο στην ιστορία, οι πολιτισμικές σπουδές, η κοινωνικοσημειωτική ανάλυση ιστορικών πηγών, οι νέες τεχνολογίες και ιστορία.

Αγγελική Τσαπακίδου

(τηλ. 2385055093, e-mail: atsapakid@uowm.gr)

Η Αγγελική Τσαπακίδου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια «Κινητικής - Ρυθμικής Αγωγής με έμφαση στην Προσχολική Εκπαίδευση», στο Π.Τ.Ν. του Π.Δ.Μ. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στις Κινητικές δεξιότητες, στην Ρυθμική αγωγή, στο Παραδοσιακό παιχνίδι, στις Χωροχρονικές έννοιες και στη Δημιουργική ανάπτυξη παιδιών προσχολικής ηλικίας. Δίδασκε σε προπτυχιακά μαθήματα στο Τμήμα Νηπιαγωγών από το 1986 έως και το 2003 και σε μεταπτυχιακά μαθήματα: (α) ΑΕΙ: Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών ΤΕΦΑ Θεσσαλονίκης, 2000, (β) Διδασκαλείο Τμήματος Νηπιαγωγών Θεσσαλονίκης 1999-2003, (γ) Εξομοίωση 1986-1996 Τμήμα Νηπιαγωγών Θεσσαλονίκης. Το συγγραφικό έργο της αποτελείται από α) ένα βιβλίο, «Κινητικές Δεξιότητες, Προγράμματα Ανάπτυξης Κινητικών Δεξιοτήτων, University Studio Press», β) τρία πακέτα σημειώσεων: Ι. Παιδαγωγική και σχολικός χώρος ΙΙ. Δημιουργία νέων παιχνιδιών με βάση το παραδοσιακό παιχνίδι ΙΙ. Το παιχνίδι στο νηπιαγωγείο. Έχει επίσης δημοσιεύσεις σε ξένα και ελληνικά περιοδικά.

Σοφία Αναστασιάδου

(τηλ. 2385055097, e-mail: anastasiadou@uowm.gr)

Η Σοφία Αναστασιάδου είναι Αναπληρώτρια καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο «Στατιστική και Εκπαιδευτική Έρευνα» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Π.Δ.Μ. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντα της αφορούν στη Στατιστική και Εφαρμοσμένη Στατιστική, στην Πολυδιάστατη Στατιστική Ανάλυση, στην Ανάλυση και Ερμηνεία Δεδομένων στις Κοινωνικές, τις Πολιτικές Επιστήμες και στην Εκπαίδευση, στη Στατιστική Συμπερασματολογία, στη Διδακτική των Μαθηματικών και Στατιστικής και στη Χρήση Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση. Έχει δημοσιεύσει άρθρα, ελληνικά και ξένα σε επιστημονικά περιοδικά.

Γεωργία Στεφάνου

(τηλ. 2385055107, email:gstephanou@uowm.gr)

Η Γεωργία Στεφάνου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας (Π.Δ.Μ.) στο γνωστικό αντικείμενο «Γνωστική Ψυχολογία». Έχει διδάξει ή διδάσκει στο Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης και στο Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στο προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Το συγγραφικό της έργο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντα της εστιάζονται στους παράγοντες που

επηρεάζουν τη διαδικασία της μάθησης και την ακαδημαϊκή επίτευξη, στα δυναμικά που σχηματίζονται και επιδρούν στην ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο και στην εκπαιδευτική - επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου. Έχει δημοσιεύσει αρκετά άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

Επίκουροι καθηγητές

Σωτηρία Τριαντάρη

(τηλ. 2385055110, email: striantari@uowm.gr)

Η Σωτηρία Τριαντάρη είναι Επίκουρος Καθηγήτρια της «Φιλοσοφίας και Εκπαίδευσης» του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας. Δίδαξε με ανάθεση το μάθημα Σύγχρονη Πολιτική Φιλοσοφία στο Παν/μιο Μακεδονίας (τμήμα:Διεθνών-Οικονομικών-Ευρωπαϊκών και Πολιτικών Σπουδών) και δίδαξε Φιλοσοφία και Αισθητική Φιλοσοφία στο Παν/μιο Ιωαννίνων (τμήμα: Επιστημών της τέχνης). Από το 2006 έως σήμερα διδάσκει στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο στη Θεματική Ενότητα: Εισαγωγή στον Ελληνικό Πολιτισμό. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα της επικεντρώνονται στη φιλοσοφία της Παιδείας,πολιτική φιλοσοφία της Παιδείας, Ρητορική, Λογική, Ηθική, Πολιτική και Κοινωνική Φιλοσοφία και Αισθητική. Είναι μέλος της Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας, της Ελληνικής Φιλοσοφικής Επιθεώρησης, της Societe Internationale pour l' Etude la Philosofie Medievale (Βέλγιο) κ.ά. Συνεργάζεται επί πολλά έτη με το Πανεπιστήμιο του Pitsburg. Επίσης διευθύνει τις σειρές φιλοσοφικός λόγος (εκδ. Επέκταση) και Βυζαντινά κείμενα (εκ. Αντ. Σταμούλης) και Φιλοσοφία και Σύγχρονη Εκπαίδευση (εκδ. Ηρόδοτος, Αθήνα). Έλαβε μέρος σε διεθνή και πανελλήνια συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Έχει εκδώσει πολλά επιστημονικά βιβλία και έχει δημοσιεύσει αρκετά άρθρα.

Ευθαλία Κωνσταντινίδου

(τηλ. 2385055113, e-mail: ekonstantinidou@uowm.gr)

Η Ευθαλία Κωνσταντινίδου είναι Επίκουρος Καθηγήτρια «Κοινωνικής Ψυχολογίας», στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας, Π.Δ.Μ. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντά της σχετίζονται με ζητήματα που αφορούν στην κατασκευή της ελληνικής εθνικής ταυτότητας στα αναλυτικά προγράμματα και στα σχολικά βιβλία ιστορίας, στη χρήση της ψυχολογικής γνώσης σε ποικίλους τομείς της εκπαίδευσης, στην κατασκευή της παιδικής ηλικίας στην ψυχολογία και την εκπαίδευση καθώς και στους τρόπους κατανόησης και διαχείρισης της πολιτισμικής διαφοράς στην εκπαίδευση.

Νεκταρία Παλαιολόγου

(τηλ. 2385055121, e-mail: nekpalaiologou@uowm.gr nektarpal@hotmail.com)

Η Νεκταρία Παλαιολόγου είναι Επίκουρος Καθηγήτρια στη «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του του Π.Δ.Μ. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντά της αφορούν ζητήματα της παιδαγωγικής και διδακτικής αντιμετώπισης των νηπίων και μαθητών μιας σχολικής τάξης με έμφαση στην κοινωνικοπολιτισμική διαφορετικότητα, τη χρήση κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στη σχολική τάξη για τη μαθησιακή τους υποστήριξη μεταναστών μαθητών, την εκπαίδευση/κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα Διαπολιτισμικής/Πολυπολιτισμικής Εκπαίδευσης και την ιδιότητα του πολίτη. Κατά το διάστημα 2001-2006 εργάστηκε ως εκπαιδευτικός στην Α/θμια Εκπ/ση και παράλληλα δίδασκε ως ειδική επιστήμονας Π.Δ. 407/80 μαθήματα των Επιστημών της Αγωγής, στο Τμήμα Κοινωνικής & Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Παν/μίου Πελοποννήσου, στο Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του ΤΕΙ Αθήνας, στο Τμήμα Διδακτικής της Τεχνολογίας και Ψηφιακών Συστημάτων του Παν/μιου Πειραιώς, στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστήμιου Θεσσαλίας, στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Δημοκρίτειου Παν/μίου Θράκης και στο Μαράσλειο Διδασκαλείο του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ. Από το 2012 είναι η Επιμελήτρια Σειράς "Πολυπολιτισμική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση" στον εκδοτικό οίκο Cambridge Scholars Publications. Από το 2005, είναι η Επιμελήτρια Έκδοσης (Associate Editor-in Chief) του διεθνούς περιοδικού Intercultural Education Journal του εκδοτικού οίκου Taylor and Francis, Routledge, καθώς και κριτής εργασιών σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά. Έχει συγγράψει 2 βιβλία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης στην ελληνική γλώσσα, 2 βιβλία στην αγγλική γλώσσα. Έχει επιμεληθεί και μεταφράσει στην ελληνική γλώσσα το βιβλίο του εκδοτικού οίκου Ashgate/Arena "Διαπολιτισμική Ευρώπη: Διαφορετικότητα και κοινωνική πολιτική" και το βιβλίο του εκδοτικού οίκου Jossey Bass "Διαφορετικότητα και Εκπαίδευση στην ιδιότητα του πολίτη" και άρθρα της έχουν δημοσιευτεί σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά. Επίσης, έχει επιμεληθεί την έκδοση ειδικού τεύχους για τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στο περιοδικό Intercultural Education (Αύγουστος 2012) και την ηλεκτρονική έκδοση των πρακτικών του Διεθνούς Συνεδρίου με τίτλο "Intercultural Education: Paideia, Polity and Demoi", της International Association of Intercultural Education, υπό την αιγίδα της ΟΥΝΕΣΚΟ, Αθήνα, 2009. Εργασίες της έχουν δημοσιευτεί και δημοσιεύονται σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων, κεφάλαια σε διεθνείς και ελληνικούς συλλογικούς τόμους, και υπάρχουν πολλές καταγεγραμμένες ετερο-αναφορές στο έργο της σε διεθνές επίπεδο. Από το 2010-2013 είναι η εκπρόσωπος του Π.Τ.Ν. του Π.Τ.Δ.Ε. στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα "Rick's Café:

Intercultural and International Education" και το 2009-2010 ήταν η επιστημονικώς υπεύθυνη του προγράμματος "Η ένταξη της δεύτερης γενιάς μεταναστών στο εκπαιδευτικό σύστημα", πανελλαδικής κλίμακας, το οποίο υλοποιήθηκε από το Π.Τ.Ν. του Π.Δ.Μ.

Δόμνα Μιχαήλ

(τηλ. 2385055124, e-mail: dmihail@uowm.gr)

Η Δόμνα Μιχαήλ είναι Επίκουρος Καθηγήτρια «Κοινωνικής Ανθρωπολογίας», στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας, Π.Δ.Μ. Έχει πραγματοποιήσει τις βασικές της Σπουδές στο ΑΠΘ, Master στην Κοινωνική Ανθρωπολογία στο University of Manchester και PhD στην Κοινωνική Ανθρωπολογία στο London School of Economics (LSE), UK. Έχει διδάξει σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο εκτός από το Τμήμα Νηπιαγωγών, στο Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και στο Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών του Π.Δ.Μ., ενώ δίδασκε από το 2003 έως το 2012 στο Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας. Το 2012 (15/2- 30/6) ήταν Επισκέπτρια Ερευνήτρια στο School of Global Studies του Sussex University της Μεγάλης Βρετανίας. Επίσης την ίδια χρονιά ήταν Επισκέπτρια Καθηγήτρια στο Department of Social Anthropology του Southern Illinois University, Carbondale στις Η.Π.Α. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα και το επιστημονικό της έργο εστιάζουν στην μελέτη κοινωνικών δομών και οργάνωσης δυτικών και μη δυτικών κοινωνιών, στην ανθρωπολογία της εκπαίδευσης και της γλώσσας, στον εθνικισμό και τον εθνοτισμό, στις μειονότητες και στους μετανάστες. Έχει συμμετάσχει ως ερευνήτρια σε ευρωπαϊκά προγράμματα και είναι μέλος σε αρκετές Επιστημονικές Εταιρείες. Έχει εκδώσει δύο μονογραφίες, έχει συνεργαστεί σε έντεκα συλλογικούς τόμους (εννέα ξενόγλωσσους και τρεις ελληνικούς) και έχει δημοσιεύσει άρθρα σε ξένα και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά καθώς και σε πρακτικά συνεδρίων. Είναι κριτής εργασιών στο *Journal of Ethnic and Migration Studies* του εκδοτικού οίκου Taylor and Francis, Routledge, καθώς επίσης και άλλων διεθνών και ελληνικών επιστημονικών περιοδικών.

Σταμάτης Γαργαλιάνος

(2385055119, e-mail: sgargalianos@uowm.gr)

Ο Σταμάτης Γαργαλιάνος είναι Επίκουρος Καθηγητής στο γνωστικό αντικείμενο «Θεατρική Αγωγή-Οργάνωση Θεατρικής Παράστασης» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας, Π.Δ.Μ. Έχει διδάξει ως ειδικός επιστήμονας Π.Δ. 407/80 σχετικά μαθήματα στο Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας τα τελευταία χρόνια. Έχει λάβει μέρος σε πλήθος ελληνικών και διεθνών συνεδρίων με θέματα όπως η Δραματοποίηση, η Θεατρική Αγωγή, η Σημειωτική Θεάτρου, ο Νόμος του Μπωμόλ στις Παρασταστικές Τέχνες και τους επιχορηγούμενους φορείς, η εφαρμογή της θεωρίας του Greimas στο θέατρο κ.ά. Έχει γράψει πέντε μονογραφίες πάνω στην Σκηνοθεσία Θεάτρου, τη Διδασκαλία και Παιδαγωγική του Ηθοποιού, τη Θεατρική Αγωγή, την Οργάνωση Θεατρικών Παραστάσεων, το Μάνατζμεντ Θεατρικών Εκδηλώσεων. Έχει γράψει επτά επιστημονικά άρθρα πάνω στα ίδια ως άνω γνωστικά αντικείμενα, σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά. Είναι ο υπεύθυνος της Θεατρικής ομάδας ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με την οποία ανέβασε εννιά θεατρικές παραγωγές από το 2008 έως σήμερα. Έχει γράψει επτά θεατρικά έργα, τα οποία παίχθηκαν σε Φλώρινα και Θεσσαλονίκη. Συμμετέχει σε τρεις ερευνητικές ομάδες με θέματα όπως η κοινωνικο-οικονομική κατάσταση του έλληνα νηπιαγωγού, η ταξινόμηση θεατρικών παιχνιδιών, η καταλογογράφηση θεατρικών έργων του ελληνικού και παγκόσμιου ρεπερτόριου.

Καλλιόπη Βρυνιώτη

(Τηλ. 2385055127 e-mail: vrinioti@uowm.gr)

Η Καλλιόπη Βρυνιώτη είναι Επίκουρος Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στο γνωστικό αντικείμενο «Συγκριτική Παιδαγωγική». Έχει διδάξει ως ειδική επιστήμονας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο μαθήματα σχετικά με το αντικείμενό της (2002-2009) και επίσης στο Πρόγραμμα Ακαδημαϊκής και Επαγγελματικής Αναβάθμισης των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης- Εξομοίωσης (ΑΠΘ, 2003-2004). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν α) στη συγκριτική ανάλυση των πολιτικών κοινωνικής και εκπαιδευτικής πολιτικής για την πρώτη παιδική ηλικία β) στη συγκριτική ανάλυση των πολιτικών δια βίου μάθησης και γ) στη μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο και στη συνεργασία μεταξύ των δυο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Έχει δημοσιεύσει ένα βιβλίο σε συνεργασία και επίσης εργασίες σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά, σε συλλογικούς τόμους και σε πρακτικά συνεδρίων.

Ευαγγελία Καλεράντε

(Τηλ. 2385055120 e-mail: ekalerante@uowm.gr)

Η Ευαγγελία Καλεράντε είναι Επίκουρος Καθηγήτρια στην «Εκπαιδευτική Πολιτική» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Π.Δ.Μ. Διδάσκει σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο θεματικές ενότητες Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Το συγγραφικό της έργο εστιάζεται σε ζητήματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Κοινωνιολογίας της Μετανάστευσης και Κοινωνιολογίας του Φύλου. Ειδικότερα για ζητήματα φύλου έχει συνεργασθεί ερευνητικά και εκδοτικά με το ΚΕΘΙ(φορέα του Υπ. Εσωτερικών για θέματα

ισότητας των φύλων). Επίσης, για μεταναστευτικά θέματα συνεργάζεται, ως ειδική επιστήμων, σε ερευνητικά προγράμματα. Με βάση την ενασχόλησή της με την Κοινωνιολογία της Τέχνης και της Λογοτεχνίας συνεργάζεται με τη Σχολή Καλών Τεχνών. Το πεδίο μελετών της σχηματοποιείται στην προβολή των δομικών συσχετίσεων συστημάτων και γεγονότων και την ανάδειξη της τυπικής ή άτυπης πολιτικής σε μια πολλαπλότητα και ποικιλομορφία κοινωνικών δρώμενων. Είναι μέλος της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας και της Παγκόσμιας Οργάνωσης Κοινωνιολογίας(ISA). Έχει δημοσιεύσει εργασίες σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά, άρθρα σε συλλογικούς τόμους στα ελληνικά και αγγλικά, καθώς και εργασίες σε πρακτικά ελληνικών και διεθνών συνεδρίων.

Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος

(τηλ. 2385055125, e-mail: tkotopou@uowm.gr)

Ο Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος είναι Επίκουρος Καθηγητής "Ελληνικής Λογοτεχνίας με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία" στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Είναι πτυχιούχος και διδάκτορας φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Το συγγραφικό του έργο και τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν τη μελέτη και τη διδακτική της Λογοτεχνίας, της Θεωρίας της Λογοτεχνίας και της Δημιουργικής Γραφής. Έχει εκδώσει επτά (7) επιστημονικά συγγράμματα: τις μονογραφίες *Η Θεσσαλονίκη στο έργο των Θεσσαλονικέων πεζογράφων* (Κώδικας 2006) και *Σύγχρονη Ελληνική Λογοτεχνία και Κοινωνικό Περιθώριο* (Επίκεντρο 2013)· τις αυτοτελείς μελέτες *Σκηνικό – Χαρακτήρες – Πλοκή* (Ιων 2011) και *Τα Ετεροθαλή. Μελέτες για την Παιδική, τη Νεανική και τη Λογοτεχνία για Ενήλικες* (Ιων 2012) σε συνεργασία με τον Γ. Παπαντωνάκη, *Η Δημιουργική Γραφή στο Νηπιαγωγείο* (Επίκεντρο 2013) σε συνεργασία με τις Α. Βακάλη Άννα - Μ. Ζωγράφου και τα *Προσαρμογές των Αναλυτικών Προγραμμάτων για το μάθημα της Γλώσσας στο Γυμνάσιο. Διαθεματικό πλαίσιο και σχέδια διδασκαλίας*. Τεύχος Α΄. *Υποστηρικτικό υλικό*. Τεύχος Β΄ (ΥΠΕΠΘ-Π.Ι. 2008) σε συνεργασία με τους Σ. Χατζησαββίδη - Ε. Αναγνωστοπούλου. Άρθρα του έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους, ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων. Έχει συμμετάσχει και συμμετέχει σε διάφορα ερευνητικά προγράμματα (ενδεικτική αναφορά στο "TSTORY Storytelling Applied to Training 2012-2014"), ενώ είναι ο Επιστημονικά Υπεύθυνος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Δημιουργική Γραφή» (Π.Δ.Μ.) και μέλος πολιτιστικών φορέων και διεθνών εταιρειών. Προκρίνει όμως, ανεπιφύλακτα, όλων τη συμμετοχή του ως ιδρυτικό μέλος στην πολιτιστική ομάδα του Πανελληνίου Συλλόγου Παραπληγικών – παράρτημα βόρειας Ελλάδας.

Γιάννης Μπέτσας

(τηλ. 2385055082, e-mail: impetsas@uowm.gr)

Ο Γιάννης Μπέτσας είναι Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας στο γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία της Εκπαίδευσης». Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στα πεδία της Ιστορίας της Εκπαίδευσης και της Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Έχει συμμετάσχει ως ερευνητής σε πλήθος ερευνητικών προγραμμάτων στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες ως εισηγητής, μέλος οργανωτικών και επιστημονικών επιτροπών, ενώ διατελεί μέλος Επιστημονικών Παιδαγωγικών Εταιρειών. Στη συγγραφική του δραστηριότητα συγκαταλέγονται μονογραφίες, δημοσιευμένα επιστημονικά άρθρα στην ελληνική και αγγλική γλώσσα και κείμενα στο πλαίσιο δημοσιευμένων πρακτικών επιστημονικών συνεδρίων και ημερίδων.

Θαρρενός Μπράτιτσης

(τηλ. 2385055090, e-mail:bratitsis@uowm.gr)

Ο Θ Μπράτιτσης είναι Επίκουρος Καθηγητής της «Πληροφορικής με έμφαση στην Ανάπτυξη Εκπιαδευτικού Λογισμικού» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Διδάσκει ή έχει διδάξει μαθήματα Εφαρμογών των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση, Ανάπτυξης και Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Λογισμικού, Ειδικών εφαρμογών αξιοποίησης των ΤΠΕ, Διδακτικής της Πληροφορικής, Ευέλικτης κι εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης στο Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και στο Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Έχει δημοσιεύσει περισσότερες από 30 ερευνητικές εργασίες σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά, πρακτικά διεθνών και ελληνικών συνεδρίων, ενώ είναι μέλος 8 επιστημονικών ενώσεων. Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται θέματα όπως: α) Διδακτική των ΤΠΕ και εφαρμογές τους στην Εκπαίδευση, β) Ανάπτυξη και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού, γ) Ενσωμάτωση και χρήση του Διαδικτύου και των διαφόρων υπηρεσιών του στην Εκπαιδευτική Πραγματικότητα, δ) Συνεργατική Μάθηση, ε) Ευέλικτη και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, στ) Εκπαιδευτική Πολιτική και Σχεδιασμός, ζ) Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση, η) Τεχνολογικά Υποστηριζόμενη Μάθηση, θ) Ειδικά θέματα Συνεργατικής και Τεχνολογικά Υποστηριζόμενης Μάθησης (Ανάλυση Αλληλεπιδράσεων).

Πηνελόπη Παπαδοπούλου

(τηλ. 2385055146, email: ppapadopoulou@uowm.gr)

Η Πηνελόπη Παπαδοπούλου είναι Επίκουρη Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας με γνωστικό αντικείμενο «Έννοιες της Βιολογίας στην Εκπαίδευση». Έχει διδάξει, ως αποσπασμένη εκπαιδευτικός σε προπτυχιακά εργαστηριακά μαθήματα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1992-2003), ως επιστημονική συνεργάτης στο Διδασκαλείο «Δ. Γληνός» του ίδιου Τμήματος καθώς επίσης και στο Διδασκαλείο Νηπιαγωγών του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια στο Πρόγραμμα Ακαδημαϊκής και Επαγγελματικής Αναβάθμισης των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση (ΑΠΘ, 1998-2000 & 2003-2005), καθώς και σειρά επιμορφωτικών σεμιναρίων για εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας (Π.Τ.Δ.Ε.-Α.Π.Θ.1993-4 & 1999-2000, Ε.Μ.Π. 2007-8, ΠΕΚ & Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης 2000-2009). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται: Στη διδασκαλία βασικών βιολογικών εννοιών και στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων της επιστημονικής μεθόδου στην προσχολική εκπαίδευση. Στην εμφάνιση, την καταγραφή και τις επιδράσεις του ανθρωποκεντρικού αξιακού πλαισίου τόσο στη Βιολογία όσο και στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Σε ζητήματα θεωρίας και εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Στη μελέτη της εννοιολογικής οικολογίας και της αποδοχής της εξελικτικής θεωρίας. Έχει δημοσιεύσει εργασίες σε ελληνικά περιοδικά, άρθρα σε συλλογικούς τόμους στα ελληνικά, καθώς και εργασίες σε πρακτικά ελληνικών και διεθνών συνεδρίων.

Αναστασία Στάμου

(τηλ. 23850-55116, e-mail: astamou@uowm.gr)

Η Αναστασία Στάμου είναι Επίκουρη Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας στο γνωστικό αντικείμενο «Κοινωνιογλωσσολογία και ανάλυση λόγου». Έχει διδάξει ως ειδική επιστήμονας Π.Δ. 407/80 (2004-2009) σχετικά προπτυχιακά μαθήματα στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας, στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και στο Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας. Έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια στο Πρόγραμμα Ακαδημαϊκής και Επαγγελματικής Αναβάθμισης των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση (ΑΠΘ, 2004-2005), καθώς και σε δύο επιμορφωτικά σεμινάρια Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης για εκπαιδευτικούς (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, 2007-2008). Στα κύρια ερευνητικά της ενδιαφέροντα συγκαταλέγονται η μελέτη της κειμενικά διαμεσολαβημένης κοινωνικής πραγματικότητας και ο ρόλος της γλώσσας σε αυτή τη διαδικασία. Η πιο πρόσφατη ερευνητική της δραστηριότητα εστιάζει στην αναπαράσταση της κοινωνιογλωσσικής πραγματικότητας στα κείμενα μαζικής κουλτούρας ως βασικού στοιχείου των εξωσχολικών πρακτικών γραμματισμού των παιδιών. Είναι επιστημονικά υπεύθυνη του ερευνητικού έργου *Θαλής-Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας- Γλωσσική ποικιλότητα και γλωσσικές ιδεολογίες στα κείμενα μαζικής κουλτούρας: Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αξιολόγηση παιδαγωγικού υλικού για την ανάπτυξη της κριτικής γλωσσικής επίγνωσης* (2011-2015). Έχει κάνει μια επιστημονική μετάφραση, έχει δημοσιεύσει εργασίες σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά, άρθρα σε συλλογικούς τόμους στα ελληνικά, καθώς και εργασίες σε πρακτικά ελληνικών και διεθνών συνεδρίων.

Νίκος Φωτόπουλος

(τηλ. 23850 55150, email nfotopoulos@uowm.gr)

Ο Νίκος Φωτόπουλος είναι Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με γνωστικό αντικείμενο «*Κοινωνιολογία των Πολιτισμικών και Εκπαιδευτικών Πρακτικών*». Έχει διδάξει ως ειδικός επιστήμονας (Π.Δ 407/80) στο ΤΕΑΠΗ του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και ως Καθηγητής-Σύμβουλος (ΣΕΠ) στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο ενώ επί σειρά ετών συνεργάζεται με το Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΚΑΝΕΠ) και το Ινστιτούτο Εργασίας (ΙΝΕ) της ΓΣΕΕ για θέματα εκπαιδευτικής έρευνας, δια βίου μάθησης και επιμόρφωσης εργαζομένων. Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα κινούνται στο χώρο της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής πολιτικής, της κοινωνιολογίας του πολιτισμού και της κριτικής κοινωνικής θεωρίας. Έχει συμμετάσχει σε πλήθος επιτροπών ως εμπειρογνώμονας για θέματα εκπαίδευσης και πολιτισμού, κατάρτισης, δια βίου μάθησης και απασχόλησης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό ενώ άρθρα του έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους, ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων.

2. Ειδικοί Επιστήμονες

Διδάσκοντες με συμβάσεις σύμφωνα με το Π.Δ. 407/80

3. Ειδικό Επιστημονικό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΕΔΙΠ)

Κλειώ Σέμογλου (Φυσικής Αγωγής, 2385055050)

Έφη Παπαγεωργίου (Αγωγής για το βιβλίο, 2385055014)

Ευδοξία Κωτσαλίδου (Πρακτική Άσκηση)

4. Προσωπικό του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης που διδάσκει μαθήματα στο Τμήμα Νηπιαγωγών
Ελένη Γρίβα (τηλ. 2385055027)
Επίκουρη Καθηγήτρια «Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση».
Γεώργιος Ιορδανίδης (τηλ. 2385055062)
Επίκουρος Καθηγητής στο γνωστικό αντικείμενο «Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης».
Δημήτριος Μπέσσας (τηλ. 2385055023)
Καθηγητής στο γνωστικό αντικείμενο «Αισθητική παιδεία με έμφαση στις εικαστικές τέχνες και στην εφαρμογή τους στην εκπαίδευση».

5. Ειδικό Τεχνικό Επιστημονικό Προσωπικό (ΕΤΕΠ)
Αθανάσιος Βαϊτσάκης (Υπεύθυνος βιβλιοθήκης, 2385055052)
Γεώργιος Σεμερτζίδης (Πληροφορικής, 2385055059)

6. Αποσπασμένοι/ες στο γνωστικό αντικείμενο *εκπαιδευτικοί από την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.*

Β. Διοικητικό Προσωπικό
Γραμματεία:
Ελένη Φωτιάδου (προϊσταμένη) τηλ. 2385055100
Κωνσταντίνος Ευθυμιάδης τηλ. 2385055101
Νικόλαος Μυρωνίδης τηλ. 2385055102
Μανόλης Μυλωνάς (Γραμματεία Μεταπτυχιακού) τηλ. 2385055115

Επιτροπή Ερευνών:
Ηλίας Ίνδος (προϊστάμενος) τηλ. 2385055150

Γ. Τεχνικό-βοηθητικό προσωπικό

1.4 Εγκαταστάσεις, Εργαστήρια και Σπουδαστήρια

Η Παιδαγωγική Σχολή στεγάζεται σε νεόκτιστες και ανακαινισμένες κτιριακές εγκαταστάσεις, στις οποίες στεγαζόταν η πρώην Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας από το 1984 μέχρι την παύση της λειτουργίας της το 1989. Οι εγκαταστάσεις αυτές βρίσκονται τρία χιλιόμετρα έξω από την πόλη της Φλώρινας στην εθνική οδό Φλώρινας - Νίκης - συνόρων.
Η Παιδαγωγική Σχολή διαθέτει σήμερα: Αμφιθέατρο Α', Αμφιθέατρο Β' χωρητικότητας 300 και 150 ατόμων αντίστοιχα και 21 αίθουσες διδασκαλίας. Απ' αυτές η μια ονομάστηκε «Αίθουσα Θεόδωρου Κάστανου», προς τιμήν του παιδαγωγού που έδρασε ως υποδιευθυντής του Διδασκαλείου στη Φλώρινα από το 1929 έως το 1932, ενώ άλλη μια φέρει το όνομα του παιδαγωγού Εμμανουήλ Γ. Σαρρή, υποδιευθυντή από το 1951 ως το 1956.
Επίσης έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν στο Τμήμα Νηπιαγωγών:
Εργαστήριο Διδακτικής Φ.Ε. και παραγωγής διδακτικού υλικού, Εργαστήριο Γλώσσας και Προγραμμάτων Γλωσσικής Διδασκαλίας, Εργαστήριο Εκπαιδευτικού Λογισμικού Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας, Εργαστήριο Βιβλιολογίας και Βιβλιαγωγής με τίτλο: "Βιβλιολογείον", Αίθουσα - εργαστήριο Εικαστικών, Αίθουσα - εργαστήριο Μουσικής, Γυμναστήριο, Βιβλιοθήκη Σχολικών Εγχειριδίων, Αναγνωστήριο, Βιβλιοθήκη, Αρχείο Παιδαγωγικής Ακαδημίας

1.5 Συνεργαζόμενα νηπιαγωγεία

Οι υπεύθυνοι της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Φλώρινας, οι Διευθυντές και το προσωπικό των συνεργαζόμενων νηπιαγωγείων συμβάλλουν στην αποτελεσματική κατάρτιση των φοιτητριών/τών της Σχολής με την εμπειρία τους και την καθοδήγηση που προσφέρουν.

Νηπιαγωγεία

1^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 2^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 3^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 4^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 5^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 6^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 7^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 8^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (1/θέσιο), 9^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 10^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (1/θέσιο), Νηπιαγωγείο Αμμοχωρίου και Νηπιαγωγείο Αρμενοχωρίου.

2

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Για την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών αρμόδια είναι η Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Το πρόγραμμα σπουδών, σύμφωνα με το νόμο, είναι δυνατόν να αναθεωρείται κάθε Απρίλιο.
Το ακαδημαϊκό έτος 2013-14 το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών συμπληρώνει εἰκοσι χρόνια λειτουργίας. Σ' αυτό το διάστημα συσσωρεύτηκε αρκετή εμπειρία, έγιναν πολλές συζητήσεις και διαπιστώσεις με στόχο την αναμόρφωση του προγράμματος.

2.1 Αρχές διαμόρφωσης του προγράμματος

Η διαμόρφωση του αναμορφωμένου προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, δηλαδή η επιλογή των γνωστικών αντικειμένων, ο καθορισμός του περιεχομένου των μαθημάτων και της αναλογίας των διαφόρων κατηγοριών, καθώς επίσης και η θέση της πρακτικής άσκησης, βασίστηκε:
Στην αναγκαιότητα της εξασφάλισης τόσο της επιστημονικής και της επαγγελματικής συγκρότησης των αποφοίτων του Τμήματος, ώστε να είναι σε θέση:
• να παρακολουθούν τις εξελίξεις των επιστημών της αγωγής
• να προβαίνουν σε αυτοτελή έρευνα, με σκοπό την παραγωγή νέας γνώσης σε ζητήματα εκπαίδευσης και διδακτικής
• να εκπληρώνουν με υπευθυνότητα και επιτυχία το παιδαγωγικό - διδακτικό έργο τους.
Έτσι, το Πρόγραμμα αποσκοπεί να είναι οι απόφοιτοι του τμήματος σε θέση να λειτουργούν ως κριτικοί εκπαιδευτικοί με στόχο τη συνεχή βελτίωση του έργου τους αλλά και ως επιστήμονες. Αυτό επιτυγχάνεται με υποχρεωτικά μαθήματα αλλά και με τη δυνατότητα να επιλέγουν και να εμβαθύνουν στις γνωστικές περιοχές και στα αντικείμενα με κριτήριο τα προσωπικά και ακαδημαϊκά ενδιαφέροντα, τις κλίσεις, αλλά και τις μελλοντικές επαγγελματικές και επιστημονικές εξελίξεις.

2.2 Στόχοι του προγράμματος σπουδών

Το πρόγραμμα σπουδών, όπως διαμορφώνεται από την αρχή της επιστημονικής και επαγγελματικής συγκρότησης των αποφοίτων του τμήματος έχει τους εξής επιμέρους στόχους:
Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα πρέπει:

- να κατανοήσουν βασικές έννοιες και θεωρίες των επιστημών της αγωγής και να εξοικειωθούν με τη μεθοδολογία τους (εκπαιδευτική κατάρτιση)
- να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις για τις επιστήμες και τις τέχνες, από τις οποίες προέρχονται τα περιεχόμενα του αναλυτικού προγράμματος του νηπιαγωγείου (ειδική επιστημονική και καλλιτεχνική κατάρτιση)
- να αποκτήσουν γνώσεις διδακτικής των δραστηριοτήτων του νηπιαγωγείου (διδακτική κατάρτιση)
- να αναπτύξουν την ικανότητα στοχαστικο-κριτικής ανάλυσης του εκπαιδευτικού έργου (σύνδεση προσωπικής εκπαιδευτικής θεωρίας και πράξης) και
- να είναι σε θέση να κατανοήσουν και να αξιοποιήσουν ξενόγλωσση επιστημονική βιβλιογραφία.

2.3 Δομή του προγράμματος

(με βάση το άρθρο 24 του Ν. 1268/82, το άρθρο 9 του Ν. 2083/92 και το άρθρο 1 του Ν. 188/94).

Το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Φλώρινας περιλαμβάνει εξαμηνιαία μαθήματα, πρακτική άσκηση στα συνεργαζόμενα νηπιαγωγεία και προαιρετική πτυχιακή εργασία. Το πρόγραμμα είναι κατά τέτοιο τρόπο διαμορφωμένο, ώστε για τη λήψη του πτυχίου να απαιτούνται τουλάχιστον οκτώ (8) εξάμηνα σπουδών. Η κατανομή των μαθημάτων στα οκτώ εξάμηνα είναι ενδεικτική και όχι δεσμευτική για τους φοιτητές/τις φοιτήτριες.
Τα μαθήματα διακρίνονται:
με κριτήριο τη ***δεσμευτικότητά*** τους σε υποχρεωτικά, κατ' επιλογήν υποχρεωτικά και προαιρετικά (ελεύθερης επιλογής)
με κριτήριο το ***στόχο της διδασκαλίας*** τους σε εισαγωγικά και βασικής κατάρτισης εμβάθυνσης
με κριτήριο το ***περιεχόμενό*** τους, στα γνωστικά αντικείμενα:
1. Μεθοδολογία έρευνας. 2. Ιστορία της αγωγής και της εκπαίδευσης. 3. Φιλοσοφία και φιλοσοφικές προϋποθέσεις της αγωγής. 4. Ψυχολογία και ψυχολογικές προϋποθέσεις της αγωγής. 5. Κοινωνικές Επιστήμες και Έρευνα στην Εκπαίδευση 6. Ειδική αγωγή. 7. Παιδαγωγική. 8. Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. 9. Ελληνική γλώσσα. 10.

Λογοτεχνία. 11. Ιστορία. 12. Παράδοση και πολιτισμός. 13. Πληροφορική. 14. Μαθηματικά. 15. Περιβαλλοντική εκπαίδευση. 16. Φυσικές επιστήμες. 17. Αισθητική παιδεία. 18. Μουσικοπαιδαγωγική. 19. Θεατρικό παιχνίδι – Κουκλοθέατρο. 20. Κινητική αγωγή. 21. Παιδιατρική – Υγιεινή. 22.Διδακτική μεθοδολογία και πρακτική άσκηση. 23. Ξένη γλώσσα.

2.3.1. Διδακτικές Μονάδες (ΔΜ)

Σε κάθε εξαμηνιαίο μάθημα αντιστοιχεί ένας αριθμός «διδακτικών μονάδων» (ΔΜ). Μια διδακτική μονάδα αντιστοιχεί σε μία ώρα εβδομαδιαίας διδασκαλίας για ένα εξάμηνο. Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται τουλάχιστον εκατόν εβδομήντα διδακτικές μονάδες (174 ΔΜ), οι οποίες κατανέμονται ως εξής:
132 ΔΜ τα υποχρεωτικά μαθήματα
42 ΔΜ τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά και ελεύθερης επιλογής

2.3.2. Υποχρεωτικά μαθήματα (132 ΔΜ)

Υποχρεωτικά είναι εκείνα τα μαθήματα, τα οποία υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν όλες οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του Τμήματος. Αν η φοιτήτρια/ο φοιτητής αποτύχει στις εξετάσεις ενός υποχρεωτικού μαθήματος, είναι υποχρεωμένη/ος να το επαναλάβει.
Στόχος των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι να προσφέρουν μια γενική παιδεία στις φοιτήτριες/στους φοιτητές (Γενική παιδεία) για να εισαχθούν στις συγκεκριμένες επιστήμες και τη μεθοδολογία τους (Επιστήμες της Αγωγής και Ειδικές Επιστήμες) καθώς και στα συγκεκριμένα αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος (Μαθήματα σχετικά με το αναλυτικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου).
Τα περισσότερα υποχρεωτικά μαθήματα προσφέρονται –σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών – στα πρώτα τέσσερα εξάμηνα και ο αριθμός τους ελαττώνεται βαθμιαία στα επόμενα τέσσερα.
Τα υποχρεωτικά μαθήματα είναι κατά κύριο λόγο αυτοτελή και δεν προαπαιτούν άλλα μαθήματα.

2.3.3. Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα και ελεύθερης επιλογής (42 ΔΜ)

«Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά» είναι τα μαθήματα, από τα οποία οι φοιτήτριες/τές μπορούν να επιλέξουν ορισμένα. Εάν αποτύχουν στις εξετάσεις ενός κατ' επιλογήν υποχρεωτικού μαθήματος μπορούν να το παρακολουθήσουν ξανά σε επόμενο εξάμηνο, εάν προσφέρεται, ή να το αντικαταστήσουν με ένα άλλο κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα.
Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα αποβλέπουν στην εμβάθυνση σε επιμέρους θέματα και προβλήματα της σχετικής επιστήμης και παράλληλα στη μύηση και εξοικείωση των φοιτητριών/τών με την ερευνητική διαδικασία.
Για το λόγο αυτό έχουν κυρίως σεμιναριακή ή εργαστηριακή μορφή. Ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι περιορισμένος (μέχρι 25 άτομα). Οι φοιτήτριες/φοιτητές αναλαμβάνουν την εκπόνηση γραπτών εργασιών και εισηγήσεων ή μικρές επιμέρους έρευνες, ατομικές ή συλλογικές, στο πλαίσιο των ερευνητικών ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων των διδασκόντων.
Οι φοιτήτριες/φοιτητές στο πλαίσιο των σπουδών τους και ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μαθήματα, τα οποία να αντιστοιχούν σε σαράντα δύο (42) ΔΜ. Από τα 14 μαθήματα (42 ΔΜ) μπορούν να επιλέξουν προαιρετικά μόνο δύο μαθήματα από άλλα τμήματα (6ΔΜ), τα οποία ανταποκρίνονται στα προσωπικά τους ενδιαφέροντα και διδάσκονται σε άλλα Πανεπιστημιακά Τμήματα.

Οι διδακτικές μονάδες των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων μοιράζονται στα επτά εξάμηνα (στο πρώτο δεν προσφέρονται κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα) ως εξής: Β', Γ και Δ' εξάμηνα από 6 ΔΜ στο κάθε ένα, στο Ε' 3 ΔΜ, στο Στ' 6 ΔΜ και στα εξάμηνα Ζ' και Η' από 15ΔΜ ανάλογα με το εξάμηνο της πρακτικής τους.

2.3.4. Πρακτική άσκηση

Στη σύνδεση της παιδαγωγικής και διδακτικής θεωρίας και πράξης των υποψηφίων νηπιαγωγών συμβάλλει η πρακτική άσκηση στο νηπιαγωγείο, στον τόπο της αγωγής και διδασκαλίας. Η πρακτική άσκηση δίνει την ευκαιρία συνειδητοποίησης των προσωπικών εκπαιδευτικών θεωριών των υποψηφίων νηπιαγωγών και του τρόπου που συνδέονται με τις εκπαιδευτικές, παιδαγωγικές και διδακτικές τους επιλογές.

Η πρακτική άσκηση συνοδεύεται και στηρίζεται από τον κλάδο της παιδαγωγικής επιστήμης που έχει ως αντικείμενο τη διδακτική πράξη, δηλαδή από τη Διδακτική Μεθοδολογία. Τη μεσολάβηση μεταξύ θεωρίας και πράξης, Πανεπιστημίου και Νηπιαγωγείου, σπουδών και επαγγέλματος, αναλαμβάνει το πρόγραμμα της Διδακτικής Μεθοδολογίας και Πρακτικής Άσκησης. Τα επιμέρους μαθήματα της Διδακτικής Μεθοδολογίας και Πρακτικής Άσκησης συγκαταλέγονται στα υποχρεωτικά μαθήματα.

Το πρόγραμμα της Διδακτικής Μεθοδολογίας και Πρακτικής Άσκησης πραγματοποιείται στο έβδομο ή όγδοο εξάμηνο και αποβλέπει α) στην εισαγωγή των φοιτητριών/τών στη θεωρία και πράξη του νηπιαγωγείου και της διδασκαλίας, με σχετικά μαθήματα στη Σχολή και συστηματική παρατήρηση της παιδαγωγικής και εκπαιδευτικής διαδικασίας στα νηπιαγωγεία, β) στη θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση στη Διδακτική των αντικειμένων του αναλυτικού προγράμματος του νηπιαγωγείου και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων σχεδιασμού, διεξαγωγής και αξιολόγησης των διδασκαλιών τους και γ) στη βαθμιαία εισαγωγή στον κανονικό, καθημερινό ρυθμό εργασίας στο νηπιαγωγείο. Η απόσπαση νηπιαγωγών (μεντόρων) αποσκοπεί αποκλειστικά στην υποστήριξη των φοιτητών/τριών για την καλύτερη δυνατή διενέργεια των Πρακτικών Ασκήσεων σε στενή συνεργασία με τους εκάστοτε υπεύθυνους της πρακτικής άσκησης, όπως ορίζει ο Οδηγός Σπουδών.

2.3.5 Κανονισμός προγράμματος πρακτικών ασκήσεων

Το πρόγραμμα των πρακτικών ασκήσεων αποτελεί ουσιαστικό και υποχρεωτικό μέρος της εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Φλώρινας. Αποσκοπεί κυρίως στη αρχική εκπαίδευση των μελλοντικών Νηπιαγωγών.

- Η πρακτική άσκηση διεξάγεται στο έβδομο ή όγδοο εξάμηνο του προγράμματος σπουδών και έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα.

Δεν προβλέπεται επαναληπτική εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου. Φοιτητές /τριες που δεν έχουν ολοκληρώσει τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις τους είναι υποχρεωμένοι/νες να επαναλάβουν ολόκληρο το εξάμηνο της πρακτικής άσκησης, το εξάμηνο που προσφέρεται.

- Την ευθύνη του προγράμματος την έχουν τα μέλη ΔΕΠ που εμπλέκονται στο πρόγραμμα των Πρακτικών Ασκήσεων σε συνεργασία με τις αποσπασμένες νηπιαγωγούς.

Οι εμπλεκόμενοι στο πρόγραμμα των Πρακτικών Ασκήσεων έχουν τις εξής υποχρεώσεις:

Α. Φοιτήτριες / Φοιτητές

- Οφείλουν να παρακολουθούν όλο το πρόγραμμα της πρακτικής άσκσησης (θεωρητικά μαθήματα, παρατηρήσεις στο νηπιαωγείο και ανάληψη παιδαγωγικού και εκπαιδευτικού έργου) γιατί η πρακτική άσκηση έχει εργαστηριακό – υποχρεωτικόχαρακτήρα.
- Οφείλουν να παρουσιάζονται στο νηπιαγωγείο που προγραμματίστηκε τις καθορισμένες ημέρες και ώρες. Αντικατάσταση της καθορισμένης ημέρας ή του καθορισμένου νηπιαγωγείου είναι δυνατή μόνο σε περίπτωση ασθένειας (με βάση σχετική ιατρική βεβαίωση) και μόνο ύστερα από συνεννόηση με τα αρμόδια μέλη ΔΕΠ.
- Έχουν υποχρέωση να συνεργάζονται με τις υπεύθυνες καθηγήτριες και τις αποσπασμένες νηπιαγωγούς για την προετοιμασία και την εφαρμογή των σχετικών δραστηριοτήτων/προγραμμάτων.
- Επιβάλλεται να συνεργάζονται και να ενημερώνουν τη νηπιαγωγό της τάξης για τις προβλεπόμενες επισκέψεις ή δραστηριότητες /προγράμματα που πρόκειται να πραγματοποιήσουν.

Β. Οι αποσπασμένες νηπιαγωγοί

- Παρακολουθούν και συμμετέχουν στα θεωρητικά μαθήματα του προγράμματος της πρακτικής άσκησης.
- Συνεργάζονται με τους υπεύθυνους καθηγητε΄ς για την παραγωγή βιντεοσκοπημένων ή δειγματικών διδασκαλιών που θα παρακολουθήσουν οι φοιτητές.
- Συνεργάζονται με τους φοιτητές. Λειτουργούν συντονιστικά και συμβουλευτικά. Οργανώνουν συναντήσεις με τους φοιτητές/τριες προκειμένου να ενισχύσουν τον αναστοχασμό των φοιτητριών/ών για όσα παρατηρούν στα νηπιαγωγεία ή αναλαβάνουν να οργανώσουν σε αυτά. Είσης, συζητούν ή τροποποιούν ή συμπληρώνουν ή βελτιώνουν τον προτεινόμενο ημερήσιο σχεδιασμό δραστηριοτήτων/προγραμμάτων του κάθε φοιτητή.

- Επισκέπτονται τις τάξεις στις οποίες ασκούνται οι φοιτητές/τριες με σκοπό να παρακολουθήσουν το παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό τους έργο, να συζητήσουν ενδεχόμενα προβλήματα και να προσφέρουν συστηματική υποστήριξη.

Γ. Οι νηπιαγωγοί των συνεργαζόμενων νηπιαγωγείων

- Έχουν την ευθύνη της τάξης, παρευρίσκονται στην τάξη και δεν παρεμβαίνουν κατά το ημερήσιο πρόγραμμα των φοιτητών, παρά μόνο αν ζητηθεί η βοήθειά τους.
- Διευκολύνουν τους φοιτητές στην οργάνωση των προβλεπόμενων επισκέψεων ή εορτών, όπως και στην παροχή παιδαγωγικού υλικού.
- Ενημερώνουν τους γονείς για τις διδασκαλίες των φοιτητών.
- Ενημερώνουν τους φοιτητές για τα στοιχεία της τάξης τους και τον τρόπο δουλειάς τους.
- Συνεργάζονται με τις αποσπασμένες νηπιαγωγούς και τα μέλη ΔΕΠ για την αντιμετώπιση προβλημάτων που τυχόν προκύπτουν.

Δ. Οι υπεύθυνες/οι των Πρακτικών Ασκήσεων (μέλη ΔΕΠ) οφείλουν:

➢ Πριν από την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης

- Να προβαίνουν σε κοινές συσκέψεις αποσπασμένων νηπιαγωγών και νηπιαγωγών συνεργαζομένων νηπιαγωγείων προκειμένου να τους ενημερώνουν για την πρακτική άσκηση και τον τρόπο εργασίας των φοιτητών.

➢ Μετά την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης

- Οφείλουν να επαναλάβουν τη σύσκεψη με την παρουσία και των φοιτητών για την αξιολόγηση της όλης διαδικασίας. Ανταλλάσσονται απόψεις για συμπληρώσεις, τροποποιήσεις με τελικό σκοπό τη βελτίωση του προγράμματος των πρακτικών ασκήσεων.

2.3.6. Μαθήματα Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης (Δ.Π.Α.)

Το Τμήμα Νηπιαγωγών συμμετέχοντας στην πράξη ΕΠΕΑΕΚ 2.4.2.α. «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ» προσφέρει μαθήματα στα πεδία πρακτικής άσκησης, με στόχο τη σύζευξη της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Για το λόγο αυτό το Τμήμα έχει αναπτύξει συνεργασία με φορείς (φορείς υποδοχής), όπως βιβλιοθήκες, παιδότοποι-παιδικές χαρές, νοσοκομεία, μουσεία, πολιτιστικοί φορείς, κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και τεχνολογίας.
Στα πεδία Δ.Π.Α. μπορούν να συμμετάσχουν φοιτήτριες/φοιτητές όλων των εξαμήνων. Κάθε πεδίο Δ.Π.Α., σε κάθε κύκλο του, δεν μπορεί να εξασκεί παραπάνω από 20 φοιτητές.
Κάθε κύκλος ενός πεδίου της Δ.Π.Α. ολοκληρώνεται σε δύο φάσεις ως εξής :
Α' φάση: Θεωρητική προετοιμασία (10 ώρες θεωρητικά μαθήματα)
Β' φάση: Πρακτική άσκηση στο φορέα υποδοχής.
Η συμμετοχή σε πεδίο της Δ.Π.Α. αντιστοιχεί με παρακολούθηση μαθήματος «Κατ' επιλογήν». Κατά τη διάρκεια της Δ.Π.Α. παρέχεται στις φοιτήτριες και στους φοιτητές αμοιβή και ασφαλιστική κάλυψη.

2.3.7 Πτυχιακή εργασία

Οι φοιτήτριες/φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος. Η αίτηση για την ανάληψη πτυχιακής εργασίας κατατίθεται στη Γραμματεία, ύστερα από συνεννόηση με το μέλος ΔΕΠ, το αργότερο μέχρι το τέλος Μαΐου του 6ου εξαμήνου σπουδών ή στις αρχές του 7ου. Σε καμία περίπτωση δε μπορεί να μεσολαβήσει διάστημα μικρότερο των 6 μηνών από την αίτηση της φοιτήτριας ή του φοιτητή, πριν την κατάθεση της διπλωματικής εργασίας. Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει σχετικά και ορίζει δεύτερη/ο βαθμολογήτρια/τή.
Κατά την περίοδο συγγραφής της πτυχιακής εργασίας απαιτείται συνεργασία σε τακτά χρονικά διαστήματα με την επόπτρια/ τον επόπτη. Η εργασία πρέπει να ολοκληρωθεί και να παραδοθεί τουλάχιστον 15 μέρες πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου κατά την οποία οι φοιτήτριες/ φοιτητές προγραμματίζουν να λάβουν το πτυχίο τους. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ανατεθεί ή να κατατεθεί πτυχιακή εργασία πέρα από αυτά τα χρονικά όρια.

Κάθε μέλος ΔΕΠ δεν μπορεί να αναλάβει περισσότερες από επτά πτυχιακές εργασίες. Η πτυχιακή εργασία παραδίνεται δακτυλογραφημένη σε δύο αντίτυπα, ένα από τα οποία κατατίθεται στη Βιβλιοθήκη της Σχολής, και πιστώνεται με εννέα διδακτικές μονάδες (9 ΔΜ), οι οποίες αντιστοιχούν σε τρία κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

2.3.8 Κατηγορίες υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν μαθημάτων

Τα υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα αναγράφονται ανά γνωστικό αντικείμενο. Πιστώνεται το καθένα με 3 ΔΜ εκτός από την πρακτική άσκηση που πιστώνεται με 21 Δ.Μ. Με Υ περιγράφονται τα υποχρεωτικά μαθήματα και με Ε τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά.

0100 Μεθοδολογία Έρευνας
0101Υ - Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας των κοινωνικών επιστημών
0102Υ - Περιγραφική στατιστική
0103Ε - Στατιστική – Ανάλυση δεδομένων
0104Ε - Εφαρμοσμένη στατιστική

0200 Ιστορία της Αγωγής και της Εκπαίδευσης
0201Υ - Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης
0203Ε - Νεώτερα Παιδαγωγικά Κινήματα και Ιδέες
0204Ε - Ιστορική εξέλιξη της Προσχολικής Αγωγής στην ελληνική εκπαίδευση
0205Ε - Μικροϊστορία και Εκπαίδευση
0206Ε - Θέματα Εκπαιδευτικής Ιστορίας

0300 Φιλοσοφία και φιλοσοφικές προϋποθέσεις της αγωγής
0301Υ - Εισαγωγή στη φιλοσοφία
0302Υ - Φιλοσοφία της παιδείας
0303Ε - Πολιτική φιλοσοφία και παιδεία
0304Ε - Ηθική, Πολιτική και Κοινωνική Φιλοσοφία της Παιδείας

0400 Ψυχολογία και ψυχολογικές προϋποθέσεις της αγωγής
0401Υ - Γνωστική ψυχολογία
0402Υ - Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία
0403Ε - Ψυχολογία κινήτρων
0404Ε - Εκπαιδευτική ψυχολογία & ανάπτυξη του νηπίου
0406Ε - Κοινωνική ψυχολογία και εκπαιδευτική έρευνα
0407Ε - Η μελέτη του πολιτισμού στην κοινωνική ψυχολογία
0408Ε - Η μελέτη του λόγου στην κοινωνική ψυχολογία

0500 Κοινωνικές Επιστήμες και Έρευνα στην Εκπαίδευση
0501Υ - Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
0518Υ - Εκπαιδευτική Πολιτική
0519Υ - Κοινωνική Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης και Ερευνητικές Εφαρμογές
0517Ε - Κοινωνιολογία της προσχολικής εκπαίδευσης
0520Ε - Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία
0521Ε - Σχολικές Εθνογραφίες

0503Ε - Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία
0513Ε - Κοινωνική και εκπαιδευτική πολιτική για την πρώτη παιδική ηλικία στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης
0511Ε - Πολιτική Κουλτούρα και Εκπαιδευτική Πολιτική
0507Ε - Κοινωνιολογία του Πολιτισμού
0516Ε - Δια βίου Μάθηση και Κοινωνία: Θεσμοί, Συστήματα και Πολιτικές

0600 Ειδική αγωγή
0601Υ - Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία
0602Υ - Ψυχολογία της ειδικής αγωγής
0603Ε - Νοητική καθυστέρηση
0604Ε - Μαθησιακές δυσκολίες – Προγράμματα πρώιμης παρέμβασης

0700 Παιδαγωγική
0701Υ - Προσχολική παιδαγωγική
0702Υ - Η οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος του νηπιαγωγείου στο πλαίσιο του παιχνιδιού
0703Υ - Αναλυτικά προγράμματα προσχολικής αγωγής – Στρατηγικές διδασκαλίας
0704Υ - Διαπολιτισμική εκπαίδευση και παιδαγωγική
0722Υ - Συγκριτική Παιδαγωγική
0713Ε - Μειονότητες – Μετανάστες και Εκπαίδευση
0715Ε - Εκπαιδευτική Πολιτική και Δικαιώματα
0716Ε - Εκπαιδευτική Πολιτική και Φύλο
0720Ε - Εισαγωγή στην Παιδαγωγική
0721Ε - Μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο και συνεργασία μεταξύ των δυο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων

0800 Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης
0802Υ - Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης
0803Ε - Διασφάλιση Ποιότητας, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία στην Εκπαίδευση
0804Ε - Εκπαιδευτική αξιολόγηση

0900 Ελληνική γλώσσα
0901Υ - Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία
0902Υ - Διαχρονία και συγχρονία της ελληνικής γλώσσας
0912Υ - Κοινωνιογλωσσολογία
0906Ε - Γλώσσα, Κοινωνία και Εκπαίδευση
0907Ε - Γλώσσα, Κείμενα και Επικοινωνία
0908Ε - Κριτικός Γραμματισμός

1000 Λογοτεχνία
1001Υ - Ελληνική λογοτεχνία Ι
1002Υ - Ελληνική λογοτεχνία ΙΙ
1003Υ - Παιδική Λογοτεχνία
1006Ε - Εισαγωγή στην Ιστορία του Βιβλίου
1007Ε - Εισαγωγή στις Τέχνες του Βιβλίου

1008Ε - Ποίηση για παιδιά και μεγάλους
1009Ε - Σύγχρονη Ελληνική Λογοτεχνία και Κοινωνικό Περιθώριο
1010Ε - Δημιουργική Γραφή και Εκπαίδευση

1100 Ιστορία
1101Υ - Νεότερη ελληνική ιστορία
1102Ε - Νεότερη και Σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία

1200 Παράδοση και πολιτισμός
1201Υ - Εισαγωγή στις πολιτισμικές σπουδές
1202Ε - Θέματα ιστορίας και πολιτισμού

1300 Πληροφορική
1301Υ - Αρχές πληροφορικής
1302Υ - Εφαρμογές της πληροφορικής στην εκπαίδευση
1303Ε - Νέες τεχνολογίες και καλλιτεχνική δημιουργία
1304Ε - Ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού

1400 Μαθηματικά
1401Υ - Προμαθηματικές έννοιες

1500 Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
1501Υ - Περιβαλλοντική εκπαίδευση

1600 Φυσικές Επιστήμες
1601Υ - Έννοιες φυσικών επιστημών Ι και οι αναπαραστάσεις τους
1602Υ - Έννοιες φυσικών επιστημών ΙΙ και η διδασκαλία τους
1603Ε - Οργάνωση επισκέψεων στα τεχνοεπιστημονικά μουσεία
1604Ε – Παιδαγωγική γνώση περιεχομένου Φυσικών Επιστημών
1605Ε - Οι έννοιες της βιολογίας και η διδασκαλία τους
1606Ε - Εργαστηριακή προσέγγιση στη Βιολογία

1700 Αισθητική παιδεία
1701Υ - Εικαστικά εργαστήρια

1800 Μουσικοπαιδαγωγική
1807Ε - Παιδικό τραγούδι και δημιουργικές μουσικές εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση

1900 Θεατρικό παιχνίδι- Κουκλοθέατρο
1901Υ - Θεατρικό παιχνίδι
1903Ε - Θεατρική Αγωγή
1904Ε - Οργάνωση θεατρικής παράστασης
1905Ε Δραματοποίηση

2000 Κινητική αγωγή
2001Υ - Κινητική – ρυθμική αγωγή
2002Ε - Αναπτυξιακά θέματα κινητικών δεξιοτήτων
2003Ε - Παιδαγωγικά παιχνίδια στην προσχολική ηλικία
2005Ε - Μέτρηση και αξιολόγηση αντιληπτικο-κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων
2006Ε - Δημιουργικότητα στην κίνηση, στο χορό και στο παιχνίδι

2200 Διδακτική Μεθοδολογία και Πρακτική Άσκηση
2201Υ - Διδακτική της κινητικής αγωγής
2002Υ - Διδακτική της κοινωνικής και πολιτικής αγωγής
2209Υ - Διδακτική των Εικαστικών
2203Υ - Πρακτική άσκηση
2211Υ - Διδακτική της μητρικής γλώσσας
2212Υ - Διδακτική της Γνωριμίας με το περιβάλλον

2300 Ξένη γλώσσα
2301Ε - Εισαγωγή στην αγγλική εκπαιδευτική ορολογία
2302Ε - Επεξεργασία αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής Ι
2303Ε - Εμβάθυνση και ανάλυση αυθεντικού υλικού των επιστημών της αγωγής
2304Ε - Επεξεργασία αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής ΙΙ

Π Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση
Π1 - Παιδικές βιβλιοθήκες- Βιβλιοθήκες
Π3 - Περιβάλλον και Διαχείριση: Έρευνα περιβαλλοντικών συστημάτων
Π4 - Τεχνολογικά Μουσεία, Εργαστήρια Φυσικών Επιστημών
Π5 - Εφαρμοσμένη εκπαιδευτική έρευνα
Π6 - Δημιουργική Απασχόληση και ψυχολογική στήριξη: Νοσοκ. Παιδοτ. Ε.Α.
Π8 - Αρχειακή Έρευνα. Ιστορικές έρευνες πεδίου
Π11 - Βιβλίο και νέοι
Π12 - Νέα γενιά και πολιτισμός
Π15 - Μουσείο και Εκπαίδευση
Π17 - Μ.Μ.Ε. και νέοι
Π10 - Εικαστικά εργαστήρια

2.4. Πρόγραμμα μαθημάτων ακαδημαϊκού έτους 2013 – 2014

1ο εξάμηνο

Στο πρώτο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων μόνο υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 21 διδακτικές μονάδες.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ. - ECTS
0101Υ. Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας των κοινωνικών επιστημών	Υ	Σοφία Αναστασιάδου	3 ΔΜ 4ECTS
0102Υ. Περιγραφική στατιστική	Υ	Σοφία Αναστασιάδου	3 ΔΜ 4ECTS
0701Υ. Προσχολική Παιδαγωγική	Υ	Σοφία Αυγητίδου	3ΔΜ 4ECTS
0901Υ. Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία	Υ	Κωνσταντίνος Ντίνας	3ΔΜ 4ECTS
1001Υ. Ελληνική λογοτεχνία Ι	Υ	Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος, Έφη Παπαγεωργίου	3ΔΜ 4ECTS
1301Υ. Αρχές πληροφορικής	Υ	Θαρρενός Μπράτιτσης	3ΔΜ 5ECTS
1601Υ. Έννοιες φυσικών επιστημών Ι και αναπαραστάσεις τους	Υ	Πέτρος Καριώτογλου	3ΔΜ 5ECTS

2ο εξάμηνο

Στο δεύτερο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 15 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 6 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ. - ECTS
0201Υ. Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης	Υ	Γιάννης Μπέτσας	3 ΔΜ 4ECTS
0902Υ. Διαχρονία και συγχρονία της ελληνικής γλώσσας	Υ	Κωνσταντίνος Ντίνας	3ΔΜ 4ECTS
1002Υ. Ελληνική λογοτεχνία ΙΙ	Υ	Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος	3ΔΜ 4ECTS
1701Υ. Εικαστικά εργαστήρια	Υ	Δημήτριος Μπέσσας	3ΔΜ 5ECTS
2001Υ. Κινητική – Ρυθμική Αγωγή	Υ	Αγγελική Τσαπακίδου	3ΔΜ 5ECTS
0520Ε. Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία	Ε	Δόμνα Μιχαήλ	3ΔΜ 4ECTS
0103Ε. Στατιστική – Ανάλυση δεδομένων	Ε	Σοφία Αναστασιάδου	3ΔΜ 4ECTS
0404Ε. Εκπαιδευτική ψυχολογία & ανάπτυξη του νηπίου	Ε	Γεωργία Στεφάνου	3ΔΜ 4ECTS
0503Ε. Εισαγωγή στην κοινωνιολογία	Ε	Νίκος Φωτόπουλος	3ΔΜ 4ECTS
2301Ε. Εισαγωγή στην αγγλική εκπαιδευτική ορολογία	Ε	Ελένη Γρίβα και αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί	3ΔΜ 4ECTS
0517Ε Κοινωνιολογία της Προσχολικής Εκπαίδευσης	Ε	Ευαγγελία Καλεράντε	3ΔΜ 4ECTS

3ο εξάμηνο

Στο τρίτο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 15 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 6 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ -ECTS
0301Υ. Εισαγωγή στη φιλοσοφία	Υ	Σωτηρία Τριαντάρη	3ΔΜ 4ECTS
0401Υ. Γνωστική ψυχολογία	Υ	Αναστασία Αλευριάδου	3ΔΜ 4ECTS
0518Υ Εκπαιδευτική Πολιτική	Υ	Ευαγγελία Καλεράντε	3ΔΜ 4ECTS
0912Υ Κοινωνιογλωσσολογία	Υ	Αναστασία Στάμου	3ΔΜ 4ECTS
0702Υ. Η οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος του νηπιαγωγείου στο πλαίσιο του παιχνιδιού	Υ	Σοφία Αυγητίδου	3ΔΜ 5ECTS
0203Ε. Νεώτερα Παιδαγωγικά Κινήματα και Ιδέες	Ε	Γιάννης Μπέτσας	3ΔΜ 4ECTS
0303Ε. Πολιτική Φιλοσοφία και Παιδεία	Ε	Σωτηρία Τριαντάρη	3ΔΜ 4ECTS
2002 Ε Αναπτυξιακά θέματα κινητικών δεξιοτήτων	Ε	Αγγελική Τσαπακίδου	3ΔΜ 4ECTS
0713Ε. Μειονότητες, Μετανάστες και Εκπαίδευση	Ε	Δόμνα Μιχαήλ	3ΔΜ 4ECTS
0720Ε. Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	Ε	Καλλιόπη Βρυνιώτη	3ΔΜ 4ECTS
1801Ε. Παιδικό τραγούδι και δημιουργικές μουσικές εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση	Ε	Διδάσκων/ουσα με ανάθεση	3ΔΜ 5ECTS
1008Ε. Ποίηση για παιδιά και μεγάλους	Ε	Τριαντάφ. Κωτόπουλος	3ΔΜ 4ECTS
1605Ε. Οι έννοιες της Βιολογίας και η διδασκαλία τους	Ε	Πηνελ. Παπαδοπούλου	3ΔΜ 4ECTS
2302Ε. Επεξεργασία αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής Ι	Ε	Ελένη Γρίβα και αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί	3ΔΜ 4ECTS
Π. 10 Εικαστικά Εργαστήρια	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3ΔΜ 4ECTS
Π. 12 Νέα Γενιά και Πολιτισμός	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3ΔΜ 4ECTS

4ο εξάμηνο

Στο τέταρτο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 15 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 6 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ. - ECTS
0402Υ. Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία	Υ	Ευθαλία Κωσταντινίδου	3ΔΜ 4ECTS
0519Υ. Κοινωνική Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης και Ερευνητικές Εφαρμογές	Υ	Δόμνα Μιχαήλ	3ΔΜ 4ECTS
0703Υ Αναλυτικά προγράμματα προσχολικής αγωγής. Στρατηγικές διδασκαλίας	Υ	Καλλιόπη Βρυνιώτη	3ΔΜ 5ECTS
1302Υ. Εφαρμογές της πληροφορικής στην εκπαίδευση	Υ	Θαρρενός Μπράτιτσης	3ΔΜ 4ECTS
1602Υ. Έννοιες φυσικών επιστημών ΙΙ και η διδασκαλία τους	Υ	Πέτρος Καριώτογλου	3ΔΜ 5ECTS
0521Ε. Σχολικές Εθνογραφίες	Ε	Δόμνα Μιχαήλ	3ΔΜ 4ECTS
0104Ε. Εφαρμοσμένη στατιστική	Ε	Σοφία Αναστασιάδου	3ΔΜ 4ECTS
0304Ε. Ηθική, Πολιτική και Κοινωνική Φιλοσοφία της Παιδείας	Ε	Σωτηρία Τριαντάρη	3ΔΜ 4ECTS
0715Ε. Εκπαιδευτική Πολιτική και Δικαιώματα	Ε	Ευαγγελία Καλεράντε	3ΔΜ 4ECTS
0721Ε. Μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο και συνεργασία μεταξύ των δυο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων	Ε	Καλλιόπη Βρυνιώτη	3ΔΜ 4ECTS
0906Ε Γλώσσα, Κοινωνία και Εκπαίδευση	Ε	Αναστασία Στάμου	3ΔΜ 4ECTS
1006Ε. Εισαγωγή στην Ιστορία του Βιβλίου	Ε	Έφη Παπαγεωργίου	3ΔΜ 4ECTS
1603Ε. Οργάνωση επισκέψεων στα τεχνοεπιστημονικά μουσεία	Ε	Πέτρος Καριώτογλου	3ΔΜ 4ECTS
2003Ε. Παιδαγωγικά παιχνίδια στην προσχολική ηλικία	Ε	Κλειώ Σέμογλου	3ΔΜ 4ECTS
0206 Ε Θέματα Εκπαιδευτικής Ιστορίας	Ε	Γιάννης Μπέτσας	3ΔΜ 4ECTS
ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ			
ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ			

5ο εξάμηνο

Στο πέμπτο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 18 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 3 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ- ECTS
0601Υ. Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία	Υ	Αναστασία Αλευριάδου	3ΔΜ 4ECTS
0722Υ. Συγκριτική Παιδαγωγική	Υ	Καλλιόπη Βρυνιώτη	3ΔΜ 4ECTS
1901Υ. Θεατρικό παιχνίδι	Υ	Σταμάτης Γαργαλιάνος	3ΔΜ 4ECTS
2201Υ. Διδακτική της κινητικής αγωγής	Υ	Αγγελική Τσαπακίδου	3ΔΜ 4ECTS
2209Υ. Διδακτική των Εικαστικών **ή** 2211Υ Διδακτική της Μητρικής Γλώσσας	Υ	Δημήτριος Μπέσσας **ή** Κωνσταντίνος Ντίνας	3ΔΜ 4ECTS
1401Υ. Προμαθηματικές Έννοιες	Υ	Διδάσκων/ουσα με ανάθεση	3ΔΜ 4ECTS
0511Ε Πολιτική Κουλτούρα και Εκπαιδευτική Πολιτική	Ε	Ευαγγελία Καλεράντε	3ΔΜ 4ECTS
0603 Ε Νοητική Καθυστέρηση	Ε	Αναστασία Αλευριάδου	3ΔΜ 4ECTS
0907Ε Γλώσσα, Κείμενα και Επικοινωνία	Ε	Αναστασία Στάμου	3ΔΜ 4ECTS
1007Ε Εισαγωγή στις Τέχνες του Βιβλίου	Ε	Έφη Παπαγεωργίου	3ΔΜ 4ECTS
1303Ε. Νέες τεχνολογίες και καλλιτεχνική δημιουργία	Ε	Θαρρενός Μπράτιτσης	3ΔΜ 4ECTS
1604Ε Παιδαγωγική γνώση περιεχομένου Φυσικών Επιστημών	Ε	Πέτρος Καριώτογλου	3ΔΜ 4ECTS
1606Ε Εργαστηριακή προσέγγιση στη Βιολογία	Ε	Πηνελόπη Παπαδοπούλου	3ΔΜ 4ECTS
1903Ε. Θεατρική Αγωγή	Ε	Σταμάτης Γαργαλιάνος	3ΔΜ 4ECTS
2304 Ε. Επεξεργασία αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής ΙΙ	Ε	Ελένη Γρίβα και αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί	3ΔΜ 4ECTS
Π. 10 Εικαστικά Εργαστήρια	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3ΔΜ 4ECTS
Π. 12 Νέα Γενιά και Πολιτισμός	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3ΔΜ 4ECTS

6ο εξάμηνο

Στο έκτο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 15 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 6 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ-ECTS
0302Υ. Φιλοσοφία της Παιδείας	Υ	Σωτηρία Τριαντάρη	3ΔΜ 4ECTS
0602Υ. Ψυχολογία της ειδικής αγωγής	Υ	Αναστασία Αλευριάδου	3ΔΜ 4ECTS
2202Υ. Διδακτική της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής	Υ	Σοφία Αυγητίδου	3ΔΜ 4ECTS
2211Υ. Διδακτική της Μητρικής Γλώσσας ή 2212Υ. Διδακτική της Γνωριμίας με το Περιβάλλον	Υ	Κωνσταντίνος Ντίνας ή Πηνελόπη Παπαδοπούλου	3ΔΜ 4ECTS
0802Υ. Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης	Υ	Γιώργος Ιορδανίδης	3ΔΜ 4ECTS
0205Ε. Μικροϊστορία και Εκπαίδευση	Ε	Γιάννης Μπέτσας	3ΔΜ 4ECTS
0403Ε. Ψυχολογία κινήτρων	Ε	Γεωργία Στεφάνου	3ΔΜ 4ECTS
0507Ε. Κοινωνιολογία του Πολιτισμού	Ε	Νίκος Φωτόπουλος	3ΔΜ 4ECTS
0513Ε. Κοινωνική και εκπαιδευτική πολιτική για την πρώτη παιδική ηλικία στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Ε	Καλλιόπη Βρυνιώτη	3ΔΜ 4ECTS
0604Ε. Μαθησιακές δυσκολίες - Προγράμματα πρώιμης παρέμβασης	Ε	Αναστασία Αλευριάδου	3ΔΜ 4ECTS
0716Ε Εκπαιδευτική Πολιτική και Φύλο	Ε	Ευαγγελία Καλεράντε	3ΔΜ 4ECTS
0908Ε. Κριτικός Γραμματισμός	Ε	Αναστασία Στάμου	3ΔΜ 4ECTS
1009Ε. Σύγχρονη Ελληνική Λογοτεχνία και Κοινωνικό Περιθώριο	Ε	Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος	3ΔΜ 4ECTS
2303Ε. Εμβάθυνση και ανάλυση αυθεντικού υλικού των επιστημών της αγωγής	Ε	Ελένη Γρίβα και αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί	3ΔΜ 4ECTS
1904 Ε Οργάνωση θεατρικής παράστασης	Ε	Σταμάτης Γαργαλιάνος	3ΔΜ 4ECTS
1905Ε Δραματοποίηση	Ε	Σταμάτης Γαργαλιάνος	3ΔΜ 4ECTS
2006 Ε Δημιουργικότητα στην κίνηση, στο χορό και στο παιχνίδι	Ε	Αγγελική Τσαπακίδου	3ΔΜ 4ECTS
0803Ε Διασφάλιση Ποιότητας, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία στην Εκπαίδευση	Ε	Σοφία Αναστασιάδου	3ΔΜ 4ECTS

ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ			
ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ			

7ο εξάμηνο

Στο έβδομο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 27 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και, στην περίπτωση που δε συμμετέχουν στο συγκεκριμένο εξάμηνο στην πρακτική άσκηση, 6 μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 15 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ
0704Υ. Διαπολιτισμική εκπαίδευση και παιδαγωγική	Υ	Δόμνα Μιχαήλ	3ΔΜ 4ECTS
1101Υ. Νεότερη ελληνική ιστορία	Υ	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3ΔΜ 4ECTS
0501Υ. Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης	Υ	Νίκος Φωτόπουλος	3ΔΜ 4ECTS
2203Υ. Πρακτική άσκηση *	Υ	Σοφία Αυγητίδου	15ΔΜ, 18ECTS
0204Ε. Ιστορική εξέλιξη της Προσχολικής Αγωγής στην ελληνική εκπαίδευση	Ε	Γιάννης Μπέτσας	3 ΔΜ 4ECTS
0408Ε. Η μελέτη του λόγου στην κοινωνική ψυχολογία	Ε	Ευθαλία Κωνσταντινίδου	3ΔΜ 4ECTS
0406Ε Κοινωνική ψυχολογία και εκπαιδευτική έρευνα	Ε	Ευθαλία Κωνσταντινίδου	3ΔΜ 4ECTS
0516Ε. Δια βίου Μάθηση και Κοινωνία: Θεσμοί, Συστήματα και Πολιτικές	Ε	Νίκος Φωτόπουλος	3ΔΜ 5ECTS
1010Ε. Δημιουργική Γραφή και Εκπαίδευση	Ε	Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος	3ΔΜ 4ECTS
1102Ε. Νεότερη και Σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3ΔΜ 5ECTS
2005Ε. Μέτρηση και αξιολόγηση αντιληπτικο-κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων	Ε	Κλειώ Σέμογλου	3ΔΜ 5ECTS
0801Ε. Εκπαιδευτική αξιολόγηση	Ε	Γιώργος Ιορδανίδης	3ΔΜ 4ECTS
ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ			
ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ			

* λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητριών /τών και για την καλύτερη υποστήριξή τους οι φοιτήτριες / φοιτητές μοιράζονται σε δύο ομάδες και πραγματοποιούν την πρακτική άσκηση είτε στο χειμερινό είτε στο εαρινό εξάμηνο

8ο εξάμηνο

Στο όγδοο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 27 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και, στην περίπτωση που δε συμμετέχουν στο συγκεκριμένο εξάμηνο στην πρακτική άσκηση, 6 μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 15 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ
1003Υ. Παιδική Λογοτεχνία	Υ	Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος	3ΔΜ 4ECTS
1501Υ. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	Υ	Πηνελόπη Παπαδοπούλου	3ΔΜ 4ECTS
1201Υ. Εισαγωγή στις πολιτισμικές σπουδές	Υ	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3ΔΜ 4ECTS
2203Υ. Πρακτική άσκηση*	Υ	Καλλιόπη Βρυνιώτη	15ΔΜ 18ECTS
0407Ε. Η μελέτη του πολιτισμού στην κοινωνική ψυχολογία	Ε	Ευθαλία Κωνσταντινίδου	3ΔΜ 4ECTS
1304Ε. Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Λογισμικού	Ε	Θαρρενός Μπράτιτσης	3ΔΜ 5ECTS
2303 Ε. Εμβάθυνση και ανάλυση αυθεντικού υλικού των επιστημών της αγωγής	Ε	Ελένη Γρίβα και αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί	3ΔΜ 4ECTS
1202 Ε Θέματα Ιστορίας και Πολιτισμού	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3ΔΜ 5ECTS
ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ			
ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ			

* λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητριών /τών και για την καλύτερη υποστήριξή τους οι φοιτήτριες / φοιτητές μοιράζονται σε δύο ομάδες και πραγματοποιούν την πρακτική άσκηση είτε στο χειμερινό είτε στο εαρινό εξάμηνο

2.4.1 Συνοπτική παρουσίαση των διδακτικών μονάδων, ανά κατηγορία μαθημάτων, που αντιστοιχούν σε κάθε εξάμηνο

Εξάμηνο	Υ μαθήματα	ΔΜ	Ε μαθήματα	ΔΜ	Σύνολο ΔΜ/εξάμηνο
1ο	7	21	-	-	21
2ο	5	15	2	6	21
3ο	5	15	2	6	21
4ο	5	15	2	6	21
5ο	6	18	1	3	21
6ο	5	15	2	6	21
7ο	3 **ή*** 3+πρακτική άσκηση	9 **ή** 24	4 **ή** 1	12 **ή** 3	21 **ή** 27
8ο	3+πρακτική άσκηση **ή*** 3	24 **ή** 9	1 **ή** 4	3 **ή**12	27 **ή** 21
Σύνολο	38	132	14	42	174

*Εξαρτάται από το εξάμηνο που λαμβάνεται η πρακτική άσκηση.

2.5. Περιγραφή μαθημάτων

2.5.1. Υποχρεωτικά μαθήματα

0100 Μεθοδολογία Έρευνας

Τίτλος μαθήματος: **Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας των κοινωνικών επιστημών**
Κωδικός: 0101Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Σοφία Αναστασιάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στη Στατιστική και εκπαιδευτική έρευνα, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 1ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
Ι. Θεωρητικό μέρος:
Ο σχεδιασμός στην κοινωνική έρευνα. Συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων. Προβλήματα μέτρησης (αξιοπιστίας, εγκυρότητας) στην παιδαγωγική έρευνα. Μέθοδοι: Παρατήρηση, βιογραφικό ιστορικό, συνέντευξη, ανάλυση και ερωτηματολόγιο, μέτρηση σχέσεων, Γραπτά τεκμήρια. Εισαγωγή στις βασικές έννοιες και στα στάδια μιας έρευνας. Μέθοδοι έρευνας. Τρόποι δειγματοληψίας. Η έρευνα με ερωτηματολόγιο. Παρουσίαση, ερμηνεία δεδομένων και διεξαγωγή συμπερασμάτων. Τρόποι παρουσίασης των αποτελεσμάτων μιας έρευνας. Εφαρμογές σε θέματα εκπαίδευσης – παιδαγωγικής.
ΙΙ. Πρακτικό μέρος: Πραγματοποίηση μιας έρευνας
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να έρθουν σε επαφή με βασικές έννοιες έρευνας-να αποκτήσουν γνώσεις για την οργάνωση και το σχεδιασμό ερευνών που αφορούν τόσο στην εκπαιδευτική διαδικασία και πολιτική όσο και σε θέματα παιδαγωγικής-να εξοικειωθούν με τον τρόπο παρουσίασης και συγγραφής των αποτελεσμάτων ερευνών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασίες ή γραπτές εξετάσεις ή συνδυασμός τους
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Cohen, L. & Manion, L. (1994) *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Ζαφειρόπουλος, Κ. (2005) *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία*; Αθήνα: Κριτική.
Φίλιας, Β. 2003. *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών*. Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: **Περιγραφική στατιστική**
Κωδικός: 0102Υ
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σοφία Αναστασιάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στη Στατιστική και εκπαιδευτική έρευνα, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4

Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 1ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
Ι. Θεωρητικό μέρος:
Συλλογή, Ταξινόμηση και Παρουσίαση Στατιστικών Δεδομένων, Εμπειρικές Κατανομές. Μέτρα Θέσης, Μέτρα Διασποράς, Παλινδρόμηση, Συσχέτιση.
ΙΙ. Πρακτικό μέρος:
Στατιστική επεξεργασία δεδομένων με τη βοήθεια του Excel.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη και χρήση του εργαστηρίου των Η/Υ.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητριών και των φοιτητών στις βασικές έννοιες της Περιγραφικής στατιστικής και Ανάλυσης δεδομένων. Επιπλέον, στόχος του μαθήματος αποτελεί η πρωτογενής επεξεργασία, ανάλυση και παρουσίαση στατιστικών δεδομένων εκπαιδευτικής έρευνας με τη βοήθεια του Excel.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασίες ή γραπτές εξετάσεις ή συνδυασμός τους.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Γιαλαμάς, Β. (2005) *Στατιστικές τεχνικές και εφαρμογές στις επιστήμες της αγωγής*. Αθήνα: Πατάκης.
Ζαίρης, Ε. Π. 2005. *Στατιστική μεθοδολογία*. Αθήνα: Κριτική.
Καραγεώργος, Δ. (2001) *Στατιστική: Περιγραφική & επαγωγική*. Αθήνα: Σαββάλας.
Παπαδημητρίου, Γ. (2005) *Περιγραφική στατιστική*. Αθήνα: Δαρδανός.
Ρούσος, Λ. Π. & Τσαούσης, Γ. (2002) *Στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

0200 Ιστορία της αγωγής και της εκπαίδευσης

Τίτλος μαθήματος: **Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης**
Κωδικός: 0201Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Γιάννης Μπέτσας, Επίκουρος Καθηγητής στην Ιστορία της Εκπαίδευσης, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο του μαθήματος: Εξετάζονται ο τρόπος δόμησης και διαμόρφωσης του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, το θεσμικό πλαίσιο, οι βασικοί μεταρρυθμιστικοί σταθμοί, η εκπαίδευση και το επάγγελμα των εκπαιδευτικών, η εξέλιξη των αναλυτικών προγραμμάτων. Μελετώνται, επίσης, οι συνθήκες ίδρυσης και λειτουργίας των ιδρυμάτων προσχολικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, οι βασικές παιδαγωγικές και κοινωνικές παράμετροι που προσδιόρισαν την εξέλιξη του νηπιαγωγείου στη νεοελληνική εκπαίδευση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διδασκαλία: 36 ώρες
Προετοιμασία των φοιτητριών/ών: 26 ώρες
Συλλογή δεδομένων: 10 ώρες
Εποπτεία και αποτίμηση: 4 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 24 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Αναμένεται ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα ενημερωθούν για την ιστορική εξέλιξη της νεοελληνικής εκπαίδευσης και θα είναι σε θέση να εντάξουν τις παιδαγωγικές επιλογές στο κοινωνικό και πολιτικό συγκείμενό τους.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασίες και εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μπουζάκης, Σ. (2002) *Ιστορία της σύγχρονης ελληνικής εκπαίδευσης*, Αθήνα: Gutenberg.
Χαρίτος, Χ. (1998) *Το ελληνικό νηπιαγωγείο και οι ρίζες του: Συμβολή στην ιστορία της προσχολικής αγωγής*. Αθήνα: Gutenberg.
Κυπριανός, Π. (2004) *Συγκριτική ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Βιβλιόραμα.

0300 Φιλοσοφία και φιλοσοφικές προϋποθέσεις της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: **Εισαγωγή στη φιλοσοφία**
Κωδικός: 0301Υ
Όνομα διδασκόντων - ιδιότητα: Σωτηρία Τριαντάρη, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Φιλοσοφία και Παιδεία, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Αναφορά στις έννοιες, στις θεωρίες, στα φιλοσοφικά ρεύματα και στους φιλοσόφους που παρουσιάζονται ως εισηγητές και οπαδοί των φιλοσοφικών συστημάτων ανά τους αιώνες.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις διαλέξεις: 20 ώρες
Ατομική εργασία: 20 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 15 ώρες
Προετοιμασία για τις γραπτές εργασίες: 20 ώρες
Επισκέψεις σε νηπιαγωγεία: 15 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της εισαγωγής στη φιλοσοφία, τη σημασία της φιλοσοφίας, τις περιόδους της, τα φιλοσοφικά ρεύματα, την πορεία της φιλοσοφίας της εκπαίδευσης, καθώς και άλλα φιλοσοφικά πεδία, όπως λογική, ρητορική, γλώσσα, αισθητική, πολιτική, μεταφυσική κ.ά.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές/ ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Τριαντάρη-Μαρά, Σ. (2005) *Ιστορία της φιλοσοφίας*. 2 τόμ. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλη.

Τίτλος μαθήματος: **Φιλοσοφία της Παιδείας**
Κωδικός: 0302Υ
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σωτηρία Τριαντάρη, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Φιλοσοφία και εκπαίδευση, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Αναφορά στις κατευθύνσεις του φιλοσοφικού στοχασμού και τις σχέσεις τους προς την εκπαίδευση. Ερμηνεία βασικών εννοιών, όπως: παιδεία-εκπαίδευση-αγωγή-κοινωνικοποίηση-ηθική-δογματισμός. Τη σημασία που έχει για την εκπαίδευση η φιλοσοφία της γλώσσας και η λογική. Επισήμανση των βασικότερων εκπαιδευτικών θέσεων στην αρχαιότητα, το Βυζάντιο, τη νεοελληνική φιλοσοφία, νεότερη και σύγχρονη. Ανθρωπιστική παιδεία και ζητήματα πρακτικής φιλοσοφίας της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις διαλέξεις: 20 ώρες
Ατομική εργασία: 20 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 15 ώρες
Προετοιμασία για τις γραπτές εργασίες: 20 ώρες
Επισκέψεις σε νηπιαγωγεία: 15 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της φιλοσοφίας της εκπαίδευσης, τη σχέση που έχει η εκπαίδευση με τη φιλοσοφία της γλώσσας, τη λογική και τη ρητορική, καθώς και τη σχέση της με τα ανθρωπιστικά ιδανικά, την ηθική. Επίσης θα εμβαθύνουν στο ρόλο του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου, με εικόνες και σχόλια από την τστορία της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές/ ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Βώρος, Φ.Κ. (1997) *Η φιλοσοφία της εκπαίδευσης.* Αθήνα: Έκδοση του «Εκπαιδευτικού Συνδέσμου».
Τριαντάρη-Μαρά, Σ. (2003) *Η συμβολή των λογίων της Τραπεζούντας στην εκπαίδευση των Παραδουνάβιων Ηγεμονιών. Στοιχεία πολιτικής, ηθικής και λογικής φιλοσοφίας στα έργα του Γεώργιου Τραπεζούντιου Χρυσόγονου*. Θεσσαλονίκη : Αντ. Σταμούλης & Κέντρο Ποντιακών Μελετών.

0400 Ψυχολογία και ψυχολογικές προϋποθέσεις της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: **Γνωστική ψυχολογία**
Κωδικός: 0401Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Ειδική Αγωγή, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό

Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Αντικείμενο της γνωστικής ψυχολογίας. Ιστορική αναδρομή. Μέθοδοι μελέτης της γνωστικής ψυχολογίας (ενδοσκόπηση, πειραματική μέθοδοι, ψυχοφυσιολογικές μέθοδοι, λεκτικές αναφορές). Αναπαράσταση και οργάνωση των γνώσεων. Γνωστικές λειτουργίες των διαδικασιών πρόσληψης, επεξεργασίας, συγκράτησης και ανάσυρσης των πληροφοριών. Βιολογικές βάσεις των γνωστικών λειτουργιών. Αντίληψη. Προσοχή. Μνήμη, λήθη, λήψη απόφασης, γλώσσα, λύση προβλημάτων, επίτευξη.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να κατανοήσουν βασικές έννοιες και αρχές της γνωστικής ψυχολογίας, όπως αναπαράσταση και οργάνωση γνώσεων, και γνωστικές λειτουργίες, και να τις αξιοποιούν στην εκπαιδευτική πράξη.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές εργασίες.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Calota, D. A., & Marsh, E. J. (2005) *Cognitive psychology.* New York: Psychology press.
Bruning, R. H., Schraw, G. J., & Running, R. R. (1999) *Cognitive psychology and instruction.* Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
Eysenck, M. W., & Keane, M. T. (2005) *Cognitive psychology: A students' handbook.* London: Psychology press.
Hayes. N. (1994). *Foundations of psychology: An introductory text.* London: Routledge. Hayes. N. (1998) *Εισαγωγή στην ψυχολογία.* Τόμ. 1. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (1992) *Γνωστική ψυχολογία*. Θεσσαλονίκη: Art of Text.

Τίτλος μαθήματος: **Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία**
Κωδικός: 0402Υ
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Ευθαλία Κωνσταντινίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Κοινωνική ψυχολογία, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει μερικές από τις κυριότερες ερευνητικές παραδόσεις της κοινωνικής ψυχολογίας. Πρώτα γίνεται συνοπτική αναφορά στην ιστορία της κοινωνικοψυχολογικής έρευνας, στη μεθοδολογία έρευνας στην κοινωνική ψυχολογία και στη σχέση της κοινωνικής ψυχολογίας με άλλες κοινωνικές επιστήμες, ιδιαίτερα με την κοινωνιολογία. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι κυριότερες ερευνητικές παραδόσεις που έχουν γνωστική και πειραματική κατεύθυνση και με τα εξής θέματα: κοινωνική γνώση και σχηματισμός εντυπώσεων, απόδοση αιτίας, στάσεις, κοινωνική επιρροή και υπακοή στην αυθεντία, διαδικασίες της ομάδας και διομαδικές σχέσεις, και κοινωνικές αναπαραστάσεις. Τέλος, παρουσιάζονται οι κυριότερες από τις ερευνητικές προσεγγίσεις που εκπροσωπούν τη «γλωσσική στροφή» στην κοινωνική ψυχολογία.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες

Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με μερικές από τις κυριότερες ερευνητικές παραδόσεις της κοινωνικής ψυχολογίας, τις μεθόδους έρευνας που αυτές χρησιμοποιούν και τη σχέση τους με τις άλλες κοινωνικές επιστήμες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κοκκινάκη, Φ. (2005) *Κοινωνική ψυχολογία: Εισαγωγή στη μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς.* Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

0500 Κοινωνικές επιστήμες και έρευνα στην εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος: **Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης**
Κωδικός: 0501Υ
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Νίκος Φωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνιολογίας των Πολιτισμικών και Εκπαιδευτικών Πρακτικών, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής παιδείας
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο του μαθήματος: Κοινωνικοποίηση και εκπαίδευση (θεωρία, διαδικασίες, φάσεις, φορείς), η εκπαίδευση ως κοινωνικό φαινόμενο, ανάλυση των εκπαιδευτικών διαδικασιών σε μακρο και μικρο – κοινωνιολογικό επίπεδο. Κοινωνικές ανισότητες και εκπαίδευση, σχολείο και κοινωνική αναπαραγωγή, κοινωνικές τάξεις, πολιτισμικές και ταξικές διαφορές στο σχολείο, εκπαίδευση και κυρίαρχη ιδεολογία.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, παρουσιάσεις
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 39 ώρες
Φροντιστηριακή προετοιμασία (ασκήσεις και μελέτες περίπτωσης): 11 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν βασικές κοινωνιολογικές έννοιες και θεωρίες, ειδικότερα αυτές που σχετίζονται ή αναφέρονται στην εκπαίδευση
- να αντιλαμβάνονται τον κοινωνικό ρόλο του σχολείου όπως αυτός αναλύεται μέσα από διαφορετικά ιδεολογικά ρεύματα.
- να κατανοούν το σχολείο και γενικότερα το εκπαιδευτικό σύστημα όχι ως ένα μεταφυσικό ή πολιτικά ουδέτερο δεδομένο, αλλά αντίθετα σαν μία «κοινωνική κατασκευή» η οποία απαιτείται να ερμηνεύεται μέσα από στην ταξική, πολιτισμική και ιστορική της διάσταση.*Μέθοδοι αξιολόγησης:* Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή και μικρές ατομικές ή ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου

Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Κελπανίδης, Μ. (2004). *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Φραγκουδάκη, Α. (2000). *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Παπαζήσης
Κυρίδης, Α. (1999). *Εκπαιδευτική ανισότητα*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
Καλτσούνη-Νόβα Χ. (2010) *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Δαρδανός

Τίτλος μαθήματος: **Κοινωνική Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης και Ερευνητικές Εφαρμογές**
Κωδικός:0519Υ
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρος Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα εστιάζει στη Σχολική Εθνογραφία και Εθνογραφική έρευνα. Συγκεκριμένα εξετάζει τη συμβολή της ανθρωπολογίας της εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική έρευνα και πράξη, την Επιτόπια Παρατήρηση, τη Συμμετοχική παρατήρηση, τη συνέντευξη, τις ομάδες εστίασης, τη βιογραφική καταγραφή και ανάλυση, τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων, τη μελέτη περίπτωσης, τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων. Το μάθημα έχει σεμιναριακό χαρακτήρα. Οι φοιτητές αναλαμβάνουν το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή μιας ερευνητικής εργασίας ως μια ομάδα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 90 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 34 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Αναμένεται οι φοιτητές να εξοικειωθούν με τη σχολική εθνογραφική έρευνα, τη μεθοδολογία της, τους περιορισμούς της και να αποκτήσουν, μέσα από τη συμμετοχή τους σε εθνογραφικό ερευνητικό πρόγραμμα, την εμπειρία να προσεγγίζουν και να επικοινωνούν με κάποιες ομάδες «στόχο». Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα μπορούν να διατυπώσουν ερευνητικά ερωτήματα, να σχεδιάσουν εργαλεία ποιοτικής αλλά και ποσοτικής ή μικτής έρευνας, να διεξάγουν έρευνα και να αναλύουν τα δεδομένα τους.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Ατομικές ή ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Ιωσηφίδης, Θ. & Σπυριδάκης, Μ. (2006) *Ποιοτική κοινωνική έρευνα: Μεθοδολογικές προσεγγίσεις και ανάλυση δεδομένων*. Αθήνα: Κριτική.
Cohen, L. & Manion, L. (1997) *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Έκφραση.
Μιχαήλ, Δ. (2010) «*Η* στάση των Αλβανών Μεταναστών γονέων απέναντι στο Ελληνικό Νηπιαγωγείο: Ζητήματα ταυτότητας, γλώσσας και στρατηγικές ενσωμάτωσης». *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών,* 57:219-243.
Μιχαήλ, Δ. (2010) «Γλωσσική διατήρηση/μετατόπιση στην δεύτερη γενιά Αλβανών μεταναστών στην Ελλάδα: Κοινωνική ενσωμάτωση και κινητικότητα». *Εθνολογία,* 14:207-214.
Anastasiou, D., & Michail, D. (2013) "Exploring discordance between self-efficacy and writing performance among low-literate adult students". *Learning Disabilities: A Contemporary Journal*, 11(1): 53-87.
Michail, D. & Stamou A. (2009) "Preprimary teachers' discourses about immigrant children's identity construction". In Palaiologou N. (ed) *Intercultural Education: Paideia, Polity, Demoi.* Cd-rom Proceedings of the International Conference of the International Association for Intercultural Education (IAIE) and the Hellenic Migration Policy Institute (IMEPO). ISBN: 978-960-98897-0-4 (GR) & ISBN/EAN: 978-90-814411-1-7 (NL). Athens 2009.

Μιχαήλ, Δ. (2003). "Ζητήματα γλώσσας στους Πομάκους της Δ. Θράκης: Πολιτικές και Κοινωνικές Διαστάσεις". *Μακεδνόν,* Περιοδική Επιστημονική Έκδοση της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας του Α.Π.Θ., τεύχος 11.
Χατζηδάκη, Α. (2005) «Μοντέλα διγλωσσικής συμπεριφοράς σε οικογένειες Αλβανών μαθητών: δεδομένα από εμπειρική έρευνα». Στο Α. Χατζηδάκη (επιμ.) *Δίγλωσσοι μαθητές στα ελληνικά σχολεία: διδακτικές παρεμβάσεις και θεωρητικά ζητήματα* (Θεματικό τεύχος για το 2005 του περιοδικού *Επιστήμες Αγωγής*, σς. 79-102.

Τίτλος μαθήματος: **Εκπαιδευτική Πολιτική**
Κωδικός:0518Y
Όνομα διδάσκοντα-ιδιότητα: Ευαγγελία Καλεράντε, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Πολιτική Κοινωνιολογία της Εκπαιδευτικής Πολιτικής, , Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων:3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Διασαφηνίζονται όροι, έννοιες και συστήματα προκειμένου να προσδιορισθεί η εκπαιδευτική πολιτική, όπως διαμορφώνεται στη σχέση της με το κράτος, την οικονομία και την κοινωνία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Αναλύεται το ιδεολογικό υπόστρωμα των μεταρρυθμίσεων σε συνάφεια με ευρύτερες διεθνείς πολιτικές για την κοινωνία της γνώσης και της τεχνολογίας, την παγκοσμιοποίηση των αγορών, την αειφόρο ανάπτυξη και τη δια βίου εκπαίδευση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και σεμινάρια
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 20 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 36 ώρες.
Σύνολο ωρών: 110 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Κατανόηση του μηχανισμού διαμόρφωσης, οργάνωσης και σχεδιασμού της εκπαιδευτικής πολιτικής. Δυνατότητα συσχέτισης της εκπαιδευτικής πολιτικής με πτυχές της Πολιτικής Επιστήμης και της Κοινωνιολογίας. Αντίληψη των διαδικασιών που διαμορφώνουν τη σύγχρονη εκπαιδευτική θεώρηση για ζητήματα εκπαίδευσης, ως προκλήσεις στο σχεδιασμό και της προσωπικής ζωής των ατόμων στις μετα-νεωτερικές κοινωνίες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορικές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Γράβαρης, Δ. (2005) *Εκπαίδευση και εκπαιδευτική πολιτική μεταξύ κράτους και αγοράς*. Αθήνα: Σαββάλας
Κοντογιαννοπούλου- Πολυδωρίδη, Γ. (2003) *Εκπαιδευτική πολιτική και πρακτική κοινωνιολογική ανάλυση.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
Askenazy ,P.& Cohen D.(2009) *Η οικονομία σήμερα*. Αθήνα: Πόλις
Martinussen J.(2007) *Κοινωνία, Κράτος, Αγορά*. Αθήνα: Σαββάλας

0600 Ειδική αγωγή

Τίτλος μαθήματος: **Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία**
Κωδικός: 0601Y
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Ειδική αγωγή, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4

Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης. Προαπαιτούμενο: Εξελικτική ψυχολογία
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Ιστορική αναδρομή στην αντιμετώπιση των ψυχικών διαταραχών των παιδιών. Ερευνητικά ευρήματα στην αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία. Η έννοια της συννοσηρότητας στην ψυχοπαθολογία. Τα συστήματα ταξινόμησης των ψυχικών διαταραχών. Αξιολόγηση και θεραπευτική αντιμετώπιση των αναπτυξιακών διαταραχών. Η επίδραση των βιολογικών παραγόντων στην ανάπτυξη της παθολογικής συμπεριφοράς. Σχολικό περιβάλλον, πολιτισμικό πλαίσιο και ψυχοπαθολογία. Μειονότητες και ψυχοπαθολογία. Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής-υπερκινητικότητα. Αγχώδεις διαταραχές. Κατάθλιψη. Διαταραχές του δεσμού (ή της προσκόλλησης), της ταυτότητας του φύλου, διαταραχές μυοσπασμάτων. Διαταραχές της απέκκρισης (ενούρηση-εγκόπριση).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, παρουσίαση περιστατικών
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Μελέτη περιπτώσεων (φροντιστηριακές ασκήσεις): 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της αναπτυξιακής ψυχοπαθολογίας. Το ενδιαφέρον στην ψυχοπαθολογία δεν περιορίζεται μόνο στη μελέτη του νηπίου/παιδιού και της οικογένειάς του αλλά επεκτείνεται και στη διερεύνηση των διαπροσωπικών του σχέσεων γενικότερα, καθώς επίσης και στη μελέτη της επίδρασης του κοινωνικοπολιτισμικού του πλαισίου. Οι φοιτήτριες θα συνδυάσουν τη μελέτη της τυπικής ανάπτυξης με τη μελέτη της παθολογικής συμπεριφοράς, ενώ ταυτόχρονα θα είναι σε θέση να διερευνούν τον τρόπο με τον οποίο οι ψυχικές διαταραχές επηρεάζουν την ανάπτυξη και αντίστροφα. Παράλληλα, οι φοιτήτριες θα γνωρίσουν τους παράγοντες που συμβάλλουν στην πρόληψη της εμφάνισης των ψυχικών διαταραχών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2002) *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβου: Αναπτυξιακή Προσέγγιση.* Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός.
Wilmshurst L. (2011). Εξελικτική Ψυχοπαθολογία: Μια Αναπτυξιακή Προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός.
.

Τίτλος μαθήματος: **Ψυχολογία της ειδικής αγωγής**
Κωδικός: 0602Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Ειδική αγωγή, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Η ιστορία της ειδικής αγωγής στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η έννοια της ενταξιακής εκπαίδευσης. Προγράμματα ενταξιακής εκπαίδευσης στην Ευρώπη και στις Η.Π.Α. Χαρακτηριστικά και γνωστικά πρότυπα παιδιά με νοητική καθυστέρηση, τύφλωση, κώφωση και αυτισμό. Προγράμματα παρέμβασης για νήπια και παιδιά με νοητικές, κινητικές, αισθητηριακές αναπηρίες. Πρώιμη παρέμβαση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 110 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 34 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της ειδικής αγωγής. Συγκεκριμένα, θα μελετηθεί η εξέλιξη της ειδικής εκπαίδευσης από το ειδικό στο γενικό σχολείο, η ιστορία της ειδικής αγωγής στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Παράλληλα, θα υπάρχει η δυνατότητα μελέτης προγραμμάτων ένταξης παιδιών με αυτισμό, κινητικές αναπηρίες, νοητική καθυστέρηση, και αισθητηριακές διαταραχές.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Heward, W. (2011). Παιδιά με ειδικές ανάγκες. Μια εισαγωγή στην Ειδική Εκπαίδευση. Επιμ. Α. Δαβαζόγλου, Κ. Κόκκινος. Αθήνα: Τόπος
Ζώνιου- Σιδέρη, (1996) *Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους: Μια ψυχοπαιδαγωγική Προσέγγιση της ένταξης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Ζώνιου- Σιδέρη, (2004*) Σύγχρονες ενταξιακές προσεγγίσεις*. 2 τόμ.. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Καΐλα, Μ., Πολεμικός, Ν., & Φιλίππου, Γ. (1994*) Άτομα με ειδικές ανάγκες*. 2 τόμ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Ξηρομερίτη, Α. (1997) *Ειδική εκπαίδευση: Θεωρητικές αρχές–ερευνητικά δεδομένα και διδακτική παρέμβαση*. Πάτρα: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών.
Πολυχρονοπούλου, Σ. (2011) *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες*. Αθήνα: Έκδοση Ζαχαρόγιωργα.

0700 Παιδαγωγική

Τίτλος μαθήματος: **Προσχολική Παιδαγωγική**
Κωδικός: 0701Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Σοφία Αυγητίδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια στην Προσχολική παιδαγωγική, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο:1^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Η Προσχολική Παιδαγωγική ως επιστήμη: έννοια και αντικείμενο, βασικές έννοιες, σχέση με άλλες επιστήμες, μέθοδοι έρευνας. Βασικές παιδαγωγικές αρχές στην Ιστορία της Προσχολικής Παιδαγωγικής. Λειτουργίες της προσχολικής εκπαίδευσης (φροντίδα ή/και εκπαίδευση). Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης. Διδακτική μεθοδολογία στην προσχολική εκπαίδευση. Εικόνες της παιδικής ηλικίας στη σύγχρονη εκπαιδευτική και κοινωνική πραγματικότητα. Αρχική εκπαίδευση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας στην Ευρώπη και στην Ελλάδα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 14 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Σύνολο ωρών: 90 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:

Οι φοιτήτριες θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της Προσχολικής Παιδαγωγικής ως επιστήμης, της σχέσης της με άλλες επιστήμες και τις μεθόδους έρευνας που χρησιμοποιεί. Θα μπορούν να συγκρίνουν παιδαγωγικά συστήματα της προσχολικής εκπαίδευσης ως προς το ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο, τους στόχους και τις μεθόδους αγωγής καθώς και το ρόλο του παιδαγωγού. Θα γνωρίζουν τις αρχές, το περιεχόμενο και τις διαφορετικές μεθόδους στην προσχολική εκπαίδευση. Τέλος, θα είναι ενήμερες των συζητήσεων για την ποιότητα της προσχολικής αγωγής, τις προτεραιότητες στην εκπαίδευση των μικρών παιδιών και άλλα σύγχρονα ζητήματα της προσχολικής παιδαγωγικής.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:

Κιτσαράς, Γ. (2004). *Προσχολική Παιδαγωγική.* Αθήνα: έκδοση του συγγραφέα.
Ντολιοπούλου, Ελ. (2004). *Σύγχρονες Τάσεις της Προσχολικής Αγωγής.* Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
Ντολιοπούλου, Ελ. (2000). *Σύγχρονα Προγράμματα για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
Τσιαντζή – Σμαράγδα, Μ. (1995). *Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική στα Παιδιά της Προσχολικής Ηλικίας*. Αθήνα: Gutenberg.
Πανταζής, Σ. Χ. και Σακελλαρίου, Μ.Ι. (2005). *Προσχολική Παιδαγωγική: Προβληματισμοί - Προτάσεις*, Αθήνα: Ατραπός.

Τίτλος μαθήματος: **Η οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος του νηπιαγωγείου στο πλαίσιο του παιχνιδιού**
Κωδικός: 0702Υ
Όνομα διδάσκουσας/οντα - ιδιότητα: Σοφία Αυγητίδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια στην Προσχολική παιδαγωγική, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 5
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα προσδιορίζει τη σημασία του μαθησιακού περιβάλλοντος και την επίδρασή του παιχνιδιού στα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Στη συνέχεια εξετάζει το πως αναπτύσσονται και μαθαίνουν τα παιδιά και καταλήγει στη δημιουργία ενός κατάλληλου περιβάλλοντος που αντανακλά τον πολιτισμό, ευνοεί τη συνεργασία σε ομάδες και εγγυάται την ευτυχία του κάθε παιδιού και της ομάδας. Συζητά προτάσεις και τεχνικές για τα είδη, τον εξοπλισμό και τη λειτουργία σύγχρονων μαθησιακών κέντρων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δουλειά σε ομάδες, προβολή βιντεοσκοπημένων νηπιαγωγείων που παρουσιάζουν τον τρόπο εργασίας των παιδιών σε καλά οργανωμένους χώρους στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Συνεργασία με τη διδάσκουσα: 5 ώρες
Δουλειά σε ομάδες: 10 ώρες
Προετοιμασία για ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα οικειωθούν τρόπους που θεωρούνται χρήσιμοι για να οργανώσουν ένα νηπιαγωγείο, στο οποίο θα υποστηρίζεται η συνεργατική προσέγγιση της μάθησης και θα προσφέρονται ευκαιρίες για έρευνα και ανακάλυψη. Επιπρόσθετα θα γνωρίσουν τρόπους για να παρατηρούν, να ακούν με προσοχή τα παιδιά και να καταγράφουν τις ιδέες τους. Αυτές οι καταγραφές θα τους εφοδιάσουν με πολύτιμες πληροφορίες για το σχεδιασμό του εκπαιδευτικού τους έργου.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Edwards, C., Gandini, L. & Forman, G. (2000) *Reggio Emilia: Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας.* Αθήνα: Πατάκης
Γερμανός, Δ. (2002) *Οι τοίχοι της γνώσης: Σχολικός χώρος και εκπαίδευση.* Αθήνα: Gutenberg.
Σιβροπούλου, Ρ. (1997) *Η οργάνωση και ο σχεδιασμός του χώρου (νηπιαγωγείου) στο πλαίσιο του παιχνιδιού.*

Τίτλος μαθήματος: **Αναλυτικά προγράμματα προσχολικής αγωγής - Στρατηγικές διδασκαλίας**
Κωδικός: 0703Υ
Όνομα διδάσκουσας/οντα - ιδιότητα: Καλλιόπη Βρυνιώτη, Επίκουρος Καθηγήτρια στη Συγκριτική Παιδαγωγική, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 5
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στο μάθημα αυτό γίνεται μια κριτική παρουσίαση και συγκριτική αντιπαραβολή των γνωστότερων, σε διεθνές επίπεδο, Αναλυτικών Προγραμμάτων /παιδαγωγικών προσεγγίσεων (κλασσικών και μοντέρνων) με έμφαση σε συγκεκριμένες διαστάσεις τους, όπως είναι η αντίληψη που επικρατεί στο καθένα από αυτά αναφορικά με: (α) «το παιδί», (β) το ρόλο του εκπαιδευτικού, (γ) το εκπαιδευτικό περιβάλλον, (ε) τη σχέση νηπιαγωγείου και οικογένειας, (δ) τη σχέση νηπιαγωγείου και δημοτικού σχολείου. Επίσης παρουσιάζεται η συζήτηση αναφορικά με την αυξανόμενη τάση θεσμοθέτησης ενός υποχρεωτικού/δεσμευτικού ΑΠ Προσχολικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας με ιδιαίτερη εστίαση στο ελληνικό ΑΠ (ισχύον και πιλοτικό). Κομβικό σημείο προβληματισμού και αναστοχασμού των φοιτητριών/ων αποτελούν οι στρατηγικές εφαρμογής των αναλυτικών προγραμμάτων, οι οποίες έχουν ως αφετηρία την προσέγγιση της συν-δόμησης (κοινωνικός κονστρουκτιβισμός).
Οργάνωση του μαθήματος: Το μάθημα έχει εργαστηριακό χαρακτήρα και σε αυτό το πλαίσιο συνδυάζονται οι διαλέξεις με τις ομαδικές εργασίες των φοιτητριών/των.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Δουλειά σε ομάδες: 10 ώρες
Συνεργασία με τη διδάσκουσα: 5 ώρες
Παρουσίαση βιντεοσκοπημένων διδασκαλιών: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Αναμένεται η ανάπτυξη της ικανότητας κριτικής αντιπαράθεσης των φοιτητριών/των με την «αρχιτεκτονική» των διαφόρων ΑΠ και επίσης η απόκτηση της ικανότητας σχεδιασμού και εφαρμογής στρατηγικών συν-δόμησης δραστηριοτήτων σε τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα μάθησης.
Σημείωση: Η παρουσία των φοιτητριών/των στο μάθημα είναι υποχρεωτική και η επιτυχής παρακολούθησή του ορίζεται ως προαπαιτούμενο για την συμμετοχή των φοιτητριών/των στην Πρακτική Άσκηση.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Roopnarine, J. & Johnson, J. (2006) *Ποιοτικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης: Παραδείγματα από τη διεθνή πρακτική.* Αθήνα: Παπαζήσης
Bredekamp, S. & Copple, C. (1997) *Καινοτομίες στην προσχολική εκπαίδευση: Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προσχολικά προγράμματα.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Κιτσαράς, Γ. (2004) *Προγράμματα: Διδακτική μεθοδολογία προσχολικής αγωγής.* Αθήνα: Έκδοση του συγγραφέα.

Τίτλος μαθήματος: **Διαπολιτισμική εκπαίδευση και παιδαγωγική**
Κωδικός: 0704Υ

Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Κοινωνική Ανθρωπολογία, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ,
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες βασικές θεματικές ενότητες: Μετανάστευση και παλιννόστηση. Κουλτούρα και πολιτισμός. Διαπολιτισμική, πολυπολιτισμική και αντιρατσιστική εκπαίδευση. Ρατσισμός, ξενοφοβία, στερεότυπα, προκαταλήψεις και διακρίσεις στην εκπαίδευση. Παρουσίαση προτύπων εκπαίδευσης για παλιννοστούντες και αλλοδαπούς μαθητές. Μέθοδοι διδασκαλίας σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Εκπαιδευτική πολιτική για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Ελλάδα και σε χώρες του εξωτερικού.
Μαθησιακοί στόχοι: Η εξοικείωση των φοιτητριών και φοιτητών του Τμήματος με την έννοια της διαφορετικότητας στην εκπαίδευση όπως αυτή εκφράζεται στην σύγχρονη πραγματικότητα και μέσα από την έντονη παρουσία παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας κατά τα τελευταία χρόνια. Επίσης, η εξάσκηση τους σε διδακτικές προσεγγίσεις και παιδαγωγικές μεθόδους κατάλληλες για τη διαχείριση της διαφορετικότητας στο χώρο του σχολείου.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις (κατόπιν συνεργασίας με τη διδάσκουσα): 10 ώρες
Συνεργασία με τη διδάσκουσα: 5 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Η ευαισθητοποίηση των φοιτητριών και των φοιτητών απέναντι σε ιδιαίτερες ομάδες του μαθητικού πληθυσμού (αλλοδαπούς, παλιννοστούντες, μειονότητες, τσιγγάνους), οι οποίες λόγω της εθνικής, γλωσσικής, θρησκευτικής ή πολιτισμικής διαφορετικότητάς τους βιώνουν τον ρατσισμό, το στιγματισμό και υφίστανται τον κοινωνικό αποκλεισμό μετέπειτα στη ζωή τους. Η απόκτηση μιας σύγχρονης αντίληψης και κατανόησης διαφόρων παιδαγωγικών ζητημάτων σε μία σύγχρονη διαπολιτισμική προσέγγιση. Επίσης, το μάθημα αυτό μπορεί να συμβάλει στην άμβλυνση των προκαταλήψεων και στερεοτύπων που, δυστυχώς, συχνά «συνοδεύουν» τις ομάδες αυτές σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές /ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Banks, J. (2004) *Εισαγωγή στην πολυπολιτισμική εκπαίδευση*. Αθήνα: Παπαζήσης.
Γεωργογιάννης, Π. (1998) *Διαπολιτισμική εκπαίδευση*. Πάτρα: Αχαϊκές εκδόσεις.
Γκόβαρης, Χ. (2001) *Διαπολιτισμική εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός.
Γκότοβος, Α. (2003) *Διαπολιτισμική παιδαγωγική*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Gundara, J. & Jacobs, S. (2009) *Διαπολιτισμική Ευρώπη: Διαφορετικότητα και κοινωνική πολιτική*. Αθήνα: Ατραπός, επιμέλεια και μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, Ν. Παλαιολόγου.
Gundara, J. (2001) *Interculturalism*. Ashgate: Arena.
Δαμανάκης, Μ. (1997) *Η εκπαίδευση των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στην Ελλάδα*. Αθήνα: Gutenberg.
Ευαγγέλου, Ο. & Παλαιολόγου, Ν. (2008) *Σχολικές επιδόσεις αλλόφωνων μαθητών: Αποτελέσματα ερευνών. Εκπαιδευτική Πολιτική*. Αθήνα: Ατραπός.
Μάρκου, Γ. (1997), Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, εκδ. Πανεπιστημίου Αθηνών.
Παλαιολόγου, Ν. & Ευαγγέλου, Ο. (2003) *Διαπολιτισμική παιδαγωγική: Παιδαγωγικές, διδακτικές και ψυχολογικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Ατραπός.

Φραγκουδάκη, Α. & Δραγώνα, Θ. (1997) Επιμ., *Τι είν' η Πατρίδα μας; Εθνοκεντρισμός στην Εκπ/ση*. Αλεξάνδρεια

Τίτλος μαθήματος: **Συγκριτική Παιδαγωγική**
Κωδικός: 0722Υ
Όνομα διδάσκουσας-ιδιότητα: Καλλιόπη Βρυνιώτη, Επίκουρος Καθηγήτρια Συγκριτικής Παιδαγωγικής, , Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων 3ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην Παιδαγωγική
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Βασικές έννοιες, αντικείμενο και μέθοδοι συγκριτικής μελέτης της εκπαίδευσης. Παρουσιάζονται τα επικρατέστερα παραδείγματα συγκριτικής μελέτης της εκπαίδευσης, ενώ σημαντικό θεματικό στοιχείο του μαθήματος αποτελεί ο εθνικός χαρακτήρας. Κύριο στόχο του μαθήματος αποτελεί η εισαγωγή των φοιτητών και φοιτητριών στα διαχρονικά όσο και επίκαιρα προβλήματα της συγκριτικής μελέτης, όπως το πρόβλημα της πρόσβασης στις πηγές δεδομένων, το πρόβλημα της αξιοπιστίας και τελικά το πρόβλημα της συγκρισιμότητας. Τα ζητήματα του εθνοκεντρισμού, της υποκειμενικότητας και της μεροληψίας αποτελούν επίσης κομβικά σημεία του μαθήματος. Τέλος, το συγκριτικό επιχείρημα, τα χαρακτηριστικά του και ο τρόπος χρήσης του στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής, θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο της παρουσίασης επιλεγμένων εκπαιδευτικών συστημάτων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και σεμινάρια
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 24 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες.
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Να γίνει κατανοητό ότι βασική προϋπόθεση της συστηματικής σύγκρισης αποτελεί η μελέτη του ιστορικού-κοινωνικού-πολιτιστικού-πολιτικού-οικονομικού και εκπαιδευτικού συγκείμενου μέσα στο οποίο γίνεται η σύγκριση. Υπό αυτή την προϋπόθεση αναμένεται, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να διαμορφώσουν μια κριτική στάση προς τον «εκπαιδευτικό δανεισμό» και επίσης να αντιληφθούν ότι μόνο η συστηματική σύγκριση μπορεί να οδηγήσει σε επιστημονική γενίκευση.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες ατομικές ή ομαδικές.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Ματθαίου, Δ. (2000) *Συγκριτική Σπουδή της Εκπαίδευσης*, τομ. Ι και τόμος ΙΙ (2007).
Μπουζάκης, Σ. (Επιμ.) (2000) *Ιστορικο-συγκριτικές προσεγγίσεις*, Gutenberg.

0800 Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης

Τίτλος μαθήματος: **Οργάνωση και διοίκηση εκπαίδευσης**
Κωδικός: 0802Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Γιώργος Ιορδανίδης, Επίκουρος Καθηγητής Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης του ΠΤΔΕ του ΠΔΜ
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης

Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο του μαθήματος: Εισαγωγή στην οργάνωση και στη διοίκηση της εκπαίδευσης, οριοθέτηση των εννοιών management και administration στην εκπαίδευση, εφαρμογές της διοικητικής επιστήμης στο πεδίο του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, το νηπιαγωγείο ως οργανισμός, το πορτρέτο του εκπαιδευτικού ηγέτη, το διδακτικό προσωπικό των νηπιαγωγείων, η υποκίνηση του διδακτικού προσωπικού, η λύση προβλημάτων και η λήψη αποφάσεων, η δημιουργία οράματος, ο ρόλος των θεσμικών οργάνων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, συζητήσεις, παρουσιάσεις εργασιών
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Ώρες διδασκαλίας: 36
Προετοιμασία: 18
Συνεργασία με το διδάσκοντα και προετοιμασία εργασιών, διδασκαλιών: 12
Ατομική ή ομαδική εργασία / έρευνα/ μελέτη: 25
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 26
Εξετάσεις: 3
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Στόχος του μαθήματος είναι η παροχή στις/στους υποψήφιες/ους εκπαιδευτικούς των απαραίτητων γνώσεων και πληροφοριών σχετικά με ζητήματα διοίκησης, οργάνωσης και λειτουργίας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, των θεσμών και των φορέων που συνθέτουν τη διοικητική οργάνωση του συστήματος.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εξετάσεις, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Click, Ph. (2005) *Διοίκηση Μονάδων Προσχολικής και Σχολικής Αγωγής*, Αθήνα: Έλλην
Dubrin, A.J. (1998) *Βασικές αρχές μάνατζμεντ*. Αθήνα: Έλλην.
Αθανασούλα – Ρέππα, Α. (2008) *Εκπαιδευτική Διοίκηση και Οργανωτική Συμπεριφορά. Η Παιδαγωγική της Διοίκησης της Εκπαίδευσης*, Αθήνα: Έλλην
Πασιαρδής, Π. (2004) *Εκπαιδευτική ηγεσία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Σαΐτης, Χ. (2008) *Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ατραπός.
Σαΐτης, Χ. (2002) *Ο διευθυντής στο σύγχρονο σχολείο*. Αθήνα: Ατραπός.
Σαΐτης, Χ. (2005) *Οργάνωση και Λειτουργία των σχολικών μονάδων*. Αθήνα: Ατραπός.

0900 Ελληνική γλώσσα

Τίτλος μαθήματος: **Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία**
Κωδικός: 0901Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Κωνσταντίνος Ντίνας, Καθηγητής Γλωσσολογίας - Ελληνικής γλώσσας και Διδακτική της, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 1ο

Περιεχόμενο μαθήματος:
Ι. Θεωρητικό μέρος:
1. Γλώσσα και επικοινωνία (α. Η γλώσσα: Γλωσσολογία, ορισμοί της γλώσσας, Γλώσσα λόγος-ομιλία, Γλωσσική-επικοινωνιακή ικανότητα. β. Η επικοινωνία: Μοντέλα επικοινωνίας, Θεωρίες επικοινωνίας, Επικοινωνιακές λειτουργίες της γλώσσας).
2. Η γλώσσα και η γλωσσολογία (ιστορία της γλωσσολογίας, σύγχρονη γλωσσολογία, Γραμματική-Επίπεδα της γλωσσικής ανάλυσης).
3. Γενικά χαρακτηριστικά της γλώσσας (Η θεώρηση της γλώσσας ως συστήματος σημείων, Η διπλή άρθρωση της γλώσσας, Η γλώσσα είναι μορφή και όχι ουσία-ύλη, Η θεώρηση της γλώσσας ως συστήματος σχέσεων, Προτεραιότητα της συγχρονικής περιγραφής της γλώσσας, Προφορική και γραπτή γλώσσα).
4. Γλώσσα και κοινωνία (Σχέση κοινωνίας και γλώσσας, Η κοινωνιογλωσσολογία, Γλωσσική ποικιλία, Κοινή, επίσημη, σχολική γλώσσα, Υφολογία-επίπεδα ύφους, Διγλωσσία και πολυγλωσσία).
5. Γλώσσα και πολιτισμός (Η ψυχογλωσσολογία, Η απόκτηση της γλώσσας, Γλώσσα και σκέψη-νόηση, Γλωσσικές πράξεις κ.λπ.)
ΙΙ. Πρακτικό μέρος: Γλωσσικές ασκήσεις (σύνταξη και επεξεργασία κειμένων παιδαγωγικού και επιστημονικού λόγου / πύκνωση και ανάπτυξη του λόγου).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη και φροντιστηριακές ασκήσεις σε τμήματα των 25-30 φοιτητών
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 12 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Εισαγωγή των φοιτητριών και των φοιτητών σε γενικές έννοιες της γλωσσολογίας, απαραίτητες για την παρακολούθηση της σύγχρονης βιβλιογραφίας.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις & ασκήσεις στα φροντιστηριακά μαθήματα
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Lyons, J. (1995) *Εισαγωγή στη γλωσσολογία.* Αθήνα: Πατάκης.
Lyons, J. (2002) *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία.* Αθήνα: Μεταίχμιο.
Martinet, A. (1976) *Στοιχεία γενικής γλωσσολογίας.* Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
Mounin, G. (1984) *Κλειδιά για τη γλωσσολογία.* Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ.
Robins, R. (1989) *Σύντομη ιστορία της γλωσσολογίας.* Αθήνα: Νεφέλη.
Saussure, F. de. (1979) *Μαθήματα γενικής γλωσσολογίας.* Αθήνα: Παπαζήσης.
Μπαμπινιώτης, Γ. (1980) *Θεωρητική γλωσσολογία.* Αθήνα:
Φιλιππάκη - Warburton, Ει. (1992) *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία.* Αθήνα: Νεφέλη.

Τίτλος μαθήματος: **Διαχρονία και συγχρονία της ελληνικής γλώσσας**
Κωδικός: 0902Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Κωνσταντίνος Ντίνας, Καθηγητής Γλωσσολογίας - Ελληνικής γλώσσας και Διδακτική της, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης ή εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Α

Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
Ι. Θεωρητικό μέρος:
Α. Σύντομη ιστορία της ελληνικής γλώσσας από την ινδοευρωπαϊκή περίοδο ως τις μέρες μας: 1. Οι αρχές της ελληνικής γλώσσας (Η ινδοευρωπαϊκή γλώσσα, Σχέσεις της ελληνικής με τις άλλες ινδοευρωπαϊκές γλώσσες, Η προελληνική). 2. Η αρχαία ελληνική (Τα ελληνικά συστήματα γραφής, Χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αρχαίας ελληνικής, Οι αρχαίες ελληνικές γεωγραφικές και λογοτεχνικές διάλεκτοι). 3. Η ελληνική γλώσσα των μετακλασικών χρόνων (Η Κοινή των ελληνιστικών χρόνων, Ο αττικισμός). 4. Η μεσαιωνική και νέα ελληνική γλώσσα (Χαρακτηριστικά της μεσαιωνικής ελληνικής, Διάλεκτοι και ιδιώματα της νέας ελληνικής). 5. Το γλωσσικό ζήτημα.
Β. Η σύγχρονη νεοελληνική γλώσσα (περιγραφή και ανάλυση): 1. Το φωνολογικό και το γραφικό σύστημα. 2. Το μορφολογικό σύστημα. 3. Στοιχεία σύνταξης της νεοελληνικής γλώσσας (Η ρηματική και η ονοματική φράση, Η πρόταση)
ΙΙ. Πρακτικό μέρος: Γλωσσικές ασκήσεις (σύνταξη και επεξεργασία κειμένων παιδαγωγικού και επιστημονικού λόγου / πύκνωση και ανάπτυξη του λόγου).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη και φροντιστηριακές ασκήσεις σε τμήματα των 25-30 φοιτητών
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 12 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα Ευαισθητοποίηση των φοιτητριών και των φοιτητών πάνω σε ζητήματα ιστορίας της ελληνικής γλώσσας και των σημαντικών της σταθμών (αρχαία εποχή, αλεξανδρινή περίοδος, γλωσσικό ζήτημα κ.λπ.) και συζήτηση σημαντικών θεμάτων της συγχρονίας της ελληνικής, κυρίως αυτών που δεν συζητήθηκαν στην λυκειακή τους εκπαίδευση.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και ασκήσεις στα φροντιστηριακά μαθήματα
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Browning, R. (1985) *Η ελληνική γλώσσα μεσαιωνική και νέα.* Αθήνα: Εκδόσεις Δ. Ν. Παπαδήμα.
Hoffmann, O., Debrunner, A. & Scherer, A. (1998) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας.* Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
Holton, D., Mackridge, P. & Φιλιππάκη-Warburton, Ει. (1999) *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας.* Αθήνα: Πατάκης.
Mackridge, P. (1987) *Η νεοελληνική γλώσσα.* Αθήνα: Πατάκης.
Thompson, G. (1990) *Η ελληνική γλώσσα: Αρχαία και νέα.* Αθήνα: Κέδρος.
Tonnet, H. (1995*) Ιστορία της νέας ελληνικής γλώσσας.* Αθήνα: Εκδόσεις Δ. Ν. Παπαδήμα.
Ανδριώτης, Ν. (1992) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας.* Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
Ε.Λ.Ι.Α. (1999) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας.* Αθήνα: Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.
Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (2001) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα.* Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
Κλαίρης, Χ. & Μπαμπινιώτης, Γ. (2005) *Γραμματική της νέας ελληνικής: Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Μπαμπινιώτης, Γ. (1985) *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας.* Αθήνα
Πετρούνιας, Ε. (1993) *Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική ανάλυση.* Μέρος Α΄: Θεωρία, Β. . Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
Τζάρτζανος, Α. (1989) *Νεοελληνική σύνταξις (της κοινής δημοτικής).* Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
Τριανταφυλλίδης, Μ. (1981) *Νεοελληνική γραμματική: Ιστορική εισαγωγή.* Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
Τσομπανάκης, Α. (1994) *Νεοελληνική γραμματική.* Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Τίτλος μαθήματος: **Κοινωνιογλωσσολογία**
Κωδικός: 0912Υ

Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Στάμου, Επίκουρος Καθηγήτρια κοινωνιογλωσσολογίας και ανάλυσης λόγου, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης ή εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές σε βασικές έννοιες και ζητήματα που αφορούν τη μελέτη της γλώσσας ως κοινωνικού φαινομένου. Γίνεται μια συνοπτική ιστορική αναδρομή στη γένεση της κοινωνιογλωσσολογίας και αναλύεται η ανταγωνιστική της σχέση με το κυρίαρχο γλωσσολογικό παράδειγμα, θέτοντας σε αμφισβήτηση τις αρχές της γλωσσικής αυτονομίας και ομοιογένειας. Παρουσιάζεται η έννοια και οι διαστάσεις της γλωσσικής ποικιλότητας (χώρος ως οριζόντια και κάθετη διαφοροποίηση, περίσταση επικοινωνίας, γλωσσική επαφή, κοσμοαντίληψη). Εξετάζεται ο ρόλος της γλώσσας ως σύμβολου κοινωνικής ταυτότητας με αναφορά σε γνωστές κοινωνιολέκτους όπως η «γυναικεία γλώσσα» και η «γλώσσα των νέων». Γίνεται αναφορά στις στάσεις, τις προκαταλήψεις και τις ιδεολογίες με τις οποίες είναι συνδεδεμένοι οι ποικίλοι γλωσσικοί κώδικες που χρησιμοποιούνται σε μια γλωσσική κοινότητα. Τέλος, παρουσιάζονται οι εξελίξεις που έχουν συμβεί στο πεδίο της κοινωνιογλωσσολογίας, δηλαδή η μετάβαση από το λαμποβιανό συσχετιστικό παράδειγμα στην εθνογραφική και την αφηγηματική προσέγγιση, η οποία σηματοδοτεί την εννοιολογική μετατόπιση από τη θεώρηση της γλώσσας ως αντικατοπτρισμού της κοινωνίας σε μια διαλεκτική σχέση γλώσσας-κοινωνίας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 12 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα συνειδητοποιήσουν την άρρηκτη σύνδεση της γλώσσας με την κοινωνία και πώς η γλωσσική ετερογένεια και ποικιλότητα αποτελούν εγγενές χαρακτηριστικό κάθε ζωντανής γλώσσας. Πρωτίστως θα αντιληφθούν πως η κοινωνιογλωσσολογία δεν αποτελεί απλώς έναν διεπιστημονικό κλάδο της γλωσσολογίας αλλά μια εναλλακτική (κοινωνική) θεώρηση των γλωσσικών φαινομένων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Αρχάκης, Α. & Κονδύλη, Μ. (2002). *Εισαγωγή σε Ζητήματα Κοινωνιογλωσσολογίας*. Αθήνα: Νήσος.
Boutet, J. (1984). *Εισαγωγή στην Κοινωνιογλωσσολογία* (μτφ. Α. Ιορδανίδου & Ε. Τσαμαδού). Αθήνα: Γρηγόρη.
Κωστούλα-Μακράκη, Ν. (2001). *Γλώσσα και Κοινωνία: Βασικές έννοιες*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Μικρός, Γ.Κ. (2008). *Η Ποσοτική Ανάλυση της Κοινωνιογλωσσολογικής Ποικιλίας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Μπασλής, Γ.Ν. (2000). *Κοινωνιογλωσσολογία*: Αθήνα: Γρηγόρη.
Ντάλτας, Π. (1997). *Κοινωνιογλωσσική Μεταβλητότητα: Θεωρητικά Υποδείγματα και Μεθοδολογία της Έρευνας*. Αθήνα: Επικαιρότητα.
Παυλίδου, Θ.-Σ. (2006) (επιμ.). *Γλώσσα, Γένος, Φύλο* (2η έκδοση). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών-Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

1000 Λογοτεχνία

Τίτλος μαθήματος: : **Ελληνική λογοτεχνία Ι**
Κωδικός: 1001Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Ελληνικής Λογοτεχνίας με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης

Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 1ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Δημιουργική Γραφή. Διασάφηση του όρου και των ορίων του. Σύντομη ιστορική επισκόπηση της πορείας και της εξέλιξης της Δημιουργικής Γραφής στη διεθνή και την ελληνική πραγματικότητα. Η Δημιουργική Γραφή ως γνωστικό αντικείμενο. Η Δημιουργική Γραφή στην Εκπαίδευση. Η θεωρία και το εργαστήριο. Η Λογοτεχνία εκ των ένδον.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Εργαστηριακό μάθημα με την επικουρία διαλέξεων, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, ατομικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες.
Εργαστήριο - διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με το γνωστικό αντικείμενο της Δημιουργικής Γραφής. Θα γνωρίσουν τις σύγχρονες τάσεις στην κριτική και στη θεωρία της Δημιουργικής Γραφής. Θα γνωρίσουν πώς συγκροτείται ένα κατάλληλο επιστημονικό και δημιουργικό εργαστηριακό περιβάλλον της Δημιουργικής Γραφής. Θα αποκτήσουν σταδιακά ένα θεωρητικό και εμπειρικό υπόβαθρο στον κλάδο, αλλά και τις δεξιότητες που τους καθιστούν ικανούς να απασχοληθούν σε διάφορα επαγγελματικά και ερευνητικά πεδία που συνδέονται με την εκπαίδευση, όπως και με τις ανάγκες της πολιτισμικής αγοράς ευρύτερα. Θα εκτιμήσουν με διαφορετικό τρόπο το ρόλο της ενεργούς συμμετοχής στην ανάγνωση της Λογοτεχνίας και θα γίνουν καλύτεροι αναγνώστες σε προσωπικό επίπεδο. Τέλος, θα πειραματιστούν στη δημιουργία των δικών τους λογοτεχνικών και όχι μόνο κειμένων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κωτόπουλος, Η. Τ., Βακάλη, Α. & Ζωγράφου Μαρία (2013) *Η Δημιουργική Γραφή στο Νηπιαγωγείο.* Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Cowan, A. (2011) *The art of writing fiction.* Edinburgh: Pearson Education Limited
Dawson, P. (2005). *Creative Writing and the New Humanities*. London and New York: Routledge.
Gill, J. (2008). Writing for Children and Young Adults, in Graeme Harper (Eds) *Creative Writing Guidebook*. New York: Continuum, 97-110.
Morley, D. (2007). *The Cambridge Introduction to Creative Writing*. Cambridge: Cambridge UP.
Πασσιά, Α. & Μανδηλαράς Φ. (2001), *Εργαστήρι Δημιουργικής Γραφής για Παιδιά*.Αθήνα: Πατάκης
Σουλιώτης, Μ. ([2]1995), *Αλφαβητάριο για την ποίηση*. Θεσσαλονίκη, Δεδούση.
Σουλιώτης, Μ. (2009). □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□;□□□□□□□□□□□□□,□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□.

Τίτλος μαθήματος: : **Ελληνική λογοτεχνία ΙΙ**
Κωδικός: 1002Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Ελληνικής Λογοτεχνίας με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Λογοτεχνία και πόλη. Η πόλη στη Λογοτεχνία – Λογοτεχνικές πόλεις. Ιστορική επισκόπηση του ρόλου και της ιδεολογικής λειτουργίας του αστικού χώρου στη διεθνή και την ελληνική Λογοτεχνία. Η Θεσσαλονίκη στην πεζογραφία και την ποίηση μέσα από τα κείμενα. Η Φλώρινα στην πεζογραφία και την ποίηση μέσα από τα κείμενα. Οι Θεσσαλονικείς πεζογράφοι και ποιητές. Οι Φλωρινιώτες πεζογράφοι και ποιητές. Ιστορία και Λογοτεχνία.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες.
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με την έννοια της αναπαράστασης (της πόλης) στη Λογοτεχνία. Θα είναι σε θέση να συσχετίζουν τη Λογοτεχνία με το ιστορικο-κοινωνικό της πλαίσιο μέσα από τη μελέτη του ρόλου και των λειτουργιών που αναλαμβάνει να επιτελέσει στα λογοτεχνικά κείμενα ο αστικός χώρος. Θα γνωρίσουν και θα εκτιμήσουν καλύτερα τη Λογοτεχνία της Φλώρινας. Θα ασκηθούν στην κριτική κειμένων στα οποία οι πόλεις αναδεικνύονται σε οργανικό στοιχείο της πλοκής τους και όχι μόνο σκηνικό της εξέλιξής τους. Τέλος, θα παροτρυνθούν στη δημιουργία δικών τους κειμένων με πρωταγωνιστή το γενέθλιο τόπο τους, αξιοποιώντας τη λογική και τις γνώσεις που απέκτησαν από το υποχρεωτικό μάθημα «Ελληνική Λογοτεχνία Ι» του 1ου εξαμήνου.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κωτόπουλος, Η. Τ. (2013) *Η Θεσσαλονίκη στα έργα των Θεσσαλονικέων πεζογράφων. Ο ρόλος και οι λειτουργίες της λογοτεχνικής πόλης.* Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Αποστολίδου, Β. (1998) «Ο ρόλος της πεζογραφίας στη μυθοποίηση της πόλης. Το παράδειγμα της Θεσσαλονίκης», περ. *Εντευκτήριο*, τχ. 45/3, Θεσσαλονίκη, σ. 29-40.
Augustine, J. "From *topos* to anthropoid (1991) : the city as character in twentieth – century texts", *City Images*, ed. Mary Ann Caws, Gordon and Breach, σ. 73-86.
Bachelard, G. (1982) *Η ποιητική του χώρου*, μτφρ. Ελένη Βέλτσου – Ιωάννα Δ. Χατζηνικολή, Αθήνα: εκδ. Χατζηνικολή.
Τσιριμώκου, Λ. (1988) *Λογοτεχνία της πόλης*. Αθήνα: Λωτό

Τίτλος μαθήματος: **Παιδική λογοτεχνία**
Κωδικός: 1003Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Ελληνικής Λογοτεχνίας με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Λογοτεχνία και Παιδική Λογοτεχνία: διασάφηση των ορίων και των όρων. Σύντομη ιστορική επισκόπηση της πορείας και εξέλιξης της ελληνικής Παιδικής Λογοτεχνίας από τα τέλη του 19ου αιώνα μέχρι σήμερα. Περί θεωρίας και κριτικής της Παιδικής Λογοτεχνίας. Τα αφηγηματικά στοιχεία: άξονες / στρατηγικές ανάγνωσης λογοτεχνικών κειμένων. Η ελληνική έρευνα για την Παιδική Λογοτεχνία της Προσχολικής Ηλικίας. Η παιδική ποίηση. Το παραμύθι. Ο μύθος. Παραδόσεις. Ευτράπελες διηγήσεις. Μικρές ιστορίες. Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία. Κόμικς. Βιβλία γνώσεων. Το παιδικό θέατρο. Η διδασκαλία της παιδικής λογοτεχνίας. Λογοτεχνία για μεγαλύτερες ηλικίες παιδιών (διήγημα – μυθιστόρημα). Σύντομη αναφορά στην Εφηβική Λογοτεχνία.
Παράλληλα οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα εμβαθύνουν στα τρία κυριότερα συστατικά της δημιουργίας ενός λογοτεχνικού έργου: των χαρακτήρων, της πλοκής και του σκηνικού.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες.
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες

Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της Παιδικής Λογοτεχνίας. Θα είναι σε θέση να συσχετίζουν τη Λογοτεχνία με το ιστορικο-κοινωνικό της πλαίσιο και να παρουσιάζουν λογοτεχνικά κείμενα με εκπαιδευτική σκοπιμότητα. Θα γνωρίσουν τις σύγχρονες τάσεις στην κριτική και θεωρία της Παιδικής Λογοτεχνίας, θα κατακτήσουν τη δομή των λαϊκών παραμυθιών (και των νεότερων εκδοχών τους), των εικονογραφημένων παιδικών βιβλίων και των παιδικών ποιημάτων, ενώ παράλληλα θα πειραματιστούν στη δημιουργία των δικών τους παιδικών μετα-κειμένων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Παπαντωνάκης, Γ. & Κωτόπουλος, Η. Τ. (2011) *Σκηνικό, Χαρακτήρες, Πλοκή*. Αθήνα: Ίων.
Κανατσούλη, Μ. (2002) *Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
Χαντ, Π. (2001) *Κριτική, Θεωρία και Παιδική Λογοτεχνία*. Αθήνα: Πατάκης.
Αναγνωστόπουλος, Β. (2006) *Τάσεις και εξελίξεις της Παιδικής Λογοτεχνίας*. Αθήνα: Οι εκδόσεις των φίλων.
Καρακίτσιος, Α. (2008) *Ποίηση για παιδιά και νέους*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
McGillis, R. (1996) *The Nimble Reader. Literary Theory and Children's Literature*. New York: Twayne Publishers
Περιοδικό http://keimena.ece.uth.gr

1100 Ιστορία

Τίτλος μαθήματος: **Νεότερη ελληνική ιστορία**
Κωδικός: 1101Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στη Νεότερη ελληνική ιστορία και πολιτισμό, , Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Ομάδες, πρόσωπα, κινήματα που διαμόρφωσαν την πολιτική, οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική νεότερη ελληνική ιστορία. Ο ετεροπροσδιορισμός και ο αυτοκαθορισμός του Νεοέλληνα στη μετάβαση από την κουλτούρα της Ανατολικής Μεσογείου προς την ευρωπαϊκή πραγματικότητα (18ος-20ός). Η αξιοποίηση του μαθήματος της ιστορίας και των ιστορικών πληροφοριών στην προσχολική αγωγή - νέες τάσεις και προτάσεις στον 20ό αιώνα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν ιστορικά γεγονότα, πρόσωπα, ομάδες, που έδρασαν στον εθνικό και παγκόσμιο χώρο και διαμόρφωσαν αντίστοιχες ταυτότητες και ετερότητες. Έμφαση δίνεται επίσης στις ιστορικές έννοιες και στη σύγχρονη ιστορία με στόχο την κριτική σκέψη, τον κοινωνικό, ιστορικό και πολιτικό προσανατολισμό των φοιτητριών και των φοιτητών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Βακαλόπουλος Κωνσταντίνος (2006). *Ο ενδιάμεσος ελληνικός κόσμος στο γεωπολιτικό χώρο των κυρίαρχων ιδεολογιών*, Θεσσαλονίκη, Αντ. Σταμούλης.
Βαμβακίδου, Ι. (2003) *Θράκες: Ιστορική καταγραφή και ανάγνωση των εικαστικών μαρτυριών για τη συμμετοχή τους στον Αγώνα του 1821.* Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης.
Μαργαρίτης Γιώργος (2001). ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ 1946-1949, 2τόμοι. Αθήνα: Βιβλόραμα.
Burke P. (2004) *Αυτοψία: Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Duby, G. & Perrot, M. (1995) *Γυναίκες και ιστορία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Ferro M. (2000) *Πώς αφηγούνται την ιστορία στα παιδιά σε ολόκληρο τον κόσμο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Κόκκινος, Γ. (1998) *Από την ιστορία στις ιστορίες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Κόκκινος, Γ. (2003) *Επιστήμη, ιδεολογία, ταυτότητα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Williams, R. (1994) *Κουλτούρα και ιστορία*. Αθήνα: Γνώση.

1200. Παράδοση και πολιτισμός

Τίτλος μαθήματος: **Εισαγωγή στις πολιτισμικές σπουδές**
Κωδικός: 1201Υ
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στη Νεότερη ελληνική ιστορία και πολιτισμό, , Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών διδακτικών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Οι θεωρίες για τον πολιτισμό, οι πολιτισμικές σπουδές στον 20ό αιώνα. Τα πολιτισμικά προϊόντα που συμπυκνώνουν τις κοινωνικές στάσεις, τα στερεότυπα, το γούστο και τις αλλαγές στην ιστορία. Η συνάφεια της σημειωτικής με τις θεωρίες του πολιτισμού.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Εμβάθυνση σε όρους και έννοιες των κοινωνικών επιστημών με στόχο τη διδασκαλία τους και τη χρήση του χάρτη εννοιών στα μαθήματα/δράσεις που προσφέρονται στην πρώτη σχολική ιστορία.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες για όσες παρακολουθούν και γραπτές ή προφορικές εξετάσεις για τους υπόλοιπους.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Barthes, R. (1979) *Μυθολογίες.* Αθήνα: Ράππας.
Belting, H., Dilly, H., Kemp, W, Sauerlander, W. & Warnke, M. (επιμ.) (1995). *Εισαγωγή στην ιστορία της τέχνης* . Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
Benjamin, W. (1978) *Δοκίμια για την τέχνη.* Αθήνα:
Σκαρπέλος, Γ. (2000) *Ιστορική μνήμη και ελληνικότητα στα κόμικς*. Αθήνα: Κριτική.
Φερρό, Μ. (1999) *Η ιστορία υπό επιτήρηση*. Σκόπελος: Νησίδες.

1300 Πληροφορική

Τίτλος Μαθήματος: **Αρχές πληροφορικής**
Κωδικός: 1301Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Θαρρενός Μπράτιτσης, Επίκουρος Καθηγητής της Πληροφορικής με έμφαση στην Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Λογισμικού, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 5
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 1ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Ιστορικό Η/Υ. Εισαγωγή στα Γραφικά περιβάλλοντα επικοινωνίας. Εξοικείωση με το Λειτουργικό σύστημα. Έννοιες του αρχείου και του φακέλου. Αποθήκευση – ανάκτηση – είδη αρχείων. Διαχείριση περιφερειακών συσκευών. Επεξεργασία κειμένου. Μορφοποίηση, αυτόματες λειτουργίες. Ενσωμάτωση σχεδίων – εικόνων – αντικειμένων τρίτων εφαρμογών. Διαμόρφωση σελίδας, είδη προβολών. Πληροφορία σε μορφή πίνακα. Τρόποι εξαγωγής και εκτύπωσης εγγράφων. Υπολογιστικά φύλλα. Βασική επεξεργασία αριθμητικών δεδομένων. Διαμόρφωση – ταξινόμηση δεδομένων. Μαθηματικές – στατιστικές συναρτήσεις. Δημιουργία γραφικών αναπαραστάσεων. Χρήση του Διαδικτύου. Πλοήγηση, αναζήτηση, καταχώρηση ιστοσελίδων. Ηλεκτρονική αλληλογραφία. Δημιουργία παρουσιάσεων. Κατασκευή διαφανειών: δομικά στοιχεία και κίνηση αντικειμένων. Βασική εκπαιδευτική αξιοποίηση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις, ατομικές εργασίες, ομαδικές παρουσιάσεις.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας των φοιτητριών/ών: 150 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Εργαστηριακές ασκήσεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις εργαστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία ομαδικής παρουσίασης: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι εκπαιδευόμενες/οι θα αποκτήσουν τις βασικές δεξιότητες στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Θα γνωρίζουν τα βασικά τεχνολογικά εργαλεία που θα τους χρειαστούν τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά το πέρας των σπουδών τους. Θα φτάσουν σε έναν κοινό παρονομαστή γνώσεων χρήσης υπολογιστών, ώστε να προετοιμαστούν για τα υπόλοιπα μαθήματα αξιοποίησης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.
Μέθοδοι αξιολόγησης:
Γραπτή τελική εξέταση. Εργαστηριακή τελική εξέταση. Ατομικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Ομαδική εργασία παρουσίασης.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Δαγδιλέλης, Β., (2002) *Επεξεργασία Κειμένου με Ηλεκτρονικό Υπολογιστή*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.
Κασκάλης, Θ. (2006) *Εκπαίδευση στην Επεξεργασία Κειμένου: Open Office Org* Writer.. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.
Τσολακίδης, Κ. & Αμπαρτζόγλου, Μ. (2005) *Η πληροφορική ως εργαλείο στην εκπαίδευση και τις θεωρητικές επιστήμες*. Αθήνα: Β. Γκιούρδας Εκδοτική.

Τίτλος Μαθήματος: **Εφαρμογές της πληροφορικής στην εκπαίδευση**
Κωδικός: 1302Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Θαρρενός Μπράτιτσης, Επίκουρος Καθηγητής της Πληροφορικής με έμφαση στην Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Λογισμικού, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό

Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Οι νέες τεχνολογίες στην κοινωνία και στη ζωή μας. Εκπαιδευτικές λειτουργίες και εκπαιδευτική χρήση του υπολογιστή. Θεωρίες μάθησης και υπολογιστές. Παιδαγωγικές χρήσεις της πληροφορικής, συνεργατική μάθηση, τεχνολογικός αλφαβητισμός. Παιδαγωγική αξιοποίηση λογισμικού και εφαρμογών. Μαθησιακές δυσκολίες και υπολογιστές. Πακέτα εκπαιδευτικού λογισμικού. Επιθυμητά χαρακτηριστικά. Στοιχεία σχεδίασης, διεπαφής, γλώσσας, λειτουργικότητας, ευελιξίας, αποτελεσματικότητας, αμεσότητας, εμβάθυνσης, φιλικότητας, γενίκευσης. Ανθρώπινη, ηθική, νόμιμη χρήση των υπολογιστών. Παρουσίαση εκπαιδευτικού λογισμικού ανοικτού κώδικα: άδειες και πνεύμα που το διέπει.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, ατομικές εργασίες, πρότυπες διδασκαλίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 130 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές εργασίες: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία πρότυπης διδασκαλίας: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι εκπαιδευόμενες/οι θα είναι έτοιμοι να οργανώσουν έναν χώρο (γωνία) πληροφορικής. Θα είναι σε θέση να διδάσκουν τις απαιτούμενες γνώσεις που αφορούν σε θέματα υπολογιστών, αλλά και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία ως μέσο διδασκαλίας άλλων γνωστικών αντικειμένων. Θα διαμορφώσουν προσωπική στάση απέναντι στις εφαρμογές της πληροφορικής στην εκπαίδευση και θα είναι σε θέση να μεταδώσουν τις αρχές και τους προβληματισμούς της διείσδυσης των υπολογιστών στη ζωή μας.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή τελική εξέταση. Ατομικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οργάνωση πρότυπης διδασκαλίας.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μικρόπουλος, Α. (2000) *Εκπαιδευτικό λογισμικό. Θέματα σχεδίασης και αξιολόγησης λογισμικού υπερμέσων*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
Βοσνιάδου, Σ. (2006) *Παιδιά, Σχολεία και Υπολογιστές*. Αθήνα:: Gutenberg.
Κόμης, Β. (2005) *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

1400 Μαθηματικά

Τίτλος μαθήματος: **Προμαθηματικές έννοιες**
Κωδικός: 1401Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Διδάσκων/ουσα με ανάθεση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Στοιχεία της θεωρίας αριθμών και συγκεκριμένα: αναφορά στους ορισμούς των Peano και Cantor καθώς και στις συνέπειές τους στη διδασκαλία των αριθμών μέσω κατάλληλων δραστηριοτήτων. Στη συνέχεια γίνεται μνεία στη διαδικασία της απαρίθμησης με παραδείγματα σχετικών δραστηριοτήτων. Ενδεικτική αναφορά σε ορισμένα μαθηματικά θέματα που τέθηκαν από τους Αρχαίους Έλληνες και διατηρούν ακόμα την αξία τους στην καλλιέργεια της μαθηματικής επιστήμης. Αφού παρουσιαστούν οι δομικές αρχές των θεσιακών συστημάτων αρίθμησης με παράδειγμα το δεκαδικό, παρουσιάζονται και άλλα συστήματα αρίθμησης. Συνολική θεώρηση των προμαθηματικών και μαθηματικών εννοιών που αφορούν στην προσχολική και στην πρώτη σχολική ηλικία.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, ατομικές ή ομαδικές εργασίες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 140 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 44 ώρες
Κατάρτιση εργασίας: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να αποκτήσουν ένα ισχυρό μαθηματικό υπόβαθρο, το οποίο θα τους υποβοηθήσει όχι μόνο στην κατάρτιση μαθηματικών δραστηριοτήτων με νόημα, αλλά και στην μετέπειτα πορεία τους στο πανεπιστήμιο. Επιπλέον αναμένεται να είναι ενήμερες και ενήμεροι για τις θέσεις της επιστημονικής κοινότητα σχετικά με τη διδασκαλία των Μαθηματικών στο νηπιαγωγείο.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις, ατομικές ή ομαδικές εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Botson, C., Deliège, M. (1998). Γ.Μ. Τρούλης (Επιμ.) *Οι Προμαθηματικές Διαδικασίες και Έννοιες.* Αθήνα: Gutenberg.
Ζαχάρος, Κ. (2007). *Οι μαθηματικές έννοιες στην Προσχολική Εκπαίδευση και η διδασκαλία τους.* Αθήνα: Μεταίχμιο.
Kamii, C. K., De Clark, G. (1995). Φ. Καλαβάσης (Επιμ.) *Τα παιδιά ξαναεφευρίσκουν τη Αριθμητική.* Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
Λεμονίδης, Χ. (1999). *Περίπατος στη Μάθηση της Στοιχειώδους Αριθμητικής.* Αθήνα: Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη.
Τζεκάκη, Μ. (1996). *Μαθηματικές δραστηριότητες για την προσχολική ηλικία.* Αθήνα: Gutenberg.
Τζεκάκη, Μ. (2007). *Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα.* Αθήνα: Gutenberg.

1500 Περιβαλλοντική εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος: **Περιβαλλοντική Εκπαίδευση**
Κωδικός: 1501Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια στις Έννοιες της Βιολογίας στην Εκπαίδευση Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Σκοπός του μαθήματος είναι η προσέγγιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων μέσω της ανάδειξης της οικολογικής, κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής τους διάστασης, επίσης η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με μεθοδολογικές προσεγγίσεις κατάλληλες για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την προσχολική αγωγή. Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί: το περιεχόμενο του όρου Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.), οι στόχοι, η φιλοσοφία και η ιστορική της πορεία και εξέλιξη τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο, η θεματολογία, ο σχεδιασμός και η αξιολόγηση προγραμμάτων ΠΕ καθώς επίσης και οι παιδαγωγικές μέθοδοι και τεχνικές που εφαρμόζονται για την υλοποίησή τους.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και δραστηριότητες σε ομάδες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις διαλέξεις και τις δραστηριότητες: 34 ώρες
Εργασία πεδίο: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.

Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτητές/τριες αναμένεται αφ' ενός να εμπλουτίσουν την ατομική τους γνώση και να ενισχύσουν την ευαισθητοποίησή τους σε θέματα που σχετίζονται με την περιβαλλοντική κρίση και τη συνεισφορά της εκπαίδευσης στην αντιμετώπισή της. Αφ' ετέρου να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις και τις απαραίτητες δεξιότητες για το σχεδιασμό προγραμμάτων Π.Ε. για την προσχολική ηλικία, αλλά και δραστηριοτήτων Π.Ε. ενσωματωμένων στα άλλα αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Hart, A. R. (2011). *Τα παιδιά συμμετέχουν*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Webster, K. & Johnson G. (2011). *Λογική και αειφορία.* Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο
Παρασκευόπουλος, Στ., (2010). *Περιβαλλοντικός εγγραμματισμός. Τυπική και άτυπη Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.* Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Δίσιγμα.
Shallcross, T., Robinson, J., Pace, P., Wals, A., Bezzina, C., Niiranen - Niittyä, H., McDonnell, P. & Matos Almeida, F. (2009) Δημιουργώντας Βιώσιμα Σχολικά Περιβάλλοντα. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Δημητρίου, Α. (2009). Περιβαλλοντική εκπαίδευση: Περιβάλλον, αειφορία.
Θεωρητικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Μπλιώνης, Γ., (2009). *Στα μονοπάτια της Π.Ε.*. Αθήνα, Εκδόσεις Κέδρος.
Φλογαΐτη, Ε. (2006). *Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Γεωργόπουλος, Α. & Τσαλίκη, Ε. (2003). *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
Γεωργόπουλος, Α., (1998, 6η ανατύπ. 2002*). Γη, Ένας Μικρός και Εύθραυστος Πλανήτης*. Αθήνα, Gutenberg.

1600 Φυσικές επιστήμες

Τίτλος μαθήματος: **Έννοιες φυσικών επιστημών Ι και οι αναπαραστάσεις τους**
Κωδικός: 1601Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Πέτρος Καρυώτογλου, Καθηγητής της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 5
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 1ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εισάγονται βασικές έννοιες των Φυσικών Επιστημών και χρησιμοποιούνται στην πρόβλεψη, περιγραφή και ερμηνεία απλών φυσικών φαινομένων. Παράλληλα συζητούνται οι σημαντικότερες εναλλακτικές ιδέες των φοιτητών και νηπίων γι' αυτές τις έννοιες και τα φαινόμενα, καθώς και διδακτικές προτάσεις για την αλλαγή τους. Οι περιοχές από τις οποίες αντλούνται έννοιες και φαινόμενα είναι: Δομή της ύλης (Φυσικές καταστάσεις και αλλαγές τους, Ατομικό μοντέλο – άτομα – μόρια, Πίεση υγρών και αερίων, Άνωση και Πλεύση - Βύθιση). Θερμότητα, θερμοκρασία και θερμικά φαινόμενα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, Ανακαλυπτική ομαδική εργασία., Μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες. Τελική εργασία (εμπειρική έρευνα).
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 150 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Εργασία πεδίου – Σύνθεση τελικής εργασίας: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες μπορούν να χρησιμοποιούν βασικές έννοιες των φυσικών επιστημών για να προβλέπουν και να ερμηνεύουν απλά φυσικά φαινόμενα. Π.χ. Πώς και γιατί ένα υγρό γίνεται αέριο, πότε πλέει – βυθίζεται ένα σώμα. Παράλληλα θα γνωρίζουν τις βασικές εναλλακτικές ιδέες των νηπίων, για τις έννοιες και τα φαινόμενα που μελετάμε, πιθανόν δε και το λόγο της ύπαρξής των. Ταυτόχρονα, θα γνωρίζουν απλές δραστηριότητες – πειράματα για την αντιμετώπισή τους. Π.χ. τη μη αναγνώριση της ταυτότητας των σωμάτων όταν αλλάζουν φυσική κατάσταση ή απόψεις όπως τα βαριά σώματα βυθίζονται.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή Τελική εξέταση. Μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου. Τελική εργασία – εμπειρική έρευνα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Driver, R., Squires, A., Rushworth, P. & Wood-Robinson, V. (1998) Οικοδομώντας τις έννοιες των Φυσικών Επιστημών. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Hewitt, P. (2004) Οι έννοιες της φυσικής. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Καριώτογλου, Π. (2006) Γνώση παιδαγωγικού περιεχομένου φυσικών επιστημών: Τρεις μελέτες περίπτωσης. Θεσσαλονίκη: Γράφημα.

Κωνσταντίνου, Κ.Π., Φερωνύμου, Γ., Κυριακίδου, Ε & Νικολάου, Χ. (2002) Οι φυσικές επιστήμες στο νηπιαγωγείο: Βοήθημα για τη νηπιαγωγό. Λευκωσία: Εκδόσεις Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου.

Ραβάνης, Κ. (1999) Οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση. Αθήνα Τυπωθήτω–Δαρδανός.

Ραβάνης, Κ. (2003) Δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο από τον κόσμο της φυσικής. Αθήνα: Δίπτυχο.

Τίτλος μαθήματος: **Έννοιες φυσικών επιστημών ΙΙ και η διδασκαλία τους**

Κωδικός: 1602Υ

Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Πέτρος Καρυώτογλου, Καθηγητής της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.

Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Πέτρος Καριώτογλου, Καθηγητής στη Διδακτική των φυσικών επιστημών στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση

Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3

ECTS: 5

Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό

Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης

Έτος σπουδών: Β

Εξάμηνο: 4ο

Περιεχόμενο μαθήματος: Εισάγονται βασικές έννοιες των Φυσικών Επιστημών και χρησιμοποιούνται στην πρόβλεψη, περιγραφή και Ερμηνεία απλών φυσικών φαινομένων. Παράλληλα συζητούνται τα τρία σημαντικότερα και ιστορικά διαμορφωμένα διδακτικά μοντέλα Φυσικών Επιστημών: Παραδοσιακό (Μεταφοράς), Ανακαλυπτικό, Εποικοδομητικό. Προτείνονται εφαρμογές των μοντέλων αυτών με τη μορφή σχεδίων μαθημάτων σε διάφορες γνωστικές περιοχές. Οι περιοχές από τις οποίες αντλούνται έννοιες και φαινόμενα είναι: Δύναμη και κίνηση (Ενιαιοποίηση των δυναμικών αλληλεπιδράσεων: βαρύτητα, μαγνητισμός, ηλεκτροστατική. 3ος 1ος και 2ος Νόμοι του Νεύτωνα). Πλανητικό σύστημα, φαινόμενο μέρας - νύχτας. Φως σκιά και χρώματα. Ήχος. Απλό ηλεκτρικό κύκλωμα.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, Ανακαλυπτική ομαδική εργασία., Μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες. Εργαστηριακή άσκηση. Τελική εργασία.

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 150 ώρες

Διαλέξεις: 36 ώρες

Εργαστηριακές ασκήσεις 10 ώρες

Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες

Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες

Σύνθεση τελικής εργασίας – οργάνωση διδασκαλίας: 30 ώρες

Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές μπορούν να χρησιμοποιούν βασικές έννοιες των φυσικών επιστημών για να προβλέπουν και να ερμηνεύουν απλά φυσικά φαινόμενα. Π.χ. Ποια η συνισταμένη των δυνάμεων που ασκούνται σε ένα σώμα που κάνει ορισμένο είδος κίνησης και αντίστροφα. Σχεδιασμός σκιάς ορισμένου σώματος – εκλείψεις ηλίου και σελήνης. Παράλληλα θα γνωρίζουν να επιλέγουν και να εφαρμόζουν τα τρία διδακτικά μοντέλα, όταν τους δίνεται συγκεκριμένο περιεχόμενο να διδάξουν,

καταστρώνοντας αντίστοιχο σχέδιο μαθήματος. Τέλος θα είναι ικανοί να εκτελούν απλά πειράματα και να τα ερμηνεύουν. Π.χ. πείραμα θερμικής ισορροπίας, απλό ηλεκτρικό κύκλωμα. Δημιουργία σκιάς.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή Τελική εξέταση. Μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου. Τελική εργασία – σχέδιο μαθήματος.

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:

Hewitt, P. (2004) Οι έννοιες της φυσικής. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Καριώτογλου, Π. (2006) Γνώση παιδαγωγικού περιεχομένου φυσικών επιστημών: Τρεις μελέτες περίπτωσης. Θεσσαλονίκη: Γράφημα.

Κωνσταντίνου, Κ. Π., Φερωνύμου, Γ., Κυριακίδου, Ε. & Νικολάου, Χ. (2002) Οι φυσικές επιστήμες στο νηπιαγωγείο: Βοήθημα για τη νηπιαγωγό. Λευκωσία: Εκδόσεις Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου.

Ραβάνης, Κ. (1999) Οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση. Αθήνα: Τυποθήτω–Δαρδανός.

Ραβάνης, Κ. (2003) Δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο από τον κόσμο της φυσικής. Αθήνα: Δίπτυχο.

1700 Αισθητική παιδεία

Τίτλος μαθήματος: **Εικαστικά εργαστήρια**

Κωδικός: 1701Υ

Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Δημήτριος Μπέσσας, Καθηγητής στην Αισθητική παιδεία με έμφαση στις εικαστικές τέχνες και στην εφαρμογή τους στην εκπαίδευση, Π Τ Δ Ε.

Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3

ECTS: 5

Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό

Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης

Έτος σπουδών: Α

Εξάμηνο: 2ο

Περιεχόμενο μαθήματος: Βασικές έννοιες της εικαστικής δημιουργίας. Το είναι και το φαίνεσθαι στην εικαστική διατύπωση. Το σημείο, η γραμμή, η επιφάνεια, ο όγκος, το χρώμα και η υφή. Από τις θεωρίες του Kadinsky στα εκφραστικά μέσα του νηπίου.

Ειδική χρωματολογία. Βασικά και δευτερεύοντα χρώματα. Θερμά και ψυχρά. Τονικές κλίμακες και αποχρώσεις. Η λειτουργία τους στη φύση και στην τέχνη. Από τον Moses Harris στον Johannes Itten.

Ο εναλφαβητισμός της ανάγνωσης της εικόνας. Η παιδική αντίληψη και η παιδική εικαστική έκφραση. Στάδια και παράγοντες εξέλιξης του παιδικού δημιουργήματος. Η ανάπτυξη της εικαστικής προσωπικότητας του παιδιού και η ελευθερία της έκφρασης. Η οδηγητική του δασκάλου. Τα εικαστικά Projects. Ανάλυση και διαδρομή των μορφολογικών στοιχείων.

Η οπτική αντίληψη του χώρου και η εικαστική σύνθεση. Ο συμμετρικός και ασύμμετρος χώρος. Ο γεωμετρισμός στη τέχνη. Γεωμετρικές χαράξεις και συνθετική αρμονία. Πλατωνικά στερεά και αναπτύγματα Η συνθετική του Matila Ghyka. Τα fractals και οι σειρές Fibonacci. Παιδικά τεχνουργήματα. Ο χρόνος, ο ρυθμός και το μέτρο στο εικαστικό παιδικό δημιούργημα.

Τα υλικά, τα μέσα και οι τεχνικές των εικαστικών τεχνών. Το ελεύθερο σχέδιο. Η κλίμακα του γκρι και η διτονική εικαστική διατύπωση. Βασικοί εμπειρικοί κανόνες της σκιαγραφίας. Το γραμμικό και το γεωμετρικό σχέδιο. Διακοσμητικές φρίζες και απλές αρχιτεκτονικές κατασκευές υπό κλίμακα.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, σεμινάρια και εργαστήρια

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 127 ώρες

Θεωρητική κατάρτιση: 36 ώρες

Καθοδηγούμενες εργασίες στο Πανεπιστημιακό Εικαστικό Εργαστήριο: 50 ώρες

Προετοιμασία εκτός πανεπιστημίου 40 ώρες

Υποστήριξη και παράδοση εργασιών: 1 ώρα.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Με την ολοκλήρωση των θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων, ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση:

- να κατασκευάζει στοιχειώδη και σύνθετα εικαστικά έργα και να τα αξιολογεί
- να κάνει επιτυχημένη χρήση υλικών και τεχνικών στα έργα του
- να αναγνωρίζει τα μορφικά στοιχεία, που εκφράζουν ιδέες, αξίες, απόψεις σε εικαστικά έργα διαφορετικών πολιτισμών
- να αναλύει βασικά θέματα που ανακύπτουν από την θέαση των εικαστικών έργων
- να συζητά για τις προθέσεις του δημιουργού για τις μεθόδους και τις έννοιες της τέχνης, και
- να ερμηνεύει και να αξιολογεί τις καλλιτεχνικές επιλογές σχετικά με το περιεχόμενο, τη δομή και τον τρόπο παρουσίασής τους.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Ατομικές ή ομαδικές εργασίες. Παράδοση εργασιών και αξιολόγηση.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Epstein, A.S. & Τρίμη, Έ.Α. (2005) *Εικαστικές τέχνες και μικρά παιδιά: Ενισχύοντας τους μικρούς καλλιτέχνες.* Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
Κοζάκου-Τσιάρα, Ό. (1988) *Εισαγωγή στην εικαστική γλώσσα* Αθήνα: Gutenberg.
Schirrmacher, R. (1998) *Τέχνη και δημιουργική ανάπτυξη των παιδιών.* Αθήνα: Έλλην.

1900 Θεατρικό παιχνίδι - Κουκλοθέατρο

Τίτλος μαθήματος: **Θεατρικό παιχνίδι**
Κωδικός: 1901Υ
Όνομα διδάσκοντα – *ιδιότητα:* Σταμάτης Γαργαλιάνος, Επίκουρος καθηγητής στο Θεατρικό παιχνίδι και την οργάνωση θεατρικών εκδηλώσεων, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στο μάθημα αυτό επιχειρείται η προσέγγιση της έννοιας «Θεατρική Αγωγή - Θεατρικό Παιχνίδι» σε σχέση με το συνολικό εκπαιδευτικό σύστημα στην Προσχολική Εκπαίδευση. Αναλύονται όλες οι γνωστές αλλά και νεότερες, άγνωστες ασκήσεις - παιχνίδια που μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσα στις σχολικές αίθουσες. Επίσης γίνεται ειδική αναφορά στις τεχνικές του Αυτοσχεδιασμού και της Παντομίμας, ενώ η τελευταία διδακτική ενότητα αφιερώνεται σε ζητήματα βιωματικής εφαρμογής και πρακτικής άσκησης από τους ίδιους τους νηπιαγωγούς.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις. Ασκήσεις θεατρικού παιχνιδιού μέσα στην αίθουσα. Συνεργατική απόδοση των φοιτητών κατά ομάδες. Παρουσιάσεις - διαλέξεις των φοιτητών
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Ανεύρεση βιβλιογραφίας σε βιβλιοθήκες: 20 ώρες
Ανεύρεση βιβλιογραφίας στο Διαδίκτυο: 30 ώρες
Πρακτική εφαρμογή της θεωρίας σε νηπιαγωγεία: 30 ώρες
Κατασκευή φακέλου με οπτικοακουστικό υλικό από την εργασία του σε νηπιαγωγεία: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές στο τέλος του εξαμήνου αναμένεται να γνωρίζουν τις βασικές τεχνικές εμψύχωσης θεάτρου μέσα στο νηπιαγωγείο, 30 (τριάντα) τουλάχιστον ασκήσεις θεατρικού παιχνιδιού καθώς και την βασική θεωρητική προσέγγιση του αντικειμένου, όπως αυτό περιγράφεται μέσα στις σημειώσεις του διδάσκοντα.
Μέθοδοι αξιολόγησης:
1 (μια) μονάδα για τη κατασκευή φακέλου
1 (μια) μονάδα για μια παρουσίαση - διάλεξη

1 (μια) μονάδα για μια βιβλιογραφία σχετική με το θέατρο (100 βιβλία με πλήρη στοιχεία : εκδότης, έτος κλπ.)
7 (επτά) μονάδες από την συμμετοχή στις εξετάσεις
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Άλκηστις (1983) *Η δραματοποίηση για παιδιά.* Αθήνα: Έκδοση της συγγραφέα.
Άλκηστις (1984) *Το αυτοσχέδιο θέατρο στο σχολείο.* Αθήνα: Έκδοση της συγγραφέα.
Άλκηστις (1989) *Το βιβλίο της δραματοποίησης.* Αθήνα: Έκδοση της συγγραφέα.
Άλκηστις (2000) *Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Άλκηστις & Κουρατζής, Λ. (1993) *Θεατρική Αγωγή 1. Βιβλίο για το δάσκαλο.* Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
Faure, G. & Lascar, S. (1990) Το θεατρικό παιχνίδι. Αθήνα: Gutenberg.
Γκόβας, Ν. (2003) *Για ένα νεανικό δημιουργικό θέατρο: Ασκήσεις-παιχνίδια-τεχνικές.* Αθήνα: Μεταίχμιο.
Γραμματάς, Θ. (1987) *Νεοελληνικό θέατρο: Ιστορία, δραματουργία.* Αθήνα: Κουλτούρα.
Γραμματάς, Θ. (1997) *Θέατρο και παιδεία.* Τελέθριον.
Γραμματάς, Θ. (1998) *Θέατρο και παιδεία.* 2η έκδ. Τελέθριον.
Γραμματάς, Θ. (1996) Fantasyland : Θέατρο για παιδικό και νεανικό κοινό. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
Γραμματάς, Θ. (1997) *Θεατρική παιδεία και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.* Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
Κουρετζής, Λ. (1990) *Το θέατρο για παιδιά στην Ελλάδα.* Αθήνα: Καστανιώτης.
Κουρετζής, Λ. (1991) *Το θεατρικό παιχνίδι.* Αθήνα: Καστανιώτης.
Landa, T.H. & Landa, N. (1998) *Το θέατρο και τα παιδιά.* Αθήνα: Βασιλείου.
Στοιχεία θεατρολογίας (1998) Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
Παπαθανασίου, Α. & Μπασκλαβάνη, Ο. (2001) *Θεατροπαιχνίδια.* Αθήνα: Κέδρος.

2000 Κινητική αγωγή

Τίτλος μαθήματος: **Κινητική-ρυθμική αγωγή**
Κωδικός: 2001Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αγγελική Τσαπακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κινητικής - Ρυθμικής Αγωγής με έμφαση στην Προσχολική Εκπαίδευση Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 5
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Βασικοί σκοποί της κινητικής και ρυθμικής αγωγής. Σώμα, Χώρος, Δύναμη, Σχέσεις. Κινητικά χαρακτηριστικά των παιδιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας Στοιχεία της αναπτυξιακής φυσικής αγωγής (κινητική ανάπτυξη, γνωστική, κοινωνικο-συναισθηματική). Απόκτηση κινητικών δεξιοτήτων. Κατηγορίες κίνησης: Σταθεροποίηση, Μετακίνηση, Χειρισμοί. Το περιεχόμενο και ο ρόλος των δραστηριοτήτων στα παιχνίδια, στους χορούς και στις ελεύθερες μουσικοκινητικές-θεατρικές-δημιουργικές δραστηριότητες.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες
Διαλέξεις: 26 ώρες
Συνεργασία με τη διδάσκουσα: 5 ώρες

Πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 14 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της Κινητικής-Ρυθμικής Αγωγής ως επιστήμης, της σχέσης της με άλλες επιστήμες και τις μεθόδους έρευνας που χρησιμοποιεί. Θα μπορούν να συγκρίνουν παιδαγωγικά συστήματα ως προς τους στόχους και τις μεθόδους αγωγής καθώς και το ρόλο του παιδαγωγού και τα αναπτυξιακά του παιδιού προσχολικής ηλικίας. Τέλος, θα είναι ενήμερες/οι των συζητήσεων για την ποιότητα της προσχολικής αγωγής, τις προτεραιότητες στην εκπαίδευση των μικρών παιδιών και άλλα σύγχρονα ζητήματα της προσχολικής κινητικής-ρυθμικής αγωγής.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές και προφορικές εξετάσεις, μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Τσαπακίδου, Α. (1997) *Κινητικές δεξιότητες, προγράμματα ανάπτυξης κινητικών δεξιοτήτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας.* Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις U.S.P.
Gallahue, D. (2002) *Αναπτυξιακή φυσική αγωγή για τα σημερινά παιδιά*. Θεσσαλονίκη: U.S.P.

2200 Διδακτική μεθοδολογία και πρακτική άσκηση

Τίτλος μαθήματος: **Διδακτική της κινητικής αγωγής**
Κωδικός: 2201Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αγγελική Τσαπακίδου, Κινητικής - Ρυθμικής Αγωγής με έμφαση στην Προσχολική Εκπαίδευση Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Μέθοδοι διδασκαλίας (άμεσες και έμμεσες). Πλάνο ημερήσιου μαθήματος. Θέματα κινητικών δεξιοτήτων (χρήση μικρών και μεγάλων υλικών). Θέματα Μουσικοκινητικής. Βήματα για το σχεδιασμό του προγράμματος: ανάπτυξη ενός εννοιολογικού πλαισίου, καθορισμός των στόχων του προγράμματος, αξιολόγηση, εφαρμογή του. Μικροδιδασκαλίες από φοιτήτριες/τές. Συζήτηση, σχολιασμός, τεχνικές αξιολόγησης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες
Διαλέξεις: 26 ώρες
Συνεργασία με τη διδάσκουσα: 5 ώρες
Πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 14 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της Διδακτικής της κινητικής αγωγής ως επιστήμης, της σχέσης της με άλλες επιστήμες και τις μεθόδους έρευνας και σχεδιασμού προγραμμάτων. Θα μπορούν να εντάσσουν διαθεματικά την κινητική αγωγή με βάση τα αναπτυξιακά στάδια του παιδιού και της Φυσικής αγωγής στην προσχολική ηλικία. Τέλος, θα είναι έτοιμες/οι για το σχεδιασμό προγραμμάτων κινητικής αγωγής που εφαρμόζονται στην πράξη.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές και προφορικές εξετάσεις, μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου και εργαστηριακή έρευνα στα νηπιαγωγεία.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Τσαπακίδου, Α. (1997) *Κινητικές Δεξιότητες, προγράμματα ανάπτυξης κινητικών δεξιοτήτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας.* Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
Gallahue, D. (2002) *Αναπτυξιακή φυσική αγωγή για τα σημερινά παιδιά*. Θεσσαλονίκη: U.S.P.

Τίτλος μαθήματος: **Διδακτική της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής**
Κωδικός: 2202Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: . Σοφία Αυγητίδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια στην Προσχολική παιδαγωγική Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των νηπίων και μεταξύ των νηπίων και της νηπιαγωγού. Συνεργατική μάθηση. Διδακτικές προτάσεις (project, οργανωμένες δραστηριότητες, ομαδική εργασία, παιχνίδια) και στρατηγικές (οργάνωση του χώρου και του χρόνου, διαμόρφωση του συναισθηματικού κλίματος της τάξης, σχεδιασμός με βάση τη διερεύνηση των σχέσεων στην τάξη, κ.ο.κ.) για την κοινωνική, συναισθηματική και πολιτική εκπαίδευση των μικρών παιδιών και ο ρόλος του ενηλίκου. Μέθοδοι συστηματικής καταγραφής των σχέσεων και της κοινωνικής συμπεριφοράς των νηπίων. Ετήσιος προγραμματισμός της νηπιαγωγού με στόχο την κοινωνική και πολιτική αγωγή των νηπίων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 30ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 16 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:14 ώρες
Σύνολο ωρών: 90 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες θα μπορούν να οργανώσουν ένα ετήσιο πρόγραμμα με στόχο την κοινωνική και πολιτική αγωγή των νηπίων, να σχεδιάσουν ανάλογες δραστηριότητες και εκπαιδευτικά προγράμματα βασισμένες στις καταγραφές των αλληλεπιδράσεων των παιδιών και τις αξιολογήσεις του εκπαιδευτικού τους έργου. Τέλος, θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν διαφορετικές μεθόδους για την οργάνωση των δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο με στόχο την κοινωνική και πολιτική αγωγή των νηπίων.
*Μέθοδοι αξιολόγησης: Μ*ικρές ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου και τελικές γραπτές εξετάσεις.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Αυγητίδου, Σ. (1997), *Οι κοινωνικές σχέσεις και η παιδική φιλία στην προσχολική ηλικία: Θεωρία, Έρευνα και Διδακτική Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο*, Θεσσαλονίκη: εκδ. οίκος αδελφών Κυριακίδη α.ε.
Αυγητίδου, Σ. (επιμ.) (2008), *Συνεργατική μάθηση στην Προσχολική Εκπαίδευση: Έρευνα και Εφαρμογές*, Αθήνα: Gutenberg
Κουτσουβάνου, Ε. και ομάδα εργασίας (1999), *Οι Κοινωνικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση*, Αθήνα: Οδυσσέας.
Χατζηχρήστου, Χ. (επιμ.) (2008), *Πρόγραμμα Προαγωγής της Ψυχικής Υγείας και της Μάθησης, Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή στο Σχολείο*, Εκπαιδευτικό υλικό για εκπαιδευτικούς και μαθητές προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας, Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

Πρόγραμμα Διδακτικής Μεθοδολογίας και Πρακτικής Άσκησης

Κωδικός: 2203Υ
Δ.Μ.: 15
ECTS: 18
Υπ. Καθηγήτριες: Σοφία Αυγητίδου, Καλλιόπη Βρυνιώτη Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.

Σκοπός του προγράμματος είναι η διαμόρφωση μιας/ενός επαγγελματία εκπαιδευτικού, η/ο οποία/ος αντιμετωπίζει τη σχολική τάξη ως πεδίο παρατήρησης και έρευνας και αναζητεί, αντιπαραθέτει και αξιολογεί διδακτικές επιλογές και σταθμίζει τις επιπτώσεις τους.

Το πρόγραμμα αποσκοπεί:

- Να γνωρίζουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές πώς τα παιδιά μαθαίνουν, με τη συγκέντρωση και αξιοποίηση πληροφοριών.
- Να διαμορφώνουν ένα μαθησιακό περιβάλλον ανοιχτό και ευέλικτο, ώστε να διευκολύνει τη μαθησιακή προσπάθεια και να ευνοεί την ανάπτυξη της αυτονομίας όλων των παιδιών.
- Να αποκτούν τα εφόδια για το σχεδιασμό, την πραγματοποίηση και την αξιολόγηση δημιουργικών δραστηριοτήτων / προγραμμάτων που θα συμβάλλουν στην κοινωνική, συναισθηματική, γνωστική και κινητική ανάπτυξη των παιδιών.
- Να αναπτύσσουν την ικανότητα επιλογής κατάλληλων αναπτυξιακών προγραμμάτων / δραστηριοτήτων που να αναδύονται από τις ανάγκες των παιδιών με τη διαδικασία της τεκμηρίωσης (παρατήρηση και ερμηνεία δεδομένων).
- Να μπορούν να αναστοχαζονται με βάση τις επιστημονικές τους παραδοχές και τις αξίες που υπονοούνται στις πρακτικές τους.

Οργάνωση και δομή

Το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης διαρκεί ένα εξάμηνο και μπορεί να πραγματοποιηθεί στο έβδομο ή όγδοο εξάμηνο, ανάλογα με το χωρισμό των ομάδων που γίνεται στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους. **Παράλληλα** με το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης που μοιράζεται σε δύο επίπεδα, οι φοιτήτριες /ες επιλέγουν σε κάθε εξάμηνο τις δύο διδακτικές που αντιστοιχούν σε αυτό. Για το Ζ' εξάμηνο, οι φοιτητές επιλέγουν τις διδακτικές της Μουσικοκινητικής αγωγής και των Εικαστικών και για το Η' εξάμηνο οι φοιτητές επιλέγουν τις διδακτικές της Μητρικής και της Γνωριμίας με το περιβάλλον.

1ο επίπεδο της πρακτικής άσκησης

Το πρώτο επίπεδο πρακτικής άσκησης διαρκεί 3,5 εβδομάδες. Τις πρώτες 2 ημέρες, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές παρακολουθούν θεωρητικά μαθήματα στη Σχολή τα οποία αναφέρονται στις μεθόδους συστηματικής παρατήρησης, συγκέντρωσης και αξιοποίησης πληροφοριών και στη διαμόρφωση ευέλικτου μαθησιακού περιβάλλοντος.

Τις υπόλοιπες τρεις εβδομάδες καθημερινά οι φοιτήτριες και οι φοιτητές παρευρίσκονται ανά ζεύγη στο νηπιαγωγείο, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του, παρατηρώντας, καταγράφοντας και συλλέγοντας πληροφορίες / δεδομένα. Με τη λήξη της λειτουργίας του νηπιαγωγείου οι φοιτήτριες και οι φοιτητές συγκεντρώνονται στη Σχολή ένα δίωρο κάθε μέρα με σκοπό να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες / δεδομένα που συνέλεξαν να προβούν σε συνολικές εκτιμήσεις σχετικά με τις διδακτικές πρακτικές, έτσι ώστε να οδηγηθούν στις κατάλληλες διδακτικές αποφάσεις.

2ο επίπεδο της πρακτικής άσκησης

Το δεύτερο επίπεδο διαρκεί 4 εβδομάδες που διατίθενται στην ανάληψη πλήρους παιδαγωγικού και εκπαιδευτικού έργου από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές. Τις 4 εβδομάδες, δηλαδή 20 εργάσιμες ημέρες, καλούνται οι φοιτήτριες / φοιτητές ανά ζεύγη να αναλάβουν πλήρες διδακτικό έργο στο νηπιαγωγείο, εκτός από τη δέκατη (6 ώρες) και την εικοστή ημέρα (6 ώρες), οι οποίες διατίθενται για ανατροφοδότηση και αξιολόγηση αντίστοιχα. Οι δύο φοιτήτριες/ές εργάζονται στην ίδια τάξη, κατά τη διάρκεια της εβδομάδας ως εξής: Η/Ο μια/ένας «διδάσκει» και η/ο άλλη/ος παρατηρεί και καταγράφει τα λόγια και τις αντιδράσεις των παιδιών (συλλογή πληροφοριών / δεδομένων). Στο τέλος της εβδομάδας συναντώνται οι δύο συνεργαζόμενοι φοιτήτριες και φοιτητές σχολιάζουν τα δεδομένα τους, προσπαθούν να προσδιορίσουν σε ποιο στάδιο εξέλιξης βρίσκονται τα παιδιά, προσδιορίζουν και ερμηνεύουν τις παρατηρήσεις, τις οποίες λαμβάνουν υπόψη τους για το σχεδιασμό του επόμενου προγράμματος. Την επόμενη εβδομάδα αλλάζουν ρόλους, κ.ο.κ.

Υποχρεώσεις φοιτητριών και φοιτητών

Η παρουσία των φοιτητριών και των φοιτητών είναι υποχρεωτική σε όλες τις δραστηριότητες του προγράμματος. Τηρούν το ωρολόγιο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου (ανελλιπώς), προσαρμόζονται στους κανονισμούς και τις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε νηπιαγωγείου, συνεργάζονται με την / τον νηπιαγωγό, επικοινωνούν και εξοικειώνονται με τα νήπια. Αν απουσιάσουν πάνω από τρία μαθήματα ή παρακολουθήσεις, επαναλαμβάνουν το μάθημα. Αν, επίσης, δεν παρουσιάσουν το σχεδιασμό και δεν τον συζητήσουν με τον/την υπεύθυνο νηπιαγωγό τουλάχιστον δύο φορές πριν τη διδασκαλία τους στο δεύτερο επίπεδο της πρακτικής άσκησης, δεν επιτρέπεται να διδάξουν. Εάν για οποιοδήποτε λόγο αδυνατούν να διδάξουν, ενημερώνουν τον/ την νηπιαγωγό της τάξης και την υπεύθυνη / αποσπασμένη νηπιαγωγό. Δεν προβλέπεται επαναληπτική περίοδος Σεπτεμβρίου. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές, οι οποίοι δεν έχουν εκπληρώσει τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις τους, είναι υποχρεωμένοι να επαναλάβουν το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης στο εξάμηνο το οποίο προσφέρεται.

Αξιολόγηση φοιτητριών και φοιτητών

Για την αξιολόγηση των φοιτητριών και των φοιτητών συνεκτιμώνται:
1. Η συμμετοχή και η ανταπόκρισή τους στις υποχρεώσεις του προγράμματος σε όλα τα επίπεδα.
2. Η σαφήνεια, η πληρότητα και ο βαθμός πρωτοτυπίας του σχεδιασμού των δραστηριοτήτων - προγραμμάτων.
3. Ο συνολικός φάκελος εργασιών του προγράμματος (φύλλα παρατήρησης, εργασίες, ημερολόγιο, φύλλο περίληψης αναπτυξιακής προόδου των παιδιών, φύλλο κριτικής ανάλυσης της διδασκαλίας κ.ά.).

Οι διδακτικές στο πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης

Στις διδακτικές στο πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης προβλέπονται θεωρητικά μαθήματα και μικροδιδασκαλίες. Παρακάτω παρουσιάζεται αναλυτικά το περιεχόμενο και ο τρόπος οργάνωσης του μαθήματος για κάθε μία διδακτική.

Τίτλος μαθήματος: **Διδακτική των εικαστικών**
Κωδικός: 2209Υ
Δ.Μ.: 3
ECTS: 4
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Δημήτριος Μπέσσας, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Διδακτική και μεθοδολογία των εικαστικών δραστηριοτήτων στην προσχολική ηλικία Οι δραστηριότητες αναπτύσσονται σε τέσσερις κατευθύνσεις:
Γράφημα-σχέδιο, ως δραστηριότητα γραφικής έκφρασης η οποία συνδέει την κίνηση και το ίχνος της επάνω σε μια επιφάνεια.
Πλαστικές συνθέσεις, θεωρούμενες ως δραστηριότητες κατασκευής αντικειμένων και επιδεξιότητας, δύο ή τριών διαστάσεων.
Ανάγνωση εικόνας.
Προσέγγιση και γνωριμία με το εικαστικό έργο τέχνης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες

Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:
Στόχοι του μαθήματος είναι να μπορούν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές
-να εμβαθύνουν στη γλώσσα των εικαστικών τεχνών, ώστε να είναι σε θέση να βοηθήσουν το παιδί να αναπτύξει το δημιουργικό δυναμικό του και να ενδιαφερθεί για τις εικαστικές δραστηριότητες
-να εντάξουν τις εικαστικές δραστηριότητες στο γενικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου σε ισορροπία με τους υπόλοιπους τομείς έκφρασης και ανάπτυξης του παιδιού
-να πειραματιστούν σε μια εικαστική δραστηριότητα που καλλιεργεί την δημιουργικότητα, την φαντασία και τις γνώσεις
-να γνωρίσουν τις σύγχρονες θεωρίες και την μεθοδολογία της διδασκαλίας των εικαστικών δραστηριοτήτων
-να κατανοήσουν τον ρόλο της τέχνης μέσα στην κοινωνία
Μέθοδοι αξιολόγησης: Δύο ατομικές εργασίες. Η μία αναφέρεται στην πρακτική άσκηση.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Chapman, L. (1993) *Διδακτική της τέχνης.* Αθήνα: Νεφέλη.
Κοζάκου-Τσιάρα, Ό. (1988) *Εισαγωγή στην εικαστική γλώσσα.* Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: **Διδακτική της μητρικής γλώσσας**
Κωδικός: 2211Υ
Δ.Μ.: 3
ECTS: 4
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Κωνσταντίνος Ντίνας, Καθηγητής Γλωσσολογίας - Ελληνικής γλώσσας και Διδακτική της Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούνται τα μαθήματα: 0901Υ Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία και 0902Υ Διαχρονία και συγχρονία της ελληνικής γλώσσας.
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: $5^{ο}$ ή $6^{ο}$
Περιεχόμενο μαθήματος:
Το μάθημα περιλαμβάνει Ι) θεωρητικά μαθήματα:
Η γλωσσική αγωγή στο Νηπιαγωγείο (Βιβλιογραφική ενημέρωση, Νηπιαγωγείο και γλωσσική αγωγή, Αναγκαιότητα της γλωσσικής αγωγής στο νηπιαγωγείο).
Γλωσσολογία και διδασκαλία της γλώσσας (Τάσεις της γλωσσολογίας και γλωσσική διδασκαλία – Το θεωρητικό υπόβαθρο. Οι απόψεις για την κατάκτηση της μητρικής γλώσσας. Η συμβολή της γλώσσας στην κοινωνικοποίηση του ατόμου. Η αναγκαιότητα της διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας. Σύντομη ιστορική εξέλιξη της γλωσσικής αγωγής στο Νηπιαγωγείο (Ο ιστορικισμός: η παραδοσιακή μέθοδος προσέγγισης της γλώσσας. Ο δομισμός: Η δομιστική μέθοδος προσέγγισης της γλώσσας. Λειτουργική προσέγγιση: η λειτουργική μέθοδος. Ο γενετισμός: η επικοινωνιακή προσέγγιση. Η δομητική προσέγγιση).
Οι προϋποθέσεις των νηπίων (Οι ψυχολογικές προϋποθέσεις. Οι κοινωνικές προϋποθέσεις. Οι γλωσσικές προϋποθέσεις).
Το Αναλυτικό Πρόγραμμα γλωσσικής διδασκαλίας (Σκοποί και στόχοι. Περιεχόμενο. Μεθοδολογία. Έλεγχος αποτελεσμάτων).
Δραστηριότητες (Η Οργανωμένη Δραστηριότητα. Οργάνωση, σχεδιασμός, παρουσίασή της. Παρουσίαση-ανάλυση και κατασκευή Οργανωμένων Δραστηριοτήτων. Χρήση των διδακτικών εγχειριδίων στο Νηπιαγωγείο).
Η πληροφοριακή επικοινωνιακή τεχνολογία στο Νηπιαγωγείο (Η διεθνής εμπειρία και πρακτική. Η ΠΕΤ και η γλωσσική διδασκαλία στην Ελλάδα. Τα οφέλη από τη χρήση των ΠΕΤ στη γλωσσική διδασκαλία. Η καλλιέργεια του γραμματισμού και ο ρόλος των εκπαιδευτικών.

Η καλλιέργεια του προφορικού λόγου (Ο προφορικός λόγος των νηπίων. Στοιχεία φωνητικής και φωνολογίας. Φωνολογική επίγνωση. Κατανόηση προφορικού λόγου. Παραγωγή προφορικού λόγου. Δραστηριότητες καλλιέργειας προφορικού λόγου (παρουσίαση και κατασκευή). Το παραμύθι και η διδακτική του (Το παραμύθι ως κείμενο (text) και ως λόγος (discourse). Διδασκαλία του παραμυθιού. Δραστηριότητες γλωσσικής αγωγής με επίκεντρο το παραμύθι.
Η καλλιέργεια του γραπτού λόγου (Προφορικός και γραπτός λόγος. Η μετάβαση από τον προφορικό στο γραπτό λόγο. Αναγνωστικές δραστηριότητες (παρουσίαση και κατασκευή). Δομητική Προσέγγιση: η θεωρία και η πράξη. Δόμηση του γραπτού λόγου. Η έννοια της ανάδυσης του γραμματισμού. Η θεωρία των ειδών λόγου (genres). Σχεδιασμός, παρουσίαση και ανάλυση δραστηριοτήτων.
και ΙΙ) μικροδιδασκαλίες με τη συμμετοχή των φοιτητών.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη και πρακτική άσκηση
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 90 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τη μικροδιδασκαλία: 8 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 34 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Θεωρητικός εξοπλισμός των φοιτητριών και των φοιτητών σε θέματα γλωσσικής διδασκαλίας στο νηπιαγωγείο και πρακτική-δειγματική εφαρμογή σε φυσικό ή εικονικό περιβάλλον.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Curto, L., Morillo, M. & Teixido, M. (1998) *Γραφή και ανάγνωση: Βοηθήματα για τη διδασκαλία και την εκμάθηση του γραπτού λόγου σε παιδιά ηλικίας τριών έως οκτώ ετών (Πώς μαθαίνουν τα παιδιά γραφή και ανάγνωση).* Αθήνα: ΟΕΔΒ.
Ferreiro E. (1985) Literacy development: A psychogenetic perspective. In D. Olson &
Kress, G. (1994) *Learning to write.* London: Routledge.
Μήτσης, Ν. (1996) *Η διδακτική του γλωσσικού μαθήματος.* Αθήνα: Gutenberg.
New London Group (1996) A pedagogy of multiliteracies: Designing social futures. *Harvard Educational Review,* 66(1), 60-92.
Swales, J-M. (1990) *Genre analysis: English in academic and research settings.* Cambridge: Cambridge University Press.
Teberosky A. (1990) The language young children write: Reflections on a learning situation. In Y. Goodman (Ed.) *How children construct literacy.* Newark, DE: International Reading Association.
Κατή, Δ. (1992) *Γλώσσα και επικοινωνία στο παιδί.* Αθήνα: Οδυσσέας.
Τζουριάδου, Μ. (1995) *Ο λόγος των νηπίων.* Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς.
ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (1990) *Βιβλίο δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο.* Αθήνα: ΟΕΔΒ.
Χατζησαββίδης, Σ. (1998) *Δραστηριότητες γλωσσικής αγωγής στο νηπιαγωγείο: Καλλιέργεια επικοινωνιακών και προγραφικών δεξιοτήτων.* Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: **Διδακτική της γνωριμίας με το περιβάλλον**
Κωδικός: 2212Y
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια, στις έννοιες της Βιολογίας στην εκπαίδευση Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ,
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος:

Το μάθημα περιλαμβάνει:

1) Θεωρητικά μαθήματα:

Το περιεχόμενο του μαθήματος, το οποίο έχει ως αντικείμενο ένα υβριδικό πεδίο, επικεντρώνεται κυρίως στις διαστάσεις των Φυσικών Επιστημών, της Περιβαλλοντικής Αγωγής, της Αγωγής Υγείας και της Γεωγραφίας, συνδυάζοντας έτσι θέματα φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Παιδαγωγική και διδακτικές προσεγγίσεις κατάλληλες για μικρά παιδιά. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί οι οποίοι λαμβάνουν υπ' όψη τους τις θεωρητικές παραδοχές και την εκπαιδευτική έρευνα που σχετίζονται με την ύπαρξη γνωστικών εμποδίων, την ανάπτυξη των επιστημονικών δεξιοτήτων, την καλλιέργεια φιλοπεριβαλλοντικού ήθους και την προάσπιση και την προαγωγή της ατομικής και κοινωνικής υγείας και ευεξίας.

Ο ρόλος εκπαιδευτικού και επιστημονική του συγκρότηση.

Αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Οργάνωση και διαχείριση της τάξης

2) Οργάνωση και παρουσίαση μικροδιδασκαλιών από τις/τους φοιτήτριες/ες που συμμετέχουν στο μάθημα.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δραστηριότητες σε ομάδες και μικροδιδασκαλίες.

Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:

Διαλέξεις: 36 ώρες

Προετοιμασία για τη μικροδιδασκαλία: 8 ώρες

Ατομική έρευνα και μελέτη: 12 ώρες

Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 36 ώρες

Σύνολο ωρών: 90 ώρες.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Θεωρητικός εξοπλισμός των φοιτητριών και των φοιτητών τόσο σε θέματα διδασκαλίας που σχετίζεται με τη μελέτη περιβάλλοντος στο νηπιαγωγείο όσο και πρακτικής εφαρμογής. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αποκτούν βαθύτερη γνώση για τη διδασκαλία τόσο της δικής τους όσο και των άλλων, μέσα από τα θεωρητικά μαθήματα και την πρακτική τους διδασκαλία. Στο μάθημα γίνεται προσπάθεια να μεταφερθεί ένα ευρύ φάσμα γνώσεων σχετικών με το διδακτικό αντικείμενο και να συζητηθεί και μια μεγάλη ποικιλία επαγγελματικών χαρακτηριστικών και δεξιοτήτων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία & Γραπτές εξετάσεις

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:

Κωνσταντίνου, Κ.Π., Φερωνύμου, Γ., Κυριακίδου, Ε & Νικολάου, Χ. (2002) *Οι φυσικές επιστήμες στο νηπιαγωγείο: Βοήθημα για τη νηπιαγωγό.* Λευκωσία: Εκδόσεις Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου.

Ραβάνης, Κ.(2003) *Δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο από τον κόσμο της φυσικής.* Αθήνα: Δίπτυχο.

Μπιρμπίλη, Μ. (2008). *Προς μια παιδαγωγική του διαλόγου. Η σημασία και ο ρόλος των ερωτήσεων στην προσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg – Γιώργος & Κώστας Δαρδανός.

Αγγελίδου, Ε. & Τσιλιμένη, Α. (2009) *Η αφήγηση ως εργαλείο μάθησης στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Δραστηριότητες και προτάσεις για την προσχολική και τη δημοτική εκπαίδευση*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Γκούβρα Μ., Κυρίδης Α., Μαυρικάκη Ε. (2003). *Αγωγή Υγείας και σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Eshach, H. (2006). *Science Literacy in Primary Schools and Pre-Schools*. Dordrecht, The Netherlands: Springer.

Gelman, R., Brenneman, K., Macdonald, G. & Moisés, R. (2010). *Preschool pathways to Science*. Baltimore, U.S.: Paul H. Brooks Publishing Co.

Tunnicliffe, S.D. (2013). *Talking and doing Science in the Early Years. A practical guide for ages 2-7*. London & New York: Routledge

Michaels, S., Shouse, A. W. & Schweingruber H. A. (2007) *Ready, Set, Science!: Putting Research to Work in K-8 Science Classrooms*. National Research Council

2.5.2. Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα πρέπει να επιλέξουν 15 μαθήματα που αντιστοιχούν σε 45 ΔΜ. Από τις 45 ΔΜ, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μπορούν προαιρετικά να επιλέξουν 6 ΔΜ (μόνο δυο μαθήματα) από άλλα τμήματα σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά τους. Η Πτυχιακή Εργασία (για όσες/ους επιθυμούν να εκπονήσουν) πιστώνεται με 9 ΔΜ.

Οι κατάλογοι των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων θα συμπληρωθούν και από μαθήματα τα οποία θα προσφέρουν ειδικοί επιστήμονες, που θα προσληφθούν κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους.

0100 Μεθοδολογία έρευνας

Τίτλος μαθήματος: **Στατιστική - Ανάλυση Δεδομένων**
Κωδικός: 0103Ε
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σοφία Αναστασιάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στη Στατιστική και εκπαιδευτική έρευνα Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
Ι. Θεωρητικό μέρος:
Στατιστική ανάλυση δεδομένων με στατιστικό πακέτο (SPSS, SPAD, MAD, MINITAD, AMOS, CHIC, LISREL, EQS, STATISTICA). Σχεδιασμός ερωτηματολογίων, οργάνωση και διεξαγωγή έρευνας, οργάνωση και καταχώρηση δεδομένων σε στατιστικό πακέτο, εφαρμογές των μεθόδων στατιστικής.
ΙΙ. Πρακτικό μέρος:
Πραγματοποίηση μιας στατιστικής ανάλυσης με δεδομένα μιας πραγματικής εκπαιδευτικής έρευνας με τη βοήθεια ενός από τα παραπάνω στατιστικού προγράμματος.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 22 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Κατάρτιση των φοιτητριών και των φοιτητών σε θέματα στατιστικής ανάλυσης εκπαιδευτικών δεδομένων με τη βοήθεια στατιστικών πακέτων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μακράκης, Γ. Β. (2005) *Ανάλυση Δεδομένων στην επιστημονική έρευνα μη τη χρήση SPSS.* Αθήνα, Εκδόσεις Gutenberg.
Δημητριάδης, Ε. (2003) *Στατιστικές Εφαρμογές με SPSS.*
Howitt, D. & Cramer, D. (2004) *Στατιστική με το SPSS 11 για Windows*. Αθήνα Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Τίτλος μαθήματος: **Εφαρμοσμένη στατιστική**
Κωδικός: 0104Ε
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σοφία Αναστασιάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στη Στατιστική και εκπαιδευτική έρευνα Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Κατανομές διακριτών τυχαίων μεταβλητών (Διωνυμική, Poisson, Υπεργεωμετρική, Πολυωνυμική), κατανομές συνεχών τυχαίων μεταβλητών (κανονική, εκθετική, X^2, Student-t), δειγματικές κατανομές, κεντρικό οριακό θεώρημα, δειγματική κατανομή του μέσου και του ποσοστού, προσομοιώσεις. Επαγωγική στατιστική, σημειοεκτιμητική, διαστήματα εμπιστοσύνης (μέσου, ποσοστού, διακύμανσης, διαφοράς δύο μέσων, διαφοράς ποσοστών). Έλεγχοι υποθέσεων (για τον μέσο, διακύμανση, ποσοστό), ισχύς, p-τιμή. Σύγκριση δύο δειγμάτων, έλεγχοι διαφοράς μέσων, ποσοστών, λόγου διακυμάνσεων. Κατηγορικά δεδομένα, πίνακες συνάφειας, έλεγχοι ανεξαρτησίας. Απλή και πολλαπλή παλινδρόμηση, το υπόδειγμα και οι υποθέσεις, εκτίμηση, αξιολόγηση του μοντέλου και Ανάλυση Διακύμανσης. X^2-Ελεγχος για Καλή Προσαρμογή, Ανεξαρτησία, Ομοιογένεια. Μη Παραμετρικοί Έλεγχοι. Εφαρμογές σε θέματα εκπαίδευσης–παιδαγωγικής.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη και χρήση του εργαστηρίου των Η/Υ
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 22 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Εισαγωγή των φοιτητριών και των φοιτητών στη βασική θεωρία της εκτιμητικής και ελέγχου υποθέσεων στη στατιστική. Εφαρμογή των παραπάνω μεθόδων με τη βοήθεια δεδομένων ειλημμένων από το χώρο της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασίες ή γραπτές εξετάσεις ή συνδυασμός τους
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Ζαχαροπούλου Χ. (2001) *Στατιστική: Μέθοδοι και εφαρμογές.* Ζυγός.
Ιωαννίδης Δ. (2003) *Στατιστικές μέθοδοι.* Θεσσαλονίκη: Ζήτης.
Κατσίλλης Μ, Ι. 2006. *Επαγωγική στατιστική.* Αθήνα: Δαρδανός.
Κολυβά-Μαχαίρα Φ. & Μπόρα-Σέντα Ε. (2000) *Στατιστική*. Θεσσαλονίκη: Ζήτης.
Παπαδημητρίου Ι. (2005) *Περιγραφική στατιστική*. Αθήνα: Δαρδανός.
MacRae S. (1998) *Επαγωγή από στατιστικά δεδομένα.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

0200 Ιστορία της αγωγής και της εκπαίδευσης

Τίτλος μαθήματος: **Νεώτερα Παιδαγωγικά Κινήματα και Ιδέες**
Κωδικός: 0203Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Γιάννης Μπέτσας, Επίκουρος Καθηγητής στην Ιστορία της Εκπαίδευσης Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό

Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται: α)η διαμόρφωση της παιδαγωγικής σκέψης από το 18ο έως τον 20ο αιώνα, β)η εξέλιξη της παιδαγωγικής επιστήμης, γ)η ιστορική διάσταση ορισμένων βασικών αρχών της σύγχρονης παιδαγωγικής θεωρίας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις, ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 5 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 5 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Σύνολο ωρών: 100 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: οι φοιτήτριες και φοιτητές να γνωρίσουν τα σημαντικότερα παιδαγωγικά κινήματα που εκδηλώθηκαν από το 18ο αιώνα έως τις μέρες μας και να εξετάσουν κριτικά τις βασικότερες παιδαγωγικές ιδέες που αναπτύχθηκαν στο διάστημα αυτό.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Reble, A. (1990) *Ιστορία της Παιδαγωγικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδήμας.
Καρακατσάνη, Δ. (2005) *Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο

Τίτλος μαθήματος: **Ιστορική εξέλιξη της προσχολικής αγωγής στην ελληνική εκπαίδευση**
Κωδικός: 0204Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Γιάννης Μπέτσας, Επίκουρος Καθηγητής στην Ιστορία της Εκπαίδευσης Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Ιστορία Νεοελληνικής Εκπαίδευσης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα αποσκοπεί α)να παρουσιάσει την εξέλιξη της προσχολικής αγωγής στην ελληνική εκπαίδευση β)να καταγράψει διαχρονικά το προφίλ και το status του επαγγέλματος της νηπιαγωγού και γ)να εξετάσει συγκριτικά την εξέλιξη της προσχολικής αγωγής στο ελληνικό κράτος και τις ελληνικές κοινότητες του εξωτερικού.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις, ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 5 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 5 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Σύνολο ωρών: 100 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: οι φοιτήτριες και φοιτητές να κατανοήσουν την εξέλιξη της προσχολικής αγωγής στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και την ιστορική διαμόρφωση του επαγγέλματος της νηπιαγωγού και να εμβαθύνουν στις κοινωνικές και παιδαγωγικές συνιστώσες της ιστορικής εξέλιξης του νηπιαγωγείου.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:

Κυπριανός, Π. (2007) *Παιδί, οικογένεια, κοινωνία. Ιστορία της προσχολικής αγωγής από τις απαρχές έως τις μέρες μας*, Αθήνα: Gutenberg.
Χαρίτος, Χ. (1998) *Το ελληνικό νηπιαγωγείο και οι ρίζες του*, Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: **Μικροϊστορία και Εκπαίδευση**
Κωδικός: 0205Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Γιάννης Μπέτσας, Επίκουρος Καθηγητής στην Ιστορία της Εκπαίδευσης Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Ιστορία Νεοελληνικής Εκπαίδευσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα αποσκοπεί να παρουσιάσει τη μικροϊστορική έρευνα στην εκπαίδευση. Ειδικότερα, το μάθημα, αξιοποιώντας τη μικροϊστορική προσέγγιση, εστιάζει στη σχολική ζωή μέσω της τοπικής και της προφορικής ιστορίας και αναδεικνύει τις αφανείς συνιστώσες της σχολικής πραγματικότητας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις, ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 5 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 5 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Σύνολο ωρών: 100 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: οι φοιτήτριες και φοιτητές να κατανοήσουν την προσέγγιση της μικροϊστορίας στην εκπαίδευση και να πραγματοποιήσουν έρευνες στα πεδία της τοπικής και της προφορικής ιστορίας της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Ίγκερς, Γκ. (2006). *Η Ιστοριογραφία στον 20ο αιώνα*, Αθήνα: Νεφέλη.
Χουρδάκης, Α. (2004). *Από τη μικροϊστορία της παιδείας, ένα παιδικό λεύκωμα του 1900-1904*, Αθήνα: Ατραπός.

Τίτλος μαθήματος: **Θέματα Εκπαιδευτικής Ιστορίας**
Κωδικός: 0206Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Γιάννης Μπέτσας, Επίκουρος Καθηγητής, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται διάφορα θέματα της εκπαιδευτικής ιστορίας του ελληνικού κράτους. Το μάθημα έχει ως σκοπό να εμπλακούν οι φοιτητές και φοιτήτριες σε ερευνητικές εργασίες, οι οποίες συμβάλουν στην από κοινού διερεύνηση συγκεκριμένων ζητημάτων. Στην παρούσα φάση το θέμα που θα εξεταστεί στο πλαίσιο του μαθήματος είναι η ανάπτυξη της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη μεταπολεμική και τη μεταπολιτευτική περίοδο.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές ερευνητικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας της φοιτήτριας και του φοιτητή:

Διαλέξεις: 12 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 5 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 5 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 48 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Σύνολο ωρών: 100 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: οι φοιτήτριες και φοιτητές να εμβαθύνουν σε ζητήματα της εκπαιδευτικής ιστορίας και να μυηθούν στην εκπαιδευτική και την ιστορική έρευνα.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Παρουσιάσεις στο μάθημα – ερευνητικές εργασίες
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Green, A. (2010). *Εκπαίδευση και Συγκρότηση του Κράτους*, επιμ.- μετ. Κιμουρτζής Π. Αθήνα: Gutenberg.
Προβατά Α. (2002). *Ιδεολογικά Ρεύματα, Πολιτικά Κόμματα και Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση 1950-1965*, Αθήνα: Gutenberg.
Τερζής, Ν. (2000). *Το γυμνάσιο ως βαθμίδα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης*, Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
Κασσωτάκης, Μ. (1996). «Η Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση στην Ελλάδα και η Πρόκληση της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς», στο Π. Καλογιαννάκη, και Β. Μακράκης (Επιμ.), *Ευρώπη και Εκπαίδευση. Τάσεις και Προοπτικές*. Αθήνα: Γρηγόρης

0300 Φιλοσοφία και φιλοσοφικές προϋποθέσεις της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: **Πολιτική φιλοσοφία και παιδεία**
Κωδικός: 0303Ε
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σωτηρία Τριαντάρη, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Φιλοσοφία και Παιδεία Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Αναφορά στις έννοιες πολιτική φιλοσοφία και παιδεία και προσδιορισμός της σχέσης τους. Οι φοιτητές θα εμβαθύνουν στο υπόβαθρο της εκπαιδευτικής πολιτικής στην αρχαιότητα, το Βυζάντιο, τα νεότερα και σύγχρονα χρόνια. Επίσης, θα δοθεί η δυνατότητα να κατανοήσουν την πρόταση της εκπαιδευτικής πολιτικής της ιδεαλιστικής, της υπαρξιστικής και της πραγματιστικής φιλοσοφίας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές/ ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις διαλέξεις: 20 ώρες
Ατομική εργασία: 20 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 15 ώρες
Προετοιμασία για τις γραπτές εργασίες: 20 ώρες
Επισκέψεις σε νηπιαγωγεία: 15 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της πολιτικής φιλοσοφίας και παιδείας. Θα γίνει ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση της εκπαίδευσης στην αρχαιότητα, στο Βυζάντιο, στα νεότερα και σύγχρονα χρόνια. Επίσης θα γίνει ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής πολιτικής της ιδεαλιστικής, της υπαρξιστικής και της πραγματιστικής φιλοσοφίας. Και τέλος θα τεθούν ερωτήσεις και θα συζητηθούν κρίσεις και θέσεις του μελετητού. Από τη θέση αυτή οι φοιτήτριες θα μπορούν να συγκρίνουν εκπαιδευτικά συστήματα και τάσεις, να κατανοήσουν στόχους και μεθόδους αγωγής.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές/ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Τριαντάρη-Μαρά, Σ. (2002) *Οι πολιτικές αντιλήψεις των Βυζαντινών διανοητών από το δέκατο έως τον δέκατο τέταρτο αιώνα μ.Χ.* Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλη.
Πολυχρονόπουλου, Π. (1992) *Φιλοσοφία της παιδείας: Το υπόβαθρο της εκπαιδευτικής πολιτικής*. 4η έκδ. Αθήνα: Παιδαγωγία.

Τίτλος μαθήματος: **Ηθική, Πολιτική και Κοινωνική Φιλοσοφία της Παιδείας**
Κωδικός: 0304Ε
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σωτηρία Τριαντάρη, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Φιλοσοφία και Παιδεία Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εξετάζεται η σχέση ορισμένων πεδίων της φιλοσοφίας με την εκπαίδευση, όπως η ρητορική εκπαίδευση, η πολιτική φιλοσοφία της παιδείας καθώς και οι ηθικές και κοινωνικές παράμετροι στη Φιλοσοφία της Παιδείας Γίνεται λόγος για τις ηθικό-πολιτικές απόψεις αρχαίων, βυζαντινών και νεότερων φιλοσόφων, όπως του Ρουσσώ, του Λοκ, του Νίτσε, του Ντίουι κ.ά. Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στις πολιτικές, ηθικές και κοινωνικές αντιλήψεις περί παιδείας του Αριστοτέλη και των μεταγενέστερων Βυζαντινών διανοητών.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.\
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της ηθικής,πολιτικής και κοινωνικής φιλοσοφίας της παιδείας. Οι φοιτήτριες θα κατανοήσουν σε βάθος ότι η εκπαίδευση συνδέεται άμεσα με το ηθικό, πολιτικό και κοινωνικό αξιακό σύστημα, το οποίο θα πρέπει να ιδωθεί υπό το πρίσμα των φιλοσοφικών αρχών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές/ ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου

0400 Ψυχολογία και ψυχολογικές προϋποθέσεις της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: **Κοινωνική ψυχολογία και εκπαιδευτική έρευνα**
Κωδικός: 0406Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ευθαλία Κωνσταντινίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Κοινωνική ψυχολογία Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στόχοι του μαθήματος είναι, πρώτα, να παρουσιάσει μερικές από τις κυριότερες παραδόσεις στην εκπαιδευτική κοινωνικοψυχολογική έρευνα και δεύτερο, να συνδέσει την έρευνα αυτή ως μορφή εφαρμοσμένης κοινωνικής ψυχολογίας με την εκπαιδευτική έρευνα δράσης. Η παρουσίαση οργανώνεται στις εξής θεματικές ενότητες: απόδοση αιτίας/ευθύνης σχετικά με τη σχολική επίδοση, αυτο-εκπληρούμενη προφητεία και σχολική επίδοση, αυτο-αντίληψη της επίδοσης, κοινωνική αλληλεπίδραση και επικοινωνία στη σχολική τάξη, συνεργασία, ανταγωνισμός, σύγκρουση και επίλυση των συγκρούσεων στην ομαδική εργασία, και στερεότυπα, προκατάληψη και κοινωνική ταυτότητα στη διαχείριση της πολιτισμική διαφοράς στην εκπαίδευση (σύνδεση με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και την εκπαίδευση για την ειρήνη).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εμβαθύνουν σε θέματα εκπαιδευτικής έρευνας με αφετηρία ποικίλες κοινωνικοψυχολογικές προσεγγίσεις και να τη συνδέσουν με το σχεδιασμό εκπαιδευτικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο της έρευνας δράσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (2003) *Από την έρευνα στη διδασκαλία: Η εκπαιδευτική έρευνα δράσης.* Αθήνα: Σαββάλας.
Carr, W. & Kemmis, S. (1997) *Για μια κριτική εκπαιδευτική θεωρία: Εκπαίδευση, γνώση και έρευνα δράσης.* Αθήνα: Κώδικας.

Τίτλος μαθήματος: **Η μελέτη του πολιτισμού στην κοινωνική ψυχολογία**
Κωδικός: 0407Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ευθαλία Κωνσταντινίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Κοινωνική ψυχολογία Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα στοχεύει να παρουσιάσει μερικούς από τους τρόπους που κατανοείται ο πολιτισμός στη κοινωνικοψυχολογική έρευνα σε σύγκριση με άλλες κοινωνικές επιστήμες, ιδιαίτερα με την πολιτισμική/κοινωνική ανθρωπολογία και την κοινωνιολογία του πολιτισμού. Επικεντρώνεται σε θέματα όπως: το δίλημμα οικουμενικότητα-ιδιαιτερότητα στη διαπολιτισμική κοινωνική ψυχολογία, μέθοδοι έρευνας, κυριότερες ερευνητικές περιοχές (αντίληψη του εαυτού, καθημερινή γνώση, κοινωνική συμπεριφορά, διαπολιτισμική επικοινωνία-αλληλεπίδραση-επαφή, διαπροσωπικές σχέσεις, διομαδικές σχέσεις), η σχέση ανάμεσα στον πολιτισμό και τον εθνικισμό.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εμβαθύνουν σε ποικίλους τρόπους που ορίζεται ο πολιτισμός και γίνεται αντικείμενο μελέτης στην κοινωνική ψυχολογία και στις άλλες κοινωνικές επιστήμες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Cuche, D. (2001) *Η έννοια της κουλτούρας στις κοινωνικές επιστήμες.* Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
Segall, M.H., Dasen, P.R., Berry, J.W. & Poortinga, Y.H. (1993) *Διαπολιτιστική ψυχολογία: Η μελέτη της ανθρώπινης συμπεριφοράς σε παγκόσμιο οικολογικό πολιτιστικό πλαίσιο.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Smith, P. & Bond, M. (2005) *Διαπολιτισμική κοινωνική ψυχολογία.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Τίτλος μαθήματος: **Η μελέτη του λόγου στην κοινωνική ψυχολογία**
Κωδικός: 0408Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ευθαλία Κωνσταντινίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Κοινωνική ψυχολογία Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει μερικές από τις κυριότερες ερευνητικές προσεγγίσεις της κοινωνικής ψυχολογίας που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της θεωρίας της κοινωνικής κατασκευής (κοινωνικός κονστρουξιονισμός) και μελετούν τα ψυχολογικά φαινόμενα ως κατασκευές του λόγου. Εξετάζονται θεμελιώδη θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα καθώς και μοντέλα ανάλυσης λόγου σε συνδυασμό με ερευνητικά θέματα όπως ο ρατσισμός, η εθνική ταυτότητα, ο λόγος της σχολικής τάξης, ο ψυχολογικός λόγος για την παιδική ηλικία και την ανάπτυξη.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν σε βάθος θεμελιώδη θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα των κοινωνικοψυχολογικών προσεγγίσεων στο πλαίσιο της θεωρίας της κοινωνικής κατασκευής και θα ασκηθούν στη χρήση ποικίλων μοντέλων ανάλυσης λόγου.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. (1999) *Κείμενο και επικοινωνία.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Gergen, K.J. (1997) *Κορεσμένος εαυτός.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Wetherell, M. (επιμ.) (2005) *Ταυτότητες, ομάδες και κοινωνικά ζητήματα.* Αθήνα: Μεταίχμιο.

0500 Κοινωνικές επιστήμες και έρευνα στην εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος: **Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία**
Κωδικός: 0520Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Η Κοινωνική Ανθρωπολογία είναι μια συγκριτική επιστήμη που ασχολείται με τους ανθρώπινους πολιτισμούς και τις κοινωνίες και έχει συμβάλλει στην κατανόηση της πολιτισμικής διαφορετικότητας στον πλανήτη. Μελετά την κοινωνική συμπεριφορά σε θεσμοποιημένες δομές όπως η οικογένεια, τα συστήματα συγγένειας, η

πολιτική οργάνωση, οι νομικές διαδικασίες, οι θρησκείες καθώς και τις σχέσεις ανάμεσα στους θεσμούς. Το μάθημα δίνει έμφαση στις έννοιες: κοινωνία, κοινωνικές δομές και κοινωνική οργάνωση σύμφωνα με τις δομολειτουργικές θεωρίες της βρετανικής ανθρωπολογίας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτήτριες/ες εισάγονται στο γνωστικό πεδίο της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, τις ερευνητικές μεθόδους που αυτή χρησιμοποιεί και τις βασικές έννοιες τις οποίες πραγματεύεται.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Μιχαήλ, Δ. (2003). *Κόσμοι που χάνονται*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αντ. Σταμούλη.
Thomas Hylland Eriksen (2007). *Μικροί τόποι μεγάλα ζητήματα*. Εκδόσεις Κριτική.
Geertz, C. (2003). *Η Ερμηνεία των Πολιτισμών*. Εκδόσεις Αλεξάνδρεια.

Τίτλος μαθήματος: **Σχολικές Εθνογραφίες**
Κωδικός: 0521Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρη Καθηγήτρια, στην Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος:
Το μάθημα αυτό εξετάζει τη σχέση μεταξύ ατόμων, πολιτισμών, μάθησης και διδασκαλίας από την οπτική της ανθρωπολογίας της εκπαίδευσης. Η πολιτισμική ανθρωπολογία ως πεδίο διευρύνει τον ορισμό της εκπαίδευσης ώστε να συμπεριλάβει όλες τις μορφές διδασκαλίας και μάθησης μέσα κι έξω από το σχολείο. Η εκπαίδευση περιλαμβάνει τις ποικίλες και δυναμικές διαδικασίες μέσα από τις οποίες οι άνθρωποι διδάσκουν και διδάσκονται αρχές, αξίες, δεξιότητες, ηθικούς κανόνες, συμπεριφορές και γνώση των κοινωνιών και των κουλτούρων τους. Το μάθημα αυτό είναι οργανωμένο γύρω από βασικά θέματα του πεδίου της ανθρωπολογίας της εκπαίδευσης και είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να βοηθήσει τους σπουδαστές να αντιληφθούν θεμελιώδεις έννοιες και προβληματισμούς του πεδίου αυτού.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες

Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες/ες έρχονται σε επαφή με την οπτική της ανθρωπολογίας της εκπαίδευσης, της γλώσσας και της επικοινωνίας μέσα κι έξω από το σχολείο σε δυτικές και μη δυτικές κοινωνίες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Τσιτσιπής, Λ. (1998). *Εισαγωγή στην Ανθρωπολογία της Γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.
Μιχαήλ, Δ. (2003). *Κόσμοι που χάνονται*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αντ. Σταμούλη.
Hollins, E. R. (2007). *Ο Πολιτισμός στη Σχολική Μάθηση.* Αθήνα: Μεταίχμιο.
Michail, D. (2007) "Education and power relations within a Slavic-speaking Muslim group in Greece: The case of the Pomaks of Xanthi. In K. Steinke & C. Voss *The Pomaks in Greece and Bulgaria: A model case for borderland minorities in the Balkans.* Sudosteuropa Gesellschaft, Munchen: Verlag Otto Sagner.
Michail, D. & Stamou A. (2009) "Preprimary teachers' discourses about immigrant children's identity construction". Proceedings of the IAIE Annual Conference, Athens, 22-28 July 2009.
Μιχαήλ, Δ. (υπό έκδοση) Η στάση των Αλβανών Μεταναστών γονέων απέναντι στο Ελληνικό Νηπιαγωγείο: Ζητήματα ταυτότητας, γλώσσας και στρατηγικές ενσωμάτωσης. *Εθνολογία 14.*

Τίτλος μαθήματος: **Εισαγωγή στην κοινωνιολογία**
Κωδικός: 0503Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Νίκος Φωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνιολογίας των Πολιτισμικών και Εκπαιδευτικών Πρακτικών Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής Εκπαίδευσης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Η κοινωνιολογία ως επιστήμη. Η έννοια της κοινωνίας και της κοινωνικής συνοχής. Η κοινωνική ένταξη του ατόμου. Κοινωνικοποίηση, κοινωνικοί θεσμοί και κοινωνικός έλεγχος. Η έννοια της κοινωνικής διαστρωμάτωσης, Κοινωνικές τάξεις, Εργασία., Πολιτισμός, Κοινωνικές ταυτότητες, Κοινωνική παθογένεια και Κοινωνική παρέκκλιση, Κοινωνικά κινήματα, Κοινωνικές Συγκρούσεις και Κοινωνική μεταβολή.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, παρουσιάσεις
Περιγραφή του φόρτου εργασίας της φοιτήτριας και του φοιτητή:
Διαλέξεις: 39 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 20 ώρες
ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 31 ώρες
Σύνολο ωρών: 110 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τις βασικές κοινωνιολογικές έννοιες και θεωρίες,
- να αντιλαμβάνονται τα κοινωνικά φαινόμενα με τρόπο ορθολογικό, κριτικό και διαλεκτικό
- να ερμηνεύουν την κοινωνική πραγματικότητα με βάση σύγχρονα εργαλεία ανάλυσης και σύνθεσης
- να κατανοούν την κοινωνία ως ένα δυναμικά εξελισσόμενο μόρφωμα κοινωνικών σχέσεων το οποίο προσδιορίζεται ιστορικά και πολιτισμικά
- να μάθουν να αναπτύσσουν την κριτική τους ικανότητα και αντίληψη σε σχέση με τα φαινόμενα της κοινωνικής πραγματικότητας

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή και μικρές ατομικές ή ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:

Κυρίδης, Α. & Αντρέου, Α. (επιμ.) (2005) Όψεις της ετερότητας. Αθήνα: Τυπωθήτω.
Τσαούσης, Δ. (2002) Η κοινωνία του ανθρώπου. 6η έκδ. Αθήνα: Gutenberg.
Giddens, A. (2004) Κοινωνιολογία. Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: Κοινωνιολογία του Πολιτισμού
Κωδικός: 0507 Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Νίκος Φωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνιολογίας των Πολιτισμικών και Εκπαιδευτικών Πρακτικών Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Ανάλυση του πολιτισμού μέσα από το γνωστικό πρίσμα της Κοινωνιολογίας. Κουλτούρα και Πολιτισμός, Εκπαίδευση και Πολιτισμός, Βασικές Θεωρίες για το Πολιτισμικό Φαινόμενο, Μαζική κουλτούρα, Τέχνη και Κοινωνία, Αλλοτρίωση και Πολιτισμός, Κιτς και Κυρίαρχη Ιδεολογία, Σύγχρονες Προσεγγίσεις και Κριτική Πολιτισμική Θεωρία
Μέθοδοι διδασκαλίας:
Διαλέξεις, εργασίες σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, παρουσιάσεις, κοινωνιολογικές και σημειωτικές αναλύσεις έργων τέχνης, πρακτικές εφαρμογές στην εκπαίδευση
Περιγραφή του φόρτου εργασίας της φοιτήτριας και του φοιτητή:
Διαλέξεις: 39 ώρες
Φροντιστηριακή προετοιμασία (μελέτες περίπτωσης και εφαρμοσμένα θέματα) : 11 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση:

- να κατανοούν τα πολιτισμικά φαινόμενα στην ιστορική, κοινωνιολογική και ταξική τους διάσταση
- να έρθουν σε επαφή με την πνευματική κληρονομιά της Νεωτερικότητας
- να αναλύουν τα πολιτισμικά φαινόμενα με τρόπο διαλεκτικό και ορθολογικό
- να μπορούν να εφαρμόζουν στην εκπαιδευτική πράξη τις θεωρητικές προσεγγίσεις του πολιτισμού
- να έρθουν σε επαφή με τα σύγχρονα ιδεολογικά ρεύματα
- να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα απέναντι στο φαινόμενο της πολιτιστικής αλλοτρίωσης και της μαζικής κουλτούρας

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή και μικρές ατομικές ή ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:

- Φίλιας, Β., *Κοινωνιολογία του πολιτισμού*, τόμ. Ι και ΙΙ, ΙΙΙ Παπαζήσης, Αθήνα 2000-01
- Smith, Philip: Πολιτισμική Θεωρία. Εκδ. Κριτική, Αθήνα 2006
- Ελίας, Ν. Η εξέλιξη του πολιτισμού. Τόμος Α' και Β'. Εκδ. Νεφέλη, Αθήνα
- Horkheimer, M.,- Adorno,T., *Η διαλεκτική του Διαφωτισμού*, Ύψιλον, Αθήνα 1986

Τίτλος μαθήματος: **Πολιτική Κουλτούρα και Εκπαιδευτική Πολιτική**
Κωδικός: 0511Ε

Όνομα διδάσκουσας-ιδιότητα: Ευαγγελία Καλεράντε, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Πολιτική Κοινωνιολογία της Εκπαιδευτικής Πολιτικής Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Εξετάζεται η διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής κουλτούρας, όπως αυτή εκφράζεται με τις στάσεις και συμπεριφορές των δρώντων υποκειμένων σε συνάφεια με τη δομή του πολιτικού συστήματος. Αναλύεται το ζήτημα των κοινωνικο-εκπαιδευτικών ανισοτήτων σε συνάρτηση με το πολιτικό πεδίο διαμόρφωσης και αναπαραγωγής τους. Μελετώνται ερμηνευτικά σχήματα εκπαιδευτικής πολιτικής με βάση τη σχέση πολιτική κουλτούρα-ιδεολογία-εκπαίδευση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και σεμινάρια
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 20 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 36 ώρες.
Σύνολο ωρών: 110 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Κριτική μελέτη της εκπαιδευτικής νομοθεσίας, της δομής και λειτουργίας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των πολιτικών φορέων. Κατανόηση της δυναμικής της πολιτικής κουλτούρας στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής σε μεταβαλλόμενες παγκοσμιοποιημένες συνθήκες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορικές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Τσιάκαλος Γ. (1999) *Ανθρώπινη αξιοπρέπεια και κοινωνικός αποκλεισμός-εκπαιδευτική πολιτική στην Ευρώπη.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
Bourdieu, P. (1990) *Κληρονόμοι .Οι φοιτητές και η κουλτούρα.* Αθήνα: Καρδαμίτσα
Arnot M.(2004) *Διαδικασίες αναπαραγωγής του φύλου(εκπαιδευτική θεωρία και φεμονιστικές πολιτικές)..*Αθήνα: Μεταίχμιο

Τίτλος μαθήματος: **Κοινωνιολογία της προσχολικής εκπαίδευσης**
Κωδικός: 0517Ε
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Ευαγγελία Καλεράντε, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Πολιτική Κοινωνιολογία της Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2^{ο}
Περιεχόμενο του μαθήματος: Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης με ιδιαίτερη αναφορά στο νηπιαγωγείο. Αντισταθμιστικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 90 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 34 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Αναμένεται οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να είναι σε θέση να συσχετίζουν τις βασικές κοινωνιολογικές έννοιες και θεωρίες με τις λειτουργίες και τα χαρακτηριστικά της προσχολικής εκπαίδευσης. Θα πρέπει ακόμα να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τον κοινωνικό ρόλο του νηπιαγωγείου κυρίως ως φορέα αντισταθμιστικής εκπαίδευσης κυρίως για κοινωνικές ομάδες με ειδικά πολιτισμικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή /και μικρές ατομικές ή ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κυρίδης, Α. (1999) *Μια κοινωνιολογική προσέγγιση της προσχολικής εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
Banks, O. (2001) *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Τίτλος μαθήματος: **Κοινωνική και εκπαιδευτική πολιτική για την πρώτη παιδική ηλικία στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης**
Κωδικός: 0513Ε
Όνομα διδάσκουσας-ιδιότητα: Καλλιόπη Βρυνιώτη, Επίκουρη Καθηγήτρια Συγκριτικής Παιδαγωγικής Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Κομβικό στόχο του μαθήματος αποτελεί η συγκριτική μελέτη επιλεγμένων πολιτικών αγωγής, εκπαίδευσης και φροντίδας για το παιδί της πρώτης παιδικής ηλικίας, σε συνάρτηση με τις πολιτικές που εφαρμόζονται για την οικογένειά του. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται η ιστορική διχοτομία των θεσμών φροντίδας και μέριμνας από τη μια πλευρά, και των θεσμών αγωγής και εκπαίδευσης από την άλλη, με στόχο την μελέτη και ανάλυση των συνεπειών αυτής της διχοτομίας για τη χάραξη μιας ενιαίας κοινωνικής-εκπαιδευτικής πολιτικής, σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο.
Μέθοδοι διδασκαλίας:
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ατομικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 24 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες.
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Η ανάπτυξη ικανοτήτων συγκριτικής ανάλυσης των πολιτικών κοινωνικής και εκπαιδευτικής πολιτικής για το παιδί της πρώτης παιδικής ηλικίας και για την οικογένειά του, στο διαρκώς μεταβαλλόμενο εθνικό και υπερεθνικό πλαίσιο.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες ατομικές ή ομαδικές.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Andersen, G-E.,(2006) *Οι Τρεις κόσμοι του καπιταλισμού και της ευημερίας*. Ελληνικά Γράμματα.
Ζαμπέτα, Ε. (1998) *Αγωγή και εκπαίδευση της πρώιμης παιδικής ηλικίας*. Θεμέλιο.
Σταμέλος, Γ. & Βασιλόπουλος, Α., (2004) *Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική*. Μεταίχμιο.

Τίτλος μαθήματος: **Δια βίου Μάθηση και Κοινωνία: Θεσμοί, Συστήματα και Πολιτικές**
Κωδικός: 0516Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Νίκος Φωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνιολογίας των Πολιτισμικών και Εκπαιδευτικών Πρακτικών Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.

Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 5
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής παιδείας
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εννοιολόγηση της δια βίου μάθησης, Θεωρίες και σύγχρονες πρακτικές, Εκπαίδευση Ενηλίκων (τυπική, μη τυπική, άτυπη), Νομοθετικό Πλαίσιο, Ευρωπαϊκή Εμπειρία, Εθνικό Σύστημα Δια βίου Μάθησης και Ευρωπαϊκά Συστήματα, Αρχική και Συνεχιζόμενη Κατάρτιση, Πιστοποίηση προσόντων και σύνδεση με την απασχόληση, Κοινωνικές Ανισότητες και Δια βίου Μάθηση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες
Περιγραφή του φόρτου εργασίας της φοιτήτριας και του φοιτητή:
Διαλέξεις: 39 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 31 ώρες
Σύνολο ωρών: 110 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τις σύγχρονες έννοιες γύρω από τους θεσμούς της δια βίου μάθησης
- να έρθουν σε επαφή με τα μοντέλα και στους σύγχρονους θεσμούς της δια βίου μάθησης στην Ελλάδα και την Ευρώπη
- να κατανοήσουν την αναγκαιότητα της δια βίου μάθησης στη σύγχρονη κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα
- να έρθουν σε επαφή με τα συστήματα δια βίου μάθησης, τις δυνατότητες και τις νέες πρακτικές στο χώρο της εκπαίδευσης ενηλίκων
- να κατανοήσουν τις αλλαγές που έχουν επέλθει στους εργασιακούς χώρους και την ανάγκη της σύνδεσης της εκπαίδευσης/κατάρτισης με την απασχόληση και την κοινωνική ανάπτυξη
- να αντιληφθούν τον κρίσιμο ρόλο που οι εκπαιδευτικοί καλούνται να διαδραματίσουν στο πλαίσιο της κοινωνίας της γνώσης
- να αντιληφθούν το πώς η δια βίου μάθηση μπορεί να συμβαλει στην καταπολέμηση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή και μικρές ατομικές ή ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:

- Κελπανίδης Μ. Βρυνιώτη Π, (2012) Δια βίου Μάθηση, Κοινωνικές προϋποθέσεις και λειτουργίες: Δεδομένα και διαπιστώσεις, Αθήνα: Ζυγός
- Πρόκου Ε., (2009) Εκπαίδευση ενηλίκων και διά βίου μάθηση στην Ευρώπη και την Ελλάδα, Αθήνα: Διόνικος
- Κόκκος Α. (2005) Εκπαίδευση ενηλίκων: ανιχνεύοντας το πεδίο Μεταίχμιο, Αθήνα
- Δ. Βεργίδης - Α. Κόκκος (2010) Εκπαίδευση ενηλίκων, Διεθνείς προσεγγίσεις και ελληνικές διαδρομές Αθήνα: Μεταίχμιο

0600 Ειδική αγωγή

Τίτλος μαθήματος: **Νοητική καθυστέρηση**
Κωδικός: 0603Ε
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Ειδική αγωγή Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: *Εμβάθυνσης*
Έτος σπουδών: Γ

Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Ορισμός της νοητικής καθυστέρησης. Ο ρόλος της προσαρμοστικής συμπεριφοράς. Η αναπτυξιακή προσέγγιση του Zigler περί νοητικής καθυστέρησης. Ο ρόλος των κινήτρων. Θεωρίες της «διαφοράς». Ο ρόλος της προσοχής και των στρατηγικών στη νοητική καθυστέρηση. Γνωστική ακαμψία. Ομοιότητες και διαφορές των δύο προσεγγίσεων. Γενετικά σύνδρομα και νοητική καθυστέρηση. Σύνδρομα Williams, Down, εύθραυστο Χ χρωμόσωμα κ.α. Κοινωνικές δεξιότητες και νοητική καθυστέρηση. Επαγγελματικός προσανατολισμός και νοητική καθυστέρηση. Εκπαίδευση νηπίων και παιδιών με αναπτυξιακή καθυστέρηση. Προγράμματα παρέμβασης. Προγράμματα ετοιμότητας για ανάγνωση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, παρουσίαση περιστατικών, επίσκεψη σε Σ.Μ.Ε.Α.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Μελέτη περιπτώσεων (φροντιστηριακές ασκήσεις): 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Επισκέψεις: 10 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της νοητικής καθυστέρησης. Το ενδιαφέρον για τη νοητική καθυστέρηση δεν περιορίζεται μόνο στο περιορισμένο πλαίσιο της ειδικής αγωγής αλλά επεκτείνεται και στο γενικό σχολείο, καθώς το σύνολο σχεδόν των νηπίων / παιδιών με ελαφρά αναπτυξιακή καθυστέρηση φοιτούν σε γενικά νηπιαγωγεία και τμήματα ένταξης (μη περιοριστικό πλαίσιο). Οι φοιτήτριες θα συνδυάσουν τη θεωρητική με την πρακτική μελέτη (μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας, προγράμματα κοινωνικών δεξιοτήτων). Παράλληλα, οι φοιτήτριες θα έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με Σ.Μ.Ε.Α.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Αλευριάδου, Α. & Γκιαούρη, Σ. (2009). Γενετικά σύνδρομα νοητικής καθυστέρησης- Αναπτυξιακή και εκπαιδευτική προσέγγιση. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
Αλευριάδου, Α., Γκιαούρη, Σ. (2011). Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη παιδιών με νοητική αναπηρία και σύνδρομο Down: Ανίχνευση δυσκολιών και προτάσεις παρέμβασης, Κοζάνη: entiposis,
Πολυχρονοπούλου, Σ. (2004) Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες: Νοητική υστέρηση. *2 τόμ. Αθήνα: Έκδοση της συγγραφέα.*
Σταύρου, Λ. (2002) *Διδακτική μεθοδολογία στην ειδική αγωγή. Τόμ. 1: Λογικομαθηματικές έννοιες και νοητική υστέρηση*. Αθήνα: Άνθρωπος.
Χρηστάκης, Κ. (2002) *Διδακτική προσέγγιση παιδιών και νέων με μέτριες και σοβαρές δυσκολίες μάθησης*. Αθήνα: Ατραπός.

Τίτλος μαθήματος: **Μαθησιακές δυσκολίες - Προγράμματα πρώιμης παρέμβασης**
Κωδικός: 0604Ε
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Ειδική αγωγή Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Η παρουσία των φοιτητών/τριών είναι υποχρεωτική λόγω της μελέτης περιπτώσεων.
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Η σημασία των προγραμμάτων πρώιμης παρέμβασης στην Ειδική Αγωγή. Προγράμματα πρώιμης παρέμβασης στην Ευρώπη και στις Η.Π.Α. Ο ρόλος της οικογένειας. Νήπια «σε κίνδυνο» να εμφανίσουν μαθησιακές δυσκολίες. Διαταραχή του οπτικο-κινητικού συντονισμού σε νήπια. Προβλήματα λόγου στη νηπιακή ηλικία. Αξιολόγηση της σχολικής ετοιμότητας. Αξιολόγηση της φωνολογικής ενημερότητας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, παρουσίαση περιστατικών.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες

Μελέτη περιπτώσεων (φροντιστηριακές ασκήσεις): 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της των μαθησιακών δυσκολιών και της ιδιαίτερης σημασίας της πρώιμης παρέμβασης. Συγκεκριμένα, θα είναι σε θέση να κατανοήσουν τη σημασία του πρώιμου εντοπισμού των νηπίων που βρίσκονται σε κίνδυνο να αναπτύξουν μαθησιακές δυσκολίες. Θα συνδυάσουν τη θεωρητική με την πρακτική μελέτη (αξιολόγηση της σχολικής ετοιμότητας σε παιδιά που φοιτούν στο νηπιαγωγείο, διερεύνηση προβλημάτων γλώσσας και οπτικοκινητικού συντονισμού), ενώ παράλληλα, θα έχουν τη δυνατότητα να μελετήσουν ατομικές περιπτώσεις.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μαρκοβίτης, Μ. & Τζουριάδου Μ. (1991) *Μαθησιακές δυσκολίες: Θεωρία και πράξη*. Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς.
Παντελιάδου, Σ. (2000). Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη. *Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.*
Τάφα, Ε. (1997) Συνεκπαίδευση παιδιών με και χωρίς προβλήματα μάθησης και συμπεριφοράς. *Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.*
Τζουριάδου, Μ. (2004) *Πρώιμη παρέμβαση*. Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς.
Χατζηχρήστου, Χ. (2004) Εισαγωγή στη σχολική ψυχολογία. *Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.*

0700 Παιδαγωγική

Τίτλος μαθήματος: **Μειονότητες, Μετανάστες και Εκπαίδευση**
Κωδικός: 0713 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα ασχολείται με το ζήτημα της εκπαίδευσης των μεταναστευτικών και ιστορικών μειονοτήτων. Παρουσιάζονται οι σύγχρονοι εθνικισμοί, το φαινόμενο του εθνικισμού, οι εθνικές και εθνοτικές ταυτότητες καθώς και η σχέση γλώσσας και θρησκείας με το ζήτημα της εκπαίδευσης στο πλαίσιο των εθνικών κρατών. Παρουσιάζονται επίσης οι σύγχρονες προσεγγίσεις της μετανάστευσης, η κρατική πολιτική για τη μετανάστευση, το ζήτημα της κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης/αποκλεισμού των μεταναστών, το ζήτημα της δεύτερης γενιάς μεταναστών και η συμμετοχή τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, η πολιτογράφηση. Εξετάζονται οι σχέσεις εξουσίας μεταξύ των ομάδων στην κοινωνία και το πως επηρεάζουν τις μορφές διδασκαλίας που θα δεχθούν οι μαθητές καθώς οι σχέσεις αυτές υπάρχουν μέσα στο σχολείο στον ίδιο βαθμό που υπάρχουν και στην ευρύτερη κοινωνία. Παρουσιάζονται περιπτώσεις σχολικής εθνογραφικής έρευνας και οι φοιτήτριες/ές συμμετέχουν ως ομάδα σε μια παρόμοια έρευνα που σχεδιάζεται στο πλαίσιο του μαθήματος και παρουσιάζεται στο τέλος του εξαμήνου.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες

Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες/ες έρχονται σε επαφή με την οπτική της ανθρωπολογίας της εκπαίδευσης σε σχέση με τις μειονότητες και τους μετανάστες και γνωρίζουν την ελληνική και διεθνή πραγματικότητα σε σχέση με τα ζητήματα που περιγράφονται στο περιεχόμενο του μαθήματος.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:

Μιχαήλ, Δ. (2003[1992]). *Έθνος, Εθνικισμός και Εθνική Συνείδηση: Μια ανθρωπολογική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης
Τσιούμης, Κ. (2003). *Ο μικρός άλλος" Μειονοτικές ομάδες στην προσχολική εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός
Φραγγουδάκη, Α. (1997). *Τι ειν' η πατρίδα μας;* Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
Χριστόπουλος, Δ. (1997). *Το Μειονοτικό φαινόμενο στην Ελλάδα.* Αθήνα: Κριτική.
Μιχαήλ Δ. 2005 "Το Ζήτημα της Ταυτότητας των Πομάκων: Ιστορική και Ανθρωπολογική προσέγγιση". *Περί Θράκης*.. Τόμος 4.
Μιχαήλ Δ. (2010) Η στάση των Αλβανών Μεταναστών γονέων απέναντι στο Ελληνικό Νηπιαγωγείο: Ζητήματα ταυτότητας, γλώσσας και στρατηγικές ενσωμάτωσης. *Εθνολογία 14*.
Michail D., (2009) "Working here, investing here and there: present economic practices, strategies of social inclusion and future plans for return amongst Albanian immigrants in a Greek-Albanian border town" *Journal of Southern European and Black Sea Studies*, 9(4): 539-554.
Michail, D. (2013) "Social development and transnational households: Resilience and motivation for Albanian immigrants in Greece in the era of economic crisis", *Journal of Southern European and Black Sea Studies*, 13(2): 265-279.

Τίτλος μαθήματος: **Εκπαιδευτική Πολιτική και Δικαιώματα**
Κωδικός:0715Ε
Όνομα διδάσκοντα-ιδιότητα: Ευαγγελία Καλεράντε, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Πολιτική Κοινωνιολογία της Εκπαιδευτικής Πολιτικής Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Μελετώνται θεωρητικές αρχές και θέσεις για τη διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής, συγκριτικά με αντίστοιχες αναμενόμενες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Προσδιορίζονται οι όροι νομιμοποίησης αλλαγής της εκπαιδευτικής πολιτικής, με αναφορά σε πολιτικές δομές και δικαιώματα σε εθνικό και παγκοσμιοποιημένο επίπεδο. Επίσης αναλύεται η απόκλιση από τη νομοθεσία, ως θεωρητικό πεδίο, στην εφαρμογή της στην εκπαιδευτική πράξη, ως πρακτικό πεδίο.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και σεμινάρια
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 20 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 36 ώρες.
Σύνολο ωρών: 110 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Προσέγγιση της εκπαιδευτικής νομοθεσίας ως άσκηση πολιτικής. Ερμηνευτική ανάλυση των πεδίων σύγκρουσης ή συνάφειας της εθνικής με τη διεθνή εκπαιδευτική πολιτική και το μεταβαλλόμενο πεδίο της σύγχρονης γνώσης για την πολιτική των δικαιωμάτων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορικές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Παπαδάκης, Ν. (2003) *Εκπαιδευτική πολιτική(η εκπαιδευτική πολιτική ως κοινωνική πολιτική;)* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Τσαούσης, Δ. (2007) *Η εκπαιδευτική πολιτική των διεθνών οργανισμών*. Αθήνα: Gutenberg
Hall,S.,Held D.&McCrew A.(2003) *Η νεωτερικότητα σήμερα*. Αθήνα:Σαββάλας

Τίτλος μαθήματος: **Εκπαιδευτική Πολιτική και Φύλο**
Κωδικός:0716Ε
Όνομα διδάσκοντα-ιδιότητα: Ευαγγελία Καλεράντε, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Πολιτική Κοινωνιολογία της Εκπαιδευτικής Πολιτικής Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων:3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εξετάζεται η κατηγορία του φύλου ως βασικό εννοιολογικό εργαλείο κατανόησης της δόμησης της ταυτότητας στην εκπαίδευση. Αξιοποιείται το θεωρητικό πεδίο των «σπουδών φύλου », ώστε να μελετηθεί η διαδικασία κατασκευής, συγκρότησης και εξέλιξης του φύλου μέσα στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Με τη διεπιστημονική προσέγγιση συνδέονται διαφορετικά πεδία, ώστε να ερευνηθούν τα έμφυλα στερεότυπα στο τυπικό και άτυπο πρόγραμμα εκπαίδευσης.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και σεμινάρια
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 20 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 36 ώρες.
Σύνολο ωρών: 110 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Κατανόηση της σημασίας που έχει το φύλο ως αναλυτική κατηγορία στις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις. Συνειδητοποίηση ότι οι σπουδές φύλου θέτουν νέα ερωτήματα και ανοίγουν νέα πεδία γνώσης για την κοινωνικοποίηση των ατόμων ως κοινωνικών και πολιτικών υποκειμένων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορικές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Βαΐου, Ν. & Στρατηγάκη, Μ. (2010) Φύλο @ έρευνα. Αθήνα: Μεταίχμιο
Arnot, M. (2006) Διαδικασίες αναπαραγωγής του φύλου . Αθήνα: Μεταίχμιο
Στρατηγάκη, Μ .(2006) Το φύλο της κοινωνικής πολιτικής. Αθήνα: Μεταίχμιο

Τίτλος μαθήματος: **Εισαγωγή στην Παιδαγωγική**
Κωδικός: 0720Ε
Όνομα διδάσκουσας-ιδιότητα: Καλλιόπη Βρυνιώτη, Επίκουρος Καθηγήτρια Συγκριτικής Παιδαγωγικής □.□.□□□□□□□□□□□,□.□.□.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β

Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στο πρώτο μέρος του μαθήματος γίνεται η θεωρητική θεμελίωση και η οριοθέτηση του επιστημονικού πεδίου της Παιδαγωγικής και αναλύονται οι βασικοί παιδαγωγικοί όροι, στο πλαίσιο των αρχών του κοινωνικού δομισμού. Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται επιμέρους θέματα όπως, τα δομικά γνωρίσματα και οι βασικές προϋποθέσεις της παιδαγωγικής διαδικασίας, οι σκοποί και τα μέσα αγωγής και μάθησης και επίσης οι παιδαγωγικές ομάδες και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Τέλος εξετάζονται οι μέθοδοι έρευνας και τα μεθοδολογικά προβλήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, σεμινάρια, φροντιστηριακές ασκήσεις.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 24 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες.
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Αναμένεται, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να συν-δομήσουν ένα διαρκώς αναθεωρούμενο θεωρητικό πλαίσιο, στο οποίο να μπορούν να εντάσσουν και να αναλύουν τα φαινόμενα της σύνθετης και πολυδιάστατης καθημερινής εκπαιδευτικής πράξης, διαμορφώνοντας μια στάση κριτικού αναστοχασμού.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες ατομικές ή ομαδικές.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη: Ματσαγγούρας, Η. (2009) Εισαγωγή στις Επιστήμες της Παιδαγωγικής, Gutenberg. Ξωχέλλης, Π. (2004) Εισαγωγή στην Παιδαγωγική, εκδ. Κυριακίδη. Πυργιωτάκης, Ι. (2000) Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη, Ελληνικά Γράμματα.

Τίτλος μαθήματος: **Μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο και συνεργασία μεταξύ των δυο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων**
Κωδικός: 0721Ε
Όνομα διδάσκουσας-ιδιότητα: Καλλιόπη Βρυνιώτη, Επίκουρος Καθηγήτρια Συγκριτικής Παιδαγωγικής Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα βασίζεται στο οικοσυστημικό μοντέλο του Bronfenbrenner (1979) και διαρθρώνεται σε δυο αλληλένδετες θεματικές ενότητες, «μετάβαση», «συνεργασία». Στην πρώτη ενότητα εξετάζονται οι δυσκολίες αλλά και οι προκλήσεις που προκαλεί η διακοπή της συνέχειας στη διαδικασία αγωγής και μάθησης του παιδιού κατά τη μετάβαση. Στη δεύτερη ενότητα εξετάζεται η συνεργασία μεταξύ νηπιαγωγείου και δημοτικού σχολείου ως βασικού παράγοντα επίτευξης και διασφάλισης συνέχειας σε αυτή τη μετάβαση. Η σκοπιά της αντισταθμιστικής εκπαίδευσης αλλά και αυτή των δικαιωμάτων των παιδιών ως πολιτών αποτελούν τον κεντρικό ιστό του μαθήματος. Οι βασικές συνιστώσες ενός, κατά περίπτωση, αποτελεσματικού προγράμματος μετάβασης-συνεργασίας διερευνώνται από κοινού με τους φοιτητές/τριες στα πλαίσια της δυνατότητάς τους να εκπονήσουν, είτε συνολικά προγράμματα μετάβασης και συνεργασίας, είτε να σχεδιάσουν, να εφαρμόσουν και να αξιολογήσουν επιμέρους δράσεις ενός συνολικού προγράμματος.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες ατομικές ή ομαδικές.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 24 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες.

Σύνολο ωρών: 120 ώρες.

Μαθησιακά αποτελέσματα: Διαμόρφωση μιας κριτικής στάσης προς τη θεσμική σχέση νηπιαγωγείου – δημοτικού σχολείου και αξιοποίηση της μετάβασης-συνεργασίας ως εργαλείου αλλαγής. Η στάση αυτή αναμένεται να αποτυπωθεί στους σχεδιασμούς δράσεων μετάβασης-συνεργασίας που θα κάνουν οι φοιτητές/τριες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες ατομικές ή ομαδικές

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:

Βρυνιώτη, Κ., (1999) *Η συνεργασία νηπιαγωγών και δασκάλων/σσων ως παράγοντας διαμόρφωσης ισότητας ευκαιριών κατά τη μετάβαση των παιδιών από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο στην Ελλάδα και στη Γερμανία*, Η΄ Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος (Ιωάννινα, 17-19/10/1997) στα: Πρακτικά του συνεδρίου, Αθήνα, σελ. 611-625

Βρυνιώτη, Κ., (2000) *Θεσμικός διαχωρισμός και συνεργασία μεταξύ Νηπιαγωγείου και Πρωτοβάθμιου Σχολείου στη Γερμανία και στην Ελλάδα. Εμπειρική – συγκριτική προσέγγιση των απόψεων Ελλήνων και Γερμανών εκπαιδευτικών.* Διδακτορική Διατριβή, έκδοση Πανεπιστημίου Αθηνών.

Vrinioti, K. & Matsagouras, E., (2004) *The Transition from Kindergarten to School: Social Life and Learning in the School Class from the Perspective of the Beginners.* European Conference on Education Research, της European Education Research Association (EERA), Ρέθυμνο, 22-25 /9/2004 στη:http://www.leeds.ac.uk/educol/documents/150041.htm

Βρυνιώτη, Κ. & Ματσαγγούρας, Η., (2005) *Μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο: Μια οικοσυστημική ερευνητική προσέγγιση των κοινωνικών σχέσεων των αρχάριων μαθητών και μαθητριών στην σχολική τάξη* στο: Παιδαγωγική Επιθεώρηση, τευχ. 40, σελ. 78-102

Βρυνιώτη, Κ., (2007) *Σχολική ένταξη και οικογένεια: Μια ερευνητική προσέγγιση των εμπειριών των παιδιών στην αφετηρία της σχολικής ζωής, από τη σκοπιά των γονέων* στο: Επιστήμες Αγωγής, τευχ. 2, Αθήνα, Ατραπός, σελ. 67-87

Σωτηρίου, Α. & Ζαφειροπούλου, Μ. (2003) *Αλλαγές στην έννοια του εαυτού των παιδιών κατά τη μετάβασή τους από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο στο:* Ψυχολογία 10, 1, 96-118.

0800 Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης

Τίτλος μαθήματος: **Εκπαιδευτική αξιολόγηση**

Κωδικός: 0804Ε

Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Γιώργος Ιορδανίδης, Επίκουρος Καθηγητής Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης, ΠΤΔΕ.

Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3

ECTS: 4

Είδος μαθήματος: Επιλογής

Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης

Έτος σπουδών: Δ

Εξάμηνο: 7ο

Περιεχόμενο του μαθήματος: Θέματα αξιολόγησης νηπίων, ανάλυση σκοπών αξιολόγησης, διάκριση μοντέλων αξιολόγησης, παρουσίαση τύπων, μεθόδων, συστημάτων αξιολόγησης. Ακόμα, αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου, εκπαιδευτικού προσωπικού, διδασκαλίας, σχολικής μονάδας, εκπαιδευτικού συστήματος.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, συζητήσεις, παρουσιάσεις εργασιών

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 90 ώρες

Διδασκαλία: 36 ώρες

Προετοιμασία: 13 ώρες

Συνεργασία με το διδάσκοντα και προετοιμασία εργασιών, διδασκαλιών: 7 ώρες

Ατομική ή ομαδική εργασία / έρευνα/ μελέτη: 15 ώρες

Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 16 ώρες

Εξετάσεις: 3 ώρες

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Στόχος του μαθήματος είναι η παροχή στις/στους υποψήφιες/ους εκπαιδευτικούς των απαραίτητων γνώσεων και πληροφοριών σχετικά με ζητήματα εκπαιδευτικής αξιολόγησης, αλλά και η δυνατότητα να σκεφθούν και να κρίνουν την υιοθέτηση και εφαρμογή μοντέλων αξιολόγησης των μαθητών. Επίσης, στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με ζητήματα αξιολόγησης ανθρώπινων και υλικών πόρων στο πεδίο της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εξετάσεις, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας:
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Bonniol, J.J. – Vial, M. (2007) *Το μοντέλο της αξιολόγησης: Θεμελιώδη κείμενα με ερμηνευτικά σχόλια*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Δημητρόπουλος, Ε. (2002) *Εκπαιδευτική αξιολόγηση: Η αξιολόγηση του μαθητή*. Αθήνα: Γρηγόρης.
Κασσωτάκης, Μ. (2001) *Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών*. Αθήνα: Γρηγόρης.
Κωνσταντίνου, Χ. (2002) Η *αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή*. Αθήνα : Gutenberg.
Ντολιοπούλου, Ε – Γουργιώτου, Ε. (2008) *Η αξιολόγηση στην Εκπαίδευση με έμφαση στην Προσχολική.* Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: **Διασφάλιση Ποιότητας, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία στην Εκπαίδευση**
Κωδικός: 0803Ε
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Σοφία Αναστασιάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στη Στατιστική και εκπαιδευτική έρευνα, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ, Δ, Εξάμηνο: 6ο και 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος:

Ι. Θεωρητικό μέρος:
Θεωρητική και πρακτική κατάρτιση στα συστήματα για την ποιότητα και στις τεχνικές οργάνωσης και διοίκησης της ποιότητας. Περιλαμβάνει μελέτη του σχεδιασμού για την ποιότητα, των προτύπων συστημάτων για τη διασφάλιση ποιότητας, των μοντέλων ολικής ποιότητας, του κόστους ποιότητας κλπ. Ακόμη, περιλαμβάνει εισαγωγή στην Περιβάλλουσα Ανάλυση. Επίσης, περιλαμβάνει παραδείγματα ανάπτυξης καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών, προτάσεων και παραδειγμάτων.

ΙΙ. Πρακτικό μέρος: Παρουσίαση μιας επιχειρηματικής καινοτόμου έρευνας/ project/ πρότασης στην εκπαίδευση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:
Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτήτριες και οι είναι να προετοιμάσει τους νέους επιστήμονες με ολοκληρωμένη εξειδίκευση στην τεχνολογία του ελέγχου και διασφάλισης της ποιότητας, που θα στελεχώσουν την Εκπαίδευση. Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασίες ή γραπτές εξετάσεις ή συνδυασμός τους
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Γεώργιος Μποχώρης, 2013, Έλεγχος, Διασφάλιση & Βελτίωση Ποιότητας, Διαθέτης (Εκδότης): ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΟΧΩΡΗΣ
Ιορδάνογλου Δήμητρα, 2008, Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού στις σύγχρονες οργανώσεις, Εκ. ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΕ

0900 Ελληνική γλώσσα

Τίτλος μαθήματος: **Γλώσσα, Κοινωνία και Εκπαίδευση**
Κωδικός: 0906 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Στάμου, Επίκουρος καθηγήτρια κοινωνιογλωσσολογίας και ανάλυσης λόγου , Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει κοινωνιογλωσσολογικές πτυχές της εκπαίδευσης. Συζητείται ο κεντρομόλος ρόλος της εκπαίδευσης να προωθεί έναν συγκεκριμένο γλωσσικό κώδικα, την «πρότυπη ποικιλία», που βρίσκεται σε ανταγωνισμό με τους γλωσσικούς κώδικες που φέρνουν πολλοί μαθητές και πολλές μαθήτριες από το σπίτι. Εξετάζονται οι γλωσσικές προκαταλήψεις στο σχολείο. Παρουσιάζεται η έννοια της πρότυπης ποικιλίας από τη θεωρία κωδίκων του Bernstein (περιορισμένος και επεξεργασμένος κώδικας), καθώς και από τη συστημική λειτουργική γλωσσολογία του Halliday (προφορικότητα και γραπτότητα). Αναλύεται η έννοια της διγλωσσίας ως ενός σημαντικού παράγοντα γλωσσικής ετερογένειας στο σύγχρονο (ελληνικό) σχολείο, η οποία προσεγγίζεται ως μια περίπτωση αντιπαράθεσης μεταξύ περιορισμένου κώδικα ή προφορικότητας (μητρική γλώσσα μαθητών/τριών) και επεξεργασμένου κώδικα ή γραπτότητας (πρότυπη ποικιλία της ελληνικής ως σχολική γλωσσική νόρμα). Τέλος, παρουσιάζονται οι κυριότεροι τύποι διγλωσσίας και δίγλωσσης εκπαίδευσης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας της φοιτήτριας και του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα αντιληφθούν τον ομογενοποιητικό μηχανισμό της εκπαίδευσης και την αναγκαιότητα διαχείρισης της γλωσσικής ποικιλότητας από το σύγχρονο σχολείο με σκοπό να αρθούν οι κοινωνικές ανισότητες. Πρωτίστως θα συνειδητοποιήσουν ότι το γλωσσικό πρότυπο του σχολείου αποτελεί έναν ιδιαίτερο δομικά γλωσσικό κώδικα κατάλληλο για συγκεκριμένες ─και όχι αναγκαστικά για όλες τις─ επικοινωνιακές περιστάσεις, ο οποίος πρέπει να προστεθεί στο γλωσσικό ρεπερτόριο των μαθητών/τριών και να το εμπλουτίσει.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή/και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Baker, C. (2001) *Εισαγωγή στη Διγλωσσία και τη Δίγλωσση Εκπαίδευση* (μτφ. Α. Αλεξανδροπούλου, Επιμ. Μ. Δαμανάκης). Αθήνα: Gutenberg.
Bernstein, B (1991). *Παιδαγωγικοί Κώδικες και Κοινωνικός Έλεγχος* (2η έκδοση) (μτφ. Ι. Συμεών). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
Halliday, M.A.K. & Martin, J. (2004). *Η Γλώσσα της Επιστήμης* (μτφ. Γ. Γιαννουλοπούλου). Αθήνα: Μεταίχμιο.
Παϊζη, Λ.Α. & Καβουκόπουλος, Φ.Α. (2001). *Η Γλώσσα στο Σχολείο: Κοινωνιογλωσσικές Διαφορές και Σχολική Πρόοδος στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Αθήνα: Νεφέλη.
Σελλά-Μάζη, Ε. (2001) *Διγλωσσία και Κοινωνία. Η Κοινωνιογλωσσολογική Πλευρά της Διγλωσσίας. Θεωρία και Πράξη. Η ελληνική πραγματικότητα* Αθήνα: Προσκήνιο-Άγγελος Σιδεράτος.
Σκούρτου, Ε. (επιμ.) (1997). *Θέματα Διγλωσσίας και Εκπαίδευσης.* Αθήνα: Νήσος.
Τσοκαλίδου, Ρ. & Χατζησαββίδης, Σ. (2008). *Κοινωνιογλωσσολογικές Αναζητήσεις: Ερευνητικά Δεδομένα*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Τίτλος μαθήματος: **Γλώσσα, Κείμενα και Επικοινωνία**

Κωδικός: 0907 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Στάμου, Επίκουρος καθηγήτρια κοινωνιογλωσσολογίας και ανάλυσης λόγου , Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές σε ρεύματα της ανάλυσης λόγου που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο της γλωσσολογίας (κειμενογλωσσολογία), καθώς και σε προσεγγίσεις που έχουν αναδυθεί μέσα από τον διάλογο της γλωσσολογίας με τις κοινωνικές επιστήμες (ανάλυση συνομιλίας, κριτική ανάλυση λόγου). Οριοθετούνται οι διαφορετικές προσεγγίσεις ανάλυσης λόγου (κριτικές και μη κριτικές). Συζητείται η σχέση της γλωσσολογικής προσέγγισης ανάλυσης λόγου με τη θεώρηση της γλώσσας ως επικοινωνιακής ικανότητας, και η σύνδεση των κοινωνιογλωσσολογικών προσεγγίσεων ανάλυσης λόγου με τη θεωρία της κοινωνικής κατασκευής (κοινωνικός κονστρουξιονισμός). Αναλύονται κεντρικές έννοιες των προσεγγίσεων ανάλυσης λόγου, όπως το «κείμενο», ο «λόγος» και το «συμφραστικό πλαίσιο». Εξετάζονται οι βασικές θεωρητικές παραδοχές και τα αναλυτικά εργαλεία καθεμιάς προσέγγισης (π.χ. κριτήρια κειμενικότητας στην κειμενογλωσσολογία, διαδοχική οργάνωση της ομιλίας στην ανάλυση συνομιλίας, ιδεολογική χρήση των λέξεων και του συντακτικού στην κριτική ανάλυση λόγου). Η παρουσίαση των προσεγγίσεων ανάλυσης λόγου γίνεται αντιπαραθετικά και μέσα από την εφαρμογή τους σε μια ευρεία γκάμα αυθεντικού γλωσσικού υλικού, όπως είναι οι διαφημίσεις, τα δημοσιογραφικά άρθρα, τα γραπτά μηνύματα που ανταλλάσσονται μέσω κινητού τηλεφώνου και οι ειδησεογραφικές συνεντεύξεις στην τηλεόραση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας της φοιτήτριας και του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα αντιληφθούν τον δυναμικό ρόλο της γλώσσας ως επικοινωνιακού πόρου και ως μορφής κοινωνικής πρακτικής. Επίσης, θα συνειδητοποιήσουν πώς διαφορετικές μέθοδοι (κοινωνιο)γλωσσολογικής ανάλυσης μπορούν να εφαρμοστούν στο ίδιο κείμενο και να φωτίσουν από μια διαφορετική οπτική γωνία τις γλωσσικές πρακτικές.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή/και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Clayman, S. & Heritage, J. (2008). *Η Ειδησεογραφική Συνέντευξη: Δημοσιογράφοι και Δημόσια Πρόσωπα στον «Αέρα»* (μτφ. Α.Γ. Στάμου, επιμ. Π. Πολίτης). Αθήνα: Πατάκης.
Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. (1999). *Κείμενο και Επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Γούτσος, Δ., Σ. Κουτσουλέλου, Α. Μπακάκου-Ορφανού & Ελένη Παναρέτου (επιμ.) (2006). *Ο Κόσμος των Κειμένων: Μελέτες Αφιερωμένες στον Καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Κουτσουλέλου-Μίχου, Σ. (2004). *Η Γλώσσα της Διαφήμισης*. Αθήνα: Gutenberg.
Kress, G. (2003). *Γλωσσικές Διαδικασίες σε Κοινωνιοπολιτισμική Πρακτική* (Μτφ Ελευθερία Γεωργιάδη). Αθήνα: Σαβάλλα.
Πολίτης, Π. (επιμ.) (2008). *Ο Λόγος της Μαζικής Επικοινωνίας: Το Ελληνικό Παράδειγμα*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών-Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

Τίτλος μαθήματος: **Κ ρ ι τ ι κ ό ς γ ρ α μ μ α τ ι σ μ ό ς**
Κωδικός: 0908 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Στάμου, Επίκουρος Καθηγήτρια κοινωνιογλωσσολογίας και ανάλυσης λόγου, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ

ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος:
Το μάθημα εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές σε θέματα κριτικού γραμματισμού. Διακρίνεται από τον λειτουργικό γραμματισμό. Συνδέεται με την ανάπτυξη εκείνων των δεξιοτήτων που θα καταστήσουν τους/τις μαθητές/τριες και μελλοντικούς πολίτες ικανούς/ές να λειτουργούν αποτελεσματικά σε διαφορετικές περιστάσεις επικοινωνίας αλλά και να παράγουν και να προσλαμβάνουν με κριτικό τρόπο μια ευρεία γκάμα κειμενικών ειδών. Εξετάζεται τόσο σε μακρο- όσο και σε μικρο-επίπεδο. Το μακρο-επίπεδο αφορά τις κυρίαρχες πρακτικές γραμματισμού μιας γλωσσικής κοινότητας: π.χ. ποιες πρακτικές ανάγνωσης και γραφής συμβαίνουν σε διαφορετικά περιβάλλοντα, σε ποια κειμενικά είδη διακρίνει μια γλωσσική κοινότητα, ποια είναι η πολιτισμική σημασία κάθε κειμενικού είδους κ.λπ. Το μικρο-επίπεδο αφορά την «κριτική γλωσσική επίγνωση», δηλαδή την ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών στα άρρητα ιδεολογικά νοήματα που κατασκευάζονται σε συγκεκριμένα κείμενα (π.χ. τη ρατσιστική χρήση της γλώσσας στα ΜΜΕ).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας της φοιτήτριας και του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εμβαθύνουν στις δεξιότητες που είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν για την αποτελεσματική παραγωγή και πρόσληψη ενός κειμένου (με στοιχεία προφορικότητας ή/και γραπτότητας, γλωσσικού ή πολυτροπικού), η οποία να οδηγεί στην κοινωνική ενδυνάμωση. Πρωτίστως θα αντιληφθούν ότι ο κριτικός γραμματισμός είναι ευρύτερος του «αλφαβητισμού», δηλαδή την εκμάθηση της γραφής και ανάγνωσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή/και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Αρχάκης, Α. (2005). *Γλωσσική Διδασκαλία και Σύσταση των Κειμένων*. Αθήνα: Πατάκης.
Baynham, M. (2002). *Πρακτικές Γραμματισμού* (Μτφ. Μ. Αραποπούλου, επιμ. Ε. Καραντζόλα). Αθήνα: Μεταίχμιο.
Cook-Gumperz, J. (2008) (επιμ.). *Η Κοινωνική Δόμηση του Γραμματισμού* (Μτφ. Ε. Κοτσυφού, επιμ. Τ. Κωστούλη). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Gee, J., Hasan, R., Luke, C., Wells, G. (2006). *Γραμματισμός, Κοινωνία και Εκπαίδευση* (Μτφ: Μαρία Αραποπούλου, επιμ. Α. Χαραλαμπόπουλος). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών-Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

1000 Λογοτεχνία

Τίτλος μαθήματος: **Δημιουργική Γραφή και Εκπαίδευση**
Κωδικός: 1010Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Ελληνικής Λογοτεχνίας με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ

Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Η Δημιουργική Γραφή και ο τρόπος της διδακτικής της συγκρότησης σε γνωστικό αντικείμενο. Η διδακτική *μετάθεση* της Δημιουργικής Γραφής. Διδακτικοί σκοποί και στόχοι της Δημιουργικής Γραφής στη σύγχρονη ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα. Το εργαστήριο και η έννοια της ανάπτυξης και καλλιέργειας της δημιουργικότητας σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο. Διδακτικές προτάσεις Δημιουργικής Γραφής για την Εκπαίδευση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Εργαστηριακό μάθημα με την επικουρία διαλέξεων, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, ατομικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες.
Εργαστήριο - διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα μελετήσουν τους επιστημολογικούς όρους συγκρότησης της Δημιουργικής Γραφής σε πανεπιστημιακό γνωστικό αντικείμενο και της ιδιαιτερότητές τους. Στη συνέχεια θα εμβαθύνουν στον τρόπο της διδακτικής *μετάθεσης* ενός γνωστικού αντικειμένου και στις ενδεδειγμένες διδακτικές προτάσεις για τους μικρούς μαθητές. Η προσωπική εμπλοκή στη διαδικασία της γραφής θα οδηγήσει σταδιακά τους φοιτητές στην απόκτηση της ευχέρειας όχι μόνο να μπορούν οι ίδιοι, ασπαζόμενοι την εκ των ένδον προσέγγιση της Λογοτεχνίας που προτείνει η Δημιουργική Γραφή, να διδάσκουν τις ασκήσεις Δημιουργικής Γραφής σε παιδιά, αλλά και να μπορούν να αναδείξουν εκείνα τα σημεία του λογοτεχνικού κειμένου που το καθιστούν ένα ελκυστικό ανάγνωσμα και ταυτόχρονα ένα πολυεπίπεδο πολιτισμικό γεγονός. Οι φοιτητές θα αποκτήσουν τα εφόδια για να γίνουν επαρκέστεροι και ουσιαστικότεροι αναγνώστες. Η σύνθεση προσωπικών λογοτεχνικών κειμένων θα αποτελέσει το τελευταίο στάδιο των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Harper, G. & Kroll, J. (2008) *Practice, Research and Pedagogy*. Clevedon, Buffalo, Torodo: Multilingual Matters LTD.
Gill, J. (2008). Writing for Children and Young Adults, in Graeme Harper (Eds) *Creative Writing Guidebook*. New York: Continuum, 97-110.
Myers, D.G. (2006). *The Elephants Teach*. Chicago and London: The University of Chicago Press.
Βασιλάκη, Α. & Γιαννακουδάκης, Λ. (2009) *Η Δημιουργική Γραφή στο Δημοτικό Σχολείο*. Αθήνα: Κέδρος.
Σουλιώτης, Μ. ([2]1995), *Αλφαβητάριο για την ποίηση*. Θεσσαλονίκη, Δεδούση.

Τίτλος μαθήματος: **Εισαγωγή στην Ιστορία του Βιβλίου**
Κωδικός μαθήματος 1006 Ε
Διδάσκοντες – ιδιότητα: Έφη Παπαγεωργίου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. στην Βιβλιολογία - Βιβλιοαγωγή (Εργαστήριο)
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών :Β
Εξάμηνο : 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εισαγωγή στην Ιστορία του Βιβλίου η οποία ταυτίζεται με την ιστορία του ίδιου του πολιτισμού. Ιστορία της γραφής , των γραφικών υλών, της βιβλιοδεσίας. Η διαχρονική χρησιμότητα και χρηστικότητα του βιβλίου. Η θέση, ο ρόλος και η βιωσιμότητα του βιβλίου στη εκπαίδευση σήμερα. Είδη και Κριτική της ανάγνωσης.
Μέθοδοι διδασκαλίας : Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις
Φόρτος εργασίας των φοιτητών/τριών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36
Εργαστήριο: 20

Προετοιμασία φοιτητή για ατομική ή ομαδική εργασία: 20
Ατομική έρευνα και μελέτη: 14
Προετοιμασία για εξετάσεις: 30
Σύνολο ωρών:120 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα γνωρίσουν την μακραίωνη ιστορία του βιβλίου ώστε να το επανεκτιμήσουν και να επαναπροσδιορίσουν την εκπαιδευτική τους σχέση μ΄ αυτό. Θα εμπλουτίσουν και θα συστηματικοποιήσουν τις γνώσεις τους για το βιβλίο ως αντικείμενο, έτσι ώστε να είναι σε θέση να τις εφαρμόσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία (Βιβλιοαγωγή)
Μέθοδοι αξιολόγησης : Εξετάσεις, Εργασίες
Προαπαιτούμενα -
Γλώσσα διδασκαλίας : Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Barbier, Frederic (2002). *Ιστορία του Βιβλίου*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Βαλάσης, Διονύσης (1985). *Μια περιπέτεια χωρίς τέλος: Η ιστορία της γραφής και του βιβλίου*. Αθήνα :Κέδρος
Ηλιού, Φιλ.(2005). *Ιστορία του Ελληνικού Βιβλίου*. Κρήτη: Παν/κες εκδόσεις Κρήτης.

Τίτλος μαθήματος: **Εισαγωγή στις Τέχνες του Βιβλίου**
Κωδικός μαθήματος 1007 Ε
Διδάσκοντες - ιδιότητα: Έφη Παπαγεωργίου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. στην Βιβλιολογία - Βιβλιοαγωγή (Εργαστήριο)
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών : Γ
Εξάμηνο : 5^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Η γόνιμη σχέση του φοιτητή με το βιβλίο ως αντικείμενο. Γνωριμία με τις τέχνες και τις τεχνικές παραγωγής ενός βιβλίου. Βιβλιοδεσία –Τυπογραφία – Εκδοτικές εργασίες,. Βιβλιοθηκονομικές δραστηριότητες. Τεχνικές ανάγνωσης..
Μέθοδοι διδασκαλίας : Θεωρητικές διαλέξεις, εργαστηριακές εφαρμογές
Φόρτος εργασίας των φοιτητών/τριών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36
Εργαστηριακές ασκήσεις: 30
Προετοιμασία φοιτητή για εργαστηριακές ασκήσεις: 20
Ατομική έρευνα και μελέτη: 10
Προετοιμασία για την παρακολούθηση του μαθήματος: 10
Διεξαγωγή ομαδικών εργαστηριακών ασκήσεων: 12
Συνεργασία με το διδάσκοντα: 2
Σύνολο ωρών:120 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές/τριες θα αποκτήσουν εξειδικευμένες γνώσεις σχετικά με την τέχνη της χειροποίητης βιβλιοδεσίας και της τυπογραφίας, βιώνοντας την άρρηκτη σχέση ύλης –περιεχομένου, αισθητικής - μορφολογίας. Θα είναι σε θέση να σχεδιάσουν και να παράγουν ένα βιβλίο σύμφωνα με όλους του εκδοτικούς, τυπογραφικούς και βιβλιοθηκονομικούς κανόνες.
Μέθοδοι αξιολόγησης : Εξετάσεις, Εργασίες
Προαπαιτούμενα : Ιστορία του Βιβλίου 1006Ε
Γλώσσα διδασκαλίας : Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Γιανιάρης, Ανδρέας- Γιανιάρη, Φρόσω Α. (1983). *Βιβλιοδεσία: τέχνη και τεχνική*
Bringhurst, Elizabeth (2004). *Στοιχεία της τυπογραφικής τέχνης*. Αθήνα: Παν/κές Εκδόσεις Κρήτης
Mioni, E. (2004). *Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία και Κωδικολογία*. Αθήνα: ΜΙΕΤ

Τίτλος μαθήματος: **Ποίηση για παιδιά και μεγάλους**
Κωδικός: 1008Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Ελληνικής Λογοτεχνίας με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Η υπονόμευση του όρου Παιδική Λογοτεχνία. Τι δεν είναι ποίηση. Ποίηση και γλωσσική διδασκαλία - η καταλυτική επιρροή της σχολικής ιδεολογίας στην Παιδική Λογοτεχνία. Η "παιδική ποίηση" ή "ποίηση για παιδιά και νέους". Σύντομη ιστορική επισκόπηση: Γ. Βιζυηνός, Αλ. Πάλλης, Ζ. Παπαντωνίου, Β. Ρώτας. Ανάγνωση – ανάλυση της σύγχρονης παιδικής ποίησης. Γενικά χαρακτηριστικά των σύγχρονων ποιητικών μοντέλων. Ποιήματα για ενηλίκους και παιδιά - η γενιά του '30: Οδ. Ελύτης, Γ. Σεφέρης, Γ. Ρίτσος. Ο αναγνώστης της ποίησης. Ανάγνωση, αποστήθιση, διδασκαλία.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες.
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με την παιδική ποίηση και θα αντιληφθούν τη διαφορετική λειτουργία και την ιδιαιτερότητά της (ήχος, φωνή, υλικό αντίκρισμα λέξεων, προφορικότητα). Θα συνειδητοποιήσουν τους στενούς δεσμούς της εκπαίδευσης με την Παιδική Λογοτεχνία. Θα γνωρίσουν τα βασικά και ουσιώδη στοιχεία που χαρακτηρίζουν την παιδική ηλικία (έμφυτος αυθορμητισμός, εκρηκτική φαντασία, κλίση για παιχνίδι). Θα μπορούν να συσχετίσουν τη σταθερή επαφή και επικοινωνία μεταξύ της παιδικής ποίησης και της ποίησης για μεγάλους μέσα από την προσέγγιση των σπουδαιότερων ποιητών της γενιάς του '30. θα εξασκηθούν στην ανάγνωση και απαγγελία ποιημάτων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Σουλιώτης, Δ. (1995) *Αλφαβητάριο για την ποίηση*. Θεσσαλονίκη: Γ. Δεδούσης.
Καρακίτσιος, Α. (2008) *Ποίηση για παιδιά και νέους*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
Καψωμένος, Ερ. (2005) *Ποιητική*. Αθήνα: Πατάκης.
Καρβέλης, Τ. (1993) *Η νεότερη ποίηση*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.
Παπαντωνάκης, Γ. & Κωτόπουλος, Η. Τ. (2011) *Τα Ετεροθαλή. Μελέτες για την Παιδική, Νεανική και Λογοτεχνία για Ενήλικες*. Αθήνα: Ίων.
Iser, W. (1978) *The act of reading: a theory of aesthetic response*. Baltimore and London: The John Hopkins University Press.
Rosenblatt, L. (1978) *The Reader, The Text, The Poem: The Transactional Theory of the Literary Work*. Carbondale: Southern Illinois University Press.

Τίτλος μαθήματος: **Σύγχρονη ελληνική Λογοτεχνία και κοινωνικό περιθώριο**
Κωδικός: 1009Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Ελληνικής Λογοτεχνίας με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Σύντομη εισαγωγή στην επιστήμη της Γραμματολογίας και της κοινωνιολογικής προσέγγισης της Λογοτεχνίας. Λογοτεχνική - φεμινιστική κριτική. Οι μεταμορφώσεις της περιθωριακής ταυτότητας. Μυθιστορηματική πλοκή και σύστημα αξιών – η προσπάθεια επαναδόμησης του κοινωνικού υποκειμένου. Όψεις του περιθωριακού λόγου στη λογοτεχνική αναπαράσταση. Η διαλεκτική σχέση του κυρίαρχου και του περιθωριακού λόγου στον καθορισμό και τη διαμόρφωση της συλλογικής συνείδησης. Η λογοτεχνία ως Ιστορία του ανώνυμου ανθρώπου.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες.
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν τις στάσεις που τηρεί η Λογοτεχνία απέναντι στις μεταπολεμικές κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις και την προσπάθειά της να αρθρώσει συχνά ένα διαφορετικό λόγο, αλλοιώνοντας τα δεδομένα της επίσημης/κυρίαρχης εκδοχής και υπερασπιζόμενη τους κάθε λογής "ηττημένους" της ζωής. Θα εμβαθύνουν στον "αινιγματικό" χαρακτήρα της σύγχρονης Λογοτεχνίας, που επιχειρεί να διαμορφώσει στο επίπεδο της καλλιτεχνικής δημιουργίας μία "ανατροπή" της κοινωνικής πραγματικότητας, υπονομεύοντας την παγιωμένη έννοια της κάθε είδους διαφορετικής ή περιθωριακής "ταυτότητας".
Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορικές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κωτόπουλος, Η. Τ. (2013) *Σύγχρονη Ελληνική Λογοτεχνία και Κοινωνικό Περιθώριο*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Ευαγγέλου, Κ. (2005) *Το κοινωνικό περιθώριο στο ελληνικό και ιταλικό μεταπολεμικό μυθιστόρημα*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Αμπατζοπούλου, Φρ. (2005) *Η λογοτεχνία ως μαρτυρία*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Κανατσούλη, Μ. (2008) *Ο ήρωας κα η ηρωίδα με τα χίλια πρόσωπα. Νέες απόψεις για το φύλο στην Παιδική Λογοτεχνία.* Αθήνα: Gutenberg.
Stephens J. (επιμ.) (2002) *Ways of Being Male. Representing Masculinities in Children's Literature and Film*. New York – London: Routledge.

1100 Ιστορία

Τίτλος μαθήματος: **Νεότερη και σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία**
Κωδικός: 1102Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια στη Νεότερη ελληνική ιστορία και πολιτισμό, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 5
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό

Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Σταθμοί κοινωνικών και πολιτισμικών δρώμενων στη σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία. Συγκρούσεις και συμμαχίες στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη. Ανάλυση της ευρωπαϊκής αποικιοκρατικής πολιτικής στο πεδίο των πολιτισμικών σπουδών. Ευρωπαϊκή Ένωση, παγκοσμιοποίηση, διαπολιτισμικότητα (19ος-21ος).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/τών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν ιστορικά γεγονότα, πρόσωπα, ομάδες, που έδρασαν στον εθνικό και παγκόσμιο χώρο και διαμόρφωσαν αντίστοιχες ταυτότητες και ετερότητες. Έμφαση δίνεται επίσης στις ιστορικές έννοιες και στη σύγχρονη ιστορία με στόχο την κριτική σκέψη, τον κοινωνικό, ιστορικό και πολιτικό προσανατολισμό των φοιτητριών/ών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Ανδρέου, Α. (2002) *Κώττας (1863-1905).* Αθήνα: Λιβάνης.
Βαμβακίδου, Ι. (2003) *Θράκες: Ιστορική καταγραφή και ανάγνωση των εικαστικών μαρτυριών για τη συμμετοχή τους στον Αγώνα του 1821.* Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης.
Burke P. (2004) *Αυτοψία: Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Duby, G. & Perrot, M. (1995) *Γυναίκες και ιστορία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Ferro M. (2000) *Πώς αφηγούνται την ιστορία στα παιδιά σε ολόκληρο τον κόσμο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Κόκκινος, Γ. (1998) *Από την ιστορία στις ιστορίες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Κόκκινος, Γ. (2003) *Επιστήμη, ιδεολογία, ταυτότητα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Williams, R. (1994) *Κουλτούρα και ιστορία*. Αθήνα: Γνώση.

1200 Παράδοση και πολιτισμός

Τίτλος μαθήματος: **Θέματα ιστορίας και πολιτισμού**
Κωδικός: 1202Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια στη Νεότερη ελληνική ιστορία και πολιτισμό, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών διδακτικών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Επιστημολογική, θεματική και μεθοδολογική πολυμέρεια για τη σύγχρονη ιστοριογραφία. Η κοινωνική, τοπική ιστορία, η γλωσσική στροφή και ο δομισμός στον ιστορικό λόγο, προτάσεις-ασκήσεις ιστορίας στην πρώτη σχολική ηλικία
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/τών: 120 ώρες

Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Εμβάθυνση σε ιστορικούς όρους και έννοιες με στόχο τη διδασκαλία και τη χρήση χάρτη εννοιών στα μαθήματα/δράσεις ιστορίας.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες για όσες φοιτήτριες και όσους φοιτητές παρακολουθούν και γραπτές ή προφορικές εξετάσεις για τις/τους υπόλοιπους.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Boeschooten, R.V. (1998) *Περάσαμε πολλές μπόρες κορίτσι μου...*Αθήνα: Πλέθρον.
Braudel, F. (2002) *Η γραμματική των πολιτισμών*. Αθήνα: ΜΙΕΤ.
ΜΑΡΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΑΚΗ (2009). ΤΟ ΦΥΛΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ. ΑΘΗΝΑ: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ.
ΝΙΚΟΣ ΖΑΙΚΟΣ (2006). ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΧΘΡΟ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΑΝΤ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ.
IVO MATTOZZI (2008). ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
ΑΓΑΘΗ ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΟΥ (2004). ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝ. ΣΤΡΑΤΟ, ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ- 1979-1980, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΑΝΤ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ
Γιώργος Κόκκινος, κ.α. (2009). Η Ματαιωμένη Ουτοπία. Αθήνα: Ταξιδευτής.

1300 Πληροφορική

Τίτλος Μαθήματος: **Νέες τεχνολογίες και καλλιτεχνική δημιουργία**
Κωδικός: 1303Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Θαρρενός Μπράτιτσης, Επίκουρος Καθηγητής της Πληροφορικής με έμφαση στην Ανάπτυξη Εκπιαδευτικού Λογισμικού, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης και εξειδίκευσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο και 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εισαγωγή στις χρήσεις των νέων τεχνολογιών και της πληροφορικής στην καλλιτεχνική δημιουργία. Τρόποι ψηφιοποίησης – συμπίεσης – αποθήκευσης εικόνων, ήχου και video. Γνωριμία με ποικίλα πακέτα ζωγραφικής και σχεδίασης (ψηφιογραφικά και διανυσματικά). Σάρωση εικόνων, ψηφιακή φωτογραφία, ιχνηλάτηση σχημάτων. Ψηφιακή επεξεργασία εικόνας, διαμόρφωση, σύνθεση, εξαγωγή, ειδικά θέματα εκτύπωσης. Γνωριμία με ποικίλα πακέτα επεξεργασίας και παραγωγής ήχου. Ηχογράφηση, σύνδεση με αναλογικές πηγές, δημιουργία ψηφιακών ήχων. Πρόσκτηση video από αναλογικά και ψηφιακά μέσα. Επεξεργασία και σύνθεση εικονοσειρών. Δημιουργία κίνησης (animation) με τη χρήση εξειδικευμένων πακέτων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις, ατομικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Εργαστηριακές ασκήσεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις εργαστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι εκπαιδευόμενες και οι εκπαιδευόμενοι θα αποκτήσουν προχωρημένες δεξιότητες στην καλλιτεχνική δημιουργία με τη χρήση νέων τεχνολογιών και πληροφορικής. Θα είναι σε θέση να κατανοούν την ψηφιακή φύση της εικόνας και του ήχου. Θα γνωρίζουν μεθόδους πρόσκτησης, επεξεργασίας και εξαγωγής ψηφιακά κατασκευασμένων και επεξεργασμένων σχεδίων, εικόνων, εικονοσειρών και ήχων. Θα μπορούν να αξιοποιήσουν την πληροφορική για να αναπτύσσουν το απαραίτητο εκπαιδευτικό υλικό που θα τους χρησιμεύσει στην τάξη του νηπιαγωγείου.
Μέθοδοι αξιολόγησης:
Εργαστηριακή τελική εξέταση. Ατομικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Τελική ατομική εργασία.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Δημητριάδης, Σ.Ν., Πομπόρτσης, Α.Σ. & Τριανταφύλλου Ε.Γ. (2003) *Τεχνολογία πολυμέσων*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.
Vaughan, T. (2007) *Πολυμέσα: Αναλυτικός οδηγός*. Αθήνα: Εκδόσεις Μ. Γκιούρδα.
Alessi, S.M. & Trollip, M.K. (2005) *Πολυμέσα και εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις Μ. Γκιούρδα.

Τίτλος Μαθήματος: **Ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού**
Κωδικός: 1304Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Θαρρενός Μπράτιτσης, Επίκουρος Καθηγητής της Πληροφορικής με έμφαση στην Ανάπτυξη Εκπιαδευτικού Λογισμικού, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 5
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης και εξειδίκευσης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Καθορισμός των οπτικοακουστικών χαρακτηριστικών ενός τμήματος εκπαιδευτικού λογισμικού. Σύνθεση – κατασκευή (εικόνες, σχέδια, χρωματικοί συνδυασμοί, ήχοι), κίνηση (σκηνοθεσία κίνησης, αλληλουχία ενεργειών), αλληλεπίδραση (διεπαφή με το χρήστη, ενεργός συμμετοχή). Γνωριμία με περιβάλλοντα συγγραφής πολυμέσων που επιτρέπουν την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών. Εμβάθυνση, ρεαλιστικά σενάρια και δημιουργία παραδειγμάτων. Απαιτήσεις και αναμενόμενα χαρακτηριστικά του παραγόμενου εκπαιδευτικού λογισμικού (μεταφερσιμότητα, αυτονομία, δικτυακή παρουσίαση, διαχρονικότητα, ευρεία χρήση και υποστήριξη από τη δικτυακή κοινότητα). Κατασκευή, τεκμηρίωση και αξιολόγηση ολοκληρωμένων παραδειγμάτων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις, ατομικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Εργαστηριακές ασκήσεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις εργαστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι εκπαιδευόμενες και οι εκπαιδευόμενοι θα γνωρίζουν τα στάδια ανάπτυξης, αξιολόγησης και χρήσης του εκπαιδευτικού λογισμικού. Θα είναι σε θέση να σχεδιάζουν και αναπτύσσουν μικρές έως μεσαίες εκπαιδευτικές εφαρμογές και να συμμετέχουν σε ευρύτερες ομάδες ανάπτυξης εκπαιδευτικού λογισμικού. Θα γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιούν συγκεκριμένα προγράμματα προκειμένου να κατασκευάζουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες μέσω υπολογιστή και θα είναι σε θέση να αποτιμούν και να αξιολογούν μια τέτοια προσπάθεια.
Μέθοδοι αξιολόγησης:
Εργαστηριακή τελική εξέταση. Ατομικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Τελική ατομική εργασία.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μικρόπουλος, Τ. (2000) *Εκπαιδευτικό Λογισμικό*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Doug, S. (2003) *Macromedia Flash MX εικονική διδασκαλία*. Αθήνα: Εκδόσεις Β. Γκιούρδα.
Παναγιωτακόπουλος, Χ., Πιερρακέας, Χ. & Πιντέλας, Π. (2003) *Το εκπαιδευτικό λογισμικό και η αξιολόγησή του*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

1600 Φυσικές επιστήμες

Τίτλος μαθήματος: **Οργάνωση επισκέψεων στα Τεχνοεπιστημονικά μουσεία**
Κωδικός: 1603Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Πέτρος Καριώτογλου, Καθηγητής στη Διδακτική των φυσικών επιστημών στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Συνθετικό – Εφαρμογής
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εισάγονται βασικές έννοιες και αρχές της άτυπης εκπαίδευσης, με έμφαση τις μαθητικές επισκέψεις στα Τεχνοεπιστημονικά Μουσεία. Οργανώνονται επισκέψεις σε δυο τουλάχιστον τέτοιους χώρους, πραγματικούς, όπου γίνεται εργασία πεδίου, ή εικονικούς. Τέτοιος χώρος είναι π.χ. το Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας: Νόησις (Θεσσαλονίκη).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες. Τελική εργασία.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Επισκέψεις σε χώρους άτυπης εκπαίδευσης: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Σύνθεση τελικής εργασίας – οργάνωση διδασκαλίας: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές γνωρίζουν τις βασικές αρχές διδασκαλίας και μάθησης σε τεχνοεπιστημονικά μουσεία και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Μπορούν να σχεδιάζουν, υλοποιούν και αξιολογούν μαθητικές επισκέψεις σε χώρους άτυπης εκπαίδευσης, πραγματικούς και εικονικούς.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή τελική εξέταση. Μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου. Τελική εργασία – σχέδιο επίσκεψης σε χώρο άτυπης εκπαίδευσης.
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Hein, G. (1998) Learning in the museum. London, N. York, Routledge.
Καριώτογλου, Π. (2003) Εκπαίδευση σε Επιστημονικά και Τεχνολογικά Μουσεία: Οργάνωση Προγραμμάτων. Θέματα στην Εκπαίδευση, 4(2-3), 169–182.
Καριώτογλου, Π. (2003) Επισκέψεις μαθητών σε επιστημονικά και τεχνολογικά μουσεία: Διδακτικές και ερευνητικές όψεις. Στο Α. Μαργετουσάκη και Π. Μιχαηλίδης (επιμ.) Πρακτικά του 3ου Πανελλήνιου Συνεδρίου «Διδακτική ΦΕ και Εφαρμογή των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση».
Ψύλλος, Δ. & Καριώτογλου, Π. (επιμ.) (1998) Πρακτικά εργασιών συνεδρίου «Ο Εκπαιδευτικός ρόλος του Μουσείου». Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τεχνικού Μουσείου Θεσσαλονίκης.

Τίτλος μαθήματος: **Παιδαγωγική γνώση περιεχομένου φυσικών επιστημών**
Κωδικός: 1604Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Πέτρος Καριώτογλου, Καθηγητής στη Διδακτική των φυσικών επιστημών στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4

Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Συνθετικό - εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Τρεις ευρείες εργαστηριακές ενότητες: Μελέτη φαινομένων: α) Πλεύσης – βύθισης, β) θερμικών και γ) αποτελεσμάτων αλληλεπίδρασης. Κάθε ενότητα αποτελείται από τρία εργαστηριακά μαθήματα. Στο πρώτο αναδεικνύονται οι ιδέες των φοιτητών, στο δεύτερο ελέγχονται πειραματικά, και στο τρίτο οι φοιτητές σχεδιάζουν πειράματα –δραστηριότητες, στην ίδια γνωστική περιοχή, τα οποία μπορούν να υλοποιήσουν στο νηπιαγωγείο ως εκπαιδευτικοί. Το πλαίσιο είναι εποικοδομητικό και η μέθοδος ομαδοσυνεργατική.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Εργαστηριακή ομαδική εργασία με δομημένο φύλλο εργασίας.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Εργαστηριακή άσκηση: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις ομαδικές ασκήσεις: 18 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 26 ώρες
Σύνθεση τελικής εργασίας: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές μπορούν να εκτελούν πειράματα για να ελέγχουν τις ιδέες τους. Π.χ. ότι κάθε σώμα βυθιζόμενο σε ένα υγρό εκτοπίζει τόσο βάρος νερού, όσο το βάρος του. Επίσης μπορούν να σχεδιάζουν απλά πειράματα για το νηπιαγωγείο και να τα υποστηρίζουν διδακτικά, όπως η κατασκευή συγκριτικού θερμόμετρου, που δείχνει την αρχή λειτουργίας του στα νήπια.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή ομαδική εργαστηριακή έκθεση σε κάθε μάθημα. Τελική εργασία και παρουσίασή της.
Συνιστώμενη βιβλιογραφία:
Φασουλόπουλος, Γ., Τσελφές, Β. &Καριώτογλου, Π. (2003) Παιδαγωγική γνώση περιεχομένου φυσικών επιστημών: Σύνδεση θεωρίας – πράξης. Εργαστηριακές Σημειώσεις. Φλώρινα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.
Driver, R., Squires, A., Rushworth, P. &Wood-Robinson, V. (1998) Οικοδομώντας τις έννοιες των φυσικών επιστημών. Αθήνα: Τυπωθήτω.
Hewitt, P. (2004) Οι έννοιες της φυσικής. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
Ραβάνης, Κ. (2003) Δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο από τον κόσμο της φυσικής. Αθήνα: Δίπτυχο.

Τίτλος μαθήματος: **Οι έννοιες της βιολογίας και η διδασκαλία τους**
Κωδικός: 1605 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια στις έννοιες της Βιολογίας στην εκπαίδευση, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό.
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Στο μάθημα περιλαμβάνονται: Στοιχεία της ιστορικής πορείας και της μεθοδολογίας των Επιστημών της ζωής που καθορίζουν την ιδιαιτερότητα τους σε σχέση με τις άλλες Φυσικές Επιστήμες, και τις επιπτώσεις στην εκπαίδευση. - Η έρευνα στις νοητικές παραστάσεις βασικών εννοιών της Βιολογίας σε παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Η πρώιμη πρόσκτηση της βιολογικής γνώσης. - Ανάπτυξη δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία βασικών βιολογικών εννοιών στο νηπιαγωγείο και στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου, με θεμελίωση στα ερευνητικά ευρήματα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις,
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες

Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να εξοικειωθούν με τα ευρήματα της έρευνας στη μάθηση και τη διδασκαλία εννοιών της βιολογίας στην προσχολική ηλικία, έτσι ώστε να οργανώνουν διδασκαλίες χρησιμοποιώντας τα θεωρητικά εφόδια που παρέχονται από το μάθημα
Μέθοδοι αξιολόγησης: Μικρές ομαδικές εργασίες κατά την εξέλιξη του μαθήματος και τελική ατομική εργασία.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Ζόγκζα, Β. (2007) *Η βιολογική γνώση στη παιδική ηλικία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Αθανασίου Κ. (2009) *Η Βιολογία και η διδασκαλία της*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη
Mayr, E. (2002) *Αυτή είναι η Βιολογία*. Αθήνα: Κάτοπτρο
Ζόγκζα, Β. (2008). Θέματα Διδακτικής της Βιολογίας. Διδασκαλία και μάθηση βιολογικών εννοιών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τίτλος μαθήματος: **Εργαστηριακή προσέγγιση στη Βιολογία**
Κωδικός: 1606 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια στις έννοιες της Βιολογίας στην εκπαίδευση, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής (Εργαστηριακό Μάθημα για 15 φοιτήτριες/ές)
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης - Εφαρμογής.
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Στοιχεία μοριακής και κυτταρικής βιολογίας, οι βασικές εργαστηριακές βιολογικές τεχνικές παρατήρησης, η βιοποικιλότητα του πλανήτη και η οργάνωση της και η σημασία της, οι βασικές βιολογικές τεχνολογίες και ζητήματα βιοηθικής, η θεωρία της εξέλιξης, ως ερμηνευτικό πλαίσιο των θεμελιωδών χαρακτηριστικών της βιόσφαιρας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Εργαστηριακές ασκήσεις & εργασία σε ομάδες με τεχνικές ενεργού μάθησης
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Εργαστηριακές ασκήσεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις εργαστηριακές ασκήσεις: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (αναζήτηση βιβλιογραφίας – πλοήγηση στο διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να εξοικειωθούν με την εργαστηριακή εργασία και τις μεθόδους παρατήρησης στο κυτταρικό επίπεδο. Να οικειοποιηθούν τις βασικές γνώσεις για τον πλούτο και την κατάσταση της βιοποικιλότητας παγκοσμίως. Να προσεγγίζουν κριτικά την συζήτηση που διεξάγεται παγκοσμίως για την χρήση των Βιολογικών Τεχνολογιών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Μικρές ομαδικές εργασίες κατά την εξέλιξη του μαθήματος και προφορικές εξετάσεις με την ολοκλήρωση του μαθήματος.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Εργαστηριακές σημειώσεις

1800 Μουσικοπαιδαγωγική

Τίτλος μαθήματος: **Παιδικό τραγούδι και δημιουργικές μουσικές εφαρμογές στην προσχολική ηλικία**

Κωδικός: *1801Ε*
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Διδάσκων/ουσα με ανάθεση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 5
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο του μαθήματος:
Ι. Μουσικοπαιδαγωγικά θέματα:
-Δημιουργικότητα και προσχολική Μουσική Εκπαίδευση στο ΑΠΣ Μουσικής και στο ΔΕΠΠΣ.
-Ενεργητική μουσική ακρόαση
-Βασικές αρχές των μουσικοπαιδαγωγικών προσεγγίσεων Ορφ, Κοντάϋ, Νταλκρόζ, Αλληλεπίδρασης (MMCP), Σουζούκι, Γκόρτον κ.ά. και η διδακτική της Προσχολικής Μουσικής Αγωγής.
-Τα χαρακτηριστικά ενός ετήσιου προγράμματος Μουσικής αγωγής στο νηπιαγωγείο με διαθεματικές προεκτάσεις.
ΙΙ. Το παιδικό τραγούδι:
1. *Απόκτηση ρεπερτορίου τραγουδιών για τη φωνητική καλλιέργεια και τη χρήση μουσικών οργάνων (μεταλλόφωνο, κρουστά κ.ά.):*
Ανθολόγιο παιδικών τραγουδιών, κατάλληλων για τη μουσική αγωγή, τις δυνατότητες, τα ενδιαφέροντα των νηπίων, καθώς και την κάλυψη της σχολικής επικαιρότητας.
2. Αγωγή της φωνής:
-Ακουστική παρατήρηση, εξερεύνηση, δυνατότητες και άσκηση της φωνής. Ασκήσεις - παιχνίδια αναπνοής, άρθρωσης στάσης - χαλάρωσης του σώματος. Τοποθέτηση φωνής- έκταση - τονικότητα.
3.Διδασκαλία τραγουδιού:
- Κριτήρια επιλογής τραγουδιών για το νηπιαγωγείο με βάση την καταλληλότητα του κειμένου, της μελωδίας και του ρυθμού. Επιλογή τραγουδιών βάσει της τονικότητας και των εύκολων μελωδικών διαστημάτων με βάση τις μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις Orff, Kodaly κ.ά
-Μέθοδοι διδασκαλίας τραγουδιού. Παράλληλες-δημιουργικές δραστηριότητες. (χορός, δραματοποίηση, απόδοση φόρμας, ακρόαση, ηχοϊστορίες, ορχήστρα- χορωδία κ.α.).
-Σχεδιασμός ημερήσιων μαθημάτων για τη διδασκαλία τραγουδιού, με προεκτάσεις σχετικά με μουσικές έννοιες , ηχοϊστορίες,ορχήστρα, χορωδία κ.λ.π.
ΙΙΙ. Βασικά στοιχεία θεωρίας, καθώς και στοιχεία αρμονίας, μορφολογίας, ακρόασης και οργανογνωσίας με αφορμή τη διδασκαλία τραγουδιού.
-Άσκηση στη μουσική σημειογραφία με γραφική παράσταση ή με νότες. Μουσική ανάγνωση και ορθογραφία.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Συνδυασμός θεωρίας και πράξης, ενίοτε με τη μορφή μουσικοκινητικού εργαστηρίου ή εργασία σε ομάδες.
-Άσκηση στο τραγούδι και στο μεταλλόφωνο καθώς και στη μουσική ορθογραφία και ανάγνωση.
-Σχεδιασμός και σχολιασμός σύντομων εργασιών σχεδιασμού ημερήσιου μαθήματος με βάση το τραγούδι, την ηχοϊστορία, την ακρόαση κ.α.
-Εφαρμογή δειγματικών μοντέλων μαθημάτων μουσικής αγωγής, στα πλαίσια του ημερήσιου προγράμματος του νηπιαγωγείου, από τον διδάσκοντα και τις/τους φοιτήτριες/ές (μικροδιδασκαλίες).
-Παρουσιάσεις ομαδικών εργασιών και μουσικών συνόλων σε ομάδες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες
Διαλέξεις-εργαστήρια: 36ώρες (12 τρίωρα)
Προαιρετικές φροντιστηριακές ασκήσεις: 12 ώρες (1 ώρα εβδομαδιαίως, προαιρετικά).
Προετοιμασία και άσκηση: 18 ώρες (1 ώρα και 30΄ εβδομαδιαίως για άσκηση στη μουσική ανάγνωση - εκμάθηση σε μελωδικό όργανο καθώς και φωνητική απόδοση τραγουδιών στο σπίτι)
Συνεργασία με το διδάσκοντα για την προετοιμασία ατομικών εργασιών, διδασκαλιών, κ.λ.π.: 2ώρες στη διάρκεια του εξαμήνου. (10΄ Μ.Ο. εβδομαδιαίως για ταχτικές συνεργασίες με το διδάσκοντα και την/τον αποσπασμένη/ο εκπαιδευτικό).

Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Εξετάσεις (διάρκεια): 3ώρες (2 ώρες για γραπτές και 1ώρα προφορικές εξετάσεις)
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Το μάθημα αποσκοπεί στη φωνητική καλλιέργεια και την Μουσικοπαιδαγωγική και μουσική κατάρτιση φοιτητριών και των φοιτητών ώστε να μπορούν να διδάξουν παιδικά τραγούδια στο νηπιαγωγείο συνδυασμένα με παράλληλες δραστηριότητες και με τρόπο που να καλύπτει τις μουσικές έννοιες / ιδιότητες και όλες τις επί μέρους λειτουργίες / τομείς της μουσικής αγωγής (ακρόαση – εκτέλεση - δημιουργία). Δίνονται επίσης κατευθύνσεις για δημιουργικές και διαθεματικές προεκτάσεις.
Έμφαση δίνεται στην απόκτηση μουσικών δεξιοτήτων από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές όπως το να τραγουδούν με σωστό τόνο, να παίζουν τη μελωδία παιδικών τραγουδιών ή απλές μελωδικές και ρυθμικές συνοδείες, να μπορούν να χρησιμοποιούν μουσικά σύμβολα (γραφικά, νότες , αξίες κ.α.) ή βασικούς μουσικούς όρους. Παράλληλα να είναι ικανοί να διδάξουν τα παραπάνω στοιχεία με κατάλληλες μεθόδους.
Μέθοδοι αξιολόγησης:
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Ανδρούτσος, Π.Π. (1995) *Μέθοδοι διδασκαλίας της μουσικής: Παρουσίαση και κριτική θεώρηση των μεθόδων Orff και Dalcroze*. Αθήνα: Edition Orpheus.
Γκανά, Γ, Ζησοπούλου Ε, Θεοδωρίδης Ν, Καραχάλιου Κ, Κοκκίδου Μ, & Χατζηκαμάρη Π. (2004) *Το σχολείο: Εργαστήρι τέχνης και δημιουργίας.* 3η έκδ. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών ΑΠΘ.
Λιάτσου-Καραδήμου, Π. (2003) *Η μουσικοπαιδαγωγική τον 20ό αιώνα.* Αθήνα: Edition Orpheus.
Λιάτσου-Καραδήμου, Π. (2001) *Από την ακοή στην ακρόαση.* Αθήνα: Edition Orpheus.
Μακροπούλου, Ε. & Βαρελάς, Δ. (2001) *Μουσική, το πιο συναρπαστικό παιχνίδι*. Αθήνα; Fagotto.
Σέργη, Λ. (1994) *Θέματα μουσικής και μουσικής παιδαγωγικής*. Αθήνα: Gutenberg.
Τσαφταρίδης, Ν. (1995) *Αυτοσχέδια μουσικά όργανα, κατασκευές,* Αθήνα: Edition Orpheus.
Wheway, D. & Thomson, S. (2002) *Εξερευνώντας τη μουσική*. Αθήνα: Νήσος.

1900 Θεατρικό παιχνίδι - Κουκλοθέατρο

Τίτλος μαθήματος: **Θ ε α τ ρ ι κ ή Α γ ω γ ή**
Κωδικός: 1903 Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Σταμάτης Γαργαλιάνος, Επίκουρος Καθηγητής, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Η Θεατρική Αγωγή προσφέρει στους φοιτητές βασικές γνώσεις θεάτρου. Τους «άγει» προς το θέατρο με στόχο να το αγαπήσουν ώστε να γίνουν αυριανοί τακτικοί θεατές, αλλά και να κατανοούν τα μυστικά της Τέχνης αυτής. Περιλαμβάνει έννοιες όπως η ανάλυση θεατρικών έργων, η σκηνοθεσία, η υποκριτική, η αποστασιοποίηση, ο ρεαλισμός, η μάσκα, τα σκηνικά, τα κοστούμια, η θεατρική μουσική κ.α. Πραγματοποιούνται, επίσης προβολές θεατρικών έργων, για παιδιά ή ενήλικες και, στη συνέχεια, η ανάλυσή τους.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες

Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτητές-τριες θα εξοικειωθούν με μερικές από τις κυριότερες μεθόδους της Θεατρικής Αγωγής, τις ασκήσεις που αυτή χρησιμοποιεί και τη σχέση τους με τις άλλες κοινωνικές επιστήμες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Γραμματάς, Θ. (2003) *Θέατρο και παιδεία*. Αθήνα.
Γραμματάς, Θ. (1999) *Διδακτική του θεάτρου*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
Κοντογιάννη, Α. (1993) *Κουκλοθέατρο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Μαγουλιώτης, Α. (1998) *Κουκλοθέατρο Ι: Κούκλες-Σκηνικά-Παίξιμο*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Τίτλος μαθήματος: **Οργάνωση Θεατρικής Παράστασης**
Κωδικός: 1904 Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Σταμάτης Γαργαλιάνος Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Θεατρική Αγωγή
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Λέγοντας «Οργάνωση» εννοούμε όλες εκείνες τις ενέργειες που βοηθούν στο στήσιμο μιας θεατρικής παράστασης, δηλαδή τον προγραμματισμό των προβών, την ανεύρεση χώρου, το συντονισμό όλων των καλλιτεχνικών συντελεστών, τη Διαφήμιση, τις Δημόσιες Σχέσεις, την ανεύρεση χορηγών κ.α. Η Οργάνωση αναφέρεται επίσης και στο καλλιτεχνικό μέρος, δηλαδή στη Σκηνοθεσία και την Υποκριτική, τα Σκηνικά, τα Κοστούμια κλπ., όμως ουσιαστικά εδώ μιλάμε μόνο για το τεχνοκρατικό μέρος.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτητές στο τέλος του εξαμήνου γνωρίζουν πώς να στήνουν μια θεατρική παράσταση, πώς να συντονίζουν τους συντελεστές της (ηθοποιούς, τεχνικούς, μουσικούς, γονείς κλπ) και πώς να παρουσιάζουν ενώπιον κοινού ένα αξιόλογο θεατρικό αποτέλεσμα.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Γαργαλιάνος, Σ. (2009) *Οργάνωση θεατρικής παράστασης στο σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Αντίτυπο.
Γκανά, Γ., Θεοδωρίδης, Ν., Ζησοπούλου, Ε., Καραχάλιου, Κ., Κοκκίδου, Μ. & Χατζηκαμάρη, Π. (1998) *Ελάτε να παίξουμε: Δέκα δημιουργικά βήματα για μια σχολική παράσταση και έξι παραστάσεις με παιδιά σχολικής και προσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Γραμματάς, Θ. & Τζαμαργιάς, Τ. (2004) *Πολιτιστικές εκδηλώσεις στο σχολείο: Πρωτοβάθμια-Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.* Αθήνα: Ατραπός.

Τίτλος μαθήματος: **Δραματοποίηση**
Κωδικός: 1905 Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Σταμάτης Γαργαλιάνος, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Θεατρική Αγωγή
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Η Δραματοποίηση είναι η τεχνική που βοηθά στο να γίνουν πιο κατανοητές ορισμένες έννοιες αλλά και παραμύθια που με μια απλή ανάγνωση ίσως να είναι δυσνόητα. Πρόκειται για μια απλούστατη θεατρική αναπαράσταση ενός κειμένου -είτε αυτό είναι γραπτό, είτε προφορικό (μια διήγηση)- μιας εικόνας, ενός τραγουδιού. Περιλαμβάνει έννοιες όπως το "Tabula Rasa", το «Μηδέν και το Ένα», η οριοθέτηση στο χώρο των βασικών συντελεστών-προσώπων αλλά και η βασική ανάλυση του περιεχομένου και των χαρακτήρων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτητές μπορούν στο τέλος του εξαμήνου να δραματοποιούν ένα παραμύθι, μια μικρή ιστορία, ένα τραγούδι, μια διήγηση, μια φωτογραφία. Έτσι γνωρίζουν πώς να καθοδηγούν μικρούς μαθητές σε αντίστοιχες τεχνικές σε σχολικό περιβάλλον.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Άλκηστις (1989) *Το βιβλίο της δραματοποίησης*. Αθήνα: Καστανιώτης.
Γραμματάς, Θ. (2004) *Το θέατρο στο σχολείο: Μέθοδοι διδασκαλίας και εφαρμογής*. Αθήνα: Ατραπός.

2000 Κινητική αγωγή

Τίτλος μαθήματος: **Αναπτυξιακά θέματα κινητικών δεξιοτήτων**
Κωδικός: 2002Ε
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Αγγελική Τσαπακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Κινητική-ρυθμική αγωγή στην προσχολική εκπαίδευση, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο

Περιεχόμενο μαθήματος: Στοιχεία της αναπτυξιακής Φυσικής αγωγής (κινητικά, γνωστικά, κοινωνικά και συναισθηματικά). Σωματική και κινητική ανάπτυξη στην προσχολική και σχολική ηλικία. Επίπεδα μάθησης των δεξιοτήτων (αρχικό επίπεδο, ενδιάμεσο και προχωρημένο επίπεδο συντονισμού). Αναπτυξιακά προγράμματα με δραστηριότητες που αφορούν τη γνώση του σώματος, του χώρου και του χρόνου. Κινητικές ικανότητες (ταχύτητα, αντοχή, δύναμη, ευλυγισία, ευκινησία).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 16 ώρες
Πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις: 40 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 30 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 14 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς στοιχεία της αναπτυξιακής Φυσικής Αγωγής, θα μάθουν να δημιουργούν δικά τους κινητικά μοντέλα και δραστηριότητες. Επίσης, πώς να φθάνουν από την ατομική δραστηριότητα στο ομαδικό παιχνίδι. Τέλος, θα είναι έτοιμες/οι για το σχεδιασμό ημερησίων προγραμμάτων και την αξιολόγηση αυτών
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές και προφορικές εξετάσεις, μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου και πρακτική παρουσίαση σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Gallahue, D. (2002) *Αναπτυξιακή φυσική αγωγή για τα σημερινά παιδιά*. Θεσσαλονίκη: U.S.P.
Mosston, M. & Ashworth, S. (1994) *Η διδασκαλία της φυσικής αγωγής*. Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
Μουντάκης, Κ. (1993) *Ανατομία ενός ημερήσιου μαθήματος φυσικής αγωγής*, Θεσσαλονίκη: Σάλτο.

Τίτλος μαθήματος: **Παιδαγωγικά παιχνίδια στην προσχολική ηλικία**
Κωδικός: 2003Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Κλειώ Σέμογλου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Φυσικής αγωγής
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Κινητικά χαρακτηριστικά παιδιών προσχολικής ηλικίας. Το παιχνίδι ως μέσο δημιουργικής και κινητικής ανάπτυξης. Η οργάνωση του χώρου. Δημιουργία ομάδων. Παιχνίδια ανοικτού και κλειστού χώρου. Παιχνίδια με τρέξιμο και κυνηγητό. Παιχνίδια γενικής κινητικής επιδεξιότητας (γνώσης σώματος, αίσθησης χώρου-χρόνου, ισορροπίας, ικανότητας αντίδρασης, προσανατολισμού). Παιχνίδια χειρισμού. Παιχνίδια με μπάλα και άλλα φορητά όργανα. Παραδοσιακά παιχνίδια. Μιμητικά παιχνίδια. Παιχνίδια ρόλων. Ψυχαγωγικά παιχνίδια. Εισαγωγή στους παραδοσιακούς χορούς.
Μεθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, μικροδιδασκαλίες και πράξη στο γυμναστήριο.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Ώρες διδασκαλίας: 36 ώρες
Προετοιμασία για τη διδασκαλία και τις ασκήσεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις μικροδιδασκαλίες: 24
Ώρες συνεργασίας: 3, ώρες προετοιμασίας για τις εξετάσεις: 6, εξετάσεις: 3 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα βιώσουν το ρυθμό και την κίνηση μέσα από μια σειρά μαθημάτων, πρακτικών και δημιουργικών. Θα αναπτύξουν το ρυθμό και τη γνώση στη χορογραφία σε τοπικούς, παραδοσιακούς, εθνικούς και διεθνείς χορούς. Θα τους δοθεί η δυνατότητα να εκφράζονται μέσα από την κίνηση και να σχεδιάζουν δημιουργικά προγράμματα σε σχέση με την κίνηση, το χορό και το παιχνίδι.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Συμμετοχή – προφορικές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Hammett, C.T. (1993) *Κινητική αγωγή στην προσχολική ηλικία.* Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
Ρήγα , Β. (2001) *Η σωματική έκφραση στο νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
Χρυσικόπουλος Μ. (2005) *Ελληνικά παραδοσιακά παιχνίδια.* Θεσσαλονίκη: Σάλτο.

Τίτλος μαθήματος: **Μέτρηση και αξιολόγηση αντιληπτικο-κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων**
Κωδικός: 2005Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Κλειώ Σέμογλου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Φυσικής αγωγής
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 5
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Αναζήτηση βιβλιογραφίας. Μηχανές αναζήτησης και βάσεις δεδομένων. Η χρήση του υπολογιστή στην αξιολόγηση της απόδοσης. Ερευνητικές μέθοδοι. Περιγραφικές μέθοδοι και πειράματα. Ποιοτικές και ποσοτικές μετρήσεις. Ατομικές διαφορές. Πλευρίωση. Προτίμηση χεριού-ποδιού-ματιού. Ερωτηματολόγια και μετρήσεις εκτέλεσης. Μέτρηση και αξιολόγηση γραφοκινητικών δεξιοτήτων. Προσοχή. Μνήμη. Ανατροφοδότηση. Χρόνος αντίδρασης. Συγγραφή εργασίας.
Μεθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, εργαστήρια, ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τη διδασκαλία και τις ασκήσεις: 24 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Συλλογή δεδομένων-συγγραφή εργασίας: 36 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα έχουν εξοικειωθεί με τα σύγχρονα μέσα καταγραφής, μέτρησης και αξιολόγησης των αντιληπτικο-κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων και θα γνωρίζουν τον τρόπο που διενεργείται μία πειραματική έρευνα.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Βλάχος, Φ. (1998) *Αριστεροχειρία: Μύθοι και πραγματικότητα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Δράκος, Γ. & Μπινιάς Ν. (2005) *Ψυχοκινητική αγωγή*. Αθήνα: Πατάκης.
Τραυλός, Α. (1998) *Ψυχοκινητική ανάπτυξη παιδιών ηλικίας*. Αθήνα: Σαββάλας.

Τίτλος μαθήματος: **Δημιουργικότητα στην κίνηση, στο χορό και στο παιχνίδι**
Κωδικός: 2006Ε
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Αγγελική Τσαπακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Κινητική-ρυθμική αγωγή στην προσχολική εκπαίδευση, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ

Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Έννοια της δημιουργικότητας. Ταξινόμηση των διδακτικών στόχων. Αντιληπτικές ικανότητες (Κιναισθητική, οπτική, ακουστική, αφής, συντονισμού αντίληψη). Μη λεκτική επικοινωνία (εκφραστική κίνηση, δημιουργική). Μουσικοκινητικά συστήματα (Laban, Dalgroze, Orff). Δημιουργικός χορός, ψυχοκινητικά παιχνίδια, παραδοσιακά παιχνίδια.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 16 ώρες
Πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις: 40 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 40 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 14 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 10 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα βιώσουν το ρυθμό και την κίνηση μέσα από μια σειρά μαθημάτων -πρακτικών και δημιουργικών. Θα αναπτύξουν το ρυθμό και τη γνώση στη χορογραφία σε τοπικούς, παραδοσιακούς, εθνικούς και διεθνείς χορούς. Θα τους δοθεί η δυνατότητα να εκφράζονται μέσα από την κίνηση και να σχεδιάζουν δημιουργικά προγράμματα σε σχέση με την κίνηση, το χορό και το παιχνίδι.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές και προφορικές εξετάσεις, μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου και πρακτική παρουσίαση σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μπουρνέλη, Ν. (2006) *Κινητική δημιουργικότητα.* Αθήνα: Έκδοση της συγγραφέα.
Gallahue, D. (2002) *Αναπτυξιακή φυσική αγωγή για τα σημερινά παιδιά*. Θεσσαλονίκη: U.S.P.
Κλιάφα, Μ. (χ.χ.) *Ας παίξουμε πάλι.* Αθήνα: Κέδρος

2300 Ξένη γλώσσα

Τίτλος μαθήματος: **Εισαγωγή στην αγγλική εκπαιδευτική ορολογία**
Κωδικός: 2301Ε
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Ελένη Γρίβα, Επίκουρη καθηγήτρια στη Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ΠΤΔΕ, ΠΔΜ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Κατανόηση, επεξεργασία και σχολιασμός απλοποιημένων κειμένων παιδαγωγικού και επιστημονικού λόγου και συμμετοχή των φοιτητών σε επικοινωνιακές καταστάσεις που ανακύπτουν στο πλαίσιο των επιστημονικών ενδιαφερόντων. Στο στάδιο αυτό επιδιώκεται η καλλιέργεια των τεσσάρων γλωσσικών ικανοτήτων - ακρόασης, ομιλίας, ανάγνωσης, γραφής- με ιδιαίτερη έμφαση στη δεξιότητα της ανάγνωσης μέσα από τη μελέτη συγκεκριμένων θεμάτων των Επιστημών της αγωγής.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δραστηριότητες σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 26 ώρες
Προετοιμασία για τις ομαδικές δραστηριότητες: 30 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 14 ώρες
Επίβλεψη –αξιολόγηση: 20 ώρες

Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με την αγγλική εκπαιδευτική ορολογία, ώστε να είναι σε θέση να κατανοούν αγγλικά απλοποιημένα κείμενα της ειδικότητάς τους.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις.
Γλώσσα διδασκαλίας: Αγγλικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Σημειώσεις μαθήματος με συλλογή αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: **Επεξεργασία αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής Ι**
Κωδικός: 2302Ε
Όνομα διδάσκουσας/οντα – ιδιότητα: Ελένη Γρίβα, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ΠΤΔΕ του ΠΤΝ
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Επιδίωξη του μαθήματος είναι η ανάπτυξη στρατηγικών και τεχνικών ανάγνωσης και επεξεργασίας ειδικών επιστημονικών αυθεντικών κειμένων που σχετίζονται με το χώρο των Επιστημών της αγωγής. Τυπολογία και δομή της αγγλόφωνης επιστημονικής αρθρογραφίας. Ταξινόμηση των διαφόρων ειδών κειμένων. Ανάλυση της δομής και λειτουργίας τους.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δραστηριότητες σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 26 ώρες
Προετοιμασία για τις ομαδικές δραστηριότητες: 30 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 14 ώρες
Επίβλεψη – αξιολόγηση: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Στόχος του μαθήματος είναι να βοηθηθούν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές: να μελετούν αγγλικά αυθεντικά κείμενα σχετικά με τα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα, ώστε να μάθουν να ανατρέχουν μόνες/οι τους σε αγγλόφωνες πηγές.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις.
Γλώσσα διδασκαλίας: Αγγλικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Σημειώσεις μαθήματος με συλλογή αυθεντικών αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: **Εμβάθυνση και ανάλυση αυθεντικού υλικού των επιστημών της αγωγής**
Κωδικός: 2303Ε
Όνομα διδάσκουσας/οντα – ιδιότητα: Ελένη Γρίβα, Επίκουρη καθηγήτρια στη Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ΠΤΔΕ του ΠΔΜ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ και Δ
Εξάμηνο: 6^{ο} *και* 8ο

Περιεχόμενο μαθήματος: Τεχνικές συγγραφής περίληψης και παρουσίασης των βασικών σημείων επιστημονικών άρθρων. Παρουσίαση ομαδικών εργασιών με την παρακάτω θεματολογία:classroom management, curriculum – syllabus, teacher 's role in the classroom, teacher education, educational research, development of language skills and strategies, teaching and technology, motivation, lesson planning, cooperative learning, multicultural classes, children development, the development of literacy, the project approach etc.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δραστηριότητες σε ομάδες και παρουσιάσεις.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 26 ώρες
Προετοιμασία για τις ομαδικές δραστηριότητες: 30 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 14 ώρες
Επίβλεψη –αξιολόγηση: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Στόχος του μαθήματος είναι να βοηθηθούν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές: να μελετούν αγγλικά αυθεντικά κείμενα σχετικά με τα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα, ώστε να μάθουν να ανατρέχουν μόνες/οι τους σε αγγλόφωνες πηγές.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Παρουσιάσεις και διεκπεραίωση ατομικών ή ομαδικών εργασιών
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Συλλογή από άρθρα και κεφάλαια συλλογικών τόμων της αγγλόφωνης βιβλιογραφίας

Τίτλος μαθήματος: **Επεξεργασία αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής ΙΙ**
Κωδικός: 2304Ε
Όνομα διδάσκουσας/οντα – ιδιότητα: Ελένη Γρίβα, Επίκουρη Καθήγητρια στη Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση ΠΤΔΕ, ΠΤΝ
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
ECTS: 4
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Επιδίωξη του μαθήματος είναι η ανάπτυξη στρατηγικών και τεχνικών ανάγνωσης και επεξεργασίας ειδικών επιστημονικών αυθεντικών κειμένων που σχετίζονται με το χώρο των Επιστημών της αγωγής. Τυπολογία και δομή της αγγλόφωνης επιστημονικής αρθρογραφίας. Ταξινόμηση των διαφόρων ειδών κειμένων. Ανάλυση της δομής και λειτουργίας τους.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δραστηριότητες σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 26 ώρες
Προετοιμασία για τις ομαδικές δραστηριότητες: 30 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 14 ώρες
Επίβλεψη – αξιολόγηση: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Στόχος του μαθήματος είναι να βοηθηθούν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές: να μελετούν αγγλικά αυθεντικά κείμενα σχετικά με τα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα, ώστε να μάθουν να ανατρέχουν μόνες/οι τους σε αγγλόφωνες πηγές.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις.
Γλώσσα διδασκαλίας: Αγγλικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Σημειώσεις μαθήματος με συλλογή αυθεντικών αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής

3

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΣΠΟΥΔΩΝ

(Με βάση το άρθρο 25 του Ν. 1268 / 82, το άρθρο 9 του Ν. 2083/92, το άρθρο 1 του Ν. 2188/94, το Π.Δ. 544/89 και το Π.Δ. 99/93)

3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

(Με βάση το άρθρο 25 του Ν. 1268/82, το άρθρο 9 του Ν. 2083/92, το άρθρο 1 του Ν. 2188/94, το Π.Δ. 544/89 και το Π.Δ. 99/93)

Χρονική διάρθρωση των σπουδών

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επομένου. Το διδακτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο εξάμηνα, στο χειμερινό και το εαρινό. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) για εξετάσεις. Το πρώτο εξάμηνο, το χειμερινό, αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο, το εαρινό, λήγει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου. Σε ειδικές περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν συμπληρώνεται ο ελάχιστος αριθμός διδακτικών εβδομάδων, είναι δυνατό με απόφαση του Τμήματος να συνεχιστούν τα μαθήματα τον Ιανουάριο ή τον Ιούνιο.
Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται τουλάχιστον οκτώ (8) εξάμηνα. Οι εξεταστικές περίοδοι είναι τρεις: του Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σ' ένα μάθημα είναι μικρότερος από τα 4/5 του προβλεπόμενου στο πρόγραμμα για εργάσιμες ημέρες του αντίστοιχου εξαμήνου, το αντίστοιχο μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε.

Διακοπές μαθημάτων και αργίες

Τα μαθήματα διακόπτονται:

- από την παραμονή των Χριστουγέννων μέχρι και την επομένη των Θεοφανείων (διακοπές των Χριστουγέννων)
- από την Πέμπτη της Τυροφάγου μέχρι και την επομένη της Καθαρής Δευτέρας (διακοπές της Αποκριάς)
- από τη Μεγάλη Δευτέρα μέχρι την Κυριακή του Θωμά (διακοπές του Πάσχα)
- την ημέρα των γενικών φοιτητικών εκλογών
- την ημέρα των πρυτανικών εκλογών

Επίσης, μαθήματα δεν γίνονται και κατά τις παρακάτω αργίες:

- εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου
- επέτειος της απελευθέρωσης της Φλώρινας, 8 Νοεμβρίου
- επέτειος του Πολυτεχνείου, 17 Νοεμβρίου
- εορτή των Τριών Ιεραρχών, 30 Ιανουαρίου
- εθνική επέτειος της 25ης Μαρτίου
- 1η Μαΐου και
- του Αγίου Πνεύματος
- Οι μήνες Ιούλιος και Αύγουστος ορίζονται ως περίοδος θερινών διακοπών.

Δήλωση μαθημάτων

Στην αρχή του εξαμήνου και μέσα σε διάστημα δυο εβδομάδων ο φοιτητής καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος δήλωση, η οποία περιέχει τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών που αποφάσισε να παρακολουθήσει κατά το συγκεκριμένο εξάμηνο. Το έντυπο της δήλωσης διατίθεται από τη Γραμματεία. Το σύνολο των διδακτικών μονάδων που αντιστοιχούν στα δηλωθέντα μαθήματα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι έξι (26). Κατά τη δήλωση των μαθημάτων, κυρίως των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών, ο φοιτητής πρέπει να λαμβάνει υπόψη του αν η συμμετοχή στο συγκεκριμένο μάθημα προαπαιτεί την παρακολούθηση συγκεκριμένων υποχρεωτικών μαθημάτων. Επιπλέον, θα πρέπει να λάβει υπόψη του το ωρολόγιο πρόγραμμα, προκειμένου να μη συμπίπτουν οι ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων που προτίθεται να επιλέξει. Ο φοιτητής έχει δικαίωμα να παραλάβει δωρεάν τα σχετικά διδακτικά συγγράμματα και να εξεταστεί μόνο στα μαθήματα, τα οποία δήλωσε κατά το συγκεκριμένο εξάμηνο.

Οργάνωση διδασκαλίας

Η διδασκαλία των μαθημάτων του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα που καταρτίζεται από τη Γραμματεία του Τμήματος με ευθύνη του Προέδρου. Η διδασκαλία των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων είναι υποχρεωτική εφόσον εγγραφούν δέκα άτομα στο καθένα. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει

αν θα πρέπει να διδαχθεί μάθημα επιλογής και με λιγότερους από δέκα φοιτητές. Το ωρολόγιο πρόγραμμα περιλαμβάνει την κατανομή των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων μέσα στις πέντε εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας, τους διδάσκοντες και τις αίθουσες διδασκαλίας. Στην αρχή του εξαμήνου κάθε διδάσκων ανακοινώνει τους στόχους και συνοπτικά το περιεχόμενο του μαθήματος, τη μορφή διδασκαλίας, τις υποχρεώσεις των φοιτητών, τον τρόπο αξιολόγησής τους, όπως επίσης και έναν ενδεικτικό πίνακα διδακτικών βιβλίων και βοηθημάτων για τη διευκόλυνση της μελέτης των φοιτητών.

Παρακολούθηση μαθημάτων

Η παρακολούθηση μαθημάτων, εργαστηρίων, πρακτικών ασκήσεων κ.λπ. εκ μέρους των φοιτητών γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα. Οι φοιτητές δικαιούνται να χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό τη βιβλιοθήκη, τα αναγνωστήρια, τα εργαστήρια και τον υπόλοιπο εξοπλισμό της Σχολής. Η παρακολούθηση των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων, των πρακτικών ασκήσεων και των εργαστηρίων είναι υποχρεωτική. Ο φοιτητής θα πρέπει να συμπληρώσει σ' αυτά αριθμό παρουσιών που να αντιστοιχεί στα 4/5 τουλάχιστο του συνολικού αριθμού των ωρών διδασκαλίας του συγκεκριμένου μαθήματος. Η συνολική απασχόληση των φοιτητών σε παραδόσεις, εργαστήρια, φροντιστήρια και πρακτικές ασκήσεις δεν πρέπει να υπερβαίνει τις τριάντα ώρες εβδομαδιαίως.

Έλεγχος των γνώσεων - εξετάσεις

Η αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή γίνεται κυρίως με βάση την τελική εξέταση μετά τη λήξη του εξαμήνου. Η εξέταση μπορεί να είναι - κατά την κρίση του διδάσκοντα - γραπτή ή προφορική. Η αξιολόγηση της επίδοσης μπορεί να στηρίζεται και σε γραπτή εργασία ή και σε εργαστηριακές, φροντιστηριακές ή πρακτικές ασκήσεις. Ο διδάσκων δικαιούται να απαλλάξει φοιτητές από την τελική εξέταση, εφόσον έχει προηγηθεί επαρκής διαδοχικός έλεγχος κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και με την προϋπόθεση ότι δεν διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία του προγράμματος σπουδών του Τμήματος. Ο φοιτητής δικαιούται να εξεταστεί κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου στα μαθήματα και των δύο εξαμήνων, χειμερινού και εαρινού, ενώ κατά τις περιόδους Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου και Ιουνίου μόνο στα μαθήματα του αντίστοιχου εξαμήνου. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα και στις δυο εξεταστικές περιόδους ο φοιτητής οφείλει να το δηλώσει και να το παρακολουθήσει ξανά σε επόμενο εξάμηνο, ώστε να αποκτήσει εκ νέου το δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις του συγκεκριμένου μαθήματος. Σε περίπτωση αποτυχίας σε κατ' επιλογήν υποχρεωτικό ή προαιρετικό μάθημα ο φοιτητής μπορεί να το επαναλάβει σε επόμενο εξάμηνο, αν προσφέρεται, ή να το αντικαταστήσει με άλλο κατ' επιλογήν μάθημα. Το εργαστήριο ή η πρακτική άσκηση εξαμηνιαίου μαθήματος κατοχυρώνονται και δεν επαναλαμβάνονται, εφόσον η παρακολούθηση κρίθηκε επαρκής. Αν ο φοιτητής αποτύχει τουλάχιστον τέσσερις φορές σε εξετάσεις οποιουδήποτε μαθήματος, η Γενική Συνέλευση του Τμήματος μπορεί, ύστερα από αίτηση του φοιτητή, να ορίσει τριμελή επιτροπή επανεξέτασης στην οποία συμμετέχει υποχρεωτικά και ο εξεταστής. Το πρόγραμμα εξετάσεων της περιόδου Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου ανακοινώνεται πριν από τις διακοπές των Χριστουγέννων, της περιόδου του Ιουνίου πριν από τη λήξη της περιόδου των μαθημάτων και της περιόδου του Σεπτεμβρίου κατά τη διάρκεια των εξετάσεων του Ιουνίου.

Βαθμολογία

Η επίδοση στα μαθήματα εκτιμάται και εκφράζεται με βαθμούς. Κάθε μάθημα ή πτυχιακή εργασία βαθμολογείται σε ακέραιες ή και μισές μονάδες. Η βαθμολογική κλίμακα ορίζεται από το μηδέν έως το δέκα: 0 -1 = κακώς, 2 - 4 = μετρίως, 5 - 6 = καλώς, 7 - 8 = λίαν καλώς, 9 - 10 = άριστα. Ελάχιστος ικανοποιητικός βαθμός είναι το πέντε (5). Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από το διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος το πολύ μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την εξέταση του μαθήματος. Επανεξέταση ή αναθεώρηση δεν επιτρέπεται. Κατ' εξαίρεση το Τμήμα μπορεί να αποφασίσει επανεξέταση σε μάθημα σε περίπτωση αποτυχίας ποσοστού μεγαλύτερου του 85% των φοιτητών που εξετάστηκαν. Σε όσους μετεγγράφονται ή κατατάσσονται σε επόμενα του πρώτου εξάμηνα, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, τους αναγνωρίζονται τα μαθήματα με ίδιο γνωστικό περιεχόμενο, στα οποία έχουν επιτύχει προβιβάσιμο βαθμό μετά από παρακολούθηση. Για όσους έχουν παρακολουθήσει διεθνή προγράμματα εκπαίδευσης, όπως το ERASMUS, αναγνωρίζεται ως χρόνος πραγματικής φοίτησης ο χρόνος του προγράμματος και η αντίστοιχη βαθμολογία, μετατρεπόμενη στην προαναφερόμενη βαθμολογική κλίμακα.

Πτυχίο - βαθμός πτυχίου

Ο φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και παίρνει πτυχίο όταν έχει επιτύχει στα προβλεπόμενα μαθήματα και συγκεντρώνει εκατόν πενήντα διδακτικές μονάδες (170 ΔΜ). Στο πτυχίο αναγράφεται ο βαθμός, ο οποίος μπορεί να είναι δεκαδικός μέχρι εκατοστά. Ο βαθμός μπορεί να κυμαίνεται από πέντε (5) έως δέκα (10). Από 5 έως 6,4 χαρακτηρίζεται «καλώς», από 6,5 έως 8,4 «λίαν καλώς» και από 8,5 έως 10 «άριστα». Το πτυχίο του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης παρέχει τη δυνατότητα στον κάτοχό του να διοριστεί ως εκπαιδευτικός λειτουργός σε σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης.

Τρόπος υπολογισμού του βαθμού πτυχίου

Για τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος επί ένα συντελεστή, ο οποίος ονομάζεται «συντελεστής βαρύτητας του μαθήματος» και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το άθροισμα των συντελεστών βαρύτητας όλων των μαθημάτων αυτών. Δηλαδή:

$$\text{Βαθμός πτυχίου} = \frac{\sum_{\iota=1}^{\nu} \sigma_\iota \cdot B_\iota}{\sum_{\iota=1}^{\nu} \sigma_\iota}$$

όπου $B_1, ..., B_\nu$ είναι οι βαθμοί των μαθημάτων, $\sigma_1, ..., \sigma_\nu$ είναι οι συντελεστές βαρύτητας που αντιστοιχούν σ' αυτά τα μαθήματα και ν ο συνολικός αριθμός των μαθημάτων.

Οι συντελεστές βαρύτητας κυμαίνονται από 1,0 έως 2,0 και υπολογίζονται ως εξής:
μαθήματα με 1 ή 2 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,0
μαθήματα με 3 ή 4 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,5
μαθήματα με περισσότερες από 4 μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 2,0

Καθομολόγηση πτυχιούχου

Φοιτητής που ολοκλήρωσε με επιτυχία τις σπουδές του και έλαβε πτυχίο δίνει καθομολόγηση ενώπιον του Κοσμήτορα, ως εκπροσώπου του Πρύτανη, και του Προέδρου του Τμήματος. Η καθομολόγηση έχει ως εξής:

«ΑΠΟ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΟΥ ΤΟΥ ΣΕΠΤΟΥ ΤΟΥΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΣ / ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΗ, ΚΑΤ' ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΒΙΩΣΟΜΑΙ, ΑΣΚΩΝ / ΑΣΚΟΥΣΑ ΤΑΥΤΗΝ ΔΙΚΗΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ, ΕΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ. ΟΥΤΩ ΧΡΗΣΙΜΟΝ ΕΜΑΥΤΟΝ / ΕΜΑΥΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΗΣΩ ΠΡΟΣ ΑΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΔΕΟΜΕΝΟΥΣ ΤΗΣ ΕΜΗΣ ΑΡΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝ ΠΑΣΗ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΑΕΙ ΠΡΟΣ ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΤΟΤΗΤΑ ΗΘΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΩ, ΒΑΙΝΩΝ / ΒΑΙΝΟΥΣΑ ΕΝ ΕΥΘΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΟΔΩ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ ΑΠΟΒΛΕΠΩΝ / ΑΠΟΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΑΝΥΨΩΝ / ΑΝΥΨΟΥΣΑ ΕΙΣ ΤΥΠΟΝ ΑΡΕΤΗΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΕΠΗΝ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ.
ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝΤΙ / ΕΠΙΤΕΛΟΥΣΗ ΕΙΗ ΕΜΟΙ, ΣΥΝ ΤΗ ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΦΙΛΗΜΕΝΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ, Ο ΘΕΟΣ ΕΝ ΤΩ ΒΙΩ ΒΟΗΘΟΣ.»

Η καθομολόγηση γίνεται σε τελετή τρεις φορές το χρόνο, στο τέλος κάθε εξεταστικής περιόδου. Προκειμένου να χορηγηθούν η μεμβράνη του πτυχίου, αντίγραφο πτυχίου ή πιστοποιητικό τελικής αναλυτικής βαθμολογίας, πρέπει ο φοιτητής να έχει καταθέσει στην Οικονομική Υπηρεσία σχετικό παράβολο. Κάθε πτυχιούχος δικαιούται να λάβει δωρεάν δύο αντίγραφα πτυχίου.

Οἱ παιδαγωγοὶ ξαπλώνων μὲ πολλὴν ἔμ-
„φασιν τὰς διδασκαλίας ὁπῦ δίδων εἰς τὺς μαθη-
„τάς τυς, αἱ ὁποῖαι εἶναι λέξεις, κὴ πάλιν λέξεις,
„κὴ αἰωνίως λέξεις.

ὁ ΡΗΓΑΣ.

4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ERASMUS

4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών συνεργάζεται στα πλαίσια του προγράμματος ERASMUS για την ανταλλαγή φοιτητών/ριών και διδακτικού προσωπικού με τα εξής Α.Ε.Ι. του εξωτερικού:

Institute of Education- Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (σε μεταπτυχιακό επίπεδο)
University Jyvaskyla της Φινλανδίας, (σε προπτυχιακό επίπεδο)
Universita degli studi di Verona της Ιταλίας (σε προπτυχιακό επίπεδο)
University of Rzeszowksi της Πολωνίας (σε προπτυχιακό επίπεδο)
Πανεπιστήμιο της Κύπρου. (σε προπτυχιακό επίπεδο)
Πανεπιστήμιο Frederick της Κύπρου (σε προπτυχιακό επίπεδο)
New Bulgarian University της Βουλγαρίας (σε προπτυχιακό επίπεδο)
Yasar Universitesi της Τουρκίας (σε μεταπτυχιακό και σε προπτυχιακό επίπεδο)
Universita degli studi di Torini της Ιταλίας (σε μεταπτυχιακό επίπεδο)
University of Ostrava της Δημοκρατίας της Τσεχίας (σε προπτυχιακό επίπεδο)

Σύντομα προβλέπεται η διεύρυνση της συνεργασίας και με άλλα Α.Ε.Ι. άλλων χωρών.

Οι φοιτητές/τριες της Σχολής μπορούν να σπουδάσουν σε ένα από τα παραπάνω ιδρύματα για το χρονικό διάστημα που έχει προβλεφθεί από τη συμφωνία μεταξύ των πανεπιστημίων.

Για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι απαραίτητη η γνώση της αντίστοιχης ξένης γλώσσας ή της αγγλικής κατά περίπτωση, σε βαθμό που να επιτρέπει την ανταπόκριση των φοιτητών/τριών στις υποχρεώσεις τους στο πανεπιστήμιο υποδοχής. Μετά την επιστροφή τους από το εξωτερικό, οι φοιτητές/τριες κατοχυρώνουν τις σπουδές (μαθήματα και αντίστοιχες διδακτικές μονάδες) που έχουν περατώσει επιτυχώς στο ίδρυμα υποδοχής, επειδή έχει εξασφαλιστεί η δημιουργία του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς διδακτικών μονάδων και στα δύο τμήματα (European Credit Transfer System). Για λόγους διευκόλυνσης της μετακίνησης των φοιτητών/τριών διευκρινίζεται ότι τα μαθήματα που κατοχύρωσαν στο εξωτερικό αναγνωρίζονται από το ίδρυμα αποστολής ως κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

Ο χρόνος των αιτήσεων υπολογίζεται μεταξύ Μαρτίου και Απριλίου για τις φοιτήτριες/τους φοιτητές που θα μετακινηθούν σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού το χειμερινό εξάμηνο και μέχρι τέλη Νοεμβρίου για μετακινήσεις στο εαρινό εξάμηνο.

Η κατάσταση με τα ονόματα των μετακινούμενων φοιτητών/τριών ανακοινώνεται έγκαιρα από τις υπεύθυνες των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Τμήματος.

Οι υπεύθυνες των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων καθώς και υπεύθυνες συντονισμού του συστήματος ECTS για το τμήμα Νηπιαγωγών είναι οι: Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια, και Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Επίκουρος Καθηγήτρια.

5

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας για το πανεπιστημιακό έτος 2013-2014 θα δεχθεί υποψήφιους για εγγραφή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών σε δύο από τις πέντε κατευθύνσεις του, στις:
1. Διδακτική Μεθοδολογία και Αναλυτικά Προγράμματα με αναγραφή κατεύθυνσης
2. Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Εκπαίδευση με αναγραφή κατεύθυνσης.
3. Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Έρευνα με αναγραφή κατεύθυνσης,
4. Πολιτισμικές Σπουδές (Σημειωτικές δομές και πρακτικές) με αναγραφή κατεύθυνσης
5. Ψυχολογικές Προσεγγίσεις της Διαφορετικότητας με αναγραφή κατεύθυνσης.
Ο αριθμός των εισακτέων στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε σαράντα πέντε (45) φοιτητές (δέκα φοιτητές για κάθε κατεύθυνση εκτός της κατεύθυνσης «Ψυχολογικές Προσεγγίσεις της Διαφορετικότητας» η οποία θα δεχτεί 5 φοιτητές).
Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών παρέχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις Επιστήμες της Αγωγής.
1. Απαιτούμενα δικαιολογητικά
Οι υποψήφιοι/ες φοιτητές/τριες πρέπει να έχουν πτυχίο Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών ή Δημοτικής Εκπαίδευσης ή άλλων ομοειδών Πανεπιστημιακών Τμημάτων και Ανωτάτων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή ομοταγών τμημάτων της αλλοδαπής.
Για την υποψηφιότητά τους οι ενδιαφερόμενοι/ες πρέπει να καταθέσουν:
Α. Πιστοποιητικά, τα οποία πρέπει να κατατεθούν εξ αρχής
1. Αίτηση (έντυπο αναρτημένο στην ιστοσελίδα του τμήματος).
2. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα (έντυπο αναρτημένο στην ιστοσελίδα του τμήματος).
3. Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας (απλή φωτοτυπία).
4. Τίτλους σπουδών και αναλυτικές βαθμολογίες (επικυρωμένη φωτοτυπία).
5. Πιστοποιητικά απόδειξης ξένης γλώσσας (απλή φωτοτυπία συνοδευόμενη από υπεύθυνη δήλωση, στην οποία θα δηλώνεται πως πρόκειται για ακριβές αντίγραφο από το πρωτότυπο και πως θα προσκομιστεί το πρωτότυπο έγγραφο). Το πρωτότυπο αυτού του πιστοποιητικού θα το προσκομίσουν οι υποψήφιοι/ες πριν τη διαδικασία της συνέντευξης ώστε να πραγματοποιηθεί ο απαραίτητος έλεγχος. Όσοι/ες δεν το προσκομίσουν, δεν μπορούν να συνεχίσουν στη διαδικασία της συνέντευξης και αποκλείονται αυτόματα.
Β. Πιστοποιητικά, τα οποία θα κατατεθούν πριν τη διαδικασία της συνέντευξης:
Δημοσιεύσεις, βεβαιώσεις συμμετοχής σε σεμινάρια, συνέδρια, ερευνητικά προγράμματα κ.α. Τα πιστοποιητικά αυτά θα σημειωθούν στα ανάλογα πεδία στο έντυπο του βιογραφικού σημειώματος, ώστε να μοριοδοτηθούν. Στη συνέχεια θα τα προσκομίσουν φωτοτυπημένα και επικυρωμένα στη γραμματεία για τον απαραίτητο έλεγχο οι επιτυχόντες/ούσες της ξένης γλώσσας και του γνωστικού αντικειμένου πριν τη διαδικασία της συνέντευξης. Όσοι/ες δεν τα προσκομίσουν, δεν μπορούν να συνεχίσουν στη διαδικασία της συνέντευξης και αποκλείονται αυτόματα.
Για την κρίση και την τελική επιλογή των υποψηφίων θα συνεκτιμηθούν οι παρακάτω παράμετροι:
1. Η επαρκής γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας, η οποία πιστοποιείται με τον σχετικό τίτλο ή ελέγχεται με γραπτή εξέταση (εξεταζόμενες γλώσσες: Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά).
2. Η επαρκής ενημέρωση μέσω γραπτών εξετάσεων σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα (ανάλογα με την κατεύθυνση επιλογής).
3. Συνέντευξη: συμμετέχουν όσοι/ες πέτυχαν και στην εξέταση της ξένης γλώσσας ή έχουν απαλλαγεί από την εξέτασή αυτή και στην εξέταση του γνωστικού αντικειμένου. Η συνέντευξη αφορά στα διάφορα προσόντα που περιλαμβάνονται στο φάκελο του/της υποψηφίου/ας και ελέγχεται η γενικότερη συγκρότηση του/της υποψηφίου/ας, οι επικοινωνιακές του/της δυνατότητες, άλλα πρόσθετα στοιχεία και προσόντα καθώς και τα κίνητρά του/της για την επιλογή του συγκεκριμένου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.
2. Γραπτές εξετάσεις
2.1. Εξέταση στην ξένη γλώσσα
Οι υποψήφιοι/ες φοιτητές/τριες του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών εξετάζονται σε μια από τις εξής ξένες γλώσσες: Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά (για όσους δε διαθέτουν τον προαπαιτούμενο τίτλο σπουδών). Για τις εξετάσεις στην ξένη γλώσσα δίνεται κείμενο ανάλογο της κατεύθυνσης, την οποία επιλέγει ο/η υποψήφιος/α. Από τους/τις εξεταζόμενους/ες ζητείται: α) να αποδώσουν το ξενόγλωσσο κείμενο στην ελληνική και β) να παραθέσουν περίληψή του. Επιτυχόντες θεωρούνται όσοι λάβουν τη βάση του 5

(πέντε). Όσοι αποτύχουν στην εξέταση της ξένης γλώσσας αποκλείονται από τη συνέχεια των εισαγωγικών εξετάσεων. Θέματα προηγούμενων ετών δε δίνονται στους/στις υποψηφίους/ες.
Απαλλάσσονται από την εξέταση στη ξένη γλώσσα οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών των Πανεπιστημίων και οι κάτοχοι πιστοποιητικών γλωσσομάθειας επιπέδου Γ2 (Στο τέλος της προκήρυξης υπάρχει λίστα των αναγνωρισμένων πιστοποιητικών ξένων γλωσσών).
2.2. Εξέταση στο γνωστικό αντικείμενο της κατεύθυνσης
Οι υποψήφιοι/ες εξετάζονται στο γνωστικό αντικείμενο ανάλογα με την κατεύθυνση σπουδών που θα επιλέξουν. Για τις εξετάσεις αυτές προτείνεται πιο κάτω η σχετική ενδεικτική βιβλιογραφία. Επισημαίνεται ότι η βιβλιογραφία αυτή δεν ταυτίζεται οπωσδήποτε με την εξεταστέα ύλη του μαθήματος. Θέματα προηγούμενων ετών δε δίνονται στους/στις υποψηφίους/ες.
Τα εξεταζόμενα γνωστικά πεδία κατά κατεύθυνση είναι τα ακόλουθα:
Α) Κατεύθυνση: Διδακτική Μεθοδολογία - Αναλυτικά Προγράμματα
Εξεταζόμενο γνωστικό πεδίο: Διδακτική Μεθοδολογία - Αναλυτικά Προγράμματα
Προτεινόμενη βιβλιογραφία:
1) Χατζηγεωργίου Γ. 1998. Γνώθι το curriculum: Γενικά και εδικά θέματα Αναλυτικών Προγραμμάτων και Διδακτικής. Αθήνα. Ατραπός.
2) Κοσσυβάκη, Φ. (2003). Εναλλακτική διδακτική: Προτάσεις για μετάβαση από τη διδακτική του αντικειμένου στη διδακτική του υποκειμένου. Αθήνα. Gutenberg.
Β) Κατεύθυνση: Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Εκπαίδευση
Εξεταζόμενα γνωστικά πεδία: Γλώσσα - Λογοτεχνία
Προτεινόμενη βιβλιογραφία
Α) για το γνωστικό πεδίο της Γλώσσας:
1. J. Lyons, Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία, «Μεταίχμιο» 2002
2. G. Mounin, Κλειδιά για τη Γλωσσολογία, Μ.Ι.Ε.Τ. 31994
Β) για το γνωστικό πεδίο της Λογοτεχνίας:
1. Λ. Πολίτης, Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Μ.Ι.Ε.Τ. 81995
2. Ιω. Συκουτρής, Μελέται και Άρθρα, Εταιρεία Σπουδών / Ίδρυμα Σχολής Μωραΐτη, 21982 (τις σελ. 120-171 και 189-202).
Οι υποψήφιοι/ες για την κατεύθυνση της «Γλώσσας και Λογοτεχνίας» εξετάζονται και στις 2 θεματικές ενότητες.
Γ) Κατεύθυνση: Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Έρευνα
Εξεταζόμενα γνωστικά πεδία: Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Έρευνα (οι υποψήφιοι εξετάζονται και στα δύο γνωστικά πεδία)
Προτεινόμενη βιβλιογραφία
Α) για το γνωστικό πεδίο «Εκπαιδευτική πολιτική»
1) Παπαδάκης, Ν. (2003). Εκπαιδευτική Πολιτική. Η εκπαιδευτική πολιτική ως κοινωνική πολιτική (;). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
2) Heywood, A. (2007). Εισαγωγή στην πολιτική. Μτφ. Γ. Καράμπελας, Αθήνα: Πόλις. [Τα κεφάλαια: Κεφάλαιο 1: σσ. 21-45, Κεφάλαιο 3: σσ.71-103, Κεφάλαιο 5: σσ. 131-152, Κεφάλαιο 6: σσ. 157-181, Κεφάλαιο 10: σσ. 283-310].
Β) για το γνωστικό πεδίο «Εκπαιδευτική έρευνα»
1) Cohen, L. & Manion, L. (2000). Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας. Αθήνα: Μεταίχμιο
2) Φίλιας, Β. (2000). Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών. Αθήνα: Gutenberg
3) Καραγεώργος, Δ. (2001). Στατιστική περιγραφική και επαγωγική. Αθήνα: Σαββάλας
Δ) Κατεύθυνση: Πολιτισμικές Σπουδές (Σημειωτικές δομές και πρακτικές)
Εξεταζόμενο γνωστικό πεδίο: Θεωρίες Πολιτισμού
Προτεινόμενη βιβλιογραφία:
1) Smith, P. (2006). Πολιτισμική Θεωρία, μια εισαγωγή. Αθήνα: Κριτική, σσ. 9-77, 161-189, 237-259.
2) Barthes, R.. (1979). Μυθολογίες, μάθημα. Αθήνα: Κέδρος, σσ. 199-265.
3) Λαγόπουλος, Α.-Φ. (2005). Επιστημολογίες του νοήματος, δομισμός και σημειωτική. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
4) Παπανικολάου, Μ. (2006). Η ελληνική τέχνη του 20ού αιώνα: Θεσσαλονίκη: Βάνιας, σσ. 233-389 (Τέχνη και δικτατορία, εικαστικός πλουραλισμός και μεταμοντέρνες τάσεις).
5) Κοκκώνης, Μ., Μπαντιμαρούδης, Φ. & Πασχαλίδης, Γ. (2010). Ψηφιακά μέσα, Ο πολιτισμός του ήχου και του θεάματος (συλλογικό έργο). Αθήνα: Κριτική.

6) Χριστοδούλου, Α. (2012). Παιδεία, Εκπαίδευση, Αξίες. Σημειωτική προσέγγιση. Θεσσαλονίκη: University Studio Press

Ε) Κατεύθυνση: Ψυχολογικές και Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις της Διαφορετικότητας

Εξεταζόμενα γνωστικά πεδία: Ειδική Εκπαίδευση - Εγγραμματισμός και μειονότητες (οι υποψήφιοι εξετάζονται και στα δύο γνωστικά πεδία)

Προτεινόμενη βιβλιογραφία:

α) για το γνωστικό πεδίο «Ειδική Εκπαίδευση»:

1) Αλευριάδου, Α. & Γκιαούρη, Σ. (2009). Γενετικά σύνδρομα νοητικής καθυστέρησης- Αναπτυξιακή και εκπαιδευτική προσέγγιση. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
2) Αλευριάδου, Α., Γκιαούρη, Σ. (2011). Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη παιδιών με νοητική αναπηρία και σύνδρομο Down: Ανίχνευση δυσκολιών και προτάσεις παρέμβασης, Κοζάνη: en-tiposis, www.en-tiposis.gr
3) Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (1998). Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους: Μία ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
4) Κωνσταντίνου, Μ., Κοσμίδου, Μ. (2011). Νευροψυχολογία των Μαθησιακών διαταραχών. Αθήνα: Παρισιάνου Α.Ε.
5) Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). Γνωστική Ψυχολογία. Αθήνα: Πεδίο.
6) Παντελιάδου, Σ. (2011). Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη. Αθήνα: Πεδίο.
7) Πολυχρονοπούλου, Σ. (2001). Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες. Τόμος Α΄: Σύγχρονες τάσεις εκπαίδευσης και ειδικής υποστήριξης και Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες. Τόμος Β’: Νοητική υστέρηση. Ψυχολογική κοινωνιολογική και παιδαγωγική προσέγγιση. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
8) Συμεωνίδου, Σ., Φτιάκα, Ε. (2012). Εκπαίδευση για την ένταξη: Από την έρευνα στην πράξη. Αθήνα: Πεδίο.
9) Heward, W. (2011). Παιδιά με ειδικές ανάγκες. Μια εισαγωγή στην Ειδική Εκπαίδευση. Επιμ. Α. Δαβαζόγλου, Κ. Κόκκινος. Αθήνα: Τόπος [Τα κεφάλαια 2,3,4, και 12]

β) για το γνωστικό πεδίο «Εγγραμματισμός και μειονότητες»

1) Baker, C. (2001). Εισαγωγή στην Διγλωσσία και τη Δίγλωσση Εκπαίδευση. Αθήνα: Gutenberg. 8.
2) Cummins, J. (1999). Ταυτότητες υπό Διαπραγμάτευση-Εκπαίδευση με σκοπό την Ενδυνάμωση σε μια Κοινωνία της Ετερότητας. Αθήνα : Gutenberg.
3) Σκούρτου, Ε. (2011). Η διγλωσσία στο σχολείο. Αθήνα: GUTENBERG.

Ημερομηνίες αιτήσεων

Οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλλουν τις αιτήσεις με τα δικαιολογητικά τους στο διάστημα από την 26η Αυγούστου μέχρι και την 24η Σεπτεμβρίου 2013. Η διαδικασία επιλογής θα πραγματοποιηθεί κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου 2013.

Ο Δ/ΝΤΗΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.	Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Π.Τ.Ν.
Πέτρος Καριώτογλου	Ιφιγένεια Βαμβακίδου

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Δημιουργική Γραφή»*
Διετής φοίτηση (4 εξάμηνα) με δίδακτρα
Σεμιναριακοί κύκλοι μαθημάτων
(θεωρητικά/εργαστηριακά, συμπυκνωμένα και εντατικά)
Διδάσκουν: δόκιμοι συγγραφείς και πανεπιστημιακοί
(*)Παρέχεται Πιστοποίηση Παιδαγωγικής Επάρκειας
Ειδικός σύμβουλος Προγράμματος: Θανάσης Βαλτινός,
συγγραφέας και ακαδημαϊκός
Υπεύθυνος προγράμματος: Κωτόπουλος Η. Τριαντάφυλλος,
ποιητής και πανεπιστημιακός

Το Π.Μ.Σ. «Δημιουργική Γραφή» θα διενεργήσει εισαγωγικές εξετάσεις προκειμένου να επιλέξει μεταπτυχιακούς φοιτητές που θα φοιτήσουν από το προσεχές ακαδημαϊκό έτος 2013-14. Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων θα υποβληθούν από τις 1 έως και 20 Σεπτεμβρίου 2013. Ο αριθμός των εισακτέων στο Πρόγραμμα ορίζεται σε 50 φοιτητές ανά ακαδημαϊκό έτος, οι οποίοι χωρίζονται σε δύο Τμήματα των 25 ατόμων το καθένα. Η ελάχιστη χρονική διάρκεια φοίτησης ορίζεται σε τέσσερα (4) διδακτικά εξάμηνα και ο φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να περατώσει με επιτυχία οκτώ (8) συνολικά μαθήματα, καθώς και να εκπονήσει Διπλωματική Εργασία.

Τα μαθήματα και τα σεμινάρια θα γίνονται συμπυκνωμένα και εντατικά, στη Φλώρινα και ορισμένα στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη· οι παρακολουθήσεις λαμβάνουν χώρα σε μη εργάσιμες ημέρες (κατά μέσον όρο μία φορά τον μήνα, από Παρασκευή απόγευμα έως Κυριακή μεσημέρι) και είναι υποχρεωτικές. Περιλαμβάνονται μαθήματα θεωρητικά και εργαστηριακά· διδάσκουν δόκιμοι συγγραφείς και πανεπιστημιακοί δάσκαλοι. Τα δίδακτρα ανέρχονται συνολικά στο ποσό των 3200 €. Κατά το πρώτο δεκαήμερο του κάθε εξαμήνου οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καταβάλλουν τα αντίστοιχα δίδακτρα (800 €). Σε περίπτωση διακοπής της φοίτησης, τα καταβληθέντα δίδακτρα δεν επιστρέφονται. Κατά την κρίση της Συντονιστικής Επιτροπής και τις οικονομικές δυνατότητες του Π.Μ.Σ. θα προσφέρεται μία υποτροφία στον πρωτεύσαντα των εισαγωγικών εξετάσεων στο Α' έτος σπουδών και μικρές υποτροφίες για την εκπόνηση εργασιών κατά το δεύτερο έτος φοίτησης.

Για το δικαίωμα συμμετοχής των υποψηφίων στις διαδικασίες επιλογής προαπαιτείται η καταβολή χρηματικού ποσού 50 € στον λογαριασμό 5250-038184-576 (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. (Σε περίπτωση μη προσέλευσης του υποψηφίου ή μη επιλογής του τα εξέταστρα δεν επιστρέφονται).Απαιτούμενα δικαιολογητικά

Οι υποψήφιοι θα πρέπει να κατέχουν πτυχίο ΑΕΙ ή ΑΤΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών τμημάτων της αλλοδαπής. Ο φάκελος υποψηφιότητας περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

1. Αίτηση (απλή) του ενδιαφερομένου (βλ. συνημμένο δείγμα εδώ, στο τέλος).
2. Αναλυτικό (εργο-)βιογραφικό σημείωμα με συνημμένα τα επικυρωμένα φωτο-αντίγραφα των τίτλων σπουδών.
3. Μια επιστημονική γραπτή εργασία (προπτυχιακή ή άλλη) ή μέρος εργασίας, 1-20 το πολύ ευανάγνωστων σελίδων, εφ' όσον υπάρχει.
4. Ένα κείμενο λογοτεχνικού ή ελεύθερου ύφους (διήγημα, στίχοι, προσωπικές ημερολογιακές σημειώσεις κ.τ.ό.), 1-10 το πολύ ευανάγνωστων σελίδων.
5. Φωτοτυπία του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή του διαβατηρίου.
6. Μία πρόσφατη φωτογραφία μεγέθους ταυτότητας.
7. Παραστατικό της Τράπεζας Πειραιώς για την καταβολή των εξετάστρων (50 €).
8. Στον ίδιο φάκελο μπορεί να περιληφθεί και ό,τι άλλο κρίνει ο υποψήφιος ως συναφές και διαφωτιστικό της προσωπικότητάς του (πιστοποίηση για ξένες γλώσσες ή μουσικές, εικαστικές, θεατρολογικές και οποιεσδήποτε άλλες γνώσεις και εμπειρίες).

Ο φάκελος υποψηφιότητας αποστέλλεται ταχυδρομικά στη διεύθυνση:

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Παιδαγωγική Σχολή — Π.Μ.Σ. «Δημιουργική Γραφή»
(υπόψη κας Έφης Παπαγεωργίου)
531 00 Φλώρινα.

Η βαθμολογία θα προκύψει από:

1. Τον φάκελο υποψηφιότητας
2. Τη γραπτή δοκιμασία
3. Την προφορική συνέντευξη με τους υποψηφίους

ΣΗΜ.: Στα πλαίσια της συνέντευξης σταθμίζεται η γενικότερη συγκρότηση του υποψηφίου, άλλα πρόσθετα προσόντα, καθώς και τα κίνητρα και οι στόχοι του για την επιλογή του συγκεκριμένου Π.Μ.Σ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Η βιβλιογραφία είναι ενδεικτική και δεν αποτελεί εξεταστέα ύλη, παρά συνιστά το υποστηρικτικό πλαίσιο που προϊδεάζει για τις απαιτήσεις της γραπτής δοκιμασίας, καθώς και της προφορικής συνέντευξης:

Stephen King, Περί συγγραφής […], εκδ. Bell, Αθήνα 2006.
Μανίνα Ζουμπουλάκη, Πώς να γράψεις, εκδ. IntroBooks, Αθήνα 2007.
Μίμης Σουλιώτης, «Μου αφήνεις 50 δραχμές για τσιγάρα;», εκδ. Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 2009.
Ένα ελληνόγλωσσο λογοτεχνικό βιβλίο (ποιητική συλλογή ή μυθιστόρημα ή τόμος διηγημάτων, ενός Έλληνα είτε ξένου, γνωστού και δόκιμου συγγραφέα) της προσωπικής επιλογής του υποψηφίου.

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων θα διεξαχθεί επί ένα διήμερο (Σαββατοκύριακο), τον Οκτώβριο του 2013. Για τις ακριβείς ημερομηνίες των εξετάσεων θα εκδοθεί ανακοίνωση την τελευταία εβδομάδα του Σεπτεμβρίου 2013 και θα αναρτηθεί στις σχετικές ιστοσελίδες (http://www.nured.uowm.gr και http://dim-grafi.uowm.gr). Για τα νεότερα οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα http://dim-grafi.uowm.gr ή http://www.nured.uowm.gr ή να απευθύνονται στην Γραμματεία του Π.Μ.Σ. «Δημιουργική Γραφή», καθημερινά και ώρες 11 π.μ.─2 μ.μ.Υπεύθυνη: Έφη Παπαγεωργίου τηλ.:2385055014 e-mail: epapageorgiou@uowm.gr.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ – ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ-ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας σε συνεργασία με το Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, για το πανεπιστημιακό έτος 2013-2014, θα δεχθεί υποψήφιους/ες για εγγραφή στο Διαπανεπιστημιακό – Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη «Γνωστική και Κινητική Ανάπτυξη». Οι υποψήφιοι/ες μπορούν να ακολουθήσουν μία από τις εξής δύο κατευθύνσεις:

1. Γνωστική Ανάπτυξη.
2. Κινητική Ανάπτυξη.

Ο αριθμός των εισακτέων στο Διαπανεπιστημιακό – Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε είκοσι (20) φοιτητές για κάθε έτος (δέκα φοιτητές ανά κατεύθυνση). Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών παρέχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη «Γνωστική και Κινητική Ανάπτυξη».

Απαιτούμενα δικαιολογητικά

Στο Διαπανεπιστημιακό – Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών γίνονται δεκτοί:
Α) πτυχιούχοι των εξής πανεπιστημιακών τμημάτων (ΑΕΙ) της ημεδαπής: i) Ψυχολογίας, Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας, Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής, ii) Παιδαγωγικών Τμημάτων, iii) Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού καθώς και ομοταγών πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής,
και Β) πτυχιούχοι Τμημάτων ΤΕΙ συναφούς γνωστικού αντικειμένου (Εργοθεραπείας, Φυσικοθεραπείας, Λογοθεραπείας, Βρεφονηπιοκομίας κ.ά.).
Η αίτηση γίνεται δεκτή και αξιολογείται, αν αναφέρεται η επιλογή κατεύθυνσης και αν περιλαμβάνει απαραιτήτως τα ακόλουθα:

1. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα (στην πρώτη σελίδα θα υπάρχει έγχρωμη εκτυπωμένη φωτογραφία ταυτότητας)
2. Τίτλους σπουδών και αναλυτικές βαθμολογίες
3. Αποδεδειγμένη γνώση, επιπέδου Β2, μιας ξένης γλώσσας (αγγλικά, γαλλικά ή γερμανικά) από αναγνωρισμένο φορέα
4. Απλή φωτοτυπία του αστυνομικού δελτίου ταυτότητας.

Στη δεύτερη φάση αξιολόγησης και στην τελική επιλογή των υποψηφίων συνεκτιμούνται οι ακόλουθοι παράγοντες:

1. Βαθμός πτυχίου (40 μόρια, βαθμός πτυχίο x 4)

2. Δεύτερο πτυχίο από ΑΕΙ ή ΤΕΙ (10 μόρια)
3. Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών ή Διδακτορικό δίπλωμα (10 μόρια)
4. Αποδεδειγμένη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα αναγνωρισμένου φορέα σε αντικείμενα σχετιζόμενα με τον τίτλο του Δ.Δ.Π.Μ.Σ. (5 μόρια) (ελάχιστος χρόνος 1 εξάμηνο, μέγιστος χρόνος 4 εξάμηνα)
5. Αποδεδειγμένη συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα αναγνωρισμένου φορέα σε αντικείμενα σχετιζόμενα με τον τίτλο του Δ.Δ.Π.Μ.Σ. (7,5 μόρια) (ελάχιστος χρόνος 1 εξάμηνο, μέγιστος χρόνος 4 εξάμηνα)
6. Αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία σε αντικείμενα σχετιζόμενα με τον τίτλο του Δ.Δ.Π.Μ.Σ. (5 μόρια) (ελάχιστος χρόνος 1 εξάμηνο, μέγιστος χρόνος 4 εξάμηνα)
7. Δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά (10 μόρια) (μέγιστος αριθμός εργασιών 3)
8. Προφορικές ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (7,5 μόρια) (μέγιστος αριθμός ανακοινώσεων 3)
9. Αναρτημένες ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (5 μόρια) (μέγιστος αριθμός ανακοινώσεων 3).

Περισσότερες λεπτομέρειες για τον τρόπο αξιολόγησης μπορούν να βρουν οι ενδιαφερόμενοι/ες στο σύνδεσμο:
http://nured.uowm.gr/files/_%CE%BA%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_10.pdf

Οι υποψήφιοι/ες μπορούν να υποβάλουν τις αιτήσεις με τα δικαιολογητικά τους από την 26η Αυγούστου μέχρι και την 24η Σεπτεμβρίου 2013 στη Γραμματεία του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών (2ο χλμ. Εθνικής Οδού Φλώρινας-Νίκης, 53100 Φλώρινα). Η διαδικασία επιλογής θα πραγματοποιηθεί κατά το πρώτο δεκαήμερο του Οκτωβρίου 2013. Παρακαλούνται οι υποψήφιοι/ες να ταξινομούν τα δικαιολογητικά τους σύμφωνα με την παραπάνω αριθμημένη κατάταξη. Επιπλέον πιστοποιητικά, τα οποία δεν εντάσσονται στις παραπάνω κατηγορίες, δε μοριοδοτούνται με κανένα τρόπο και είναι άσκοπο να υποβληθούν.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να ανατρέχουν στον παραπάνω σύνδεσμο ή να απευθύνονται στη Γραμματεία του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (Τηλ.: 2385055115 Μ. Μυλωνάς).

Η Πρόεδρος του Τμήματος	Ο Διευθυντής του ΠΜΣ
Ιφιγένεια Βαμβακίδου Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Γρούϊος Γ. Καθηγητής

6

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

6.1. Το ελληνικό Πανεπιστήμιο

Το πρώτο ελληνικό Πανεπιστήμιο ιδρύθηκε το 1837 στην Αθήνα από τον Όθωνα. Σχεδόν ενενήντα χρόνια αργότερα, το 1925, ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη το δεύτερο Πανεπιστήμιο της χώρας, το οποίο άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1926-27. Ακολούθησε, το 1964, η ίδρυση ενός παραρτήματος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στα Ιωάννινα, το οποίο αποτέλεσε τον πυρήνα για τη βαθμιαία δημιουργία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κατά τα αμέσως επόμενα χρόνια. Την ίδια χρονιά ιδρύθηκε και το Πανεπιστήμιο Πατρών.
Σήμερα λειτουργούν στην Ελλάδα τα εξής Πανεπιστήμια.

- Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (1973),
- Πανεπιστήμιο Κρήτης (1973),
- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (1984),
- Πανεπιστήμιο Αιγαίου (1984),
- Ιόνιο Πανεπιστήμιο (1984),
- Γεωργικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (1989),
- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (1989),
- Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (1989),
- Πανεπιστήμιο Πειραιά (1989),
- Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών (1990).

Εκτός από τα ανωτέρω Πανεπιστήμια σήμερα στη χώρα μας λειτουργούν τα εξής Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα:

- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο της Αθήνας,
- Πολυτεχνείο Κρήτης,
- Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, και
- Χαροκόπειο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Οικιακής Οικονομίας στην Αθήνα.

Η λειτουργία του σημερινού ελληνικού Πανεπιστημίου βασίζεται στο Ν. 1268/82 «για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από τους Ν. 1404/83, Ν. 1566/85, Ν. 2083/92 και Ν. 2188/94 και από τα Προεδρικά Διατάγματα 207/83, Π.Δ. 160/84, Π.Δ. 435/85 και Π.Δ. 445/85.

1.1. Γενικές αρχές λειτουργίας του Πανεπιστημίου

Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο η οργάνωση και η λειτουργία του Πανεπιστημίου διέπεται από τις παρακάτω γενικές αρχές:

1.1.1. Αποστολή του Πανεπιστημίου

(άρθρο 1 του Ν. 1268/82)
Το Πανεπιστήμιο έχει ως αποστολή:

- Να παράγει και να μεταδίδει τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία και να καλλιεργεί τις τέχνες.
- Να συντείνει στη διαμόρφωση υπεύθυνων ανθρώπων με επιστημονική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική συνείδηση
- και να παρέχει τα απαραίτητα εφόδια τα οποία εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία.
- Να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών του τόπου.
- Να συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανάγκης για συνεχιζόμενη εκπαίδευση και διαρκή επιμόρφωση του λαού.

1.1.2. Ακαδημαϊκές ελευθερίες και πανεπιστημιακό άσυλο

(άρθρο 2 του Ν. 1268/82)

Στο Πανεπιστήμιο κατοχυρώνεται η ακαδημαϊκή ελευθερία στη διδασκαλία και την έρευνα καθώς και η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών. Αποκλείεται η επιβολή ορισμένων μόνον επιστημονικών απόψεων και ιδεών και η διεξαγωγή απόρρητης έρευνας. Όλες/όλοι οι εργαζόμενοι στο Πανεπιστήμιο, όπως και οι φοιτήτριες/φοιτητές, είναι ελεύθεροι να εκφράζονται συλλογικά μέσα από τα συνδικαλιστικά τους όργανα, τα οποία διευκολύνονται στη λειτουργία τους από τις πανεπιστημιακές αρχές. Οι εκπρόσωποι των φοιτητριών/φοιτητών στα όργανα που προβλέπει ο νόμος εκλέγονται αναλογικά από ένα φοιτητικό σύλλογο, ο οποίος λειτουργεί σε κάθε Τμήμα ως Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.

Για την κατοχύρωση της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της ελεύθερης επιστημονικής αναζήτησης και της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών αναγνωρίζεται το πανεπιστημιακό άσυλο. Το πανεπιστημιακό άσυλο καλύπτει όλους τους χώρους του Πανεπιστημίου και συνίσταται στην απαγόρευση της επέμβασης δημόσιας δύναμης στους χώρους αυτούς χωρίς την πρόσκληση ή άδεια του αρμόδιου οργάνου του Πανεπιστημίου. Το όργανο αυτό είναι τριμελές και αποτελείται από τον Πρύτανη ή τον νόμιμο αναπληρωτή του και ανά ένα εκπρόσωπο του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) και των φοιτητών. Αποφασίζει μόνο με ομοφωνία όλων των μελών του. Σε περίπτωση διαφωνίας συγκαλείται εκτάκτως η Σύγκλητος την ίδια μέρα, προκειμένου να αποφασίσει σχετικά. Η τελική απόφαση παίρνεται με πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των παρόντων. Επέμβαση δημόσιας δύναμης χωρίς την άδεια του αρμόδιου οργάνου του Πανεπιστημίου επιτρέπεται μόνον, εφόσον διαπράττονται αυτόφωρα κακουργήματα ή αυτόφωρα εγκλήματα κατά της ζωής.

1.1.3. Αυτοδιοίκηση του Πανεπιστημίου και χρηματοδότησή του

(άρθρο 3 του Ν. 1268/82)

Το Πανεπιστήμιο είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενο. Η εποπτεία του Κράτους ασκείται από τον/την Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Για την εκπλήρωση της αποστολής του επιχορηγείται από το Κράτος. Την ευθύνη της διαχείρισης των πόρων, που προέρχονται τόσο από την κρατική επιχορήγηση όσο και από την περιουσία του, την έχει το ίδιο το Πανεπιστήμιο.

1.2. Διάρθρωση του Πανεπιστημίου

(άρθρο 6 του Ν. 1268/82)

Το Πανεπιστήμιο αποτελείται από Σχολές. Οι σχολές καλύπτουν ένα σύνολο συγγενών επιστημών έτσι, ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία για την επιστημονική εξέλιξη αλληλεπίδρασή τους και ο αναγκαίος για την έρευνα και τη διδασκαλία συντονισμός.

Οι Σχολές διαιρούνται σε Τμήματα. Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα. Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος οδηγεί σε ένα ενιαίο πτυχίο.

Τα Τμήματα διαιρούνται σε Τομείς. Ο Τομέας συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικειμένου του Τμήματος, το οποίο αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, κατά τις οποίες ο αριθμός των μελών Δ.Ε.Π. και το γνωστικό πεδίο του Τμήματος δεν επιτρέπει τη διαίρεσή του σε Τομείς, δεν είναι απαραίτητη η διαίρεσή του.

1.3. Πανεπιστημιακά Όργανα

1.3.1. Όργανα του Πανεπιστημίου

(άρθρα 2 και 3 του Ν. 2083/92 και άρθρο 1 του Ν. 2188/94)

Όργανα του Πανεπιστημίου είναι η Σύγκλητος,, το Πρυτανικό Συμβούλιο και ο Πρύτανης.

Η Σύγκλητος αποτελείται από τον Πρύτανη, τους αντιπρυτάνεις, τους Κοσμήτορες των σχολών, τους Προέδρους των Τμημάτων, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε Τμήμα, δύο εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών και ειδικών μεταπτυχιακών υποτρόφων (Ε.Μ.Υ.), έναν εκπρόσωπο των βοηθών - επιμελητών - επιστημονικών συνεργατών, έναν εκπρόσωπο του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού (Ε.Ε.Π.), έναν εκπρόσωπο του Ειδικού Διοικητικού Τεχνικού Προσωπικού (Ε.Δ.Τ.Π.) και έναν εκπρόσωπο του διοικητικού προσωπικού. Στη Σύγκλητο συμμετέχουν επίσης και εκπρόσωποι των αναπληρωτών καθηγητών, επίκουρων καθηγητών και λεκτόρων σε αριθμό ίσο προς το ένα τρίτο (1/3) των Τμημάτων του Πανεπιστημίου. Όταν τα Τμήματα υπερβαίνουν τα δεκαπέντε, η ανωτέρω εκπροσώπηση μπορεί με απόφαση της Συγκλήτου να αυξηθεί κατά δύο μέλη Δ.Ε.Π., τα οποία προέρχονται από τα πολυαριθμότερα σε αριθμό μελών Δ.Ε.Π. Τμήματα του Πανεπιστημίου. Οι αναπληρωτές καθηγητές, οι επίκουροι καθηγητές και οι λέκτορες ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των Τμημάτων, της οποίας πρέπει να είναι μέλη, εκ περιτροπής κατ' έτος, με σειρά την οποία καθορίζει ο Πρύτανης ανά Τμήμα και βαθμίδα, ώστε κατά

τη διάρκεια της θητείας να υπάρχει εκπροσώπηση κάθε Τμήματος τουλάχιστον μια φορά. Στις συνεδριάσεις της Συγκλήτου παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου ο προϊστάμενος Γραμματείας του Πανεπιστημίου.
Στις αρμοδιότητες της Συγκλήτου ανήκουν:

- Η γενική εποπτεία της λειτουργίας του Πανεπιστημίου και της τήρησης των νόμων και του εσωτερικού κανονισμού του.
- Ο καθορισμός της γενικής εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής του Πανεπιστημίου, ο προγραμματισμός και η στρατηγική της πορείας και της ανάπτυξής του και ο τακτικός απολογισμός των σχετικών δραστηριοτήτων.

Το Πρυτανικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρύτανη, τους αντιπρυτάνεις, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών, που υποδεικνύεται από το σύνολο και μεταξύ των φοιτητών που μετέχουν στη Σύγκλητο, και τον προϊστάμενο Γραμματείας του Πανεπιστημίου, ως εισηγητή και με δικαίωμα ψήφου επί διοικητικών, οικονομικών και τεχνικών θεμάτων καθώς και επί ζητημάτων διοικητικού προσωπικού. Στην τελευταία αυτή περίπτωση μετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου και εκπρόσωπος του διοικητικού προσωπικού.

Ο Πρύτανης και οι δύο αντιπρυτάνεις εκλέγονται για τριετή θητεία από ειδικό σώμα εκλεκτόρων, που απαρτίζεται:

- από το σύνολο των μελών Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου,
- από εκπροσώπους των φοιτητών ίσους προς το 80% των μελών Δ.Ε.Π., και
- από εκπροσώπους των κατηγοριών Ε.Μ.Υ. και μεταπτυχιακών φοιτητών, επιμελητών, βοηθών, επιστημονικών συνεργατών, Ε.Ε.Π., Ε.Δ.Τ.Π. και μόνιμου και επί συμβάσει ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου διοικητικού προσωπικού, ίσους συνολικά προς το 25% των μελών Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου.

Η εκλογή των πρυτανικών αρχών γίνεται με ενιαίο ψηφοδέλτιο για κάθε συνδυασμό, το οποίο περιλαμβάνει τον υποψήφιο Πρύτανη και τους υποψήφιους αντιπρυτάνεις. Την ευθύνη διεξαγωγής της ψηφοφορίας έχει το Πρυτανικό Συμβούλιο, το οποίο για το σκοπό αυτό διορίζει πενταμελή εφορευτική επιτροπή από μέλη Δ.Ε.Π. του οικείου Πανεπιστημίου. Η ψηφοφορία είναι μυστική.

1.3.2. Όργανα της Σχολής

(άρθρο 10 του Ν. 1268/82)
Όργανα της Σχολής είναι η Γενική Συνέλευση, η Κοσμητεία και ο Κοσμήτορας.

Η Γενκή Συνέλευση της Σχολής απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων και έχει όλες τις αρμοδιότητες εκτός από εκείνες που ανατίθενται σε άλλα όργανα.
Η Κοσμητεία απαρτίζεται από τον Κοσμήτορα, τους Προέδρους των Τμημάτων και από έναν εκπρόσωπο των φοιτητών του κάθε Τμήματος. Η Κοσμητεία εισηγείται στη Γενική Συνέλευση την κατανομή των κονδυλίων στα Τμήματα και στα Εργαστήρια, επεξεργάζεται προτάσεις των Τμημάτων για τη δημιουργία νέων θέσεων διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και αποφασίζει για την οργάνωση των υπηρεσιών της Κοσμητείας.
Ο Κοσμήτορας αναδεικνύεται για τριετή θητεία κατά τρόπο ανάλογο με τον Πρόεδρο του Τμήματος (βλέπε παρακάτω).
Το αντίστοιχο σώμα των εκλεκτόρων απαρτίζεται από το σύνολο των εκλεκτορικών σωμάτων που ορίζονται για την εκλογή των Προέδρων των Τμημάτων, τα οποία ανήκουν στη Σχολή. Ο Κοσμήτορας συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση της Σχολής και την Κοσμητεία, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και προεδρεύει των εργασιών τους, συντονίζει τα κοινά μαθήματα των Τμημάτων, μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής και της Κοσμητείας και συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη και διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων.

1.3.3. Όργανα του Τμήματος και αρμοδιότητές τους

(άρθρο 4 του Ν. 2083/92 και άρθρο 1 του Ν. 2188/94)
Όργανα του Τμήματος είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και ο Πρόεδρος.

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος απαρτίζεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, εκπροσώπους των φοιτητών ίσους προς το 50% του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π., εκπροσώπους των μεταπτυχιακών σπουδαστών ίσους προς το 15% και εκπροσώπους των μελών Ε.Ε.Π. Η Γενική Συνέλευση συνεδριάζει τακτικά μια φορά το μήνα και εκτάκτως εφόσον υπάρξουν θέματα.

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- τη γενική εποπτεία της λειτουργίας του Τμήματος και της τήρησης των νόμων και του εσωτερικού κανονισμού,
- τον καθορισμό της γενικής εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος, τον προγραμματισμό και τη στρατηγική της πορείας και της ανάπτυξής του και τον τακτικό απολογισμό των σχετικών δραστηριοτήτων του στο πλαίσιο των γενικότερων αποφάσεων της Συγκλήτου,
- τη διατύπωση γνώμης για συγκρότηση Σχολής, για μετονομασία, συγχώνευση, κατάτμηση ή κατάργηση του Τμήματος και για σύσταση, κατάργηση, κατάτμηση, μετονομασία ή συγχώνευση Τομέων, Εργαστηρίων ή Κλινικών,
- την κατανομή, ύστερα από γνώμη των Γενικών Συνελεύσεων των Τομέων, των Εργαστηρίων και των Κλινικών, του εξοπλισμού και του προσωπικού στους Τομείς,
- την κατανομή πιστώσεων στις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και λοιπές δραστηριότητες του Τμήματος,
- τον προγραμματισμό και την προκήρυξη θέσεων μελών Δ.Ε.Π. καθώς και τη συγκρότηση των οικείων εκλεκτορικών σωμάτων,
- την πρόσκληση επισκεπτών καθηγητών και την προκήρυξη θέσεων εντεταλμένων επίκουρων καθηγητών και ειδικών επιστημόνων,
- την κατάρτιση και αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών και τη διατύπωση γνώμης για κατευθύνσεις ή ειδικεύσεις του πτυχίου του Τμήματος,
- τη συγκρότηση επιτροπής μεταπτυχιακών σπουδών,
- την άσκηση αρμοδιοτήτων Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος όπου τούτο δεν λειτουργεί,
- τη σύνταξη εσωτερικού κανονισμού του Τμήματος, ο οποίος όμως δεν μπορεί να βρίσκεται σε αντίθεση με τον κανονισμό λειτουργίας του Πανεπιστημίου,
- τη συγκέντρωση και διαβίβαση στη Σύγκλητο των ετήσιων δραστηριοτήτων του Τμήματος,
- την απονομή τίτλου επίτιμου διδάκτορα,
- το διορισμό Διευθυντή Τομέα, όταν δεν υπάρχουν υποψηφιότητες, και
- τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων της στο Διοικητικό Συμβούλιο ή σε άλλα όργανα του Τμήματος και στην επιτροπή σπουδών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο λειτουργεί στα Τμήματα στα οποία υπάρχουν Τομείς.
Ο Πρόεδρος του Τμήματος και ο αναπληρωτής του, ο οποίος τον αντικαθιστά όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται ή εκλείπει, εκλέγονται για διετή θητεία από ειδικό εκλεκτορικό σώμα, το οποίο απαρτίζεται από το σύνολο των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, εκπροσώπους των φοιτητών ίσους προς το 80% του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π., και εκπροσώπους ίσους προς το 50% του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π. από κάθε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες: α) μεταπτυχιακοί φοιτητές και Ε.Μ.Υ., β) επιμελητές – βοηθοί - επιστημονικοί συνεργάτες, γ) Ε.Ε.Π. εφόσον κατέχουν οργανικές θέσεις στο Τμήμα και δ) Ε.Δ.Τ.Π., με τον περιορισμό ότι σε καμία περίπτωση ο αριθμός των εκπροσώπων κάθε κατηγορίας δεν μπορεί να υπερβεί το ήμισυ του συνολικού αριθμού των μελών της. Ο Πρόεδρος κάθε Τμήματος

- συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση, καταρτίζει την ημερήσια διάταξή της και προεδρεύει των εργασιών της,
- εισηγείται στη Γενική Συνέλευση για θέματα της αρμοδιότητάς της,
- τηρεί μητρώα επιστημονικής δραστηριότητας κάθε μέλους του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού,
- μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης,
- συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπεραίωση θεμάτων, και
- προΐσταται των υπηρεσιών του Τμήματος.

1.4. Εκπροσώπηση των φοιτητριών / φοιτητών στα πανεπιστημιακά όργανα

Οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν με εκπροσώπους τους στα πανεπιστημιακά όργανα .
Η ανάδειξη των εκπροσώπων των φοιτητών στα πανεπιστημιακά όργανα γίνεται για ετήσια θητεία από το φοιτητικό σύλλογο του κάθε Τμήματος, ο οποίος λειτουργεί είτε ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, είτε (μέχρι την έγκριση του καταστατικού του) ως ένωση προσώπων. Μέλη του φοιτητικού συλλόγου μπορούν να είναι όλοι οι φοιτητές του Τμήματος, εκτός από εκείνους που έχουν νομίμως διαγραφεί.
Όλες οι εκλογικές διαδικασίες για εκπροσώπηση των φοιτητών σε όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου, της Σχολής ή του Τμήματος διενεργούνται με το σύστημα της απλής αναλογικής. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών στα διάφορα πανεπιστημιακά όργανα ορίζονται από το Δ.Σ. του συλλόγου, ακόμη και αν αυτό δεν έχει συγκροτηθεί σε σώμα.

1.5. Το προσωπικό του Πανεπιστημίου

Το προσωπικό που απασχολείται στο Πανεπιστήμιο διακρίνεται στις εξής κατηγορίες:

1. Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.): περιλαμβάνει τους καθηγητές, αναπληρωτές καθηγητές, επίκουρους καθηγητές και λέκτορες.
2. Επισκέπτες Καθηγητές: είναι μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Πανεπιστημίων του εσωτερικού ή του εξωτερικού, που προσκαλούνται να διδάξουν σε διαφορετικό Πανεπιστήμιο για χρονικό διάστημα μέχρις ενός έτους.
3. Ειδικοί Επιστήμονες: στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, οι οποίοι απασχολούνται στο Πανεπιστήμιο με ειδική σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου για διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων (με βάση το Π.Δ. 407/80).
4. Επιστημονικό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.Δ.Π.): στην κατηγορία αυτή υπάγονται οι μη διδάκτορες, επιμελητές, βοηθοί και οι επιστημονικοί συνεργάτες, οι οποίοι απασχολούνταν στο Πανεπιστήμιο πριν από την εφαρμογή του Νόμου - Πλαίσιο (Ν. 1268/82) και παραμένουν σε αυτό.
5. Ειδικοί Μεταπτυχιακοί Υπότροφοι (Ε.Μ.Υ.): είναι μεταπτυχιακοί φοιτητές στους οποίους χορηγούνται ύστερα από απόφαση του Δ.Σ. του Τμήματος ετήσιες υποτροφίες από ειδικό κονδύλιο του προϋπολογισμού του Τμήματος.
6. Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π.): αποτελείται από δασκάλους ξένων γλωσσών, σχεδίου, φυσικής αγωγής, μουσικής κ.λπ.
7. Ειδικό Διοικητικό και Τεχνικό προσωπικό (Ε.Δ.Τ.Π.): το προσωπικό αυτό ασκεί ειδικά βοηθητικά και εκπαιδευτικά εργαστηριακά, διοικητικά, γραμματειακά και τεχνικά καθήκοντα.
8. Διοικητικό Προσωπικό: στελεχώνει τις διοικητικές υπηρεσίες και τις Γραμματείες των Σχολών και των Τμημάτων του Πανεπιστημίου.

6.2. Η Φλώρινα ως πολιτισμικός χώρος

Η ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η αρχαία ονομασία της περιοχής της Φλώρινας είναι Λυγκηστίς ή Λύγκος. Η Λυγκηστίς ήταν αυτόνομο κράτος με δυναστικό οίκο συγγενή προς τους Βακχιάδες Κορινθίους ώσπου την υπέταξε ο Φίλιππος Ί Β και την προσάρτησε στο βασίλειο της Μακεδονίας (Θουκυδίδης Β, 99). Ιδρυτής της λυγκηστικής δυναστείας ήταν ο Βρομερός, πατέρας του Αραβαίου και γιος του μυθικού Αερόπου. Κόρη του ήταν η Ευρυδίκη, η μητέρα του Φιλίππου του Β και γιαγιά του Μ. Αλεξάνδρου. Το 336 π.Χ οι λυγκηστές πρίγκιπες Αρραβαίος και Ηρομένης συμμετέχουν στη δολοφονία του Φιλίππου Β. Οι πιο ονομαστοί λυγκηστές αξιωματούχοι είναι ο στρατηγός Αμύντας, ο οποίος διακρίνεται στη μάχη του Γρανικού, ο Λεοννάτος, ο Πελαγών, ο Κρατερός. Η πόλη Ηράκλεια χτίζεται το 352 π.Χ από τον Φίλιππο τον Β.

Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Το 148 π.Χ η Μακεδονία γίνεται provincia romana και η περιοχή της Φλώρινας υπάγεται στην $4^{η}$ τοπαρχία της άνω Μακεδονίας. Η Ηράκλεια πυρπολείται το 48 π.Χ στη διάρκεια του ρωμαϊκού εμφυλίου πολέμου.

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Την περίοδο του Ιουστινιανού Α η Λυγκηστίς υπάγεται στην $7^{η}$ επαρχία του Ιλλυρικού και αναφέρεται ως Ηράκλεια Λάκκου, ενώ στην Ε οικουμενική Σύνοδο του έτους 553 μ.Χ υπογράφει και ο επίσκοπος Ηρακλείας Πελαγονίας.

Τον $8^{ο}$ αιώνα , σύμφωνα με την παράδοση, ο έκπτωτος Πατριάρχης Κων/λης Γερμανός ζει και πεθαίνει στην ομώνυμη κοινότητα των Πρεσπών . το 799 μάλιστα χτίζεται στο Πλατύ Πρεσπών ο βυζαντινός ναός του Αγίου Νικολάου.

Τον $10^{ο}$-$11^{ο}$ αιώνα σημειώνονται σφοδρές συγκρούσεις των Βυζαντινών με το Βούλγαρο τσάρο Σαμουήλ, ο οποίος μεταφέρει το λείψανο του επισκόπου Λάρισας Αχιλλείου στην ομώνυμη νησίδα της Μικρής Πρέσπας. Το 1017 μ.Χ διεξάγεται στη σημερινή κοινότητα Σκοπού η μάχη ανάμεσα στον Σαμουήλ και στον Βασίλειο Βουλγαροκτόνο. Το 1096 οι Νορμανδοί του Βοημούδου κυριεύουν τη Φλώρινα.

Τον $13^{ο}$ αιώνα η περιοχή της σημερινής Φλώρινας υπάγεται στο Δεσποτάτο της Ηπείρου και το 1259 μ.Χ διεξάγεται η μάχη των Βυζαντινών με τους Φράγκους στην περιοχή Βορίλα Λόγγου, δηλαδή στην πεδιάδα ανάμεσα στη Φλώρινα και στο Μοναστήρι. Η περιοχή κατακτήθηκε διαδοχικά από τον Σέρβο Δουσάν και τον $14^{ο}$ αιώνα από το σουλτάνος Μουράτ τον Α.

Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΛΩΡΙΝΑ

Έχουν διατυπωθεί πολλές μυθολογικές ερμηνείες και εικασίες για την προέλευση του ονόματος της Φλώρινας. Μια μυθολογική εξήγηση ανάγει την ονομασία της πόλης στον μυθικό Διόσκουρο Κάστορα και τον σύμμαχό του Φλώρη. Ο βυζαντινός ιστοριογράφος Καντακουζηνός αναφέρεται στο βυζαντινό κάστρο Φλερηνόν ή Χλερηνόν, ο Γραμματέας

της Ενετικής Δημοκρατίας G. Cavazza το 1591 , προερχόμενος από την Αχρίδα περνάει από το Fluribelli, ενώ η τουρκική παρετυμολογία του ονόματος της πόλης η οποία διασώζεται από τους αλβανούς επιδρομείς του 17ου και του 18ου αιώνα παραπέμπει στην εκδοχή Φιλούρινα, προερχόμενη από το φιλούρι που σημαίνει φλουρί. Το 1750 εμφανίζεται σε εκκλησιαστικά έγγραφα η ονομασία Χλερηνός ή Φιλορίνα.

ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ

Τις πρώτες μαρτυρίες για την τουρκοκρατούμενη κοινότητα της Φλώρινας στη διάρκεια του δεύτερου μισού του 17ου αιώνα τις αντλούμε από τους περιηγητές Evliya Celebi και Hadchi Chalfa. Σύμφωνα με αυτούς η πόλη χωριζόταν σε 6 συνοικίες με 1500 συνολικά σπίτια , 14 τζαμιά, 7 κατώτερα σχολεία και δύο χάνια. Από την κωμόπολη φαίνεται ότι έλειπε το μπεζεστένι υπήρχαν όμως 100 καταστήματα και άφθονοι κήποι τους οποίους άρδευε ο παραπόταμος του Εριγώνα.

Σημαντική παράμετρος για την εξέλιξη της Φλώρινας σε ημιαστικό κέντρο υπήρξε η μεταφορά της Μητροπολιτικής έδρας του Μητροπολίτη Μογλενών από το Εμπόριο της Εορδαίας στην Φλώρινα την περίοδο 1865-1877, όταν Μητροπολίτης Μογλενών ήταν ο Μελέτιος, σύμφωνα με δημοσίευμα του Τέγου Σαπουντζή, του πρώτου Δημάρχου της πόλης.

Έτσι στα τέλη του 19ου αιώνα η Φλώρινα, πρωτεύουσα του ομώνυμου καζά και έδρα του Μητροπολίτη Μογλενών δημιουργεί μηχανισμούς κοινοτικής αυτοδιοίκησης, οι οποίοι προσδιορίζονται και αναθεωρούνται στα πλαίσια των κοινοτικών συνελεύσεων και αναδεικνύει 4 Δημογέροντες οι οποίοι διαχειρίζονται τα κοινοτικά κτήματα, 4 Εφόρους, οι οποίοι εποπτεύουν τη λειτουργία των σχολείων και 2 Επιτρόπους της Εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου, η οποία χτίζεται το 1835.

Τα σχολεία της κοινότητας είναι το *7τάξιο Αρρεναγωγείο*, το οποίο μετεξελίσσεται σε *Αστική σχολή* μετά το 1890 και το οποίο κατά τον Σαπουντζή στεγαζόταν ως το 1905 σε παλιό κοινοτικό κτίριο στη θέση του μετέπειτα ξενοδοχείου Μητρόπολις, και μετά το 1906 στο οίκημα του Ιζέτ πασά το οποίο αγοράζεται με χορήγηση στην κοινότητα του ποσού των 1500 λιρών από τον πρόξενο Ν. Ξυδάκη (ΑΥΕ, ΑΑΚ/Α Ν. Ξυδάκης 8.8.1906), το *Παρθεναγωγείο,* το οποίο λειτουργεί από τη δεκαετία του 1870 σε κτίριο το οποίο νοίκιαζε η κοινότητα ως την αγορά του κτήματος του Ιζέτ πασά, το *Νηπιαγωγείο τσιφλικίου* το οποίο στεγαζόταν σε ιδιόκτητο οίκημα της κοινότητας , το οποίο υπήρξε δωρεά του *Π. Δεράλα*, το *Κεντρικό Νηπιαγωγείο* και το *Νηπιαγωγείο της συνοικίας τσουκαλάδων*. Το 1905 ιδρύεται το *Οικοτροφείο Αρρένων* της κοινότητας, ενώ το 1910 λειτουργεί και οικοτροφείο Θηλέων. Οι αριθμοί των μαθητών που φοιτούν στα εκπαιδευτικά ιδρύματα της πόλης και αναφέρονται από τον Ιγγλέση είναι για το έτος 1910 233 άρρενες , 110 μαθήτριες και 230 νήπια.

Η Φλώρινα των αρχών του 20ου αιώνα , όπως αναφέρει ο Ν. Ιγγλέσης κείται πλησίον της σιδηροδρομικής γραμμής που συνδέει τη Θεσσαλονίκη με το Μοναστήρι και απέχει 7 ώρες και 10 λεπτά από την πρώτη πόλη και 1 ώρα και 15 λεπτά από τη δεύτερη. Διοικητικά υπάγεται στο βιλαέτι Μοναστηρίου και περιλαμβάνει 70 χωριά από τα οποία τα 30 είναι μουσουλμανικά και τα 40 χριστιανικά. Ο Μητροπολίτης Μογλενών ο οποίος εδρεύει στη Φλώρινα έχει υπό την πνευματική του δικαιοδοσία 49 χωριά, από τα οποία τα 12 μόνο ανήκουν στον καζά Φλώρινας ενώ τα λοιπά στους καζάδες Καϊλαρίων , Βοδενών, Γευγελή και Σουμπόσκου. Ο πληθυσμός της πόλης ανέρχεται σε 10.000 από τους οποίους οι Τούρκοι είναι 6.450, οι Έλληνες 3000 και οι Βούλγαροι 550. Άλλη πηγή της ίδιας περιόδου, και συγκεκριμένα το Αρχείο της Ιεράς Μητροπόλεως Μογλενών ανεβάζει τον αριθμό των υπαγομένων στην ελληνική κοινότητα στα πλαίσια της απογραφής του 1905 σε 267 οικογένειες. Η πόλη είναι έδρα καϊμακάμη και διαθέτει δύο υποκαταστήματα τραπεζών, τη Γεωργική Τράπεζα του Οθωμανικού Κράτους και την Τράπεζα Ανατολής.

Η πόλη απελευθερώνεται στις 8.11.1912. Πρωταγωνιστές της απελευθέρωσης είναι ο Μητροπολίτης Πολύκαρπος και ο επίλαρχος Ιωάννης Άρτης, ενώ συναινούν για την αναίμακτη παράδοση οι εκπρόσωποι των λοιπών κοινοτήτων.

ΟΙ ΝΕΟΤΕΡΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Από το 1912 ως το 1916, οπότε η πόλη καταλαμβάνεται από τους Γερμανοβούλγαρους διαμορφώνονται οι προϋποθέσεις για την αποδέσμευσή της από τα οθωμανικά πρότυπα, αποδέσμευση η οποία προσλαμβάνει διαστάσεις καταστροφής του οθωμανικού της παρελθόντος, ενώ παράλληλα συγκροτούνται θεσμικά όργανα και παραγωγικές δομές. Την περίοδο αυτή η πόλη διατηρεί τη φυσιογνωμία ενός μερικά αστικοποιημένου πολυεθνικού συνόλου, με παράλληλη λειτουργία της μουσουλμανικής και της εβραϊκής κοινότητας. Η λειτουργία των προαναφερθέντων κοινοτήτων εστιάζεται στη συγκράτηση των μεταβολών της φυσιογνωμίας της πόλης και στην προάσπιση των συμφερόντων τους, τα οποία πλήττονται από τις κυοφορούμενες αλλαγές προς την κατεύθυνση της εξέλιξης των καπιταλιστικών οικονομικών δραστηριοτήτων και του εκχρηματισμού της οικονομίας.

Η κήρυξη του Α΄ παγκοσμίου πολέμου και η δημιουργία μετώπου στην πεδιάδα Φλώρινας Μοναστηρίου έχει απρόβλεπτες συνέπειες. Στην πόλη συρρέουν πρόσφυγες από το Μοναστήρι και την ευρύτερη Πελαγονία, η εκπαιδευτική προαγωγή της περιοχής αναστέλλεται, παρά το γεγονός ότι το Γυμνάσιο της πόλης λειτουργεί ήδη από το 1914, και παράλληλα δημιουργείται επισιτιστικό πρόβλημα και πρόβλημα στέγασης.

Ακολουθεί η γαλλοκρατία η οποία θα μας κληροδοτήσει τις γαλλικές καρτ ποστάλ των τοπίων και των ανθρώπων της περιόδου 1917-1919, το σχέδιον πόλεως, τις επισκευασμένες οδούς, τις κρήνες, το γαλλικό Νεκροταφείο και τα πρώτα συστήματα υδροδότησης και ηλεκτροφωτισμού. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου διαμορφώνονται οι ισορροπίες ανάμεσα στους νεοφερμένους Μοναστηριώτες οι οποίοι ασχολούνται με τα αστικά επαγγέλματα και τα τζάκια των παλιών κατοίκων οι οποίοι είναι κυρίως ιδιοκτήτες γης αλλά και έμποροι. Την ίδια περίοδο οι κάτοικοι των χωριών έρχονται κάθε Σάββατο και εμπορεύονται τα προϊόντα τους στο χώρο της πλατείας Ερμού, όπου λειτουργεί η εβδομαδιαία αγορά της πόλης, ενώ συνεχίζονται οι τριβές με τη μουσουλμανική κοινότητα για τη δημιουργία της νέας αγοράς.

Η Μικρασιατική καταστροφή θα δημιουργήσει νέο ρεύμα 12.463 προσφύγων προς την πόλη και την περιφέρειά της, ενώ θα ολοκληρωθεί ως το 1924 η αποχώρηση των μελών της μουσουλμανικής κοινότητας. Η Φλώρινα αποβάλλει πλέον το πολυπολιτισμικό της πρόσωπο και έρχεται αντιμέτωπη με οξύτατα προβλήματα προσφυγικής αποκατάστασης.

Παρά τις αντιξοότητες όμως, η εγκατάσταση των προσφύγων θα ολοκληρωθεί ως τα τέλη της 3ης δεκαετίας του αιώνα διαφοροποιώντας αισθητά την εικόνα της πόλης.

Η περίοδος της κατοχής και του εμφυλίου θα επισωρεύσει νέα δεινά στην περιοχή. Την ταραγμένη αυτή περίοδο ξεχωρίζουν γεγονότα όπως η ίδρυση της Παιδαγωγικής Ακαδημίας της Φλώρινας στις 5 Νοεμβρίου του 1941, η μεταφορά το 1943 400 οικογενειών συμπατριωτών μας Εβραίων στην Πολωνία, οι εκτελέσεις και τα αντίποινα των Γερμανών για τη δράση των ένοπλων ανταρτικών σωμάτων στην περιοχή. Σταθμός στην ιστορία του εμφυλίου είναι η μάχη της Φλώρινας η οποία διεξάγεται με θέατρο συγκρούσεων την πόλη και τους κατοίκους της στις 12.2.1949.

Ο νομός αποκτά τα σημερινά εδαφικά του όρια το 1951, ενώ το 1989 ιδρύεται το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και το 1993 το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών.

Στην πόλη λειτουργούν οι πολιτιστικοί σύλλογοι Αριστοτέλης (1941), Εύξεινος Λέσχη (1951),Στέγη Φιλοτέχνων (1975) , η Εταιρία Γραμμάτων και Τεχνών (1987), η Δημόσια Βιβλιοθήκη Φλώρινας Βασιλικής Πιτόσκα-Βρανά (1988), το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο του Δήμου Φλώρινας (1991).

Στον καλλιτεχνικό στίβο διαπρέπει ο Δ. Καλαμάρας, Καθηγητής της Σχολής Καλών Τεχνών Αθηνών από το 1969 ο οποίος φιλοτεχνεί τον καπετάν Κώτα (1961), τον θνήσκοντα πολεμιστή το 1971 και το άγαλμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου το 1995. Παράλληλα αναπτύσσεται στην πόλη μια πλούσια εικαστική δραστηριότητα και ξεχωρίζουν πολύ Φλωρινιώτες εργάτες της σμίλης και του χρωστήρα, με αποτέλεσμα να μιλάμε σήμερα για μια διαμορφωμένη εικαστική παράδοση στην περιοχή.

Το 1992 καθιερώνονται οι ετήσιες πολιτιστικές εκδηλώσεις με την επωνυμία Πρέσπεια, στα πλαίσια των οποίων γίνονται εκδόσεις βιβλίων, χορευτικές εκδηλώσεις, θεατρικές παραστάσεις και εκθέσεις έργων τέχνης.

Στη Φλώρινα εκδίδονται πολλές εβδομαδιαίες και δύο ημερήσιες Εφημερίδες, ενώ η έρευνα για την περιοχή ενθαρρύνεται μέσα από τις στήλες των περιοδικών Αριστοτέλης, Εταιρία και Μακεδνόν της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας.

Το 1997 η Σύγκλητος του ΑΠΘ αποφασίζει και υλοποιεί τη λειτουργία του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών με έδρα τη Φλώρινα.

6.3. Η παράδοση στον τομέα της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών στη Φλώρινα

6.3.1. Το Διδασκαλείο Φλώρινας (1926-1935)

Το Διδασκαλείο Φλώρινας ιδρύεται με το Νομοθετικό Διάταγμα της 29ης Σεπτεμβρίου 1926.Σύμφωνα με το ιδρυτικό Διάταγμα, το σχολικό έτος 1926-1927 θα λειτουργήσουν οι τάξεις Α΄, Β΄, και Γ΄, ενώ κάθε χρόνο θα προστίθεται και μία τάξη. Οι εισιτήριες εξετάσεις στην Α΄ τάξη των πολυταξίων Διδασκαλείων παρατείνονται μέσα στο Νοέμβριο του 1926. Σύμφωνα με το Διάταγμα της 20.9.1924 *«περί εισιτηρίων εξετάσεων των 5ταξίων και 6ταξίων Διδασκαλείων»,* οι εισιτήριες εξετάσεις είναι γραπτές και προφορικές και περιλαμβάνουν οι μεν γραπτές τη σύνταξη εκθέσεως και τη λύση δύο προβλημάτων, οι δε προφορικές την ανάγνωση και ανάλυση νεοελληνικού κειμένου. Ο βαθμός συνάγεται από τρία δεδομένα: το βαθμό της έκθεσης της αριθμητικής και της προφορικής εξέτασης. Επιτυχών θεωρείται όποιος παίρνει τουλάχιστον 6 σε κάθε μάθημα. Το 1929 το προβλεπόμενο να λειτουργήσει ως 6τάξιο Διδασκαλείο Φλώρινας μεταβάλλεται σε 5τάξιο, με βάση το Νόμο 4368/9.8.1929, *«περί τροποποιήσεως του Νόμου 3182, ως ούτος ετροποποιήθη δια μεταγενεστέρων νόμων περί Διδασκαλείων της Δημοτικής εκπαιδεύσεως».*

Η έρευνα μάλιστα στη στήλη του Μαθητολογίου, η οποία φέρει την επωνυμία «επάγγελμα γονέων», μας οδηγεί σε ένα επιπλέον δεδομένο: είναι σίγουρο ότι το Διδασκαλείο προσελκύει μαθητές αποκλειστικά από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα. Συγκεκριμένα, οι μαθητές του 1928-1929 προέρχονται από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, αφού οι 10 μαθητές είναι ορφανοί και από τους δύο γονείς, οι 7 είναι τέκνα ανεξαρτήτων γεωργών, ήτοι μικροκαλλιεργητών, οι 4 είναι ορφανοί από πατέρα και οι υπόλοιποι 15 προέρχονται από οικογένειες υπαλλήλων, μικρεμπόρων, δασκάλων, ιερέων, παντοπωλών και ένας προέρχεται από οικογένεια κτιστάδων. Η ένταξη των μαθητών του έτους 1929-1930 στις αδύναμες πληθυσμιακά ομάδες είναι επίσης εμφανής στα επαγγέλματα των γονέων των μαθητών. Το 32% των μαθητών καταγράφονται ως ορφανοί πατρός, το 37% ως ορφανοί γονέων γενικά, το 18% είναι πατρός γεωργού, το 5% είναι τέκνα παντοπωλών, το 4% είναι τέκνα ιερέων και το 4% τέκνα κτιστών.

Παράλληλα με την προέλευση των μαθητών από τις αδύναμες πληθυσμιακά ομάδες πρέπει να επισημανθεί ότι υφίσταται και η προέλευση υψηλών ποσοστών μαθητών προερχόμενων από τη Φλώρινα και την περιοχή της, όλη την περίοδο λειτουργίας του Διδασκαλείου, δηλαδή όλο το διάστημα των ετών 1926-1935. Συγκεκριμένα, η αντιπροσώπευση του νομού της Φλώρινας στο Διδασκαλείο του έτους 1928 ανέρχεται σε ποσοστό 52%, η Έδεσσα μετέχει σε ποσοστό 14%, η Βέροια και το Μοναστήρι σε ποσοστό 3% και η διασπορά πέρα από τα όρια του νομού εμφανίζεται ικανοποιητική, αφού τα λοιπά μέρη στέλνουν υποτρόφους και όλα μαζί αντιπροσωπεύονται στο Διδασκαλείο Φλώρινας με ποσοστό 28%. Σχετικά μάλιστα με την προέλευση των μαθητών του Διδασκαλείου του έτους 1929-1930 πρέπει να τονιστεί ότι το 56% προέρχεται από το νομό της

Φλώρινας και το 44% από την υπόλοιπη Ελλάδα. Είναι επομένως σίγουρο ότι το Διδασκαλείο απευθύνεται πρώτιστα στη Φλώρινα και στην περιοχή της και κατά δεύτερο λόγο στον ευρύτερο χώρο της Μακεδονίας.

Η βεβαιωμένη λοιπόν προέλευση των μαθητών του Διδασκαλείου από το κατώτερο κοινωνικό στρώμα μπορεί να φωτίσει τη γενικότερη φιλοσοφία που οδήγησε στην ίδρυσή του. Σκοπός του Διδασκαλείου, με το νομοθετικά συσταθέν Οικοτροφείο και τους εσωτερικούς τροφίμους, ήταν η δημιουργία των προϋποθέσεων για την παραγωγή γηγενών εκπαιδευτικών, οι οποίοι είχαν γνώση του χώρου και των συνθηκών και λειτουργούσαν ως πρότυπα και για τους λοιπούς γηγενείς.

Εκείνο επομένως το οποίο πρέπει να εξαρθεί είναι η επιτυχία του Διδασκαλείου να προσελκύσει πληθυσμιακές ομάδες, οι οποίες προέρχονταν από γηγενή χωριά της Φλώρινας και να ανατρέψει τις προηγούμενες ισορροπίες που ήθελαν, μέχρι τότε, τον πληθυσμό των χωριών αυτών να έχει μικρή πρόσβαση στα μορφωτικά αγαθά.

Η στατιστική ανάλυση καθιστά φανερή την ποσοστιαία υπεροχή των γηγενών χωριών ως προς τη συμμετοχή των μαθητών τους στο Διδασκαλείο, κάτι το οποίο ενθαρρύνει και η σχετική νομοθεσία για όσους προέρχονται από κοινότητες του νομού, οι οποίοι προτιμώνται έναντι των άλλων. Δεύτερη ως προς τη συμμετοχή της στο Διδασκαλείο είναι η πόλη, παρά τον πληθυσμό της, επειδή τα αστικά στρώματα προτιμούν το Γυμνάσιο. Ακολουθούν τα αμιγώς προσφυγικά χωριά , έπειτα τα μικτά και τέλος τα βλαχοχώρια.

Η ίδια φιλοσοφία υπηρετείται και με την ίδρυση του Διδασκαλείου Νηπιαγωγών Φλώρινας το έτος 1925, με σκοπό τη διάχυση της εκπαίδευσης στο γυναικείο φύλο και την επάρκεια εκπαιδευτικού προσωπικού, ικανού να μορφώσει στη χρήση της ελληνικής γλώσσας τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας.

6.3.2.Η Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας (1941-1987)

Οι Παιδαγωγικές Ακαδημίες ιδρύονται με το νόμο 5802/29.9.1933 σύμφωνα με νομοσχέδια που υπέβαλε στη βουλή ο Υπουργός Παιδείας Θ. Τουρκοβασίλης, στέλεχος του κυβερνώντος λαϊκού κόμματος και αποτελούν πνευματικά παιδιά του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας Γ.Παλαιολόγου. Σκοπός της ίδρυσής τους, όπως αναφέρεται στην Εισηγητική Έκθεση των νομοσχεδίων είναι η αναβάθμιση του επιπέδου των δασκάλων, αφού καθιερώνεται η προπαιδεία της γυμνασιακής εκπαίδευσης.

Η Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας ιδρύεται με το ΝΔ της 14.9.1941, με πρώτο Διευθυντή τον Κ. Σπετσιέρη και διδάσκοντες, το πρώτο έτος, τους: Τιμολέοντα Λιάκο (γυμνασιάρχη αρρένων), Πρασίνου Λεωνίδα (φιλόλογο), Ασπρουλάκη Ιωάννη (μαθηματικό), Χαραλαμπάκη Ηλία (γυμναστή), Τριανταφύλλου Παντελή (μουσικό), Λέντζου Περσεφόνη (Καθηγήτρια Τεχνικών). Τον πρώτο χρόνο εισάγονται 57 αγόρια και κορίτσια, τα οποία εξετάζονται για αρτιμέλεια από τον Επιθεωρητή Σωματικής Αγωγής και στη συνέχεια μετέχουν σε γραπτές εξετάσεις στα Νέα, Αρχαία, Ιστορία, Μαθηματικά, Φυσικά, και έπειτα σε Πρακτικές Ασκήσεις στην Ιχνογραφία, τη Γυμναστική και τη Μουσική. Η Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας εγκαθίσταται στο 4^{ο} Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας, ενώ υπήχθησαν σε αυτήν ως πρότυπα το 6^{ο} 5τάξιο Δημοτικό σχολείο Φλώρινας και το 7^{ο} μονοτάξιο.

Με το Κανονιστικό Διάταγμα της 10.2.1944 αποφασίζεται η μεταφορά της έδρας της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Φλώρινας στην Έδεσσα. Το Διάταγμα ανακαλείται με άλλο της 2.8.1944, ενώ τον Ιανουάριο του 1948 ιδρύεται ειδικό τμήμα Νηπιαγωγών.

Στην Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας φοίτησαν συνολικά 4.894 σπουδαστές, από τους οποίους οι 1291 (το 26,4%) κατάγονταν από το νομό της Φλώρινας. Η Ακαδημία στεγάστηκε στο κτίριο του Δ Δημοτικού Σχολείου, ως το έτος 1983-1984, οπότε και μεταστεγάστηκε σε νέες κτιριακές εγκαταστάσεις. Ο κύκλος ζωής της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Φλώρινας ολοκληρώθηκε το 1987, περίοδο κατά την οποία το αίτημα για ανωτατοποίηση της εκπαίδευσης των δασκάλων και η αναθεώρηση του σχετικού προβληματισμού, οδήγησαν στη δημιουργία του θεσμικού πλαισίου ίδρυσης των Παιδαγωγικών Τμημάτων.

Αν επιχειρήσομε μια συνολική θεώρηση της προσφοράς της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Φλώρινας, θα πρέπει να τονίσομε ότι, παρά τις δυσχερείς συνθήκες στέγασής και λειτουργίας της, συνεισέφερε στην παραγωγή ικανού αριθμού ντόπιου διδακτικού προσωπικού που συνέβαλε στην πολιτιστική αναβάθμιση και την πνευματική πρόοδο της περιοχής. Παράλληλα η Παιδαγωγική Ακαδημία, ως πνευματικό ίδρυμα υπήρξε φορέας γόνιμου επιστημονικού, παιδαγωγικού και πολιτισμικού προβληματισμού και σφράγισε με την παράδοση που δημιούργησε την πνευματική ζωή της πόλης.

6.4. Χρήσιμοι Τηλεφωνικοί Αριθμοί και Διευθύνσεις

Τμήμα Νηπιαγωγών, Παιδαγωγική Σχολή 3ο χλμ. Εθνικής Οδού Φλώρινας - Νίκης 53100, Φλώρινα Τ.θ. 21			
Επώνυμο	***Τηλέφωνο / FAX***	***Γραφείο***	***Email***
Διοίκηση			
Κοσμήτορας	23850-55043		
Γραμματεία Κοσμήτορα	23850-55045		foe@uowm.gr
Πρόεδρος	23850-55080		
Γραμματεία	23850-55100 23850-55101 23850-55102		efotiadou@uowm.gr nmironidis@uowm.gr
Βιβλιοθήκη	23850-55052		
Γραφείο αποσπασμένων εκπαιδευτικών	23850-55117		
Φοιτητικός Σύλλογος	23850-55122		fsptn@uowm.gr
Καθηγητές			
Καριώτογλου Π.	23850-55080	208	pkariotog@uowm.gr
Ντίνας Κ.	23850-55091	201	kdinas@uowm.gr
Αναπληρωτές Καθηγητές			
Αλευριάδου Α.	23850-55085	113	alevriadou@uowm.gr
Αναστασιάδου Σ.	23850-55097	100	sanastasiadou@uowm.gr
Αυγητίδου Σ.	23850-55087	219	saugitidoy@uowm.gr
Βαμβακίδου Ι..	23850-55103	305	ibambak@uowm.gr
Στεφάνου Γ.	23850-55107	107	gstefanou@uowm.gr
Τσαπακίδου Α.	23850-55093	216	atsapakid@uowm.gr
Επίκουροι Καθηγητές			
Βρυνιώτη Κ.	23850-55127	312	vrinioti@uowm.gr
Γαργαλιάνος Σ.	23850-55119	210	sgargalianos@uowm.gr
Καλεράντε Ε.	23850-55120	108	ekalerante@uowm.gr
Κωνσταντινίδου Θ.	23850-55113	218	ekonstantinidou@uowm.gr
Κωτόπουλος Τ.	23850-55125	209	tkotopou@uowm.gr
Μιχαήλ Δ.	23850-55124	318	dmihail@uowm.gr
Μπέτσας Ι.	23850-55082	212	impetsas@uowm.gr

Μπράτιτσης Θ.	23850-55090	112	bratitsis@uowm.gr
Παλαιολόγου Ν.	23850-55121	221	nekpalaiologou@uowm.gr
Παπαδοπούλου Π.	23850-55146	216	ppapadopoulou@uowm.gr
Στάμου Α.	23850-55116	213	astamou@uowm.gr
Τριαντάρη Σ.	23850-55110	210	striantari@uowm.gr
Φωτόπουλος Ν.	23850-55150	307	nfotopoulos at uowm.gr

Βιβλιοθήκες

Βιβλιοθήκη της Παιδαγωγικής Σχολής	2385055052
Δημόσια Κεντρ. Βιβλ. Φλώρινας «Βασιλικής Πιτόσκα», Αργυροκάστρου 1	2385023118
Γ.Α.Κ. (: Γενικά Αρχεία του Κράτους), Λεωφ. Αβέρωφ 36,	2385045750
Παιδική και Εφηβική Βιβλ., Λεωφ. Ελευθερίας και Λυσιμάχου	2385045411
Φ.Σ.Φ. "Αριστοτέλης" - Βιβλιοθήκη, Πλατεία 7 Ηρώων 1944	2385022754

Πολιτιστικοί φορείς, Μουσεία

Αρχαιολογικό Μουσείο, περιοχή Σιδηρ. Σταθμού	2385028206
Εταιρία Γραμμάτων και Τεχνών, Στεφ. Δραγούμη 3,	2385028509
Λέσχη Πολιτισμού – Λαογραφικό Μουσείο Μεγ. Αλεξάνδρου ……..	2385022277
Νομαρχιακό Ωδείο ……..……	2385046542
Πινακοθήκη Φλωριναίων Καλλιτεχνών, περιοχή Σιδηρ. Σταθμού ..	2385045205
Πολιτιστικό Κέντρο Φλώρινας , Αργυροκάστρου 1…….	2385029677
Στέγη Φιλοτέχνων Φλώρινας - Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Λεωφ. Ελευθερίας 103	2385029444
Φ.Σ.Φ. "Αριστοτέλης", Πλατεία 7 ηρώων 1944,	2385022754

Συγκοινωνίες

Ο.Σ.Ε.:	2385022404
Κ.Τ.Ε.Λ. αστικών γραμμών:.....	2385029547
Κ.Τ.Ε.Λ. υπεραστικών γραμμών	2385022430

Φλώρινας . . . …….	2385022430
Αμυνταίου ……..	2386022219
Αθηνών …….	2105130427
Θεσσαλονίκης ……	2310595418
Λάρισας…….	2410530249
ΤΑΞΙ.....	2385022700,23800,22800,23100

Ξενοδοχεία

Φλώρινα

"Ελληνίς", Παύλου Μελά 39	2385022671-2
"Λύγκος", Ταγμ. Ναούμ 1	2385028322-3
"Φιλίππειον"	2385023346, 2385028433
"Φιλαρέτη", Ικάρων 4	2385023587, 2385023437

Αμύνταιο

"Μοναστήρι"	2386022242
‘’Άτερον’’ ……..	2386020000-9

Τηλέφωνα Ανάγκης

Άμεση Δράση:	2385022100
Γενικό Νοσοκομείο:	2385022555-6
Κέντρο Άμεσης Βοήθειας:…….	2385022166
Πυροσβεστική:	2385022199
Τροχαία:	2385022202
ΕΛ.ΤΑ……..….	2385022236
Συνοδός βουνού (Θεόδ. Φάτσης) …….	6936896973

Courier

ACS ……..….....	2385044818
Γενική Ταχυδρομική …….....	2385044490

Speedex ……..……..... 2385046545

Interattica …… 2385044800

Μεταφορές

Ιω. Σαλβαρίνας …… 2385023995

Νέα Δελφίνια …… 2385029130

Μ.Μ.Ε. (τοπικά)

εφημερίδες

Ανατροπή (καθημερινή) ……..…… 2385044802

Έθνος …….…… 2385022777

Ελεύθερο Βήμα της Φλώρινας (καθημερινή) …… 2385045795

Παρατηρητής …… 2385023777

Πολίτης (καθημερινή) ……..……..…….. 2385045777

Φωνή της Φλωρίνης …….….. 2385022195

Ρ/Σ και Τηλεόραση

ΕΡΑ , Σταθμός Φλώρινας (99,1 ή 96,6)…. …….. 2385046330

ΕΤ.3, Σταθμός Φλώρινας …… 2385045700

6.5. Ημερολόγιο ακαδημαϊκού έτους 2013-2014

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου 2013 και λήγει την 31 Αυγούστου 2014

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Έναρξη μαθημάτων: 30 Σεπτεμβρίου 2013

Λήξη μαθημάτων: 17 Ιανουαρίου 2014

Εξεταστική περίοδος Ιανουαρίου: 20-1-2014 μέχρι 7-2-2014

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ:

Έναρξη μαθημάτων: 10 Φεβρουαρίου 2014

Λήξη μαθημάτων: 23 Μαΐου 2014

Εξεταστική περίοδος Ιουνίου: 26-5-2014 μέχρι 13-6-2014

Δε γίνονται μαθήματα:
Εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου
Επέτειος της απελευθέρωσης της Φλώρινας, 8 Νοεμβρίου
Επέτειος του Πολυτεχνείου, 17 Νοεμβρίου
Από την παραμονή των Χριστουγέννων μέχρι και την επομένη των Θεοφανίων (διακοπές των Χριστουγέννων)
Από την Πέμπτη της Τυροφάγου μέχρι και την επομένη της Καθαρής Δευτέρας (διακοπές της Αποκριάς), 27 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου 2014
Εθνική επέτειος της 25ης Μαρτίου
Από τη Μεγάλη Δευτέρα μέχρι την Κυριακή του Θωμά (διακοπές του Πάσχα), 14 Απριλίου έως 27 Απριλίου 2014
Του Αγίου Πνεύματος, 9 Ιουνίου 2014.